

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΑ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Ε΄

Συνεδρίαση 18^{ης} Φεβρουαρίου 2021

Ωρα έναρξης: 4.06 μ.μ.

Αρ. 20

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΑΔΑΜΟΣ ΑΔΑΜΟΥ)

Καλημέρα σας!

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΑΝΝΙΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε, υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι μεγάλη η ατζέντα σήμερα και σας παρακαλώ πάρα πολύ να είστε σύντομοι στις τοποθετήσεις σας, ούτως ώστε να μπορέσουμε να τελειώσουμε σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα.

Θα ξεκινήσουμε με το Κεφάλαιο Δεύτερο, που είναι η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων, επειδή υπάρχει μία πρόταση νόμου η οποία θα κατατεθεί σήμερα και για την οποία υπάρχει εισήγηση να κηρυχθεί επείγουσα και να ψηφιστεί σήμερα. Η πρόταση νόμου τιτλοφορείται «Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2021» και κατατίθεται από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

Αν δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση, η πρόταση νόμου κατατίθεται, κηρύσσεται επείγουσα και παραπέμπεται στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, με την παράκληση να συνέλθει, για να τη μελετήσει και να ετοιμάσει τη σχετική έκθεση.

Τα υπόλοιπα προτεινόμενα νομοθετήματα κατατίθενται και παραπέμπονται στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές σύμφωνα με τον σχετικό κατάλογο που σας έχει ήδη διανεμηθεί.

(Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων)

Νομοσχέδια, κανονισμοί, αποφάσεις, έγγραφα, εκθέσεις	Κατάθεση από	Παραπομπή/ Κοινοποίηση σε
1. Ο περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.01.062.053-2021).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
2. Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.01.062.054-2021).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
3. Οι περί Διαμνημονεύσεων του Στρατού της Δημοκρατίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021. (Αρ. Φακ. 23.03.058.014-2021).	Υπουργό Άμυνας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας

4.	Οι περί Διαμνημονεύσεων της Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021. (Αρ. Φακ. 23.03.058.015-2021).	Υπουργό Άμυνας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας
5.	Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021. (Αρ. Φακ. 23.03.058.016-2021).	Υπουργό Εσωτερικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών

Σχέδια ψηφίσματος

1.	Σχέδιο ψηφίσματος για την απελευθέρωση του ηγέτη των Κούρδων Αμπντουλάχ Οτσαλάν. (Αρ. Φακ. 23.10.001).	Κατάθεση από Κωστή Ευσταθίου εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ	Παραπομπή σε Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
2.	Σχέδιο ψηφίσματος σε σχέση με τη διαρροή εμπιστευτικών εγγράφων από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στο ειδησεογραφικό πρακτορείο «Al Jazeera». (Αρ. Φακ. 23.10.001).	Μαρίνο Σιζόπουλο εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως

Προτάσεις νόμου

1.	Ο περί Αστικών Αδικημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.02.062.036-2021).	Κατάθεση από Ζαχαρία Κουλία, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, Πανίκο Λεωνίδου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού, και Χαράλαμπο Πιπτοκοπίτη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου	Παραπομπή σε Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών
2.	Ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.02.062.037-2021).	Γεώργιο Γεωργίου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών
3.	Ο περί Διενέργειας Εράνων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.02.062.038-2021).	Γιώργο Λιλλήκα, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών
4.	Ο περί Λοιμοκάθαρσης (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.02.062.039-2021).	Πάυλο Μυλωνά, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού, Χαράλαμπο Πιπτοκοπίτη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου, και Χρίστο Ορφανίδη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
5.	Ο περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.02.062.041-2021).	Χαράλαμπο Θεοπέμπτου και Γιώργο Περγίδη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προχωρούμε στο Κεφάλαιο Πρώτο της ημερήσιας διάταξης, που είναι η νομοθετική εργασία. Όλες οι εκθέσεις θεωρούνται αναγνωσθείσες.

Το πρώτο θέμα τιτλοφορείται «Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας του 2021 Νόμος του 2021».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση του προϋπολογισμού του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας για το έτος 2021.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας του 2021 Νόμος του 2021»

Παρόντες:

Κώστας Κωνσταντίνου, πρόεδρος

Μαρίνος Σιζόπουλος

Χρίστος Χρίστου

Γεώργιος Προκοπίου

Ευθύμιος Δίπλαρος

Μη μέλη της επιτροπής:

Σάβια Ορφανίδου

Γιώργος Λουκαΐδης

Γιώργος Τ. Γεωργίου

Μαρίνος Μουσιούπτας

Χαράλαμπος Πιπτοκοπίτης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2021. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Υπουργείου Οικονομικών και ο πρόεδρος του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, συνοδευόμενος από τον γενικό διευθυντή και άλλους υπηρεσιακούς παράγοντες του οργανισμού.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η κατά νόμον έγκριση του προϋπολογισμού του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) για το οικονομικό έτος 2021.

Ο προϋπολογισμός του ΟΑΥ για το έτος 2021 προβλέπει δαπάνες ύψους €1.276.147.000 και έσοδα ύψους €1.278.952.078, τα οποία προέρχονται από έσοδα του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓΕΣΥ) (€1.270.555.508), από κρατική χορηγία (€8.345.570), από τον προϋπολογισμό της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Συντονισμού και Ανάπτυξης και από διάφορα άλλα έσοδα (€51.000). Το προϋπολογιζόμενο αρχικό χρηματικό υπόλοιπο κατά την 1^η Ιανουαρίου 2021 υπολογίζεται στις €124.660.440.

Οι προβλεπόμενες δαπάνες του ΟΑΥ για το έτος 2021 αφορούν κυρίως τα ακόλουθα:

1. Κόστος υπηρεσιών ΓΕΣΥ (€1.246.576.104) για τις αμοιβές των παροχέων υπηρεσιών φροντίδας υγείας.
2. Λειτουργικές δαπάνες (€19.712.816), εκ των οποίων ποσό ύψους €5.666.241 αφορά αποδοχές προσωπικού, ποσό ύψους €161.281 αμοιβές του προέδρου και των μελών του διοικητικού συμβουλίου και ποσό ύψους €13.885.294 άλλες δαπάνες.
3. Αναπτυξιακές δαπάνες ύψους €6.258.080, οι οποίες προορίζονται να καλύψουν τα ακόλουθα:
  - α. Μέρος της συνολικής δαπάνης για την ανάπτυξη του συστήματος πληροφορικής του ΓΕΣΥ (€5.668.070).
  - β. Αγορά μηχανογραφικού και άλλου εξοπλισμού (€300.000).
  - γ. Αγορά λογισμικού με σκοπό τη διεξαγωγή προβλέψεων των εσόδων και εξόδων του ΓΕΣΥ (€70.000).
  - δ. Αγορά εξοπλισμού γραφείου και επίπλων (€20.000).
  - ε. Βελτιώσεις γραφειακών χώρων (€200.000).
4. Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό (€100.000).

Τα κονδύλια/ομάδες/υποομάδες δαπανών με τη μεγαλύτερη αύξηση/μείωση συγκριτικά με την αντίστοιχη εγκεκριμένη πρόνοια για το έτος 2020 είναι τα ακόλουθα:

	2020	2021
	€	€
Άρθρο 02011 - Αμοιβές παροχέων υπηρεσιών φροντίδας υγείας	930.000.000	1.246.576.104
Ομάδα 02100 - Αποδοχές προσωπικού	5.984.850	5.666.241
Άρθρο 03211 - Ταχυδρομικά τέλη	200.000	100.000
Άρθρο 03219 - Επικοινωνία, δημοσιεύσεις και δημοσιότητα	750.000	350.000

Άρθρο 0330 - Μίσθωση υπηρεσιών	3.629.500	1.975.400
Άρθρο 0331 - Αντιμισθία	2.197.666	2.300.000
Υποομάδα 04650 - Υποστήριξη συστήματος πληροφορικής και άλλων επιχειρησιακών διαδικασιών ΓΕΣΥ	5.410.000	7.055.000
Άρθρο 07740 - Αγορά/εφαρμογή συστήματος πληροφορικής	3.400.000	5.668.070

Σημειώνεται ότι η πρόνοια που αναφέρεται στους βασικούς μισθούς προορίζεται να καλύψει τον βασικό μισθό εκατό τριάντα τεσσάρων (134) υπαλλήλων (90 πληρωμένες θέσεις, 21 εγκεκριμένες κενές θέσεις προηγούμενων ετών και 23 εγκεκριμένες νέες θέσεις).

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν ότι συμφωνούν με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Ο πρόεδρος του ΟΑΥ ανέφερε ότι ο οργανισμός έχει προβεί σε συνετή και ισορροπημένη διαχείριση των οικονομικών του, που είχε ως στόχο τη διαμόρφωση ενός ορθολογιστικού πλαισίου για το ΓΕΣΥ. Περαιτέρω, ο ίδιος ενημέρωσε την επιτροπή για τις προτεραιότητες του οργανισμού που συνίστανται στην περαιτέρω ομαλοποίηση του συστήματος, στη μείωση των καταχρήσεων, στην ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών και στην εφαρμογή πρωτοκόλλων.

Στο πλαίσιο της συζήτησης την επιτροπή απασχόλησε το πρόβλημα που παρατηρείται στην επαρχία Λεμεσού σε σχέση με την αδυναμία άσκησης ενδονοσοκομειακής ιατρικής φροντίδας υγείας από ειδικούς ιατρούς λόγω της μη ένταξης στο ΓΕΣΥ των νοσηλευτηρίων στα οποία αυτοί εργάζονται. Συναφώς, η επιτροπή ζήτησε να ενημερωθεί για τις ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προβεί ο οργανισμός προς αποκατάσταση της τालαιπωρίας που υφίστανται οι ασθενείς της εν λόγω επαρχίας από τη στέρηση του δικαιώματος ελεύθερης επιλογής ιατρού, ώστε να καλυφθεί το κενό σε σχέση με την προσφερόμενη περίθαλψη.

Οι εκπρόσωποι του ΟΑΥ ενημερώνοντας την επιτροπή για το πιο πάνω θέμα δήλωσαν ότι βρίσκονται σε διαβουλεύσεις με ορισμένα ιδιωτικά νοσηλευτήρια, για να ενταχθούν στο ΓΕΣΥ. Επιπροσθέτως, καταβάλλεται προσπάθεια παραχώρησης επιπλέον μονάδων στα νοσηλευτήρια τα οποία έχουν ενταχθεί στο ΓΕΣΥ.

Τέλος, η επιτροπή ζήτησε διευκρινίσεις σε σχέση με επιμέρους κονδύλια δαπανών, το ποσοστό παραπομπών ασθενών από προσωπικούς ιατρούς σε ειδικούς ιατρούς, καθώς και στοιχεία για τον αριθμό των εγγεγραμμένων στο ΓΕΣΥ προσωπικών ιατρών, ειδικών ιατρών, άλλων επαγγελματιών υγείας, νοσηλευτηρίων και φαρμακείων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού και αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος για την κατά νόμον έγκριση του προϋπολογισμού του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας για το έτος 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Δε βλέπω να υπάρχουν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας ποσού ύψους €1.276.147.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Μείωση κλιμάκων εισδοχής. Άρθρο 5.

Απαγόρευση προσλήψεων ωρομίσθιου προσωπικού και προσωπικού για την κάλυψη έκτακτων και εποχιακών αναγκών. Άρθρο 6.

Απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων. Άρθρο 7.

Αναπροσαρμογή του ύψους των απολαβών. Άρθρο 8.

Απαγόρευση απασχόλησης συνταξιούχου προσώπου. Άρθρο 9.

Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή. Άρθρο 10.

Φορολόγηση Επιδομάτων. Άρθρο 11.

Δημιουργία νέων θέσεων. Άρθρο 12.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη εσόδων και λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια δαπανών. Άρθρο 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρισης των άρθρων;

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Σε ποιο;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το πρώτο, ο προϋπολογισμός.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Θέλω να μιλήσω.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ε, δε ζήτησε κάποιος τον λόγο.

Θέλει να μιλήσει ο κ. Σιζόπουλος, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε, συγγνώμη, αλλά σας ρώτησα ποιοι θέλετε να μιλήσετε και δεν απάντησε κανένας, δε σήκωσε κανένας το χέρι του.

Λοιπόν, πέστε μας, τώρα πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας του 2021 Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.*

Το υπ' αριθμόν 2 θέμα τιτλοφορείται «Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας του 2021 Νόμος του 2021».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση του προϋπολογισμού του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας για το έτος 2021.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας του 2021 Νόμος του 2021»

Παρόντες:

Κώστας Κωνσταντίνου, πρόεδρος

Μαρίνος Σιζόπουλος

Ευθύμιος Δίπλαρος

Γεώργιος Προκοπίου

Σάβια Ορφανίδου

Μη μέλη της επιτροπής:

Γιώργος Τ. Γεωργίου

Γιώργος Λουκαΐδης

Χαράλαμπος Πιπτοκοπίτης

Μαρίνος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2021. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Υπουργείου Οικονομικών και ο πρόεδρος του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥΠΥ), συνοδευόμενος από τον γενικό διευθυντή και άλλους υπηρεσιακούς παράγοντες του οργανισμού.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κατά νόμο έγκριση του προϋπολογισμού του ΟΚΥΠΥ για το οικονομικό έτος 2021.

Ο προϋπολογισμός του ΟΚΥΠΥ για το έτος 2021 προβλέπει δαπάνες ύψους €552.816.652 και έσοδα ύψους €504.080.004, τα οποία προέρχονται από κρατική χορηγία (€120.000.000), από την παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας μετά την εισαγωγή της πρώτης φάσης του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓΕΣΥ) την 1^η Ιουνίου 2019 (€100.456.442), από την παροχή ενδοοικογενειακής φροντίδας υγείας μετά την εισαγωγή της δεύτερης φάσης του ΓΕΣΥ την 1^η Σεπτεμβρίου 2020 (€235.466.645), από εγγραφές ασθενών στους προσωπικούς ιατρούς του ΟΚΥΠΥ (€13.930.000) και έσοδα από διάφορες άλλες πηγές (€34.226.917).

Οι προβλεπόμενες δαπάνες του ΟΚΥΠΥ για το έτος 2021 αναλύονται ως ακολούθως:

1. Αποδοχές προσωπικού ύψους €66.697.741, οι οποίες αφορούν κυρίως τα ακόλουθα:

α. Τις απαιτούμενες θέσεις για στελέχωση του οργανισμού.

---

* Λόγω της πραγματοποίησης των συνεδριάσεων της ολομέλειας εκτός του κτιρίου της Βουλής των Αντιπροσώπων, εξαιτίας της λήψης έκτακτων μέτρων για αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, δεν πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονική ψηφοφορία κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης.

- β. Νέες θέσεις σε διοικητικό, ιατρικό, παραϊατρικό, γραμματειακό και λογιστικό προσωπικό. Ειδικότερα, οι νέες θέσεις θα καλύψουν την ανάγκη λειτουργίας του οργανισμού σε πλήρως ανταγωνιστικό περιβάλλον του ΓΕΣΥ, δημιουργίας σωστών δομών με εξειδικευμένο προσωπικό και γνώσεις και θα βοηθήσουν τον οργανισμό να εφαρμόσει τις απαιτήσεις που προβλέπονται στην οικεία νομοθεσία.
  - γ. Θέσεις του υφιστάμενου προσωπικού που θα παραιτηθεί από τη δημόσια υπηρεσία και θα υπογράψει συμβόλαιο με τον οργανισμό. Σημειώνεται ότι για την πλήρωση των θέσεων αυτών απαιτείται έγκριση από τον Υπουργό Υγείας, ύστερα από αίτημα του ΟΚΥΠΥ και ταυτόχρονη κατάργησή τους στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας.
2. Ποσό ύψους €24.080.000, το οποίο προορίζεται:
    - α. για την παροχή κινήτρων στους προσωπικούς ιατρούς (€2.514.000) για εγγραφή αριθμού δικαιούχων, ώστε ο οργανισμός να έχει έσοδα από τον ΟΑΥ, διασυνδέοντας παράλληλα την παραγωγικότητα με την αντιμισθία των προσωπικών ιατρών και
    - β. για την παροχή στους ειδικούς ιατρούς επιπρόσθετου κινήτρου σε σχέση με την ενδονοσοκομειακή και την εξωνοσοκομειακή φροντίδα υγείας (€21.566.000).
  3. Ωρομίσθιο προσωπικό (€43.565.945).
  4. Λειτουργικές δαπάνες (€99.463.584).
  5. Συντηρήσεις και επιδιορθώσεις (€27.289.126).
  6. Συμβουλευτικές υπηρεσίες (€258.950.601).
  7. Αγορά σταθερών και κινητών μηχανημάτων (€28.539.236).
  8. Αγορά μηχανολογικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (€3.652.979).
  9. Ανέγερση, επέκταση και βελτίωση κτιρίων (€22.084.015).

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από το Υπουργείο Υγείας, επειδή ο προϋπολογισμός του ΟΚΥΠΥ για το έτος 2021 είναι ελλειμματικός κατά €48.736.648, το διοικητικό συμβούλιο του ΟΚΥΠΥ έδωσε οδηγίες στη διεύθυνση του οργανισμού να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για μείωσή του, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό, είτε από ίδιες εξοικονομήσεις στον προϋπολογισμό του είτε μέσω αύξησης των εσόδων του.

Σημειώνεται ότι στον υπό συζήτηση προϋπολογισμό περιλήφθηκε πρόνοια για συνεισφορά του εργοδότη σε ταμείο προνοίας ποσού ύψους €1.684.461, παρά την αντίθετη άποψη που εξέφρασε το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών επ' αυτού. Περαιτέρω, σημειώνεται η θέση του οργανισμού ότι, σε περίπτωση που η συνταξιοδοτική κάλυψη των εργοδοτούμενων ρυθμιστεί στο πλαίσιο της ευρύτερης ρύθμισης που θα συμφωνηθεί για τον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, η εν λόγω πρόνοια δε θα υλοποιηθεί.

Στο πλαίσιο της συζήτησης που διεξήχθη στην επιτροπή οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν ότι συμφωνούν με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας δήλωσε ότι ο Υπουργός Υγείας παρακολουθεί στενά τις δραστηριότητες του ΟΚΥΠΥ και κρούει τον κώδωνα του κινδύνου σε σχέση με τα ελλείμματα που παρουσιάζει ο προϋπολογισμός του. Ωστόσο, λόγω του ότι η ενδονοσοκομειακή φροντίδα υγείας ξεκίνησε μεσούσης της πανδημίας, κατά την οποία ο ΟΚΥΠΥ είχε να διαχειριστεί πολύ δύσκολες καταστάσεις, το Υπουργείο Υγείας έδωσε πίστωση χρόνου στον ΟΚΥΠΥ αναμένοντας την ολοκλήρωση επιχειρησιακού πλάνου, με σκοπό να καταστεί ο προϋπολογισμός του πλεονασματικός και να μη χρειάζεται τη στήριξη του κράτους.

Στο πλαίσιο της συζήτησης τόσο μέλη της επιτροπής όσο και μη μέλη αυτής εξέφρασαν τις ανησυχίες τους για τον κίνδυνο ιδιωτικοποίησης των δημόσιων νοσηλευτηρίων, σε περίπτωση μη εξάλειψης των ελλειμμάτων του ΟΚΥΠΥ, και ζήτησαν όπως καθοριστεί οδικός χάρτης με τις ενέργειες προς επίτευξη του σκοπού αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του δημόσιου τομέα υγείας. Περαιτέρω, ζήτησαν όπως κατατεθεί ο προγραμματισμός του διοικητικού συμβουλίου του ΟΚΥΠΥ για την επόμενη τριετία, με σκοπό την ανάπτυξη νέων κλινών και εξοπλισμού σε όλες τις υγειονομικές περιφέρειες. Επιπροσθέτως, μέλος της επιτροπής αναφέρθηκε στα δύο μέλη του διοικητικού συμβουλίου βρετανικής υπηκοότητας και εξέφρασε επιφυλάξεις για την εξ αποστάσεως συμμετοχή τους στο διοικητικό συμβούλιο, καθώς και την άποψη ότι θα έπρεπε να είναι παρόντες στον συντονισμό των ενεργειών του διοικητικού συμβουλίου και στην υλοποίηση των αποφάσεών του.

Τέλος, η επιτροπή ζήτησε διευκρινίσεις σε σχέση με επιμέρους κονδύλια δαπανών του προϋπολογισμού.

Ο πρόεδρος του ΟΚΥΠΥ δήλωσε στην επιτροπή ότι τα ελλείμματα που καταγράφονται στον προϋπολογισμό οφείλονται στη σημαντική αύξηση των επενδύσεων σε υποδομές και εξοπλισμό για την τριετία 2021-2023, με στόχο την αναβάθμιση των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Περαιτέρω, στον προϋπολογισμό δεν

παρουσιάζονται ξεχωριστά οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος και άλλες δαπάνες για τη δημόσια υγεία, οι οποίες ανακτώνται είτε από το κράτος είτε από ευρωπαϊκά κονδύλια. Συναφώς, ο οργανισμός βρίσκεται στη διαδικασία κοστολόγησης των εν λόγω δαπανών και στο παρόν στάδιο εκπονείται, επίσης, στρατηγικό επιχειρησιακό σχέδιο, ώστε να επιτευχθεί η οικονομική αυτονομία του οργανισμού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού και αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος για την κατά νόμο έγκριση του προϋπολογισμού του ΟΚΥΠΥ για το έτος 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Σιζόπουλος, ο κ. Γεωργίου...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Να ετοιμάσω κατάλογο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία, ετοιμάστε κατάλογο.

Να δώσω πρώτα τον λόγο σε εκείνον που ζήτησε και προηγουμένως τον λόγο, τον κ. Σιζόπουλο, και θα ακολουθήσει ο κ. Γεωργίου.

Κύριε Σιζόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, παρά το γεγονός ότι θα έπρεπε να είχαμε τοποθετηθεί για το προηγούμενο θέμα.

Απολογούμαι πραγματικά για το γεγονός ότι ο τομέας της υγείας, ένας ιδιαίτερα ευαίσθητος τομέας, ο οποίος χρειάζεται ιδιαίτερα προσεκτική διαχείριση, λυπούμαι να παρατηρήσω ότι οι προειδοποιήσεις που για χρόνια ολόκληρα είχαμε απευθύνει προς όσους είχαν την ευθύνη της εφαρμογής του γενικού συστήματος υγείας δεν είχαν εισακουστεί και κυρίως το γεγονός ότι η νομοθεσία την οποία αυτό το σώμα ψήφισε τον Ιούνιο του 2017 ουσιαστικά παραβιάζεται. Και είναι πολύ συγκεκριμένο, γιατί στο προοίμιο της νομοθεσίας ήταν κατά τρόπο σαφέστατο ότι θα έπρεπε πριν από την έναρξη της εφαρμογής του γενικού συστήματος υγείας να είχε προηγηθεί η διοικητική, η οικονομική και η επιστημονική αυτονομία των δημόσιων νοσηλευτηρίων κατά τρόπο θετικό, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις προκλήσεις οι οποίες θα εμφανίζονταν με την εφαρμογή ενός νέου συστήματος.

Θα πρέπει επίσης να τονίσουμε -όπως πολλές φορές το τονίσαμε, αλλά όσες φορές τα τονίσαμε αυτά τα πράγματα όχι μόνο δεν είχαμε καμία υποστήριξη από κανένα κόμμα, αλλά δεχτήκαμε πολλές φορές επικρίσεις- ότι θα έπρεπε πριν από την ψήφιση της συγκεκριμένης νομοθεσίας να υπήρχε διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά το χρονικό περιθώριο που θα μπορούσε το κράτος να καλύπτει ελλείμματα των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Αντίθετα, με το να καθοριστεί η πενταετία ως χρόνος και αυτή τη στιγμή ο χρόνος να παρέρχεται, αλλά τα δημόσια νοσηλευτήρια να μην μπορούν να ανταποκριθούν με επάρκεια στις οικονομικές υποχρεώσεις τις οποίες έχουν και να πραγματοποιούν τεράστια ελλείμματα, αυτό το πράγμα θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα των δημόσιων νοσηλευτηρίων.

Και όμως, είχαμε τονίσει πάρα πολλές φορές και πάλι εις ώτα μη ακουόντων, εκτός και αν η πρόθεση και ο στόχος κάποιων είναι να οδηγήσουν τα δημόσια νοσηλευτήρια είτε στην κατάληξη των Κυπριακών Αερογραμμών είτε στην κατάληξη του συνεργατισμού. Η δική μας η αίσθηση είναι ότι αυτό που επιχειρείται είναι η κατάληξη στην περίπτωση του συνεργατισμού.

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι από την ημέρα που ψηφίστηκε η συγκεκριμένη νομοθεσία και διορίστηκε το διοικητικό συμβούλιο του ΟΚΥΠΥ δεν υπήρξε καμία ουσιαστική μελέτη για την αναδιάρθρωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων, για τη δημιουργία ενδεχομένως νέων κλινικών που να μπορούν να προσφέρουν υψηλού επιπέδου περίθαλψη στους πολίτες σε ολόκληρη την κυπριακή επικράτεια, δεν υπήρξε κανένας εξοπλισμός. Και το τονίζουμε πάρα πολλές φορές -αν είναι δυνατό!- σήμερα να εξακολουθεί ο δημόσιος τομέας της υγείας να έχει μόνο ένα μαγνητικό τομογράφο, για να εξυπηρετεί τις ανάγκες του δημόσιου τομέα υγείας, αλλά και -το χειρότερο απ' όλα!- να μην έχει κατορθώσει ακόμα να δημιουργήσει τον μηχανισμό, για να μπορεί να τιμολογήσει τις υπηρεσίες τις οποίες προσφέρει στον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται τεράστια ελλείμματα.

Επίσης, να υπενθυμίσω ότι, όταν από την πλευρά της ΕΔΕΚ θέταμε το ζήτημα του διορισμού του κ. Nicholson και των συνεργατών του στο διοικητικό συμβούλιο του ΟΚΥΠΥ, είχαμε επικριθεί απ' όλους και τους πάντες. Και μάλιστα απευθυνόντουσαν σε εμάς ότι, επειδή δε θέλουμε να λειτουργήσει το γενικό σύστημα υγείας,

είμαστε αντίθετοι με το γενικό σύστημα υγείας. Όταν στη συνέχεια όμως επιβεβαιώθηκε η σύγκρουση συμφέροντος που είχε ο κ. Nicholson και αναγκάστηκε σε παραίτηση, κανένας δεν έκανε την αυτοκριτική του, κανένας δεν ανέλαβε τις ευθύνες του, αλλά και κανένας δε δικαιώσε τη θέση την οποία ως ΕΔΕΚ είχαμε.

Το 2020 τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα έφτασαν τα €270 εκατομ. Στον προϋπολογισμό σήμερα που συζητούμε τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα για το 2021 θα πλησιάσουν με τις αρχικές εκτιμήσεις τα €170 εκατομ. Αυτά τα λεφτά είναι λεφτά τα οποία πληρώνει επιπρόσθετα ο φορολογούμενος πολίτης. Πλείστα, αν συγκρίνουμε ότι για το 2018 το σύνολο του τομέα της υγείας, δημόσιου και ιδιωτικού, κάλυπτε ένα ποσό περίπου €4 δις για τις προσφερόμενες υπηρεσίες, σήμερα ο τομέας υγείας ξεπερνά τα €2 δις σε θέμα κόστους, χωρίς να υπάρχει αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών στον πολίτη. Και είναι €1,275 δις ο ΟΑΥ, είναι περίπου €570 εκατομ. ο ΟΚΥΠΥ και απ' εκεί και πέρα είναι και τα υπόλοιπα ποσά τα οποία καλύπτει ο ιδιωτικός τομέας, που δεν περιλαμβάνονται σε αυτό το ποσό.

Πέρα από το γεγονός -και ήταν κάτι που θα το έλεγα προηγουμένως, αλλά εν πάση περιπτώσει θα το πω τώρα- ότι έχει υποβαθμιστεί σε πολύ μεγάλο βαθμό η προσφερόμενη προς τους πολίτες περίθαλψη, ειδικά στην επαρχία Λεμεσού. Από τη στιγμή που οι ειδικοί γιατροί λόγω του συστήματος και λόγω των προνοιών που έχουν εφαρμοστεί, αλλά και λόγω του τρόπου με τον οποίο λειτούργησε ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας για την ένταξη των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων στο γενικό σύστημα υγείας, σήμερα οι ειδικοί γιατροί στην επαρχία Λεμεσού δεν μπορούν να προσφέρουν ενδονοσοκομειακή περίθαλψη στους ασθενείς, με αποτέλεσμα είτε να αναγκάζονται να μετακινούνται σε άλλες επαρχίες, για να εφαρμόσουν ενδονοσοκομειακή περίθαλψη, είτε ο ασθενής να μην έχει το αναφαίρετο δικαίωμα που η νομοθεσία καθορίζει για ελεύθερη επιλογή γιατρού και νοσηλευτηρίου. Και διερωτώμαι, τι καθολικό είναι αυτό το ΓΕΣΥ; Τι ελευθερίες έχουμε προσφέρει στον πολίτη; Τι αναβάθμιση έχουμε κάνει στις προσφερόμενες υπηρεσίες του, όταν σήμερα δεν μπορεί να επιλέξει τον γιατρό του, όταν σήμερα δεν μπορεί άμεσα να εξυπηρετηθεί και να μπορέσει να έχει ασφαλή και αναβαθμισμένη περίθαλψη στα προβλήματα της υγείας του;

Επειδή δε θέλω να καταχρώμαι τον χρόνο, κύριε Πρόεδρε, εμείς ψηφίζουμε μεν τον προϋπολογισμό, όπως του ΟΑΥ προηγουμένως, έτσι και του ΟΚΥΠΥ, όμως δε θα σταματήσουμε να αγωνιζόμαστε, για να μπορέσουμε να διασφαλίσουμε στον φορολογούμενο πολίτη υψηλού επιπέδου περίθαλψη από το γενικό σύστημα υγείας. Γιατί ο λόγος για τον οποίο θέλαμε το γενικό σύστημα υγείας δεν ήταν για να προσφέρει περίθαλψη σε αυτούς που έχουν την οικονομική δυνατότητα και την οικονομική άνεση να την απολαμβάνουν με άλλους τρόπους, ήταν για να μπορέσει ο πολίτης της Κυπριακής Δημοκρατίας ο οποίος δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να εξασφαλίσει υψηλού επιπέδου περίθαλψη μέσα από άλλες διαδικασίες να την εξασφαλίσει με το γενικό σύστημα υγείας. Και ο καθένας από εμάς μπορεί σήμερα να αντιληφθεί εάν για παράδειγμα οι πολίτες που βρίσκονται στην ακριτική Τηλλυρία, οι πολίτες της Πόλης Χρυσοχούς, οι πολίτες της επαρχίας Λεμεσού, οι πολίτες των ορεινών και ημιορεινών κοινοτήτων απολαμβάνουν όντως την ίδια προσφερόμενη περίθαλψη που απολαμβάνουν ενδεχομένως πολίτες οι οποίοι βρίσκονται σε άλλα αστικά κέντρα. Γι' αυτό και αυτή η Βουλή έχει τεράστιες ευθύνες και θα πρέπει κάποτε ο καθένας να τις αναλάβει.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Σιζόπουλε.

Ο κ. Γεωργίου.

ΓΙΩΡΓΟΣ Τ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Από τη συζήτηση που έγινε, καθώς και από τα στοιχεία των προϋπολογισμών, ειδικά του ΟΚΥΠΥ, διαπιστώνεται ξεκάθαρα για ακόμα μια φορά η απόσταση λόγων και έργων από την κυβέρνηση και το αρμόδιο Υπουργείο Υγείας, όπου δυστυχώς για ακόμα μια φορά επιβεβαιωνόμαστε. Τα δημόσια νοσηλευτήρια αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα και πιέσεις και αδυνατούν να διαδραματίσουν τον ρόλο και την αποστολή τους ως της ραχοκοκαλιάς του γενικού συστήματος υγείας. Δυστυχώς, το Υπουργείο Υγείας και η κυβέρνηση Δημοκρατικού Συναγερμού δεν έχουν αντιληφθεί με αφορμή και την πανδημία του κορωνοϊού ότι η δημόσια υγεία, η υγεία του λαού μας, αποτελεί το πολυτιμότερο αγαθό και μέγιστη προτεραιότητα των κρατών και των κυβερνήσεων.

Πιο συγκεκριμένα, για τα θέματα των υποδομών και επεκτάσεων σε δημόσια νοσηλευτήρια ακόμα δεν έχουν ληφθεί αποφάσεις. Στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, ενώ έχουν ολοκληρωθεί οι μελέτες από νοσοκομειολόγους εδώ και δέκα χρόνια, δυστυχώς δεν έγινε τίποτα και δεν προβλέπεται και κάτι ουσιαστικό και συγκεκριμένο. Όσον αφορά το Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας, είχε σχεδιαστεί η επέκτασή του με χωρητικότητα εκατόν κλινών. Ποια συμφέροντα δεν επέτρεψαν την ολοκλήρωσή της, αυτό δεν το γνωρίζουμε. Ένα άλλο τεράστιο θέμα είναι το πεπαλαιωμένο χτίριο του Νοσοκομείου Αθαλάσσης, που παραμένει ακόμα στις υποσχέσεις. Ήταν προεκλογική υπόσχεση του Προέδρου της Δημοκρατίας λίγο πριν τις προεδρικές εκλογές.

Παρόμοιες ελλείψεις σε υποδομές παρατηρούνται και σε άλλα νοσηλευτήρια. Το ίδιο και σε σχέση με τη μεγάλη υπόσχεση για το Κρατικό Χημείο. Ήταν μεγάλη προεδρική προεκλογική υπόσχεση, για την οποία δυστυχώς ακόμα αναμένουμε αποφάσεις.

Σε ό,τι αφορά τη στελέχωση των δημοσίων νοσηλευτηρίων σε ιατρικό, παραϊατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, δυστυχώς τα προβλήματα διαιωνίζονται. Συνεχίζουν οι αποχωρήσεις των γιατρών. Συνολικά, από την έναρξη του ΓΕΣΥ έχουν αποχωρήσει πέραν των διακόσιων γιατρών, δηλαδή περίπου το ένα τέταρτο. Στο νοσηλευτικό προσωπικό, παρ' όλες τις προσλήψεις, ο αριθμός δεν είναι αρκετός, ώστε να υπάρχει πλήρης στελέχωση των δημοσίων νοσηλευτηρίων.

Στον προϋπολογισμό δεν προβλέπονται καθόλου θέσεις για λειτουργούς νοσοκομειακών εργαστηρίων. Μέσα στο 2021 θα υπάρξουν αφυπηρητήσεις προσωπικού και μετακινήσεις σημαντικού αριθμού εργαζομένων από τα εργαστήρια στο Υπουργείο Υγείας. Πώς θα καλυφθούν οι ανάγκες αυτές, ενόσω δεν προνοείται καμιά σχετική πρόσληψη;

Εντός του 2021 θα αυτονομηθούν οι τράπεζες αίματος των νοσοκομείων και το προσωπικό που εργάζεται εκεί θα αποσπαστεί, για να εξυπηρετεί αποκλειστικά τις ανάγκες αυτές. Στα νοσηλευτήρια των επαρχιών το προσωπικό των τραπεζών καλύπτει και τις βάρδιες των υπόλοιπων κλινικών εργαστηρίων. Πώς θα αντιμετωπίσει ο ΟΚΥΠΥ αυτές τις ανάγκες;

Ακόμα, πώς σκοπεύει ο ΟΚΥΠΥ να αυξήσει τα έσοδά του από τις εργαστηριακές εξετάσεις, κυρίως της εξωνοσοκομειακής πρωτοβάθμιας φροντίδας, αφού δεν έχει κάνει τίποτα, για να ενισχύσει τα νοσοκομεία των επαρχιών με εξετάσεις ορμονών και άλλων εξετάσεων που θα προσέλκυαν δικαιούχους του ΓΕΣΥ; Αντίθετα, πρόσφατα έχει συνάψει συμφωνία με εταιρεία για τη μεταφορά εξετάσεων, αποδυναμώνοντας ακόμα πιο πολύ τα εργαστήρια των επαρχιών και καθιστώντας τα ως μη ελκυστική επιλογή για τον δικαιούχο. Ο ΟΚΥΠΥ από την πρώτη φάση της εφαρμογής του ΓΕΣΥ την 1^η Ιουνίου 2019 παίρνει μόνο το 10% της πίτας που αφορά τις εργαστηριακές εξετάσεις. Ποια συμφέροντα κρύβονται; Χρειάζεται πρόσληψη ωρομίσθιου προσωπικού που θα εκτελεί καθήκοντα βοθητών χημείου.

Σε ό,τι αφορά την ενίσχυση του εξοπλισμού στα δημόσια νοσηλευτήρια, όλο λένε και ξελένε. Δυστυχώς, παρατηρείται μεγάλη γραφειοκρατία και χρονοβόρες διαδικασίες. Έχουν δεσμευτεί και γραπτώσει σε δύο τώρα προϋπολογισμούς που συζητούμε και για την εγκατάσταση σύγχρονου MRI και για σπινθηρογράφους. Δυστυχώς, διαιωνίζονται λόγω γραφειοκρατίας και ταλαιπωρείται κόσμος αφάνταστα εξαιτίας της αναβλητικότητας αυτής, η οποία υπάρχει και χαρακτηρίζει το υπουργείο.

Εν κατακλείδι, καλούμε το Υπουργείο Υγείας και την κυβέρνηση του Δημοκρατικού Συναγερμού να εγκύψουν με ευαισθησία στα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα δημόσια νοσηλευτήρια και οι ασθενείς. Η δημόσια υγεία είναι η μέγιστη προτεραιότητα και δεν μπορεί να αποτιμάται με κερδοζημιές.

Το ΑΚΕΛ θα συνεχίσει τους αγώνες του για ένα ισχυρό σύστημα υγείας στην υπηρεσία του λαού μας και των ασθενών. Για ακόμα μια φορά θέλουμε να ευχαριστήσουμε δημόσια τους επαγγελματίες, τους ήρωες της πρώτης γραμμής, που πολλές φορές υποτιμήθηκαν απ' αυτή την κυβέρνηση, που χάρη σ' αυτούς εξακολουθούν τα δημόσια νοσηλευτήρια να παραμένουν όρθια.

Θα ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό, κύριε Πρόεδρε, αλλά θα συνεχίσουμε με το ίδιο σθένος, με διεκδίκηση να υπερασπιζόμαστε τη δημόσια υγεία και να διεκδικούμε καλύτερους όρους σε ό,τι αφορά το γενικό σύστημα υγείας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Γεωργίου.

Ο κ. Λιλλήκας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, με την άδειά σας.

Όπως ξέρετε, ως Συμμαχία Πολιτών είχαμε στηρίξει σθεναρά την εισαγωγή και εφαρμογή του ΓΕΣΥ, την οποία θεωρούμε ως μια μεγάλη κοινωνική κατάκτηση. Δεν μπορούμε όμως να μην εκφράσουμε την ανησυχία μας, αλλά και να ασκήσουμε τη δέουσα κριτική προς το διοικητικό συμβούλιο του ΟΚΥΠΥ. Το είχαμε δηλώσει και στον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας σε πρόσφατη συνάντηση που είχαμε. Δεν είμαστε καθόλου ικανοποιημένοι από τον τρόπο λειτουργίας του ΟΚΥΠΥ και πολύ λιγότερο από την αποτελεσματικά του ΟΚΥΠΥ. Ανησυχούμε ότι ακόμα και τα €74 επιπλέον εκατομ. που είχαν προστεθεί στον αναθεωρημένο προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας για υποδομές και νέα τεχνολογία δε θα αξιοποιηθούν.

Υπάρχει μια τεράστια καθυστέρηση που καθλώνει τα κρατικά νοσηλευτήρια την ώρα που η πανδημία έχει αποδείξει σε όλους -και στους πλέον κακόπιστους- ότι η ραχοκοκαλιά του συστήματος υγείας της Κύπρου είναι τα κρατικά νοσηλευτήρια, που έχουν σηκώσει με θυσίες του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού όλο το

βάρος της πανδημίας. Γι' αυτό θα ήθελα και απ' αυτό το βήμα να καλέσουμε ξανά τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Υπουργό Υγείας να ξανασκεφτούν τον τρόπο λειτουργίας του ΟΚΥΠΥ αλλά κυρίως την αποτελεσματικότητα του διοικητικού συμβουλίου και της διοίκησης γενικότερα του ΟΚΥΠΥ.

Απαιτείται -και κλείνω, κύριε Πρόεδρε- όπως και ο ΟΑΥ αναβαθμίσει τα προγράμματα και τα εργαλεία που διαθέτει στα χέρια του για τον απαιτούμενο έλεγχο, έτσι ώστε να αποτρέπονται καταχρήσεις του συστήματος από διάφορους επιτήδειους, αλλά και ταυτόχρονα να επιβάλλει τις αυστηρότερες ποινές, ακόμα και αποβολή σε όσους γιατρούς καταχρώνται το σύστημα και στην ουσία καταχρώνται δημόσιο χρήμα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Λιλλήκα.

Ο κ. Θεοπέμπτου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αν μου επιτρέπεται, κύριε Πρόεδρε, πρώτα να αναφέρω ότι τα κεραστικά που έχετε στα έδρανά σας είναι για τα εικοσιπεντάχρονα του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χρόνια σας πολλά!

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Όσον αφορά το θέμα του ΟΚΥΠΥ, το τι θα θέλαμε να παρακαλέσουμε εμείς είναι να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην καταπολέμηση των καταχρήσεων και στη βελτίωση της ποιότητας της παροχής υπηρεσιών. Δεν περιμέναμε ότι ήταν να ξεκινήσει ένα τόσο μεγάλο project και να δουλεύουν όλα σωστά, αλλά το θέμα των καταχρήσεων είναι ένα από τα σοβαρά θέματα που πρέπει να δώσουμε σημασία ιδιαίτερη, για να μην καταλήξει να είναι και κεκτημένο έτσι όπως πάμε, γιατί κυκλοφορούν πολλά, συμβαίνουν πολλά τζιαι μπορώ να πω ότι είμαστε ένας λαός που έσκει μία έφεση να κάμνει τούτες τες δουλειές, γι' αυτό σας παρακαλώ να δώσουμε όλοι σημασία να μειώσουμε τις καταχρήσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Θεοπέμπτου.

Η κ. Ορφανίδου.

ΣΑΒΙΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θέλουμε να τονίσουμε εξ αρχής ότι η μεγαλύτερη κοινωνική μεταρρύθμιση που έγινε σε αυτό τον τόπο είναι το Γενικό Σύστημα Υγείας, το οποίο συζητούσαμε για πάρα πολλά χρόνια, αλλά το οποίο έγινε πραγματικότητα τον Ιούνιο του 2019, βεβαίως με τη συνεργασία όλων, και έχει αγκαλιαστεί πραγματικά απ' όλο τον λαό και όλους τους πολίτες. Όπως μας έχουν αναφέρει, μέχρι σήμερα έχουν εγγραφεί στο ΓΕΣΥ 835 000 συμπολίτες μας, ένας πολύ μεγάλος αριθμός γιατρών και τα περισσότερα ιδιωτικά νοσηλευτήρια στη δεύτερη φάση.

Έχουμε πει πάρα πολλές φορές απ' αυτό το βήμα και όχι μόνο ότι δεν αλλάσσει η φιλοσοφία του ΓΕΣΥ. Το ΓΕΣΥ θα συνεχίσει όπως έχει χτιστεί και θα δυναμωθεί. Ο προϋπολογισμός του ΟΑΥ είναι ύψους €1,3 δις, που αναδεικνύει και τη σημασία που δίνουμε στο θέμα. Υπήρξαν προβλήματα; Βεβαίως υπήρξαν προβλήματα. Ξεκινήσαμε με αντίξοες συνθήκες και συνεχίζουμε με αντίξοες συνθήκες, αλλά ένα από τα θέματα που έχουν αναφερθεί και από τους συναδέλφους μας ήταν το θέμα της κατάχρησης. Όπως μας έχει λεχθεί ξεκάθαρα πριν λίγες μέρες στην επιτροπή Υγείας, το ποσοστό των παραπεμπτικών έχει μειωθεί από το 70% στο 40% και στοχεύουμε και σε περισσότερη μείωση. Δεν έχουμε φθάσει στο ιδεατό αποτέλεσμα, αλλά προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα και τις αδυναμίες.

Όσον αφορά τα θέματα γενικότερα του ΔΗΣΥ, θέλουμε να τονίσουμε ότι το ΓΕΣΥ έχει τεσταριστεί και μέσα από μια κρίση οικονομική και μέσα από μια υγειονομική κρίση και έχει περάσει αυτά τα stress test με επιτυχία. Ακριβώς επειδή υπάρχει ΓΕΣΥ και η δεύτερη φάση του ΓΕΣΥ έχει ξεκινήσει χωρίς καθυστέρηση εν μέσω της χειρότερης πανδημίας που έπληξε τον κόσμο παγκοσμίως τα τελευταία εκατό χρόνια, είναι ακριβώς επειδή υπάρχει ΓΕΣΥ που μπορούμε να αντιμετωπίσουμε σε όλα τα επίπεδα σήμερα την πανδημία. Και ευχαριστούμε γι' αυτό τον λόγο και τα κρατικά μας νοσηλευτήρια και τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια.

Θέλουμε επίσης να πούμε ότι ο προϋπολογισμός του ΟΚΥΠΥ, Πρόεδρε, αναπτυξιακός. Μέσα στον προϋπολογισμό του ΟΚΥΠΥ υπάρχει κονδύλι αναπτυξιακό €195 εκατομ., που είναι σε βάθος τριετίας, 2021-2023, από τα οποία τα €110 εκατομ. αφορούν μεγάλες αναβαθμίσεις σε εξοπλισμό και έχουν ήδη δοθεί ήδη €14,1 εκατομ. για τον εξοπλισμό των κρατικών νοσηλευτηρίων και €85 εκατομ. για μεγάλα αναπτυξιακά έργα. Να αναφέρω κάποια, γιατί είναι πολύ σημαντικά: Για πρώτη φορά δημιουργούμε τις Πρώτες Βοήθειες στο Μακάρειο Νοσοκομείο, που περιθάλπει παιδιά. Για πρώτη φορά προχωρούμε στην επέκταση της Μονάδας Εντατικής των Νεογνών στο Μακάρειο Νοσοκομείο. Χθες έχουν υπογραφεί τα συμβόλαια για τη Μονάδα Αιμοκάθαρσης στην Πάφο, μια εξαγγελία του Προέδρου της Δημοκρατίας που γίνεται πραγματικότητα. Έχουμε αναβαθμίσει σε πολύ μεγάλο επίπεδο τις ιατρικές υπηρεσίες στην Κυπερούντα και τόσα άλλα έργα που καταγράφονται στα πλαίσια του προϋπολογισμού. Επίσης να πούμε ότι έχουν προσληφθεί τριακόσιοι νέοι νοσηλευτές, διακόσιοι νέοι γιατροί εντός του ΓΕΣΥ και άλλες τόσες θέσεις διοικητικό προσωπικό.

Όσον αφορά τώρα το έλλειμμα, γιατί πρέπει να απαντήσουμε και για το έλλειμμα, ο Υπουργός Υγείας έχει εντοπίσει εδώ και πάρα πολύ καιρό τον κίνδυνο, γι' αυτό και λάβαμε τα μέτρα μας, αλλά έχει δώσει πίστωση χρόνου στον ΟΚΥΠΥ λόγω της πανδημίας και λόγω αυτών των αντίξων συνθηκών και ζητά την ίδια πίστωση χρόνου να δοθεί και από τη Βουλή, ακριβώς για να ολοκληρωθεί ο στρατηγικός και επιχειρησιακός σχεδιασμός που είναι ήδη στα σκαριά και να βάλουμε τα χρονοδιαγράμματα και τις δράσεις που πρέπει να γίνουν, για να βελτιώσουμε την κατάσταση. Αυτός ο στρατηγικός σχεδιασμός έχει καθυστερήσει να ολοκληρωθεί λόγω της πανδημίας και αναμένουμε την ολοκλήρωσή του αρχές Απριλίου.

Θέλω επίσης -και τελειώνω με αυτό, Πρόεδρε- να πω ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό για ακόμη μια φορά να πούμε ότι θέλουμε τη συνεργασία όλων, για να βελτιώσουμε το ΓΕΣΥ και να μπορέσει να αγγίξει και τον τελευταίο Κύπριο πολίτη. Θέλουμε μέσα σε ένα κλίμα συνεργασίας και σύμπνοιας να προχωρήσουμε και να ενισχυθούν και τα κρατικά μας νοσηλευτήρια και να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα, γι' αυτό οφείλουμε για ακόμη μια φορά να πούμε ένα μεγάλο ευχαριστώ και στους νοσηλευτές των κρατικών νοσηλευτηρίων μας και στους νοσηλευτές και το ιατρικό προσωπικό στα ιδιωτικά μας νοσηλευτήρια, που δίνουν έναν αγώνα ζωής, για να σώσουν ζωές μέσα στα πλαίσια της πανδημίας. Αυτός είναι ο λόγος που σήμερα η Κύπρος συγκαταλέγεται μέσα στις πέντε καλύτερες χώρες για αντιμετώπιση της πανδημίας παγκοσμίως. Αυτά δεν τα λέμε εμείς· αυτά τα λένε τα διεθνή στατιστικά στοιχεία.

Με αυτό θέλω να ολοκληρώσω τη σύντομη παρέμβασή μας, λέγοντας ότι, αν υπάρχουν προβλήματα, Πρόεδρε, τα αντιμετωπίζουμε. Είμαστε εδώ έτοιμοι να τα δούμε, αλλά να μη μηδενίζουμε τη μεγαλύτερη κοινωνική μεταρρύθμιση που έγινε ποτέ σε αυτό τον τόπο

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Ορφανίδου.

Ο κ. Προκοπίου

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ:

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Την περασμένη βδομάδα συζητήσαμε τον προϋπολογισμό του ΟΚΥΠΥ και σήμερα τον έχουμε ενώπιόν μας για ψήφιση. Σίγουρα με την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, που είναι ένα σημαντικό κοινωνικό αγαθό για τον λαό μας όσον αφορά την υγεία του, εμείς συμβάλαμε με όλες μας τις δυνάμεις και βάλουμε τα στήθια μας μπροστά και παράλληλα, επαναλαμβάνω, συμβάλαμε στο να εγκριθεί αυτό και να εφαρμόζεται ήδη το ΓΕΣΥ.

Σίγουρα υπάρχουν πάρα πολλά προβλήματα, ελλείψεις, αδυναμίες, όπως είναι η αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων, οι ελλείψεις σε κάποιες ειδικότητες γιατρών, σε τομογράφους κ.ά., γι' αυτό, εφόσον έχουν εντοπιστεί όλες αυτές οι αδυναμίες, οι ελλείψεις και τα προβλήματα, καλούμε σήμερα τον Υπουργό Υγείας και τον ΟΚΥΠΥ όπως το ταχύτερο δυνατόν εγκύψουν σε αυτά τα προβλήματα και τις αδυναμίες και τα αποκαταστήσουν, επαναλαμβάνω, το ταχύτερο δυνατόν, γιατί ακούμε πάρα πολλά.

Εκφράζουμε και την ανησυχία μας για τον κίνδυνο ιδιωτικοποίησης των κρατικών νοσηλευτηρίων, που για μας -και το λέγαμε πάντοτε και το λέμε και τώρα- είναι η ραχοκοκαλιά της υγείας και ιδίως φάνηκε και στην πράξη όλο αυτό το διάστημα του ενός έτους, καθώς και της πανδημίας. Επομένως, αν κάποιος μπορεί να περνά από το μυαλό τους ότι θα προσπαθήσουν, όπως έκαναν με άλλα θέματα, είτε συνεργατισμό είτε Cyprus Airways κ.λπ., να ιδιωτικοποιήσουν αυτό το ΓΕΣΥ, τα κρατικά νοσηλευτήρια κ.λπ., να γνωρίζουν ότι θα μας βρουν μπροστά τους και δε θα επιτρέψουμε να γίνει αυτό.

Επιπλέον, θέλω να τονίσω ότι, παρ' όλα τα προβλήματα, θα υπερψηφίσουμε τον προϋπολογισμό του ΟΚΥΠΥ και παράλληλα να τονίσω ακόμα μια φορά τις ευχαριστίες μας σε όλους αυτούς του γιατρούς,

νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό, που ασχολούνται με την υγεία μας, διότι κινδυνεύουν ανά πάσα στιγμή καθημερινώς τη ζωή τους, και το τονίζω ακόμα μια φορά, ότι η υγεία είναι το υπέρτατο αγαθό και πρέπει να συνεχίσει να το έχει ο λαός μας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ σας ευχαριστώ.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καλούμαστε να τοποθετηθούμε επί του προϋπολογισμού, επί των δύο προϋπολογισμών, όχι επειδή τίθεται θέμα καταψήφισης -δεν τίθεται τέτοιο θέμα, εξάλλου το τρένο του ΓΕΣΥ δεν μπορεί να σταματήσει χωρίς εκτροχιασμό- αλλά επειδή νιώθουμε το καθήκον να προειδοποιήσουμε για σημαντικά κενά, που διαπιστώνουμε σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας.

Κύριε Πρόεδρε,

Υπενθυμίζω ότι το Γενικό Σύστημα Υγείας είχε τεθεί σε εφαρμογή με τρεις βασικές προϋποθέσεις, τον σφαιρικό προϋπολογισμό, την απάλειψη της ιδιωτικής ιατρικής εντός ΓΕΣΥ και την αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Τίποτα απ' αυτά τα τρία δεν ισχύει σήμερα!

Σε ό,τι αφορά τον σφαιρικό προϋπολογισμό, παραβιάζεται από τη στιγμή που έχουμε αποδεχθεί εγγυημένες τιμές μονάδων για γιατρούς και τροχοδρομείται εγγύηση κερδών για ιδιωτικά νοσηλευτήρια. Παραβιάζεται αυτή η αρχή από τη μη αντιμετώπιση των καταχρήσεων, για την οποία δυστυχώς κατά γενική ομολογία δεν μπορεί κανείς να είναι ευχαριστημένος. Υπάρχουν καταχρήσεις τεράστιου επιπέδου, που οδηγούν στη διασπάθιση δημόσιου χρήματος.

Σε ό,τι αφορά την ιδιωτική ιατρική, αυτή παραβιάζεται με την έγκριση του ΟΑΥ, με εξαιρέσεις που δίνονται σε γιατρούς και με εξαιρέσεις που τροχοδρομούνται για νοσηλευτήρια που θα ενταχθούν ή και έχουν ενταχθεί εντός ΓΕΣΥ.

Η μεγαλύτερη απογοήτευση είναι η μη αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Δεν προχωρά, κύριε Πρόεδρε, αυτή η αυτονόμηση και οι ευθύνες του ΟΚΥΠΥ είναι τεράστιες. Το ΓΕΣΥ που ψήφισε η Βουλή των Αντιπροσώπων δεν είναι το ΓΕΣΥ που εφαρμόζεται σήμερα και υπάρχουν ευθύνες, ευθύνες σε ό,τι αφορά στην υλοποίηση αυτού του σχεδίου, και το αποτέλεσμα της μη υλοποίησης του σχεδίου που ψηφίσαμε φαίνεται στα νούμερα των προϋπολογισμών του Υπουργείου Υγείας, του ΟΚΥΠΥ, του ΟΑΥ.

Υπενθυμίζω, κύριε Πρόεδρε, ότι με βάση την αρχική αναλογιστική μελέτη εφαρμογής του ΓΕΣΥ προνοούνταν η μείωση, η σταδιακή μείωση του προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας. Βλέπουμε ακριβώς το αντίθετο τα προηγούμενα χρόνια λόγω των καταχρήσεων και της μη εφαρμογής που έχω αναφέρει. Εξάλλου, αν υπολογίσει κάποιος ότι οι αρχικοί σχεδιασμοί μιλούσαν για έναν σφαιρικό προϋπολογισμό της τάξης των €1,2 δις, επειδή αυτά υπολόγιζαν ότι ήταν οι δαπάνες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα -και αυτά ήταν €500-600 εκατομ. στον δημόσιο και άλλα τόσα στον ιδιωτικό τομέα- ήδη βρισκόμαστε σε έναν προϋπολογισμό της τάξης του €1 δις για το Υπουργείο Υγείας και ακόμα €552 εκατομ. για τον ΟΚΥΠΥ.

Ακόμα και αν αφαιρέσουμε τις κοινές δαπάνες του Υπουργείου Υγείας, μιλούμε για €1,4 δις πάνω από τους αρχικούς σχεδιασμούς της αναλογιστικής μελέτης, χωρίς να υπολογίζουμε τις ιδιωτικές δαπάνες στον τομέα της υγείας. Και η ερώτηση είναι: Με αυτή την τρομακτική αύξηση των δαπανών είδαμε αντίστοιχη αύξηση του επιπέδου της ποιότητας παροχής ιατρικών υπηρεσιών; Η απάντηση είναι ένα σαφέστατο «όχι» λόγω καταχρήσεων, λόγω της μη αυτονόμησης των νοσηλευτηρίων. Δεν είναι τυχαίο, κύριε Πρόεδρε, ότι πλέον τα δημόσια νοσοκομεία της Κύπρου παρουσιάζουν εικόνες εγκατάλειψης.

Δεν είναι τυχαίο ότι η Ελεγκτική Υπηρεσία μόλις πριν από λίγες μέρες προειδοποίησε -χτύπησε όχι καμπανάκι κινδύνου, καμπάνα- ότι, όπως πάμε, τα δημόσια νοσηλευτήρια θα ξεπουληθούν σε τιμές ευκαιρίας, γιατί θα χρεοκοπήσουν. Όλα αυτά επιλέγουμε να τα αγνοούμε και να συνεχίζουμε με τον αυτόματο πιλότο.

Επομένως, κύριε Πρόεδρε, ναι, δεν μπορούμε να καταψηφίσουμε τους προϋπολογισμούς, γιατί αυτοί οι προϋπολογισμοί έχουν να κάνουν με ζητήματα υγείας και δεν υπάρχει εναλλακτική επιλογή. Αν τους καταψηφίζαμε αύριο, με τι θα τους αντικαθιστούσαμε; Δεν υπάρχει εναλλακτική επιλογή. Δεν μπορούμε όμως να υπερψηφίζουμε, χωρίς να επισημαίνουμε τους κινδύνους που βλέπουμε μπροστά μας. Δεν μπορούμε να μην προειδοποιούμε ότι, αν συνεχίσουν αυτές οι καταχρήσεις, το ΓΕΣΥ δε θα είναι βιώσιμο και το αποτέλεσμα δε θα είναι η χρεοκοπία του Γενικού Συστήματος Υγείας· θα είναι η χρεοκοπία των δημόσιων οικονομικών, γιατί

τα νούμερα με τον ρυθμό που αυξάνονται, τα ελλείμματα με τον ρυθμό που αυξάνονται είναι προς εκείνη την κατεύθυνση που μας οδηγούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Παπαδόπουλε.

Ο κ. Λουκαΐδης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η χρονική συγκυρία στην οποία συζητούμε τον προϋπολογισμό του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας και του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας συμπίπτει με το δεύτερο κύμα της πανδημίας και με την τεράστια πρόκληση που έχει δεχθεί ασφαλώς ολόκληρη η κοινωνία, αλλά ειδικότερα το σύστημα υγείας στη χώρα μας και ακόμα πιο συγκεκριμένα, πρωτίστως και κυρίως ο δημόσιος τομέας υγείας, ο οποίος ανέλαβε τζιαι το μεγαλύτερο βάρος αντιμετώπισης της πανδημίας.

Και όταν από του βήματος εδώ οι συνάδελφοι σωστά θυμήθηκαν να συγχαρούν τους λειτουργούς, γιατρούς, νοσηλευτές, ευρύτερα το παραϊατρικό προσωπικό, άλλους επαγγελματίες υγείας εντός του δημόσιου τομέα υγείας, θα πρέπει να έχουν και εκείνοι, και εμείς όλοι κατά νου, το αυτονόητο, ότι το μεγαλύτερο ευχαριστώ, έμπρακτο, σε όλες αυτές και αυτούς που είναι στην πρώτη γραμμή θα ήταν να υλοποιούσαμε τις δεσμεύσεις που έχουμε αναλάβει απέναντί τους. Ως πολιτική ηγεσία συνολικά, αλλά ειδικά και συγκεκριμένα πάλι η εκτελεστική εξουσία, που έχει το βάρος και την αποκλειστική ευθύνη να υλοποιήσει αυτά που συμφωνηθήκαν από το '16. Πριν από πέντε ολόκληρα χρόνια στη σύσκεψη στο Προεδρικό βασικός πυλώνας της μεταρρύθμισης στη δημόσια υγεία ήταν η ανάγκη να υπάρξει ουσιαστική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός του δημόσιου τομέα υγείας, ώστε να μπορέσει να πετύχει συνολικά το εγχείρημα της μεταρρύθμισης. Όχι ως προϋπόθεση· ποτέ δεν ετέθηκεν ως προϋπόθεση να ολοκληρώσουμε την αναβάθμιση του δημόσιου τομέα υγείας με εργαλείο την αυτοномηση τζιαι μετά να αποφασίσουμε να προχωρήσουμε στο ΓΕΣΥ. Αυτά είναι εφευρήματα τα οποία προέκυψαν απ' όλους όσοι επολέμησαν, υπονόμεισαν και συνεχίζουν να πολεμούν το ΓΕΣΥ. Το μονασφαλιστικό ΓΕΣΥ, έτσι; Γιατί δε θα είχαν κανένα πρόβλημα με το πολυασφαλιστικό προφανώς, όπως βρίσκονται σε διάφορα κόμματα ή τα κόμματα ως τέτοια, διότι αυτή ήταν η επίσημη πολιτική τους, ανεξάρτητα αν κάποιοι συνάδελφοι εδώ στη Βουλή ενεργούσαν κατ' αντίθεση με τις επιλογές των ηγεσιών τους. Διότι αυτό συνέβαινε. Έντζιε χρειάζεται τωρά να ξαναθυμίσω, απ' όλους όσοι κάμνουν τζιαι τηλεοπτική διαφήμιση πληρωμένη, τες δηλώσεις τες πρόσφατες -τις ανέφερα τζιαι στη συζήτηση του προϋπολογισμού- του κ. Παμπορίδη, ότι έφτασε στην παραίτηση, γιατί ένιωθε το Υπουργικό του Συμβούλιο να τον υπονομεύει. Το Υπουργικό Συμβούλιο! Ονομάτισε τον Χάρη Γεωργιάδη, τον Κωνσταντίνο τον Πετρίδη για αυτήν την υπονόμειση και βεβαίως για μια ακόμη φορά έτσι επίσημα είπε ότι τη μεταρρύθμιση την πολέμησε και ο ηγέτης της κυβερνώσας παράταξης, ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου. Και δεν άκουσα διάψευση, απλώς αποσιώπηση της συνέντευξης που έδωσε στον Άλφα ο Γιώργος ο Παμπορίδης. Τα γεγονότα είναι εκεί, ποιοι έβαλαν πλάτες, για να έχουμε ΓΕΣΥ, ποιοι το επολέμησαν και το υπονόμεισαν το ΓΕΣΥ και συνεχίζουν να το πράττουν, με στόχο να πάμε σε πολυασφαλιστικό ΓΕΣΥ.

Η κοινωνία έχει αγκαλιάσει το ΓΕΣΥ από την ώρα της ψήφισης της νομοθεσίας, όταν όλοι όσοι δώσαμε τη μάχη -πρέπει να πω εντός κυβέρνησης επίσης, εντός Συναερμού επίσης- εντός όλων των κομμάτων, με το κόμμα που έβαλε πλάτες ως κόμμα όμως να είναι το ΑΚΕΛ, συνεχίζουμε, εξ όλων αντιλαμβάνομαι οι πλείστοι εξ ημών τουλάχιστον. Τζιαι πρωτίστως συνεχίζει η κοινωνία τζιαι αυτό είναι το σημαντικό. Παρά τα όποια προβλήματα τζιαι αδυναμίες, στον πολύ σύντομο χρόνο εφαρμογής του ΓΕΣΥ συνεχίζουμε να στηρίζουμε και να αγκαλιάζουμε, διότι έχει υπάρξει μια σοβαρή διαφοροποίηση των πραγμάτων προς το καλύτερο. Τζιαι αυτό το αισθάνεται ο πολίτης. Γι' αυτό και αγκαλιάζει και θα προστατεύσει το ΓΕΣΥ απ' όλους όσοι συνεχίζουν να το πολεμούν και να το υπονομεύουν.

Δεν εκατάφεραν να κρατήσουν νοσηλευτήρια, εισαγωγείς φαρμάκων, που επήαν τζιαι εκάμαν τζιαι συνάξεις μαζί τους, γιατρούς εκτός ΓΕΣΥ. Απέτυχαν παταγωδώς. Επολέμησαν, είναι η αλήθεια, εδημιούργησαν ένα τοξικό κλίμα με ψεύδη, με διαστρέβλωση, αλλά δεν τα κατάφεραν. Ο Γιώργος ο Παμπορίδης είχε τη συνεισφορά του. Ο Κωνσταντίνος ο Ιωάννου, ο νυν υπουργός, είχε τη συνεισφορά του, διότι πίστεψε στο ΓΕΣΥ, το μονασφαλιστικό ΓΕΣΥ. Τζιαι πρέπει να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους. Άλλοι συνεχίζουν να το υπονομεύουν, επαναλαμβάνω. Και δε θα ησυχάσουν, γιατί, όπως και σε άλλες περιπτώσεις, τα μεγάλα ιδιωτικά συμφέροντα είναι που εκπροσωπούν και όχι το δημόσιο συμφέρον και το συμφέρον των πολλών. Ιδεολογική τους επιλογή. Για να μην παρεξηγούμαι, έτσι καταλαβαίνω ότι εξυπηρετείται η κοινωνία, όταν εξυπηρετούνται οι λίγοι προνομιούχοι σε βάρος των πολλών και αυτήν την πολιτική εφάρμοσαν, έχει οκτώ χρόνια τώρα.

Αναγκάστηκαν λοιπόν να αποδεχτούν το ΓΕΣΥ. Είχαν μια δουλειά να κάμουν. Διότι όλα τούτα πρέπει να πούμε ότι κυρίως τα πέτυχε η κοινωνία των πολιτών και το συμβούλιο του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, να αντιμετωπιστεί η υπονόμειση δηλαδή. Να γίνουν εκείνοι οι χειρισμοί που, όπως μας λέχθηκε και στην επιτροπή Υγείας, έφεραν τη συντριπτική πλειοψηφία γιατρών ιδιωτικών νοσηλευτηρίων, μαζί και των δημοσίων, στο ΓΕΣΥ.

Η βασική ευθύνη των κυβερνώντων ποια ήταν; Να υλοποιήσουν τη δέσμευση που ανέλαβαν το '16 για αναβάθμιση και ουσιαστικό εκσυγχρονισμό των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Τα αποτελέσματα είναι από ελάχιστα μέχρι μηδαμινά, οικτρά σ' αυτόν τον τομέα. Και όσοι συνεχίζουν να πολεμούν το ΓΕΣΥ, αυτή την τόσο σημαντική και αναγκαία για την κοινωνία μεταρρύθμιση, επενδύουν πλέον, ναι, επενδύουν στην αποτυχία του συστήματος υγείας, αφήνοντας τα πράγματα να εξελίσσονται με τον τρόπο που εξελίσσονται στον δημόσιο τομέα υγείας.

Θέλω να πω τζιαι τούτο, πριν να αναφερθώ ειδικά στον δημόσιο τομέα υγείας, για να μην το παραλείψω.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας παρακαλώ! Έχει Πρόεδρο δαμαί! Θέλετε να φύω;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εσείς να μείνετε. Εκείνοι που ενοχλούνται μπορούν να φύγουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν ενοχλείται κανένας, εδώ είναι η Βουλή των Αντιπροσώπων, υπάρχει δημοκρατία, ο καθένας μπορεί να εκφράσει την άποψή του, ο κόσμος έν τζιαι ακούει, η τηλεόραση μεταδίδει το! Απ' εκεί και πέρα πια, ο κόσμος βκάλλει τα συμπεράσματά του, αλλά σας το λέω από τώρα, σας το λέω από τώρα: Δεν πρόκειται να κόψω τον λόγο σε κανέναν, να κάτσετε εδώ όση ώρα χρειάζεται, να περάσουν τα είκοσι τόσα νομοσχέδια. Δεν πρόκειται να αφαιρέσω ή να εμποδίσω τον λόγο από κανέναν! Για να εξηγούμαστε.

Λοιπόν, κύριε Λουκαΐδη, συνεχίστε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Θα πρέπει να σημειώσουμε ως ιδιαίτερα θετικό το γεγονός ότι στο πλαίσιο της πανδημίας, σε αυτή την κατάσταση που άφησε η κυβέρνηση Αναστασιάδη τον δημόσιο τομέα υγείας, ευτυχώς είχαμε τουλάχιστον ΓΕΣΥ. Γιατί τα πράγματα θα ήταν αδύνατον, αδύνατον να αντιμετωπιστούν, χωρίς να έχουμε το Γενικό Σύστημα Υγείας να εξελίσσεται. Και γι' αυτό εμείς επιμέναμε ότι και η δεύτερη φάση, παρά το ότι είχαμε πανδημία, έπρεπε να ξεκινήσει τον Ιούνιο του 2020. Αυτό όμως δεν ανατρέπει την εικόνα που βγήκε αβίαστα και επιβεβαίωσε αυτό που πάντα λέγαμε, πόσο αναγκαίος είναι ο δημόσιος τομέας υγείας. Και τούτο φάνηκε στην πανδημία. Και όσοι αμφισβητούσαν νομίζω ότι αντικειμενικά δυσκολεύονται να πουν οτιδήποτε πλέον, για να αμφισβητήσουν αυτή την απλή την αλήθεια. Πόσω μάλλον που, ναι, το έχουν πει τζιαι άλλοι συνάδελφοι, ήταν από όλους κατανοητό και αποδεκτό μέσα από τις δημόσιες τοποθετήσεις ότι επιτυχία του ΓΕΣΥ, επιτυχής, ομαλή εφαρμογή του ΓΕΣΥ, προϋποθέτει να αποτελέσει την ραχοκοκαλιά του ο δημόσιος τομέας υγείας. Η κυβέρνηση εφρόντισε να είναι τσακισμένη η ραχοκοκαλιά, για να πετύχει αυτό που είπε ο κ. Νικόλας Παπαδόπουλος προηγουμένως, να δημιουργήσει προϋποθέσεις ενδεχομένως ιδιωτικοποίησης. Είπα τζιαι προηγουμένως: Ευτυχώς, ελπίζω ότι μόνο δύο χρόνια τους έχουν μείνει. Και δε θα προλάβουν να ολοκληρώσουν ένα τέτοιο έγκλημα, γιατί πραγματικά δε θα μπορεί να σταθεί η μεταρρύθμιση χωρίς ισχυρό δημόσιο τομέα υγείας.

Στην επιτροπή -τζιαι ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε- επειδή αναφερθήκαν πλείστοι τόσο άλλοι συνάδελφοι στα προβλήματα που συνεχίζουν να παρουσιάζονται, στην οργάνωση, στις δομές, στη λειτουργία, στον ψηφιακό εκσυγχρονισμό, στον εξοπλισμό, στην ανυπαρξία συλλογικών συμβάσεων... Λέω σας πράματα για τα οποία έχουν υπάρξει δεσμεύσεις, είτε δημόσια είτε κατ' ιδίαν σε εμάς, εδώ τζιαι μερικά χρόνια. Και επειδή η εικόνα δεν είναι καλή και πρέπει να γίνει καλύτερη, έχουμε ζητήσει, ως επιτροπή Υγείας αντιλαμβανόμενοι πλέον, με εισήγηση που καταθέσαμε ως ΑΚΕΛ, να ετοιμαστεί συγκεκριμένος οδικός χάρτης με συγκεκριμένους στόχους, που θα επιτυγχάνουν την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα υγείας, και με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα, με δράσεις, που θα προβλέπονται σε κάθε περίπτωση, ώστε να ελέγχουμε και εμείς και οι πολίτες την υλοποίηση αυτού του σχεδιασμού. Θα θέσω μια διαφοροποίηση· δεν αφορά την ηγεσία του ΟΚΥΠΥ, η οποία έχει τις δικές της σημαντικές βαρύτατες ευθύνες. Αφορά πρωτίστως το Υπουργείο Υγείας, δεν απαλλάσσεται των ευθυνών του το Υπουργείο Υγείας. Είναι καθοριστικές οι ευθύνες, για να δοθούν τα εργαλεία, όλα όσα πρέπει και χρειάζονται, γιατί έχει τέσσερα χρόνια που έχουμε ΟΚΥΠΥ και δυστυχώς αυτός ο στόχος δεν έχει υλοποιηθεί.

Έχω σημειώσει. Εγγυημένες αποζημιώσεις δεν υπάρχουν, κύριε Παπαδόπουλε. Αυτό που υπάρχει εκεί και όπου έχει υπάρξει ένα εύρος αποζημιώσεων να συναρτάται με τον αριθμό των πράξεων. Οπότε, ο προϋπολογισμός είναι διασφαλισμένος. Και δεν υπάρχει περίπτωση να έχουμε εκτροπή. Άλλωστε, τούτο αποδείχθηκε παρά την κινδυνολογία τζιαι για τα έσοδα που θα είχε ο ΟΑΥ, αλλά και για τις δαπάνες που θα είχε. Μια τεράστια ακατάσχετη κινδυνολογία. Και δεν τα λέω στον κ. Παπαδόπουλο, τα λέω γενικά. Τελικά επιβεβαιώθηκε πλήρως και σ' αυτό ο ΟΑΥ, και στα έσοδα και στις δαπάνες του τζιαι σήμερα αντέχει. Είχε μεγάλο μαξιλάρι μάλιστα, του αποστέρησε σημαντικό κομμάτι του η κυβέρνηση, όταν του αφαίρεσε πόρους για μια τριμηνία, έσοδα. Και δεν επανήλθε ούτε για εκείνα που δεσμεύτηκε ότι θα έδινε δημόσια, να τα δώσει στον ΟΑΥ, όμως αντέχει το σύστημα.

Η συντρόφισσα η Σκεύη, εζήτησέν μου να αναφερθώ στην... Επειδή μιλούμε τζιαι για την έγνοια για τη δημόσια υγεία, από τον Νιόμβρη έληξε η θητεία του Συμβουλίου Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής. Νομίζω είναι καλά να ευαισθητοποιηθεί η κυβέρνηση, αφού κάμνουμε τούτη τη συζήτηση, έσσιε τέσσερις μήνες τωρά, να διορίσει...

ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Εψηφίσαμεν τον προϋπολογισμό.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ναι, εψηφίσαμεν τον, ναι, από τον Νιόμβρη. Έν' Φεβράρης τωρά, θα ήταν καλά, αφού κάμνουμε αυτή τη συζήτηση, κύριε Πρόεδρε, η κυβέρνηση να προχωρήσει στον διορισμό του Συμβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Λουκαΐδη.

Ο κ. Τορναρίτης.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου)

Επί προσωπικού θέλετε να πείτε;

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Όχι μόνο επί προσωπικού· θα πάρω δυο, τρία λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να πάρετε απλώς τη σειρά του κ. Τορναρίτη; Να μιλήσει ο κ. Τορναρίτης μετά;

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει.

Κύριε Κουλία, ζήτησες να είσαι ο τελευταίος των τελευταίων, δεν είναι έτσι;

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Φυσιολογικό τίμημα.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κάποιοι συνάδελφοι και συγκεκριμένο κόμμα, το κόμμα της αριστεράς, αρέσκονται εδώ και χρόνια να βάζουν ταμπέλες. Είμαστε οι «νεοφιλελεύθεροι του ιδιωτικού κεφαλαίου», που ενδιαφερόμαστε να «ιδιωτικοποιούμε το κέρδος» και να «κρατικοποιούμε τις ζημιές», και αυτός είναι ο «ορισμός» του νεοφιλελευθερισμού! Εγώ, μόνο ένα κόμμα στην ιστορία αυτού του τόπου γνωρίζω οι πράξεις του να είναι νεοφιλελεύθερες και δεν είναι άλλο από το ΑΚΕΛ. Ιδιωτικοποίησε την Τράπεζα Αναπτύξεως που είχε κέρδη και κρατικοποίησε τη Λαϊκή, φορτώνοντας στους Κύπριους φορολογούμενους δισεκατομμύρια. Αυτός είναι ο ορισμός του νεοφιλελευθερισμού!

Αναφέρθηκε στον πρώην υπουργό υγείας ο κ. Λουκαΐδης, τον οποίο πιστώνουμε ότι και με τις δικές του προσπάθειες, τον καθοριστικό του ρόλο, πέτυχε η κυβέρνηση του Συναγερμού -διότι τώρα το ξεχάσατε, όταν μας φορτώνετε τα εξ αμάξης από το πρωί μέχρι το βράδυ, εσείς με τον πρώην «twiπ» μου, που έλεγε το ΔΗΣΑΚΕΛ, τώρα το ΔΗΚΑΚΕΛ εκατό φορές την ημέρα- η κυβέρνηση του Δημοκρατικού Συναγερμού. Ένας που θα σας άκουε τώρα θα ενόμισε ότι έν' η κυβέρνηση του Λουκαΐδη που εφάρμοσε το ΓΕΣΥ. Έν' η κυβέρνηση του ΔΗΣΥ! Όταν η κυβέρνηση του κόμματός σου απέσυρε και ανέστειλε την εφαρμογή του ΓΕΣΥ το 2011! Μαθήματα όπως τους ιερείς, με έναν τρόπο... Απολογούμαι, λάθος χρήση. Τα μαθήματα από του βήματος να τα περιορίσετε στις αχτίφ σας.

Είπε ο κ. Λουκαΐδης... Και πολλές φορές βεβαίως μίλησα για τον κ. Παμπορίδη, για τη συμβολή του, αλλά είναι η κυβέρνηση του Αναστασιάδη που πήρε απόφαση. Η κυβέρνηση του ΔΗΣΥ κατ' εσένα και κατά το ΔΗΚΟ καθημερινά. Και όταν ήτο το ΔΗΚΑΚΕΛ στις κυβερνήσεις για δεκαετίες, δεν είδε τούτος ο λαός ΓΕΣΥ. Βεβαίως και είχα άποψη τζιαι δεν έκρυσπα ποτέ τις απόψεις μου! Πιστεύαμε ότι θα ήταν καλύτερο ένα πολυασφαλιστικό, όπου δε θα απαγορευόταν παράλληλα με την υπηρεσία στο ΓΕΣΥ να προσφέρουν και κάποιοι υπηρεσία υπό την ιδιωτική τους εργασία. Αυτή ήταν θέση μας, δεν την αποκρύψαμε. Αλλά, για να έχει τούτος ο λαός ΓΕΣΥ, που του το αποστερήσατε το 2011, δε συμπεριφερθήκαμε δογματικά και ως κυβέρνηση που ακούμε ήρθαμε και φέραμε ένα νομοσχέδιο, αφού δεν είχαμε την πλειοψηφία της θέσης μας, για να μην αποστερήσουμε από τον λαό το ΓΕΣΥ, και ψηφίσαμε το μονοασφαλιστικό. Ένα μονοασφαλιστικό, που ο πρόεδρος του ΟΑΥ, έντζιεν

άδρωπος του Αβέρωφ, για να μπορέσει να το εφαρμόσει... Τούτα που καταδικάζετε εκάμαν τα στην πράξη! Είναι λότης τζιαι γίνεται ιδιωτικές κλινικές που είναι στο ΓΕΣΥ έχουν τζιαι πτέρυγες που κάμνουν εγχειρήσεις με άλλη ιδιότητα; Αλλά τούτα κάμνετε πως εν τα ξέρετε! Ε, τούτες ήταν θέσεις για τις οποίες μας εστήνετε στον τοίχο, όταν ελέαμεν με σωστά επιχειρήματα ότι με αυτό τον τρόπο θα έν' καλλύττερα τα πράματα. Και γνωρίζω πολύ καλά ότι τα γνωρίζετε και σιωπάτε, διότι κάποιες θέσεις για τις οποίες μας εστήνετε πάνω στον τοίχο, καλά που ο ΟΑΥ -και μπράβο του- τις εφάρμοσε, για να διευκολύνεται ο καημένος ο κόσμος, οι ασθενείς.

Θέλω να τελειώσω λέγοντας ότι το ΓΕΣΥ είναι μια μεγάλη κατάκτηση του λαού μας. Όλοι συνέβαλαν, όλοι, όλα τα κόμματα! Και προσπαθήσαν και όλες οι κυβερνήσεις. Έννεν το τέλειο και όλοι χωρίς τούτο τον τρόπο που άκουσα προηγουμένως, ένα σχέδιο που το εφάρμοσε μια κυβέρνηση του Συναγερμού είναι κτήμα του ΑΚΕΛ, αλλά, αν κάτι πάει λάθος, εννά φταίει ο Αβέρωφ! Ε, με αυτές τις συλλογιστικές έντζιε μπορούμε να προχωρά ο τόπος. Εγώ εννά σας δώσω τα εύσημα, που, παρ' όλο που το αποσύρετε το '11 και όντες αντιπολίτευση, εψηφίσετε το ΓΕΣΥ για το καλό του κόσμου! Και για να προστατεύσουμε τα δημόσια νοσηλευτήρια, έν' καλά να μιλήσετε τζιαι λίγο με τους συνδικαλιστές σας, να μεν βάλλουν τορπίλη στην αυτονομηση, γιατί έν' προϋπόθεση, για να σταθούν τα δημόσια νοσηλευτήρια, να γίνει αυτονομηση. Και αν κάποιος από το πρώι ως τη νύχτα πολεμούν την αυτονομηση, έν' τούτοι που εννά οδηγήσουν σε προβλήματα τα κρατικά νοσηλευτήρια και όχι ο Αβέρωφ και ο Συναγερμός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Νεοφύτου.

Ο κ. Τορναρίτης.

Νίκο, εν σε κάλυψε ο πρόεδρος;

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Με κάλυψε, αλλά...

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα είμαι πολύ σύντομος, αλλά, φίλε Πρόεδρε, θέλω να σε υπενθυμίσω και να ενημερώσω και όλους τους συναδέλφους για την πρόταση του ιδίου του κ. Λουκαΐδη, στα θέματα των προϋπολογισμών να μιλούμε μέχρι τρία λεπτά. Δεν τηρήθηκε τούτο που συμφωνήσαμε. Δε λέω, η ολομέλεια έχει το κάθε δικαίωμα και ο κάθε βουλευτής, όταν βρίσκεται στο βήμα, μπορεί να λέει ό,τι θέλει και τούτη είναι μια πραγματικότητα.

Το είπε και ο πρόεδρος του κόμματος, αλλά και εγώ νιώθω πολύ έντονα να πω ότι τουλάχιστον στα τελευταία 46 χρόνια τα 30 το ΑΚΕΛ είτε κυβέρνησε είτε συγκύβερνε τούτο τον τόπο. Και θυμούμαι που ήμουν μωρό παιδί πάντα συζητούσαμε τουλάχιστον για δύο θέματα. Τα θυμάστε όλοι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Το ένα θέμα ήταν πράγματι το ΓΕΣΥ -θυμούμαι τον μακαρίτη τον Παρισινό- τζιαι το άλλο θέμα ήταν η μείωση της στρατιωτικής θητείας. Σας ξαναθυμίζω, ειδικότερα εσείς φίλοι του ΑΚΕΛ, εκυβερνήσατε τούτο τον τόπο και συγκυβερνήσατε μαζί με άλλους τούτο τον τόπο. Είναι αλήθεια ότι στην προπαγάνδα δε σας πιάνε κανέναν, στα φιλολαϊκά μηνύματα και τις φιλολαϊκές ατάκες. Είναι πραγματικότητα τούτη. Εμείς δεν τα καταφέρνουμε σε τούτο το επίπεδο. Εμείς όμως τα καταφέρνουμε στις πράξεις, στα αποτελέσματα και είμαι περήφανος να πω ότι και η διακυβέρνηση του Γλαύκου Κληρίδη και η διακυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη εφάρμοσε στην πράξη το κοινωνικό κράτος, ο λαός μας! Με τη συμβολή πολλές φορές και άλλων κομμάτων εφάρμοσε στην πράξη μεγάλες κοινωνικές μεταρρυθμίσεις.

Πόσες δεκαετίες άραγε συζητούσαμε για τούτα όλα που ανέφερες, φίλε Γιώργο, τζιαι έκαμνες κριτική τζιαι με ποια δύναμη ψυχής έκαμνες τούτη την κριτική; Σε έναν Πρόεδρο, τον Αναστασιάδη, που εκείνος σας εκάλεσε και μαζί με το κυβερνών κόμμα, τον Δημοκρατικό Συναγερμό, ναι, όλοι μαζί εκατακτήσαμεν τούτο το όνειρο του λαού μας, το ΓΕΣΥ.

Μείωση της στρατιωτικής θητείας. Πόσες δεκαετίες όλοι συζητούσαμε και τάσσαμεν στον κόσμο; Ποιος το εφάρμοσε στην πράξη; Η διακυβέρνηση του Δημοκρατικού Συναγερμού με Πρόεδρο τον Νίκο Αναστασιάδη. Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Θυμάστε τότε; Όταν μας παραδώσατε μια κυβέρνηση με ρευστά διαθέσιμα δύο μηνών; Και έχετε δίκαιο, για να εφαρμοστούν μεταρρυθμίσεις, χρειάζεται να είναι και γεμάτα τα ταμεία. Σας συγχωρώ για τούτο, δεν τα καταφέρατε να διαχειριστείτε σωστά την οικονομία, αδειάσατε τα ταμεία, δεν εμπορούσατε παρά να υπόσχεστε στο λαό.

Μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Καταθέσατε τα πάντα, για να τη ναρκοθετήσετε. Μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας το ίδιο και πάρα πολλά άλλα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νίκο;

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, και απολογούμαι, αλλά αισθανόμουν πολύ έντονα. Γιατί ξέρετε, πρέπει να περάσουμε από τα μεγάλα λόγια στα έργα, πρέπει να είμαστε ειλικρινείς με τους πολίτες. Τούτο σας λέω μόνο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να πω ακόμα μια φορά, σας παρακαλώ να παραμένετε, η συζήτηση να γίνεται επί του θέματος που συζητούμε. Ο κ. Τορναρίτης εν τη ρύμη του λόγου του και πάνω στον...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ενθουσιασμό του...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, πάνω στον ενθουσιασμό του είπε για άλλα πράγματα. Τωρά άμα σηκωστεί το ΑΚΕΛ ή ο Σιζόπουλος ή οποιοσδήποτε άλλος τζιαι πει «εγώ θέλω να απαντήσω σε τούτα που είπε ο κ. Τορναρίτης», εννά τελειώσουμε καμιά φορά; Εν θα τελειώσουμε! Γι' αυτό παράκλησή μου, μην ξεφεύγετε από το θέμα, σας παρακαλώ πάρα πολύ! Μην ξεφεύγετε από το θέμα.

Τελευταίος ομιλητής είναι ο Ζαχαρίας Κουλίας. Τελευταίος!

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Μιχάλη, εμίλησες.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όχι, έκαμα λάθος· όντως ζήτησε να μιλήσει, τον έγραψα, όμως δε μίλησε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μιχάλη, δε μίλησες;

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Να πάω πίσω, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι.

Μιχάλη, απολογούμαι, νόμιζα ότι μίλησες. Έχω το όνομά σου σβησμένο εδώ.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Ξέρω ότι με ακούεις ακόμα και όταν δεν είμαι εδώ, αλλά...

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κύριε Μιχάλη, να μιλήσεις μετά από μένα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μιχάλη, απολογούμαι, θα είσαι ο τελευταίος ομιλητής.

Τελευταίος ομιλητής είναι ο Ζαχαρίας Κουλίας. Τελευταίος!

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Μιχάλη Γιωργάλλα)

Μιχάλη, απολογούμαι. Νόμιζα ότι μίλησες. Εσύ θα είσαι ο τελευταίος ομιλητής.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ακούω έτσι με μεγάλη στωικότητα όσα τεκταίνονται και λέγονται εδώ από τους συναδέλφους. Η αλήθεια και πραγματικότητα είναι όντως δραματική για τον εξής λόγο: Εκάμαμεν ένα σχέδιο, μια μεγάλη ταμπέλα, και περίπου συσπειρωθήκαμεν ότι εβάλαμεν ένα σχέδιο μεγαλεπήβολο για το οποίο αγωνιζούμαστε για δεκαετίες. Η τραγική αλήθεια όμως είναι εντελώς διαφορετική. Έχουμε δύο οργανισμούς, τον ΟΑΥ και τον ΟΚΥΠΥ. Να θυμίσω, όταν ξεκίνησεν ο ΟΑΥ, εφέραμεν τον περιβόητο Nicolson από το Λονδίνο, έναν πλήρως αποτυχημένο από το βρετανικό δημόσιο, τον οποίο το βρετανικό δημόσιο απέπεμψε και εμείς τον εγκαταστήσαμε πρόεδρο, και εβάλαμε, σας παρακαλώ, σε αυτό το διοικητικό συμβούλιο τρεις Βρετανούς. Εφέραμεν τους με τις λιμουζίνες, επέρναμεν τους στο Χίλτον, ετρώαν, επίναν, επερνούσαν καλά και επλήρωνεν ο κυπριακός λαός, για να μας κάμουν ΓΕΣΥ. Και εκείνο που μας εκάμαν, εδιαλύσαν...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Γιώργο Λουκαΐδη)

Παρακαλώ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ο ΟΑΥ δεν έχει καμία σχέση με τούτα που λέτε ούτε το ΓΕΣΥ.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Το ξέρω, κύριε...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Επειδή, όπως το είπατε, ακούστηκε... Όι ακούστηκε, έτσι το είπατε. Αναφερόσασταν στο ΓΕΣΥ. Δεν είναι του ΓΕΣΥ αυτά τα πράματα που λέτε, είναι του ΟΚΥΠΥ τζιαι της αυτονόμησης τζιαι αυτά που είπα τζιαι εγώ περίπου. Έν' άλλο πράμα.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Καταλαβαίνω αν έν' άλλον ή μαζί. Είναι βίοι παράλληλοι τα συστήματα, κύριε... Τέλος πάντων.

Αφού εφέραμεν εκείνο το συμβούλιο, διορίσαμεν ακόμα ένα συμβούλιο και, αντί να διορίσουμε εις τον ΟΚΥΠΥ ανθρώπους οι οποίοι γνωρίζουν το αντικείμενο, περίπου διορίσαμεν τους φίλους μας. Σήμερα η Επιτροπή Ελέγχου είχε την ευκαιρία να δει το θέμα του συνεργατισμού και εκεί και πάλι η κυβέρνηση... Ο κ. Γεωργιάδης τότε διόριζε τους φίλους του, για να διοικήσουν τον συνεργατισμό. Κατετέθη σήμερα από την επιτροπή Αρέστη. Το ίδιο ακριβώς πράμα επαναλήφθηκε στον ΟΚΥΠΥ. Μέχρι σήμερα.

Αν πάτε τζιαι ρωτήσετε τους εκτελεστικούς διευθυντές εις τα επαρχιακά νοσοκομεία, κύριε Λουκαΐδη, ξέρεις είναι μ' που 'νά σου πουν; Δεν μπορούν να αγοράσουν γάντια και ράμματα, διότι οι κύριοι του ΟΚΥΠΥ θέλουν να ελέγχουν την κάσια μήπως... Ούτε να αγοράσουν τσιρόπο δεν μπορούν! Γιατί; Διότι ο καθένας θέλει να διαφυλάξει το βασιλείο του και, αγαπητοί συνάδελφοι, θέλω να στραφούμε λίγο πίσω, πριν να εφαρμοστεί το βαρύγδουπο ΓΕΣΥ. Πώς ήταν η υγεία μας και σε ποιους...

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Κύριοι, ακούω σας δακάτω. Κύριε, ακούω σε.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Έν' καλά και τα αφτιά μου, αλλά διακόπτεεις με.

Το λοιπόν. Πώς ήταν το σύστημα υγείας, πριν να εφαρμοστεί το ΓΕΣΥ; Ελειτουργούσαν τα δημόσια νοσηλευτήρια, τα νοσοκομεία, με καλό ιατρικό προσωπικό. Μπορεί να είχαμε προβλήματα, αλλά ο κόσμος έπρεπε να μπει μέσα να χειρουργηθεί, να πάρει τη θεραπεία του, να φιλοξενηθεί στις δύσκολες ώρες που επερνούσε στη ζωή του με τα θέματα της υγείας του, είχαμε έναν ιδιωτικό τομέα πολλά εξαίρετο, με υποφερτές τιμές για εκείνους που εμπορούσαν να πάσιν στον ιδιωτικό τομέα, και είχαμε ακόμα ένα κομμάτι της υγείας, που αφορούσε τους ημικρατικούς οργανισμούς, όπου οι ασφαλιστικές εταιρείες ήταν συμβεβλημένες με τους διάφορους οργανισμούς, που όσοι εργαζόμενοι ήταν σε αυτούς τους οργανισμούς απολάμβαναν ένα εξαιρετικό σχέδιο υγείας.

Και μια καλή πρωία, που περνά το σχέδιο, ξεκίνησε η τραμουντάνα η μεγάλη και η κατάρρευση όλων αυτών που λειτουργούσαν πολύ καλά. Τι εκάμαμεν; Γίνεται η κυβέρνηση, η οποία είχε υποχρέωση να αναβαθμίσει τα νοσοκομεία, αντί να τα αναβαθμίσει, να τα διαλύσει; Και τι έκामε, σας παρακαλώ; Επίασαν τους γιατρούς από τα νοσοκομεία και είπαν τους «εσείς θα γίνετε οικογενειακοί γιατροί». Και εκεί που έπαιρναν €3.000, €4.000, €5.000, παίρνουν €25.000. Ξέρετε ότι έχει γιατρό που έκामνε καταρράκτες, νομίζω, και ανάμιση μήνα έπιασε €1.400.000; 'Πού το σχέδιο υγείας δηλαδή. Ε, καλά, εννά πάρει πολύ καιρό να καταρρεύσει ένα σχέδιο, άμα επιτρέπονται τέτοιες τρύπες πιά' στο σχέδιο; Δηλαδή εκεί που το τρισδιάστατο προηγούμενο σχέδιο υγείας ελειτουργούσε, ας πούμε, με ένα δισεκατομμύριο, τωρά που εβάλαμεν δύο δισεκατομμύρια όχι μόνο δε λειτουργεί, αλλά χάνονται καθημερινά αθρόωποι. Και έχει και γιατρούς εδώ, βλέπω τον Μαρίνο, εν ηξέρουμεν αλλό κανέναν... Ο Πρόεδρος εδώ έν' γιατρός.

Άκου, γιατρέ και Πρόεδρε. Ένας χειρουργημένος -σαράντα δύο χρονών, σε παρακαλώ, πατέρας δύο παιδιών, χειρουργήσαν τον οι κύριοι σε ένα ιδιωτικό νοσοκομείο- πάει στη Λάρνακα, εδημιουργήθηκε πρόβλημα, επήε στις Πρώτες Βοήθειες. Αφήκαν τον εκεί δυο-τρεις ώρες. Λέει του «μα, για να σε δεχτούμεν, πρέπει να το πει ο γιατρός που σε χειρούργησε εις το ιδιωτικό νοσοκομείο». Κάσσε εύρε τον! Άσε που δεν απαντούν τα τηλέφωνα. Εκρατήσαν τον μέσα, αφήκαν τον μέσα το βράδυ, άσπρισε ο άνθρωπος, είπεν τους η γυναίκα του «μα τούτος έν' ολόασπρος, κάτι έχει». «Έννεν τίποτε», λέει της, «έν' 'πού τη σικκίρτισίν του», περίπου. Ως το πρωί επέθανεν ο άνθρωπος. Διότι ο χειρούργος, να πάει να τον δει, έκामεν αλώπτως δέκα ώρες. Όταν ανακαλύψαν ότι τούτος ο άνθρωπος έχάννεται από αιμορραγία, το πουλί επέτησεν. Επτήεν ο άνθρωπος! Σαράντα δύο χρονών! Προχτεσινό επεισόδιο.

Τούτα έν' καλά να πιάσετε τη στράτα να πάτε τζιαιμαί στις Πρώτες Βοήθειες και να περιέλθετε στους θαλάμους των νοσοκομείων να δείτε τι υποφέρει ο κόσμος. Εις την ουσία, ο καλύτερος ένοικος των νοσοκομείων

μας σήμερα και του συστήματος υγείας είναι ο χάρος! Είναι ο χάρος εις την κυριολεξία! Και πηγαίνετε να δείτε τους θανάτους!

Κύριε... Ο Κωνσταντίνου έν' δαμαί; Κύριε Κωνσταντίνου, θέλω να ζητήσεις να σου φέρουν τους θανάτους πριν από το ΓΕΣΥ και μετά από το ΓΕΣΥ και τις ηλικίες τους!

Προχθές εις τη Λεμεσό: Ένας κύριος ήταν σπίτι του, ελιποθύμησεν, είχαν ακράτεια, επρηστήκαν τα ούλη του. Επήραν τον... Έρτεν η άμπουλα, επήρτεν τον εις το νοσοκομείο, απλώσαν τον εις τις Πρώτες Βοήθειες. Γραμμή οι αναμνόντες εις τις Πρώτες Βοήθειες. Περνά μια ώρα, δκυο ώρες, πέντε ώρες, δέκα ώρες, η γυναίκα του, τα κοπελλούδικα του είπαν «ε, δώστε μάς τον να φύουμεν», να παν να βρουν γιατρό... «Μα δεν μπορούμε, έν' σοβαρή η κατάσταση του». Αφήκαν τον είκοσι έξι ώρες, κύριε Πρόεδρε. Και ξέρεις τι έκαμα; Υποχρεώθηκα την άλλη μέρα -η ώρα τέσσερις, αφού μου ανέφεραν το γεγονός- και έπιασα την κ. Γιαννάκη, ώρα της καλή, όποτε την παίρνεις απαντά. Πιάνει μου τον εκτελεστικό, τον κ. Χρίστο εις την Λεμεσό, λαλεί μου «κύριε Κουλία, μα έκαμα είκοσι πέντε κλίνες για τον COVID». Ε, καλά, ρε αθεόφοβε, έκαμες για τον COVID, τους άλλους εννά σου τους χαρίσει ο χάρος; Αφού εγίνη καβκάς, εμπήκεν μέσα ο άνθρωπος, αλλά ρωτώ σας: Τι είναι που συμβαίνει;

Το μόνο πράμα που λειτουργεί εις την υγεία είναι ένα πράμα. Ένα πράμα. Το Νοσοκομείο Αναφοράς στην Αμμόχωστο. Ξέρετε γιατί; Γιατί είναι κάτω από τον έλεγχο του κέρβερου που ακούει στο όνομα «Χριστίνα Γιαννάκη». Είναι η γενική διευθύντρια του υπουργείου, η οποία έχει και ένα σύστημα επιδοτούμενων ασθενών, σηκώνει αεράμπουλές και παίρνει τους Κυπριούς πολίτες που χάνουν τη ζωή τους εις το εξωτερικό, κάμνει ό,τι μπορεί και απεσόβησε εκατομμύρια του δημοσίου εξυτηρετώντας στην ουσία πολλαπλάσιους ασθενείς και να σας πω παραδείγματα, για να ξέρετε είναι μ' που γίνεται. Τους καταρράκτες εκάμναν τους €1.500. Είπεν τους «κύριοι, δαμαί θα κάμουμε προσφορές». Εκάμναν τους €750 και πήγαινε ο κόσμος και τους έκαμνε σε δεκαπέντε μέρες, όι δεκαπέντε χρόνια όπως επεριμέναν παλιά. Τα γόνατα του κόσμου! Εθέλαν, ξέρω 'γώ, πόσες χιλιάδες, μρειώθηκεν το κόστος εις το μισό. Οι επεμβάσεις της καρδιάς ήταν €15.000, έκαμέν τεσ €7.000 ή €7.500. Όι γιατί έθελε να δυσκολέψει τους γιατρούς, αλλά αυτό ήταν το σωστό. Όταν υπάρχει ένας δημόσιος λειτουργός σωστός, τα πράματα μπαίνουν στην τάξη. Αλλά εκείνο που βλέπω σήμερα είναι ότι το Υπουργείο Υγείας, ο υπουργός κατ' ακρίβεια, δε φακκούν πέννα! Να πιάσουν τη στράτα να παν εις τα νοσοκομεία. Τα διαλύσαν! Ποιοι είναι μες στα νοσοκομεία; Δε βρίσκεις ειδικότητες, δεν μπορεί να χειρουργηθεί κανένας! Μα εννά πάει πολύ καιρό; Το θέμα ήδη έχει κλείσει.

Πηγαίνετε, κύριε Πρόεδρε, μια μέρα, που είσαι τζιαι γιατρός... Ε, συμφωνάς μαζί μου, φαντάζομαι!

(Μη ευκρινή σχόλια από τον Πρόεδρο της Βουλής)

Ε, αξίζει τον κόπο, κύριε Πρόεδρε, διότι βουλευτής εγγραφθείς επί του πινακίου του προεδρεύοντος, εσείς δηλαδή, για σοβαρό θέμα μπορεί να αγορεύει στον σωστό χρόνο τζιαι να μεν βιάζεται κανένας. Και εννά σε παρακαλέσω να αλλάξουμε θέση, να κάτσω τζιαιαμαί, να έρτεϊς δαμαί να πεις και εσύ τα δικά σου! Διότι, κύριοι, αν δε φέρουμε νου στην κεφαλή μας, χάνεται κόσμος, χάνουμε ζωές και υποφέρει ο κόσμος. Αυτό που συμβαίνει είναι μια τραγωδία και μου λέτε «εκάμαμε ΓΕΣΥ». Έν' κάτι άλλο που εκάμαμε, όι ΓΕΣΥ, να μεν πω τη φράση. Το λοιπόν, ελπίζω τζιεινίοι που ακούν να φέρουν τον νου τους και να λάβουν τα μέτρα τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Κουλία.

Ο κ. Γιωργάλλας, τον οποίο αδικήσαμε, που είναι και ο τελευταίος ομιλητής.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Δε με αδικήσατε καθόλου, κύριε Πρόεδρε, και θα ξεκινήσω σχολιάζοντας λίγο τα όσα είπε ο Ζαχαρίας, που είναι απολύτως σωστά. Έτυχε να έχω τζιαι εγώ προσωπική εμπειρία με δικό μου άτομο στα δημόσια νοσηλευτήρια και όντως αυτή είναι η κατάσταση. Το μόνο... Είναι λίγο μακάβριο, μπορεί μεν να ήταν ευφυολόγημα, αλλά δεν είναι ο χάρος, αγαπητέ μου Ζαχαρία, ο μόνιμος κάτοικος στα δημόσια νοσηλευτήρια. Γίνονται υπεράνθρωπες προσπάθειες μέσα σ' ένα πολύ δύσκολο περιβάλλον και είναι γεγονός ότι έναν χρόνο δοκιμάζονται οι αντοχές και οι υγειονομικές αντιστάσεις αυτού του συστήματος και σε αυτό τον χρόνο έχουμε δει υπεράνθρωπες προσπάθειες του ιατρικού και του νοσηλευτικού και του διοικητικού προσωπικού και στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. Όμως αυτή τη θετική εικόνα την κηλιδώνει μια άλλη κατάσταση φαινομένων, με καταχρήσεις, κακοδιαχείριση, αργοπορία στις αποφάσεις και στην εφαρμογή τους, διασπάθιση δημόσιου χρήματος, ανικανότητα, ανεπάρκεια ή άλλα χαρακτηριστικά, που μας τα είπε πριν από λίγο ο κ. Αβέρωφ.

Και όλα αυτά απολήγουν σ' ένα, αν θέλετε, σύστημα υγείας το οποίο σίγουρα δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ασθενών και ιδιαιτέρως δεν υπηρετεί τους στόχους της ισοτιμίας, της καθολικότητας, έτσι όπως αυτή η Βουλή οραματίστηκε και ψήφισε το 2016 τα νομοσχέδια για το ΓΕΣΥ. Και δεν είναι εκτός πραγματικότητας να πούμε ότι και ο ΟΑΥ και ο ΟΚΥΠΥ, οι ηγεσίες αυτών των οργανισμών, δεν ανταποκρίνονται έτσι ως οι συνθήκες απαιτούν και οι στόχοι και οι νόμοι. Και θα επαναφέρω και θα σημειώσω -διότι το αφήσαμε, το ανέφερε ο κ. Παπαδόπουλος- ότι είναι σημαντικό αυτό που ο Γενικός Ελεγκτής πριν από λίγες μέρες σε έκθεσή του σημείωσε, ότι ο ΟΚΥΠΥ οδηγείται στον γκρεμό και στην οικονομική καταστροφή. Και είναι αμφίβολο αν σε δύο

χρόνια θα καταφέρουν αυτοί που σήμερα ηγούνται αυτού του οργανισμού να αυτονομήσουν τα κρατικά νοσηλευτήρια και να φτιάξουν αυτό το σύστημα, για να είναι οικονομικά αυτόν οι οργανισμοί.

Και υπάρχει και ένα άλλο ζήτημα. Υπάρχει καταγγελία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι η κρατική χορηγία που δίνεται σήμερα και θα δίνεται για τα επόμενα δύο χρόνια ίσως θεωρηθεί κρατική ενίσχυση τζιαι τζιαιμαί θα έχουμε ένα άλλο φαινόμενο όπως το σφαγείο της Κοφίνου και θα ανοιχτούν άλλοι δύσκολοι δρόμοι. Και είναι απαράδεχτο και επικίνδυνο αυτός ο οργανισμός τρία χρόνια μετά να μην έχει φτιάξει ένα επιχειρησιακό πλάνο ενεργειών. Τζιαι ετρέχαν, μόλις το επισήμανε η Ελεγκτική Υπηρεσία, να δηλώσουν ότι το εφτιάξαν. Ε, πώς οδηγούν τα τρία τελευταία χρόνια, πώς παίρνουν και υλοποιούν αποφάσεις;

Αυτά είναι βασικά ζητήματα διοικητικής αδυναμίας που δυστυχώς εκτρέφει όλα τα φαινόμενα τα οποία ανέφερα πιο πάνω. Και νομίζω είναι απαράδεκτο και μη αποδεκτό από όλους το ότι δεν μπορεί να γίνει ιδιωτικοποίηση των κρατικών νοσηλευτηρίων. Δεν μπορεί στη δημόσια υγεία να μπουν οι εμπόροι. Τελεία! Και είναι εδώ που χρειάζεται να κάνουμε ό,τι απαιτείται, για να αποκτήσει και η δημόσια υγεία, αλλά και τα δημόσια νοσηλευτήρια αυτή την ανταγωνιστικότητα που χρειάζονται, προκειμένου να υπηρετήσουν την αποστολή τους.

Εμείς θα ψηφίσουμε και τον προϋπολογισμό του ΟΚΥΠΥ, όπως ψηφίσαμε και τον προϋπολογισμό του ΟΑΥ, σημειώνοντας όμως όλες αυτές τις παρατηρήσεις, οι οποίες δε θα περάσουν, είμαι σίγουρος, από όλους απαραίτητες, διότι για ακόμη μια φορά σήμερα διαπιστώνουμε ότι το ΓΕΣΥ έχει πολλούς πατέρες, πολύ περισσότερες μητέρες και άλλους τόσους περισσότερους νομούς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, ακούστε εδώ να δείτε ένα πράμα. Θέλει δευτερολογία ο κ. Λουκαΐδης, θέλει ο κ. Χρίστου να μιλήσει.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Σημείωσέ με και εμένα για δευτερολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, θέλετε να διακόψω τη συνεδρία; Έν' τζιαιμαί που εννά με οδηγήσετε, να διακόψω τη συνεδρία.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορείτε να θεωρήσετε ότι έχει ολοκληρωθεί το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εννά το θεωρήσω, να. Έληξε η συζήτηση και ετέλειωσε. Εννά μιλούμε ως αύριο για ένα θέμα; Έσει μίαν ώρα που μιλούμε για τούντο πράμα.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Έτσι τζιαι αλλιώς το 95% έν' εκτός θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λέγε, κύριε Χρίστου, που εν εμίλησες.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Έντζιεν το ΓΕΣΥ, έν' ο ΟΚΥΠΥ.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Πρόεδρε, ζήτησα τον λόγο, ακριβώς επειδή εμείς δεν έχουμε τοποθετηθεί. Μπορώ να έχω ένα λεπτό για μια σύντομη τοποθέτηση;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, έχετε.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ωραία, ευχαριστώ.

Θα στηρίξουμε και τον προϋπολογισμό του ΟΑΥ και τον προϋπολογισμό του ΟΚΥΠΥ. Ο λόγος όμως που θέλω να μιλήσω είναι για τα όσα άκουσα προηγουμένως και αφορούν τα δημόσια νοσηλευτήρια. Έχουμε μπει στη λογική ότι, για να μπορέσει η δημόσια υγεία να υπάρξει, θα πρέπει να είναι κερδοφόρα. Έχω αντίθετη άποψη και έχω εργαστεί σε δημόσια νοσηλευτήρια. Η δημόσια υγεία είναι αγαθό το οποίο πρέπει να παρέχεται. Δεν

μπορεί ένα κράτος να το κοστολογεί. Τα δημόσια νοσηλευτήρια πρέπει να αντιμετωπίσουν οποιοδήποτε περιστατικό τεθεί ενώπιόν τους. Δεν είναι ιδιωτική κλινική όπου θα επιλέξουν τι θα περιθάλψουν και τι όχι. Επίσης, οι ελλείψεις που έχουμε σε προσωπικό, ιατρικό και παραϊατρικό, είναι συγκεκριμένες και γνωρίζετε πολύ καλά ως γιατρός ότι, από τη στιγμή που η οποιαδήποτε ειδικότητα μπορεί να έχει πολύ καλύτερες απολαβές στον ιδιωτικό τομέα, δε θα εργαστεί στις Πρώτες Βοήθειες ή στα χειρουργεία των δημόσιων νοσοκομείων, τα οποία, όπως αντιλαμβάνεστε, λειτουργούν υπό άλλες συνθήκες και υπό ακραία πίεση.

Καταλήγω με το εξής: Για εμάς ούτε η δικαιολογία πως τα δημόσια νοσηλευτήρια τα επόμενα χρόνια δεν μπορούν να αυτοχρηματοδοτηθούν είναι λόγος για να οδηγηθούν τελικά σε ιδιωτικά χέρια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε, κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ζητώ τον λόγο, γιατί νιώθω ότι δεν έχει εξαντληθεί η συζήτηση. Μετά από μένα μίλησε όχι μόνο ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού, αλλά και ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος. Είπαν διάφορα...

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Και εσείς εμιλήσατε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Μετά από μένα μιλήσατε δύο, κύριε Νεοφύτου. Καταλαβαίνω ότι υπήρξε ενόχληση από αυτά που είπαμε, αλλά διεκδικώ το δικαίωμα του λόγου, για να σχολιάσω από τη θέση μου στον χρόνο που ορίζεται και, αν θέλουν, να απαντήσουν και μετά οι συνάδελφοι, εγώ δεν πρόκειται να ξαναζητήσω τον λόγο. Όμως κάποια πράγματα που έχουν λεχθεί, πολύ σύντομα από τη θέση μου, θέλω να τα απαντήσω.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω πρόβλημα να δευτερολογήσει, αλλά θα δευτερολογήσω και εγώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Λοιπόν, κύριε Λουκαΐδη, από τη θέση σας. Έχετε τρία λεπτά.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, Άγγελε.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Προσπαθήσαμε όλοι οι συνάδελφοι να δείξουμε μία ανοχή στη μιάμιση ώρα συζήτηση και κρατηθήκαμε πίσω. Με την έννοια ότι θα ξεκινήσουν δευτερολογίες, εγώ θέλω να κάμω πρωτολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσύ θέλεις να κάμεις πρωτολογία. Αν θέλεις να κάμεις πρωτολογία, Άγγελέ μου, έχεις τον λόγο, διότι οι άλλες είναι δευτερολογίες.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Γι' αυτό αναγκάστηκα να ζητήσω τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, σας είπα από την αρχή και προηγουμένως, να κάτσετε δαμαί ως αύριο το πρωί, να τα λέτε τζιαι να μιλάτε τζιαι να λέτε τις θέσεις σας! Καταλαβαίνω ότι η περίοδος που διανύουμε είναι δύσκολη περίοδος για όλους σας. Το καταλαβαίνω αυτό το πράγμα. Μην το παρακάμνετε και μεν μας κάμνετε ρεζίλι μες στην κοινωνία. Διότι ο κόσμος είναι στην τηλεόραση τζιαι ακούει, ακούει τζιαι βλέπει!

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Λοιπόν, έχω τον λόγο, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γι' αυτό προσέξτε τις συμπεριφορές μας!

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Έχω τον λόγο, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τουλάχιστον να είναι συμπεριφορές για εκπροσώπους του λαού!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο τον σεβασμό. Έχετε όλη την ευχέρεια και την εξουσία να κρίνετε εσείς, για να προστατεύσετε την αξιοπιστία του σώματος, αν ένα θέμα έχει εξαντληθεί ή όχι. Και μπορείτε να το ασκήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λιλλήκα, εγώ δε θα κόψω τον Άγγελο για το ότι θέλει να μιλήσει. Έχει δίκαιο! Έχει δίκαιο!

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ζήτησα τον λόγο και παρακαλώ, σας προτείνω -και κάθομαι κάτω, τελειώνω την παρέμβασή μου- να θεωρήσετε ότι η συζήτηση έχει εξαντληθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνείτε; Συμφωνείτε; Να βρούμε μια συναίνεση σας παρακαλώ!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε. Απλώς, με όλο τον σεβασμό και την εκτίμηση...

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Γιώργο, μεν ξεκινήσεις.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Όχι, δε θα ξεκινήσω. Είναι διαδικαστικά. Το αν αυτό το σώμα ενεργεί ή ο κάθε μεμονωμένος βουλευτής με τρόπο που εκθέτει τη Βουλή νομίζω ότι έχει να κάνει με το περιεχόμενο των όσων δηλώνει, των όσων λέει, αν τεκμηριώνει αυτά που λέει ή όχι. Με το ύφος του, με το ήθος του και ούτω καθεξής. Όχι με το αν ζητούμε τον λόγο και μιλούμε και όχι να θεωρείται ως έγκλημα περίπου ή ότι εκτίθεται η Βουλή, επειδή μιλούμε. Απλώς, θέλω να το ξεκαθαρίσω. Και τελικά να είναι εγκληματίας αυτός που θέλει να μιλήσει!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιος emίλησε για εγκληματίες; Όχι, με συγχωρείτε! Άμα ακούω βαριές εκφράσεις, θυμώνω! Με συγχωρείτε! Εγκληματίες γιατί; Γιατί δεν τηρούμε μια τάξη δαμέσα δα; Σας παρακαλώ πολύ! Είπε κανένας για τις θέσεις που εκφράσατε εδώ τίποτε; Έν' οι ίδιοι που δε σέβαστε τον εαυτό σας, με συγχωρείτε!

Σας παρακαλώ πάρα πολύ, δε θέλω να κάμετε άλλο, γιατί... Τέλος πάντων!

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας ποσού ύψους €552.816.652 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη εσόδων και λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια δαπανών. Άρθρο 5.

Μειωμένος μισθός εισδοχής και δημιουργία νέων θέσεων. Άρθρο 6.

Απαγόρευση απασχόλησης συνταξιούχου προσώπου. Άρθρο 7.

Απαγόρευση πρόσληψης εργοδοτούμενων καθορισμένης διάρκειας. Άρθρο 8.

Φορολόγηση επιδομάτων. Άρθρο 9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 μέχρι 9;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα οκτώ υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα οκτώ ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα 1 μέχρι 9 εγκρίνονται ομόφωνα.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας του 2021 Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα οκτώ υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα οκτώ ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 3 θέμα πιλοφορείται «Ο περί Εγγραφής Δερματοστικτοποιών και Διαπερνητών Σώματος και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2019».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για τη ρύθμιση του επαγγέλματος του δερματοστικτοποιού και του διαπερνητή σώματος.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το νομοσχέδιο «Ο περί Εγγραφής Δερματοστικτοποιών και Διαπερνητών Σώματος και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2019»

Παρόντες:

Κώστας Κωνσταντίνου, πρόεδρος

Γιώργος Τ. Γεωργίου

Ευθύμιος Δίπλαρος

Χαράλαμπος Πιττοκοπίτης

Σάβια Ορφανίδου

Γεώργιος Προκοπίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 2 Ιουλίου και 15 Οκτωβρίου 2020 και στις 28 Ιανουαρίου και 4 Φεβρουαρίου 2021. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών και του Γενικού Χημείου του Κράτους του ίδιου υπουργείου, του Τμήματος Εργασίας και του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, της Γενικής Συνομοσπονδίας Παγκύπριων Οργανώσεων Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών, του Παγκύπριου Συνδέσμου Δερματοστικτοποιών και Διαπερνητών και της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Ασθενών Κύπρου. Ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος και ο Φορέας Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της συζήτησης παρευρέθηκαν επίσης σε συνεδρίες της επιτροπής τα μέλη της βουλευτές κ. Ειρήνη Χαραλαμπίδου και Μαρίνος Σιζόπουλος, το πρώην μέλος της βουλευτής κ. Μαρίνος Μουσιούπτας, καθώς και το πρώην μέλος της επιτροπής, Πρόεδρος της Βουλής κ. Αδάμος Αδάμου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για τη ρύθμιση του επαγγέλματος του δερματοστικτοποιού και του διαπερνητή σώματος.

Ειδικότερα, το νομοσχέδιο, όπως αυτό αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, διαλαμβάνει πρόνοιες που αφορούν κυρίως στα ακόλουθα:

1. Στην ίδρυση Συμβουλίου Εγγραφής Δερματοστικτοποιών, Διαπερνητών Σώματος και Εργαστηρίων Δερματοστιξίας και Διαπέρνησης Σώματος, βασική αρμοδιότητα του οποίου θα είναι η εγγραφή δερματοστικτοποιών και διαπερνητών σώματος στα οικεία μητρώα και η χορήγηση άδειας ιδρύσεως και λειτουργίας εργαστηρίου δερματοστιξίας και διαπέρνησης σώματος, καθώς και η εγγραφή του στα οικεία μητρώα.
2. Στην τήρηση των ακόλουθων μητρώων:
  - α. Μητρώο Εγκεκριμένων Εργαστηρίων Δερματοστιξίας.
  - β. Μητρώο Εγκεκριμένων Εργαστηρίων Διαπέρνησης Σώματος.
  - γ. Μητρώο Εγγεγραμμένων Δερματοστικτοποιών.
  - δ. Μητρώο Εγγεγραμμένων Διαπερνητών Σώματος.
  - ε. Μητρώο Ασκουμένων.
3. Στον καθορισμό των προσόντων και των προϋποθέσεων εγγραφής στα οικεία μητρώα των δερματοστικτοποιών και των διαπερνητών σώματος, καθώς και των προϋποθέσεων λειτουργίας των εργαστηρίων δερματοστιξίας και διαπέρνησης σώματος.
4. Στη σύσταση Πειθαρχικού Συμβουλίου για την άσκηση πειθαρχικής εξουσίας στους εγγεγραμμένους δερματοστικτοποιούς και διαπερνητές σώματος.
5. Στη θέσπιση ποινικών αδικημάτων συναρτωμένων με την άσκηση του επαγγέλματος του δερματοστικτοποιού και του διαπερνητή σώματος σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου.
6. Στην εισαγωγή γενικής απαγόρευσης της δερματοστιξίας σε ανηλίκους ηλικίας κάτω των δεκαέξι ετών.
7. Στον καθορισμό περιορισμών σε ανηλίκους ηλικίας δεκαέξι έως δεκαοκτώ ετών, που περιλαμβάνουν την προηγούμενη γραπτή ενημέρωση και την εξασφάλιση γραπτής συγκατάθεσης του ίδιου του ανηλίκου και των γονέων ή κηδεμόνων του.
8. Στην εισαγωγή απαγόρευσης της διαπέρνησης σώματος για τους ανηλίκους κάτω των δεκαέξι ετών, εξαιρουμένης της διαπέρνησης στα αφτιά ή/και για θεραπευτικούς σκοπούς, η οποία θα μπορεί να διενεργηθεί ύστερα από γραπτή ενημέρωση και εξασφάλιση της συγκατάθεσης των γονέων ή των κηδεμόνων του ανηλίκου.

Στο πλαίσιο της συζήτησης η εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας ανέφερε ότι, με γνώμονα τη βελτίωση και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών στον τομέα της δερματοσιζίας και της διαπέρνησης σώματος, κρίθηκε αναγκαία η νομοθετική κατοχύρωση του επαγγέλματος του δερματοσικτοποιοού και του διαπερνητή σώματος, όπως έχει νομοθετικά κατοχυρωθεί και σε περιπτώσεις επαγγελματιών άλλων κλάδων.

Περαιτέρω, όπως ανέφερε η ίδια, με τον προτεινόμενο νόμο σκοπείται η προστασία των ανηλίκων, γι' αυτό διαλαμβάνει πρόνοιες που εισάγουν περιορισμούς ή/και προϋποθέσεις για τη διενέργεια δερματοσιζίας ή/και διαπέρνησης σώματος. Ειδικότερα, σε σχέση με τις απαγορευτικές πρόνοιες στο νομοσχέδιο και τον καθορισμό του κατώτατου ηλικιακού ορίου των δεκαέξι ετών για δερματοσιζία ή/και διαπέρνηση σώματος, το όριο αυτό καθορίστηκε με βάση τον μέσο όρο που καθόρισαν οι υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες και αφού έγινε συγκερασμός όλων των απόψεων που κατατέθηκαν από τους εμπλεκόμενους φορείς. Όσον αφορά τα προβλεπόμενα στο νομοσχέδιο μητρώα, αρμόδιος για τον καταρτισμό και την τήρησή τους θα είναι δημόσιος υπάλληλος ο οποίος υπηρετεί στο Υπουργείο Υγείας και θα διοριστεί από τον Υπουργό Υγείας για τον σκοπό αυτό ως Έφορος.

Η εκπρόσωπος του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δήλωσε στην επιτροπή ότι συμφωνεί με τις προτεινόμενες στο νομοσχέδιο ρυθμίσεις, εκφράζοντας παράλληλα την ευαρέσκειά της για τον ορθό, όπως η ίδια τόνισε, καθορισμό των χημικών προϊόντων που θα χρησιμοποιούνται σε κάθε εργαστήριο δερματοσιζίας, τα οποία προβλέπονται στον περί Χημικών Ουσιών Νόμο.

Ο εκπρόσωπος του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού εξέφρασε τόσο προφορικά όσο και σε γραπτό υπόμνημα που κατέθεσε στην επιτροπή την άποψη ότι οι υπηρεσίες δερματοσιζίας ή/και διαπέρνησης σώματος θα πρέπει να παρέχονται σε πρόσωπα ηλικίας από δώδεκα έως δεκαέξι ετών υπό την προϋπόθεση της γραπτής συγκατάθεσης των ίδιων των ανηλίκων και των γονέων ή κηδεμόνων τους, ενώ σε πρόσωπα ηλικίας δεκαέξι ετών και άνω οι εν λόγω υπηρεσίες πρέπει να παρέχονται έπειτα από τη γραπτή ενημέρωση και συγκατάθεση των εν λόγω προσώπων και μόνο. Σύμφωνα με τον ίδιο, η πιο πάνω άποψη βασίζεται στο δικαίωμα του παιδιού να αποφασίζει το ίδιο για θέματα που το αφορούν, ανάλογα με την ηλικία, την ωριμότητα και την ανάπτυξή του. Σημειώνεται ότι το Γραφείο της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού κατέθεσε επιπροσθέτως εισηγήσεις και παρατηρήσεις επί άλλων επιμέρους προνοιών του νομοσχεδίου, οι οποίες έχουν ήδη υιοθετηθεί από το Υπουργείο Υγείας και έχουν περιληφθεί στο κείμενο του νομοσχεδίου όπως αυτό κατατέθηκε στη Βουλή.

Ο πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Δερματοσικτοποιοών και Διαπερνητών, εκφράζοντας την ευαρέσκειά του για την προτεινόμενη στο νομοσχέδιο κατοχύρωση του επαγγέλματος του δερματοσικτοποιοού και του διαπερνητή σώματος, δήλωσε πως η νομοθετική κατοχύρωση του επαγγέλματός τους αποτελούσε πάγιο αίτημα του εν λόγω συνδέσμου. Περαιτέρω, δήλωσε πως απαιτείται η τροποποίηση επιμέρους προνοιών του προτεινόμενου νόμου για σκοπούς ορθότερης ερμηνείας των προνοιών του, τις οποίες κατέθεσε γραπτώς στην επιτροπή. Ειδικότερα, εισηγήθηκε όπως στα απαιτούμενα προσόντα για εγγραφή στα μητρώα δερματοσικτοποιοών και διαπερνητών σώματος, αντί του προτεινόμενου απαιτούμενου προσόντος του διπλώματος ή πιστοποιητικού ή άλλου ισότιμου προσόντος εκπαίδευσης στη δερματοσιζία ή και στη διαπέρνηση σώματος, περιληφθεί η εμπειρία στη δερματοσιζία ή/και στη διαπέρνηση σώματος ύστερα από πρακτική άσκηση τουλάχιστον δύο ετών και εργοδότηση για τουλάχιστον ένα έτος σε εγγεγραμμένο δερματοσικτοποιοό ή/και διαπερνητή σώματος ο οποίος ασκεί το επάγγελμα για τουλάχιστον πέντε έτη.

Περαιτέρω, εισηγήθηκε τον καθορισμό του δέκατου όγδοου αντί του δέκατου έκτου έτους της ηλικίας ως κατώτατου ορίου ηλικίας απαγόρευσης της δερματοσιζίας, εκφράζοντας την άποψη ότι τα πρόσωπα αυτής της ηλικίας διαθέτουν την απαιτούμενη ωριμότητα για σκοπούς παρέμβασης στο σώμα τους.

Στο πλαίσιο της κατ' άρθρον μελέτης του νομοσχεδίου την επιτροπή απασχόλησε η πρόνοια του νομοσχεδίου που καθορίζει το όριο ηλικίας των ανηλίκων που απαιτείται να έχουν, ώστε να επιτρέπεται η δερματοσιζία. Ειδικότερα, μέλη της επιτροπής εξέφρασαν προβληματισμό για τον καθορισμό σε επιμέρους νομοθεσίες ηλικιακού ορίου σε σχέση με την παραχώρηση δικαιωμάτων με διαφορετικό τρόπο και δήλωσαν ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι παράμετροι σε σχέση με την ηλικία κατά την οποία αποκτάται η απαιτούμενη ωριμότητα.

Περαιτέρω, μέλος της επιτροπής εξέφρασε προβληματισμό για το ενδεχόμενο ενεργοποίησης και εκδήλωσης αυτοάνοσων παθήσεων λόγω της δερματοσιζίας. Σημειώνεται ότι για το ζήτημα αυτό η εκπρόσωπος του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δήλωσε στην επιτροπή ότι οι όποιες ανησυχίες και προβληματισμοί έχουν εκφραστεί αίρονται από την πρόνοια του νομοσχεδίου που άπτεται της ποιότητας και της σύνθεσης των χημικών προϊόντων που θα χρησιμοποιούνται στα εργαστήρια δερματοσιζίας. Η ίδια ενημέρωσε παράλληλα την επιτροπή ότι χίλιες περίπου χημικές ουσίες που σήμερα χρησιμοποιούνται για σκοπούς δερματοσιζίας θα απαγορευθούν, λόγω του ότι διαπιστώθηκε ότι είναι τοξικές.

Το Υπουργείο Υγείας, αποδεχόμενο επιμέρους εισηγήσεις του Συνδέσμου Δερματοστικτοποιών και Διαπερνητών, αλλά και για σκοπούς ορθότερης ερμηνείας των προνοιών του νομοσχεδίου, υπέβαλε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενό του.

Ειδικότερα, στο αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου περιλήφθηκαν πρόνοιες που αφορούν κυρίως τη σύνθεση του Συμβουλίου Εγγραφής Δερματοστικτοποιών, Διαπερνητών Σώματος και Εργαστηρίων Δερματοσιζίας και Διαπέρνησης Σώματος κατά την πρώτη συγκρότησή του, τον φορέα που χορηγεί το απαιτούμενο δίπλωμα ή πιστοποιητικό ή άλλο ισότιμο προσόν εκπαίδευσης στη δερματοσιζία ή/και στη διαπέρνηση σώματος, τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την εγγραφή πολιτών κρατών μελών στα οικεία μητρώα, το περιεχόμενο των εργασιών ασκουμένων και τη διασαφήνιση των εργασιών δερματοσιζίας από αισθητικούς.

Επισημαίνεται ότι το Υπουργείο Υγείας δεν υιοθέτησε την εισήγηση που υπέβαλε ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Δερματοστικτοποιών και Διαπερνητών για συμπερίληψη στα απαιτούμενα προσόντα για εγγραφή στο μητρώο του προσόντος της εμπειρίας που απαιτείται να έχουν πρόσωπα για την εγγραφή τους στα προβλεπόμενα στο νομοσχέδιο μητρώα, για να μπορούν να ασκούν το επάγγελμα του δερματοστικτοποιού και του διαπερνητή σώματος αντί της κατοχής από αυτούς του προτεινόμενου πιστοποιητικού ή διπλώματος. Συναφώς, σημειώνεται ότι στις μεταβατικές διατάξεις του νομοσχεδίου περιλαμβάνεται πρόνοια σύμφωνα με την οποία για τα πρόσωπα που αποδεδειγμένα ασκούν τη δερματοσιζία ή και τη διαπέρνηση σώματος για τουλάχιστον δύο έτη πριν από την έναρξη της ισχύος του προτεινόμενου νόμου δεν απαιτείται η κατοχή του σχετικού πιστοποιητικού ή διπλώματος. Σε σχέση με τα εν λόγω πρόσωπα, με βάση τις εν λόγω διατάξεις, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Υγείας μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη της ισχύος του προτεινόμενου νόμου διοργανώνει εκπαιδευτικό σεμινάριο και παραχωρεί στα πιο πάνω πρόσωπα σχετικό πιστοποιητικό εκπαίδευσης.

Επιπροσθέτως, η επιτροπή επέφερε στο αναθεωρημένο στη βάση των πιο πάνω κείμενο του νομοσχεδίου περαιτέρω τροποποιήσεις με σκοπό τη διασαφήνιση ορισμένων προνοιών του, καθώς και τη βελτίωσή του από νομοτεχνική άποψη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, τάσσεται ομόφωνα υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Σκοπός του παρόντος Νόμου και πεδίο εφαρμογής. Άρθρο 3.

Συμβούλιο Εγγραφής Δερματοστικτοποιών, Διαπερνητών Σώματος και Εργαστηρίων Δερματοσιζίας και Διαπέρνησης Σώματος. Άρθρο 4.

Πρώτη συγκρότηση του Συμβουλίου. Άρθρο 5.

Ίδρυση Ταμείου Συμβουλίου. Άρθρο 6.

Διορισμός Εφόρου. Άρθρο 7.

Καθήκοντα Εφόρου. Άρθρο 8.

Γενικές αρχές λειτουργίας εργαστηρίου. Άρθρο 9.

Διαδικασία έκδοσης άδειας λειτουργίας εργαστηρίου. Άρθρο 10.

Προϋποθέσεις λειτουργίας εργαστηρίου δερματοσιζίας ή διαπέρνησης σώματος. Άρθρο 11.

Εξοπλισμός εργαστηρίου δερματοσιζίας. Άρθρο 12.

Χημικά προϊόντα που χρησιμοποιούνται στο εργαστήριο δερματοσιζίας. Άρθρο 13.

Εξοπλισμός εργαστηρίου διαπέρνησης σώματος. Άρθρο 14.

Εντεταλμένοι επιθεωρητές. Άρθρο 15.

Εξουσία εισόδου και επιθεώρηση. Άρθρο 16.

Υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας. Άρθρο 17.

Αίτηση εγγραφής στο Μητρώο Εγγεγραμμένων Δερματοστικτοποιών και στο Μητρώο Εγγεγραμμένων Διαπερνητών Σώματος. Άρθρο 18.

Προσόντα για εγγραφή στα Μητρώα. Άρθρο 19.

Εγγραφή στο Μητρώο Ασκουμένων. Άρθρο 20.

Άσκηση επαγγέλματος. Άρθρο 21.

Άσκηση του επαγγέλματος της δερματοσιζίας και της διαπέρνησης σώματος μετά από ειδική άδεια του Συμβουλίου. Άρθρο 22.

Προσωρινή παροχή υπηρεσιών από πολίτες κρατών μελών. Άρθρο 23.

Υποχρεώσεις εγγεγραμμένου δερματοστικτοποιού και εγγεγραμμένου διαπερνητή σώματος. Άρθρο 24.

Τήρηση αρχείων. Άρθρο 25.

Απαγορεύσεις. Άρθρο 26.

Πειθαρχικό Συμβούλιο. Άρθρο 27.

Πειθαρχική δίωξη. Άρθρο 28.

Πειθαρχική έρευνα. Άρθρο 29.

Πειθαρχική διαδικασία. Άρθρο 30.

Πειθαρχικές ποινές. Άρθρο 31.

Παγκύπριος Σύλλογος Εγγεγραμμένων Δερματοστικτοποιών και Διαπερνητών Σώματος. Άρθρο 32.

Γενική συνέλευση. Άρθρο 33.

Διοικητικό συμβούλιο του Συλλόγου. Άρθρο 34.

Έκτακτη γενική συνέλευση του Συλλόγου. Άρθρο 35.

Συνδρομή στον Σύλλογο. Άρθρο 36.

Εξουσίες διοικητικού συμβουλίου του Συλλόγου. Άρθρο 37.

Δόλιες ή εσφαλμένες καταχωρίσεις. Άρθρο 38.

Αδικήματα και ποινές. Άρθρο 39.

Κανονισμοί. Άρθρο 40.

Μεταβατικές διατάξεις. Άρθρο 41.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 μέχρι 41;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα έξι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα έξι ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και μία αποχή, τα άρθρα 1 μέχρι 41 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγραφής Δερματοστικτοποιών και Διαπερνητών Σώματος και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα έξι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα έξι ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και μία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα με τους αριθμούς 4, 5 και 6 έχουν κοινή έκθεση και πιλοφορούνται «Ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020», «Ο περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020» και «Ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020», που είναι πρόταση νόμου του κ. Κωστή Ευσταθίου εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ.

Έντζιε απέσυρες την πρόταση, Κωστή.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Απέσυρά την, κύριε Πρόεδρε. Καλύπτεται από τα νομοσχέδια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρα, το τρίτο, δηλαδή ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Αποσύρεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το υπ' αριθμόν 6 αποσύρεται. Σωστά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το υπ' αριθμόν 6 αποσύρεται. Μάλιστα.

Λοιπόν, παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τους σκοπούς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 4: Τροποποίηση του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, ώστε να αναθεωρηθεί το υφιστάμενο κριτήριο διαίρεσης γης η οποία βρίσκεται σε γεωργικές ζώνες και ζώνες προστασίας, έτσι που να δύναται να διαιρεθεί η αρδευόμενη γη σε τεμάχια με εμβαδόν δύο χιλιάδες (2 000) τετραγωνικά μέτρα κατ' ελάχιστον και η ξηρική γη σε τεμάχια με εμβαδόν τέσσερις χιλιάδες (4 000) τετραγωνικά μέτρα κατ' ελάχιστον.

Σκοπός του υπ' αριθμόν 5: Τροποποίηση του περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμου και αναθεώρηση ορισμένων διατάξεων αυτού, ώστε να μη δημιουργούνται προβλήματα συμβατότητας,

νομικής και διαδικαστικής φύσεως, της υπό τροποποίηση βασικής νομοθεσίας με τις προτεινόμενες με το υπ' αριθμόν 4 νομοσχέδιο της ημερήσιας διάταξης.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τα νομοσχέδια και την πρόταση νόμου του επισυνημμένου παραρτήματος

Παρόντες:

Ελένη Μαύρου, πρόεδρος

Γιώργος Τ. Γεωργίου

Ευανθία Σάββα

Γιώργος Κάρουλλας

Ξένια Κωνσταντίνου

Μαρίνος Σιζόπουλος

Μη μέλη της επιτροπής:

Κωστής Ευσταθίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τα νομοσχέδια και την πρόταση νόμου του επισυνημμένου παραρτήματος σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 23 Νοεμβρίου 2020 και στις 8 Φεβρουαρίου 2021. Επιπρόσθετα, πέραν των εν λόγω συνεδριάσεων, η επιτροπή μελέτησε τα εν λόγω νομοσχέδια σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε την 1^η Φεβρουαρίου 2021. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως του ίδιου υπουργείου, του Τμήματος Γεωργίας και του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ και «Παναγροτικός Σύνδεσμος». Το Τμήμα Περιβάλλοντος, η Ένωση Δήμων Κύπρου, ο Οικοαγροτικός και οι αγροτικές οργανώσεις «Νέα Αγροτική Κίνηση» και «Ευρωαγροτικός», παρ' όλο που κλήθηκαν στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής, δεν εκπροσωπήθηκαν σε αυτή.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης παρευρέθηκαν και τα μέλη της επιτροπής κ. Παύλος Μυλωνάς, Λίνος Παπαγιάννης και Μαρίνος Μουσιούτσας.

Σκοπός του πρώτου νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, ώστε να καταργηθεί το υφιστάμενο κριτήριο διαίρεσης γης η οποία βρίσκεται σε γεωργικές ζώνες και ζώνες προστασίας, ήτοι του κριτηρίου το οποίο αναφέρεται στο κατά πόσο η γη αρδεύεται ή είναι αρδεύσιμη από συνεχή ή εποχιακή πηγή ύδατος ή περιλαμβάνει φυτεία, έτσι που τέτοια γη να δύναται να διαιρεθεί με μόνο κριτήριο το εμβαδόν της, ήτοι να δύναται να διαιρεθεί σε τεμάχια των οποίων το εμβαδόν να είναι τέσσερις χιλιάδες (4 000) τετραγωνικά μέτρα κατ' ελάχιστον.

Σκοπός του δεύτερου νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμου, ώστε να αναθεωρηθούν ορισμένες διατάξεις αυτού, για να μη δημιουργούνται προβλήματα συμβατότητας, νομικής και διαδικαστικής φύσεως, της υπό τροποποίηση με το εν λόγω νομοσχέδιο βασικής νομοθεσίας με τις προτεινόμενες με το πρώτο νομοσχέδιο νομοθετικές ρυθμίσεις.

Σκοπός της πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τον κ. Κωστή Ευσταθίου εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ, ώστε να μειωθεί η προβλεπόμενη στον εν λόγω νόμο ελάχιστη απαιτούμενη έκταση των νέων τεμαχίων στα οποία διαιρείται γη η οποία είτε δεν αρδεύεται είτε δεν είναι αρδεύσιμη από συνεχή ή εποχιακή πηγή ύδατος και η οποία βρίσκεται σε περιοχές στις οποίες συστάθηκε συνεταιρισμός ενοποίησης και αναδιανομής ή διενεργήθηκε ενοποίηση και αναδιανομή, δυνάμει των διατάξεων του περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμου, από δέκα σκάλες, που ισχύει σήμερα, σε τέσσερις σκάλες.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής από το Υπουργείο Εσωτερικών, η προτεινόμενη με το πρώτο νομοσχέδιο ρύθμιση κρίνεται αναγκαία, ώστε να εκσυγχρονιστεί το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο για τη διαίρεση γεωργικής γης και κατ' ακολουθίαν να μειωθεί η γραφειοκρατία, με την απλοποίηση των κριτηρίων διαίρεσης που ισχύουν σήμερα.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, σκοπεύεται περαιτέρω η αποφυγή του φαινομένου του πολυτεμαχισμού της γης, ήτοι της κατάτμησης της γης σε μονάδες πολύ μικρές για ορθολογική εκμετάλλευση, καθώς και η διευκόλυνση της επίτευξης ορθού πολεοδομικού σχεδιασμού. Επιπρόσθετως, όπως επισημαίνεται στα εν λόγω στοιχεία, με την υιοθέτηση των προτεινόμενων ρυθμίσεων αναμένεται να καταστεί δυνατή η διαίρεση γης από την οποία θα δημιουργηθούν περίπου δεκαοκτώ χιλιάδες (18 000) περισσότερα τεμάχια από αυτά που δύναται να δημιουργηθούν δυνάμει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου.

Τέλος, με βάση τα αναφερόμενα πιο πάνω στοιχεία, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δε θα τυγχάνουν εφαρμογής όσον αφορά τα έργα που σχετίζονται με μέτρα ενοποίησης και αναδιανομής αγροτικών κτημάτων, αλλά δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί, μέχρις ότου καταστεί δυνατή η αποπεράτωση τους.

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Γεωργίας και του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων συμφώνησαν με τις πρόνοιες των νομοσχεδίων και επισήμαναν ότι με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις αναμένεται να επιλυθούν ορισμένα προβλήματα που προκύπτουν από τη διαίρεση γης βάσει των κριτηρίων που ισχύουν σήμερα.

Οι εκπρόσωποι της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΠ, ΕΚΑ και «Παναγροτικός Σύνδεσμος», παρ' όλο που δήλωσαν στην επιτροπή ότι υιοθετούν τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά νομοσχεδίων, εισηγήθηκαν την τροποποίηση του κειμένου του πρώτου νομοσχεδίου, ώστε να προβλέπεται η δυνατότητα διαίρεσης αρδευόμενης γης σε τεμάχια με εμβαδόν χίλια πεντακόσια (1 500) τετραγωνικά μέτρα κατ' ελάχιστον και η δυνατότητα διαίρεσης ξηρικής γης σε τεμάχια με εμβαδόν τέσσερις χιλιάδες (4 000) τετραγωνικά μέτρα κατ' ελάχιστον.

Σε μεταγενέστερο στάδιο οι εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, «Παναγροτικός Σύνδεσμος», «Νέα Αγροτική Κίνηση» και «Ευρωαγροτικός», με επιστολή τους προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, η οποία κατατέθηκε ενώπιον της επιτροπής από τον εκπρόσωπο του εν λόγω τμήματος, προέβησαν σε διαφοροποίηση της εισήγησης που υπέβαλαν ενώπιον της επιτροπής στο αρχικό στάδιο της συζήτησης των υπό αναφορά νομοσχεδίων. Ειδικότερα, εισηγήθηκαν όπως η αρδευόμενη γη δύναται να διαιρεθεί σε τεμάχια με εμβαδόν δύο χιλιάδες (2 000) τετραγωνικά μέτρα κατ' ελάχιστον και η ξηρική γη σε τεμάχια με εμβαδόν τέσσερις χιλιάδες (4 000) τετραγωνικά μέτρα κατ' ελάχιστον.

Ο εκπρόσωπος του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας εξέφρασε τη διαφωνία του με την αναφερόμενη πιο πάνω εισήγηση των αγροτικών οργανώσεων, λόγω του ότι, όπως διαπιστώνεται και από το Τμήμα Γεωργίας, τα τεμάχια αρδευόμενης γης με εμβαδόν δύο χιλιάδων (2 000) τετραγωνικών μέτρων κρίνονται μη βιώσιμα. Επιπροσθέτως, όπως ο ίδιος εκπρόσωπος ανέφερε, η αξία των τεμαχίων αρδευόμενης γης με εμβαδόν δέκα χιλιάδων (10 000) τετραγωνικών μέτρων είναι αυξημένη κατά τριάντα τοις εκατό (30%) έναντι της αξίας των τεμαχίων με εμβαδόν δύο χιλιάδων (2 000) τετραγωνικών μέτρων.

Σημειώνεται ότι ο εισηγητής της πρότασης νόμου δήλωσε ότι υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση νομοσχεδίων και ότι αποσύρει την εν λόγω πρόταση νόμου, αφού οι σκοποί για τους οποίους κατατέθηκε επιτελούνται μέσα από τις πρόνοιες του πρώτου νομοσχεδίου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε να υιοθετήσει την πιο πάνω αναφερόμενη εισήγηση που υποβλήθηκε στην επιτροπή από τις αγροτικές οργανώσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, κατά πλειοψηφία της προέδρου και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του μέλους της βουλευτή του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις τόσο του πρώτου νομοσχεδίου όπως αυτό έχει αναθεωρηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω όσο και του δεύτερου νομοσχεδίου και εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση των νομοσχεδίων στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020.
2. Ο περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.
3. Ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 4 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 27 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 87. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 μέχρι 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και δύο αποχές, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και δύο αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 5 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 25 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 43 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την κατάργηση του άρθρου 43Α. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του Πρώτου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 47Α. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 μέχρι 6;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τρεις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και δύο αποχές, τα άρθρα 1 μέχρι 6 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ενοποίησης και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τρεις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και δύο αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 6 θέμα είπαμε ότι αποσύρεται από τον κ. Ευσταθίου.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 7 θέμα, που πιλοφορείται «Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Κοινοτήτων Νόμου, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα στον Υπουργό Εσωτερικών σε εξαιρετικές περιπτώσεις ή για λόγους δημόσιας υγείας ή άλλων απρόβλεπτων περιστάσεων, όπως σεισμού, πλημμύρας, επιδημίας ή άλλων παρόμοιων γεγονότων, να ορίζει τη διενέργεια αναπληρωματικής εκλογής για την πλήρωση θέσης κοινοτάρχη ή μέλους κοινοτικού συμβουλίου σε ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας κατά την οποία συμπληρώνεται η προβλεπόμενη χρονική περίοδος εντός της οποίας με βάση την ισχύουσα νομοθεσία απαιτείται η διεξαγωγή της εν λόγω εκλογής, ήτοι η περίοδος των σαράντα πέντε (45) ημερών από την κένωση της θέσης του κοινοτάρχη ή του μέλους του κοινοτικού συμβουλίου, αντίστοιχα.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το νομοσχέδιο «Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021»

Παρόντες:

Ελένη Μαύρου, πρόεδρος

Ξένια Κωνσταντίνου

Γιώργος Τ. Γεωργίου
Ευανθία Σάββα
Γιώργος Κάρουλλας

Πανίκος Λεωνίδου
Μαρίνος Σιζόπουλος
Μαρίνος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 8 Φεβρουαρίου 2021. Στην εν λόγω συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή μελέτησε το εν λόγω νομοσχέδιο κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, λόγω της σημασίας και των σκοπών της προτεινόμενης νομοθετικής ρύθμισης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Κοινοτήτων Νόμου, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα στον Υπουργό Εσωτερικών όπως σε εξαιρετικές περιπτώσεις ή για λόγους δημόσιας υγείας ή άλλων απρόβλεπτων περιστάσεων, όπως σεισμού, πλημμύρας, επιδημίας ή άλλων παρόμοιων γεγονότων, ορίζει τη διενέργεια αναπληρωματικής εκλογής για την πλήρωση θέσης κοινοτάρχη ή μέλους κοινοτικού συμβουλίου σε ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας κατά την οποία συμπληρώνεται η προβλεπόμενη χρονική περίοδος εντός της οποίας με βάση την ισχύουσα νομοθεσία απαιτείται η διεξαγωγή της εν λόγω εκλογής, ήτοι η περίοδος των σαράντα πέντε (45) ημερών από την κένωση θέσης του κοινοτάρχη ή του μέλους του κοινοτικού συμβουλίου, αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής από το Υπουργείο Εσωτερικών, η προτεινόμενη τροποποίηση κρίνεται αναγκαία, ώστε να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που διαπιστώθηκαν όσον αφορά την ανάγκη διενέργειας αναπληρωματικής εκλογής εν μέσω πανδημίας με αφορμή την πρόσφατη κένωση της θέσης του κοινοτάρχη Λιοπετρίου.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου η επιτροπή ζήτησε πρόσθετα στοιχεία και επεξηγήσεις από το Υπουργείο Εσωτερικών για ζητήματα που άπτονται της εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου.

Ο εκπρόσωπος της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου συμφώνησε με την προτεινόμενη ρύθμιση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 18 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 19 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 40 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 μέχρι 4;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τρεις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται ομόφωνα.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τρεις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 8, που τιτλοφορείται «Ο περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου, ώστε να εναρμονισθεί η εθνική νομοθεσία με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/843 και την Οδηγία (ΕΕ) 2019/2177, να εισαχθούν διατάξεις προς αποτελεσματικότερη εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1805 και να τροποποιηθούν υφιστάμενες διατάξεις για βελτίωση της πρακτικής εφαρμογής τους.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για το νομοσχέδιο «Ο περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Γεώργιος Γεωργίου, πρόεδρος

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Άριστος Δαμιανού

Κωστής Ευσταθίου

Ευανθία Σάββα

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε επτά συνεδρίες της, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 18 και 25 Νοεμβρίου 2020, στις 2 και 9 Δεκεμβρίου 2020, στις 15 και 27 Ιανουαρίου και στις 3 Φεβρουαρίου 2021. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Τμήματος Φορολογίας, του Τμήματος Τελωνείων και της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών του ίδιου υπουργείου, του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη του ίδιου υπουργείου, της Αστυνομίας Κύπρου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ), του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, της

Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ), του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, του Συμβουλίου Εγγραφής Κτηματομεσιτών, της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων, της Εθνικής Αρχής Παιγνίων και Εποπτείας Καζίνο, του Cyprus Fiduciary Association, του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου και του Κυπριακού Συνδέσμου Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών. Το Υπουργείο Εσωτερικών, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν και τα μέλη της επιτροπής κ. Δημήτρης Δημητρίου, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου και Πανίκος Λεωνίδου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου, ώστε:

1. να εναρμονισθεί η εθνική νομοθεσία με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2018/843 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30^{ης} Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και για την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/138/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ»,
2. να εισαχθούν διατάξεις για την αποτελεσματική εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1805 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14^{ης} Νοεμβρίου 2018 σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων δέσμευσης και δήμευσης»,
3. να εναρμονισθεί η εθνική νομοθεσία με το άρθρο 3 της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2019/2177 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18^{ης} Δεκεμβρίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και ανασφάλισης (Φερεγγυότητα II), της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοοικονομικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας» και
4. να τροποποιηθούν υφιστάμενες διατάξεις του νόμου με στόχο τη βελτίωση και αποτελεσματική πρακτική εφαρμογή τους.

Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επιδιώκονται κυρίως τα ακόλουθα:

1. α. Καθορισμός του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη ως αρχής τήρησης του κεντρικού μητρώου πραγματικών δικαιούχων εταιρειών και άλλων νομικών οντοτήτων (στο εξής καλούμενο «Μητρώο»).
  - β. Παροχή στο ευρύ κοινό δυνατότητας πρόσβασης σε βασικά στοιχεία που τηρούνται στο Μητρώο και θέσπιση εξαιρέσεων αναφορικά με την πρόσβαση που θα έχουν στο Μητρώο οι υπόχρεες οντότητες και το ευρύ κοινό.
  - γ. Εισαγωγή διοικητικών κυρώσεων και ποινικών αδικημάτων αναφορικά με την υποχρέωση υποβολής έγκυρων στοιχείων στο Μητρώο.
  - δ. Διασύνδεση του Μητρώου με τα αντίστοιχα μητρώα των άλλων κρατών μελών μέσω της ευρωπαϊκής κεντρικής πλατφόρμας που συστάθηκε δυνάμει της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14^{ης} Ιουνίου 2017 σχετικά με ορισμένες πτυχές του εταιρικού δικαίου» και σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και διαδικασίες που καθορίζονται από τις εκτελεστικές πράξεις που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με την εν λόγω Οδηγία και την Οδηγία (ΕΕ) 2018/843.
2. Δημιουργία μητρώου πραγματικών δικαιούχων σωματείων, ιδρυμάτων, ομοσπονδιών και ενώσεων, το οποίο θα τηρείται από τον Γενικό Έφορο και θα διέπεται από διατάξεις ανάλογες των διατάξεων από τις οποίες διέπεται το Μητρώο.
  3. α. Δημιουργία μητρώου πραγματικών δικαιούχων ρητών εμπιστευμάτων και παρεμφερών νομικών διευθετήσεων, το οποίο θα τηρείται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, στο οποίο θα εγγράφονται ρητά εμπιστεύματα και παρεμφερείς νομικές διευθετήσεις κατόπιν αιτήματος του εμπιστευματοδόχου ρητού εμπιστεύματος ή του προσώπου που κατέχει ισοδύναμη θέση σε παρεμφερή νομική διευθέτηση και το οποίο θα διέπεται από διατάξεις ανάλογες των διατάξεων που διέπουν το Μητρώο.
  - β. Παροχή δυνατότητας πρόσβασης στο μητρώο που θα τηρείται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου στις υπόχρεες οντότητες, καθώς και παροχή δυνατότητας πρόσβασης μόνο σε βασικά στοιχεία του εν λόγω μητρώου σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αποδεικνύει έννομο συμφέρον ή που κατέχει ή έχει υπό τον έλεγχό του ελέγχουσα συμμετοχή σε εταιρεία ή άλλη νομική οντότητα.

4. α. Δημιουργία από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου κεντρικού μητρώου τραπεζικών λογαριασμών, λογαριασμών πληρωμής και θυρίδων ασφαλείας, στο οποίο θα καταχωρίζονται στοιχεία των λογαριασμών, των θυρίδων ασφαλείας και των πραγματικών δικαιούχων, των κατόχων λογαριασμών, των μισθωτών, καθώς και των προσώπων τα οποία σκοπεύουν να ενεργήσουν για λογαριασμό πελάτη.
β. Παροχή δυνατότητας πρόσβασης στο μητρώο το οποίο θα τηρείται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στην ΜΟΚΑΣ και την Αστυνομία Κύπρου.
5. Δημιουργία από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου μητρώου των παρόχων υπηρεσιών αναφορικά με κρυπτοπεριουσιακά στοιχεία (ΠΥΚΣ), οι οποίοι θα εγγράφονται στο μητρώο αυτό κατόπιν αίτησης και καταβολής τέλους ή/και συνδρομής.
6. Παροχή δυνατότητας πρόσβασης στην Αστυνομία Κύπρου και στο Τμήμα Τελωνείων σε πληροφορίες για εξακρίβωση των κατόχων ακίνητης περιουσίας στο πλαίσιο διερεύνησης ποινικών αδικημάτων.
7. Διασαφήνιση των ορισμών των υφιστάμενων υποχρεωτικών οντοτήτων που βρίσκονται υπό την εποπτεία των εποπτικών αρχών, καθώς και συμπερίληψη στις υποχρεωτικές οντότητες των ακόλουθων προσώπων:
  - α. Πάροχοι υπηρεσιών αναφορικά με κρυπτοπεριουσιακά στοιχεία, όπως αυτά καθορίζονται στον προτεινόμενο νόμο, οι οποίοι θα λειτουργούν και θα διαθέτουν τα προϊόντα τους υπό την εποπτεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου.
  - β. Πρόσωπα τα οποία τελούν υπό την εποπτεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου δυνάμει των διατάξεων του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου ή οποιουδήποτε άλλου νόμου.
  - γ. Πρόσωπα τα οποία υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις αποθηκεύουν ή εμπορεύονται έργα τέχνης ή ενεργούν ως μεσάζοντες στο εμπόριο έργων τέχνης και τα οποία θα τεθούν υπό την εποπτεία του Εφόρου Φορολογίας ή υπό την εποπτεία του Τμήματος Τελωνείων, ανάλογα με την περίπτωση.
8. Θέσπιση περαιτέρω ρυθμίσεων όσον αφορά τα διατάγματα δέσμευσης και τα διατάγματα δήμευσης, καθώς και την επιστροφή χρηματικών ποσών που δημεύονται ή που εισπράττονται από την εκτέλεση διατάγματος δήμευσης.
9. Εισαγωγή διατάξεων για τη συνεργασία και αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων δέσμευσης και δήμευσης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1805.
10. Διασαφήνιση και διεύρυνση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών των εποπτικών αρχών της προβλεπόμενης στον νόμο συμβουλευτικής αρχής και της ΜΟΚΑΣ.
11. Θέσπιση ειδικότερων ρυθμίσεων για την προστασία προσώπου στην περίπτωση που καταγγέλλει ενδεχόμενες ή πραγματικές παραβάσεις των υποχρεώσεων των υποχρεωτικών οντοτήτων στην αρμόδια εποπτική αρχή ή στην περίπτωση που υποβάλει εσωτερική αναφορά ή αναφορά στη ΜΟΚΑΣ για ύποπτες συναλλαγές.
12. Ενίσχυση και διασαφήνιση των μέτρων δέουσας επιμέλειας, τα οποία απαιτείται να εφαρμόζουν υποχρεωτικές οντότητες, όταν αυτές συναλλάσσονται ή έχουν επιχειρηματική σχέση με τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου.
13. Εισαγωγή διατάξεων για την τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου, καθώς και για τη συνεργασία μεταξύ των εποπτικών αρχών οι οποίες εποπτεύουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και άλλων αρχών που δεσμεύονται από επαγγελματικό απόρρητο.
14. Θέσπιση αυστηρών κριτηρίων για πληρωμές με ανώνυμες προπληρωμένες κάρτες.
15. Εισαγωγή διατάξεων για ηλεκτρονική ταυτοποίηση δεδομένων.
16. Επέκταση μέχρι δέκα (10) έτη του χρονικού διαστήματος διατήρησης πληροφοριών από τη διαγραφή εταιρείας ή άλλης νομικής οντότητας ή από τον τερματισμό ισχύος ή διαγραφή συνεπεία των προϋποθέσεων που καθορίζονται στον προτεινόμενο νόμο ρητού εμπιστεύματος ή παρεμφερούς νομικής διευθέτησης οι οποίες περιλαμβάνονται στα μητρώα που τηρούνται από τον Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη ή τον Γενικό Έφορο και στο μητρώο πραγματικών δικαιούχων ρητών εμπιστευμάτων και παρεμφερών νομικών διευθετήσεων.
17. Εισαγωγή διατάξεων για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας, της ΜΟΚΑΣ, της αστυνομίας και του Τμήματος Τελωνείων με τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για σκοπούς του βασικού νόμου.
18. Διασαφήνιση της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις διατάξεις της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας

των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)».

Σημειώνεται ότι η Δημοκρατία είχε υποχρέωση να μεταφέρει στην εσωτερική έννομη τάξη την Οδηγία (ΕΕ) 2018/843 μέχρι την 10^η Ιανουαρίου 2020 και λόγω μη έγκαιρης εναρμόνισης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταρχάς απέστειλε στη Δημοκρατία προειδοποιητική επιστολή και ακολούθως εξέδωσε την αιτιολογημένη γνώμη/παραβάση αρ. 2020/2011, σύμφωνα με την οποία απαιτείτο από τη Δημοκρατία η μεταφορά της σχετικής Οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη μέχρι την 30^η Δεκεμβρίου 2020. Στη συνέχεια η Δημοκρατία υπέβαλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή αίτημα παράτασης της ταχθείσας στην αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, το οποίο ωστόσο δεν εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία ενδέχεται να καταχωρίσει προσφυγή κατά της Δημοκρατίας στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για παράβαση του δικαίου της Ένωσης και να επιβάλει οικονομικές κυρώσεις.

Στο στάδιο της μελέτης του νομοσχεδίου το Υπουργείο Οικονομικών, λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις για τροποποίηση των προνοιών του νομοσχεδίου που υπέβαλαν τόσο προφορικά όσο και γραπτώς οι εμπλεκόμενοι φορείς που παρευρέθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής, υπέβαλε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο αυτού, στο οποίο επέφερε τροποποιήσεις, οι οποίες συνοψίζονται στα πιο κάτω:

1. Διασαφήνιση των συνεπειών και ενεργειών που προκύπτουν από την έκδοση διατάγματος δέσμευσης.
2. Εξαίρεση του κατηγορουμένου από την εκ νέου επίδοση σε αυτόν διατάγματος δήμευσης, τηρουμένων ορισμένων προϋποθέσεων, που καθορίζονται στο νομοσχέδιο.
3. Παροχή δυνατότητας στην εποπτική αρχή στις περιπτώσεις που επιβάλλει σε εποπτευόμενο πρόσωπο τη λήψη μέτρων για θεραπεία της παράλειψης συμμόρφωσής του προς τις διατάξεις του Μέρους VIII του νόμου ή τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 847/2015 ή τις σχετικές οδηγίες που εκδίδονται από την εν λόγω αρχή να αποφασίζει κατά περίπτωση τη δημοσίευση των μέτρων αυτών στον επίσημο διαδικτυακό της τόπο.
4. Παροχή δυνατότητας έκδοσης οδηγιών αντί κανονισμών ή/και εγκυκλίων για τη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τη λειτουργία των προβλεπόμενων στο νομοσχέδιο μητρώων.
5. Διαγραφή του Τμήματος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων ως της αρμόδιας αρχής που δύναται να ρυθμίζει, αναγνωρίζει, εγκρίνει ή αποδέχεται ηλεκτρονική διαδικασία ταυτοποίησης μέσω ασφαλών, εξ αποστάσεως ή ηλεκτρονικών διαδικασιών ταυτοποίησης, οι οποίες είναι διαφορετικές από την ηλεκτρονική ταυτοποίηση, με σχετικές υπηρεσίες εμπιστοσύνης που καθορίζονται στον κανονισμό με τίτλο «Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Ιουλίου 2014 σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της Οδηγίας 1999/93/ΕΚ» και στον περί της Εφαρμογής του Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 910/2014, σχετικά με την Ηλεκτρονική Ταυτοποίηση και τις Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης για τις Ηλεκτρονικές Συναλλαγές στην Εσωτερική Αγορά, Νόμο, ώστε η αρχή αυτή να καθορισθεί μελλοντικά.
6. Περιορισμός της προσβασιμότητας σε πληροφορίες οι οποίες αφορούν εταιρείες, άλλες νομικές οντότητες ή ρητά εμπιστεύματα ή εγγεγραμμένες παρεμφερείς νομικές διευθετήσεις μετά την παρέλευση πέντε ετών από τη διαγραφή ή τερματισμό των εν λόγω οντοτήτων ή διευθετήσεων και οι οποίες περιλαμβάνονται στο μητρώο που τηρείται από τον Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη, το μητρώο που τηρείται από τον Γενικό Έφορο ή το μητρώο πραγματικών δικαιούχων ρητών εμπιστευμάτων και παρεμφερών νομικών διευθετήσεων, το οποίο τηρείται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, ώστε μετά την παρέλευση της εν λόγω περιόδου να επιτρέπεται η πρόσβαση στις πιο πάνω πληροφορίες, οι οποίες περιλαμβάνονται στα υπό αναφορά μητρώα, μόνο στο πλαίσιο διενέργειας διοικητικής ή ποινικής έρευνας.
7. Συμπερίληψη του Τμήματος Φορολογίας και του Τμήματος Τελωνείων στις αρχές που δύναται να έχουν πρόσβαση στο κεντρικό μητρώο τραπεζικών λογαριασμών, λογαριασμών πληρωμής και θυρίδων ασφαλείας, εφόσον η πρόσβαση αυτή λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο διερεύνησης και δίωξης αδικημάτων, όπως αυτά καθορίζονται στον νόμο.

Η εκπρόσωπος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου διαφώνησε με το ύψος των προβλεπόμενων στο νομοσχέδιο διοικητικών κυρώσεων και των ποινών που επισύρουν τα ποινικά αδικήματα που αφορούν το μητρώο πραγματικών δικαιούχων ρητών εμπιστευμάτων και παρεμφερών νομικών διευθετήσεων και παράλληλα εισηγήθηκε όπως το ύψος των εν λόγω διοικητικών κυρώσεων και ποινών τροποποιηθεί, ώστε να συνάδει με τις διοικητικές κυρώσεις και τις ποινές που ήδη προβλέπονται στον περί της Ρύθμισης των Επιχειρήσεων Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών και Συναφών Θεμάτων Νόμο. Περαιτέρω, η ίδια εκπρόσωπος επισήμανε στην επιτροπή την ανάγκη συμπερίληψης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου στις αρχές οι οποίες θα έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες για την εξακρίβωση κατά πόσο συγκεκριμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα κατέχουν ακίνητη περιουσία για σκοπούς εκπλήρωσης των αρμοδιοτήτων της.

Η εκπρόσωπος της ΜΟΚΑΣ εισηγήθηκε όπως απαλειφθεί από το ποινικό αδίκημα της παροχής ψευδούς, παραπλανητικής ή απατηλής δήλωσης ή στοιχείων ενώπιον του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη,

της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου ή του Γενικού Εφόρου το συστατικό στοιχείο της βαριάς αμέλειας, ώστε το εν λόγω αδίκημα να διαπράττεται, μόνο όταν πρόσωπο εν γνώσει του προβαίνει σε τέτοια δήλωση.

Το Τμήμα Φορολογίας σε γραπτό υπόμνημα που υπέβαλε στην επιτροπή εισηγείται τη συμπερίληψη του εν λόγω τμήματος στις αρχές οι οποίες δύνανται να παρέχουν τις πληροφορίες που ανακτώνται από το κεντρικό μητρώο τραπεζικών λογαριασμών, λογαριασμών πληρωμής και θυρίδων ασφαλείας προς τις αρμόδιες αρχές του εξωτερικού.

Η εκπρόσωπος του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, απαντώντας σε ερωτήματα που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, διευκρίνισε τα εξής:

1. Θα τηρείται αρχείο των προσώπων που έχουν πρόσβαση στο Μητρώο μέσω της πληρωμής των τελών.
2. Οι πληροφορίες που θα καθίστανται διαθέσιμες μέσω του Μητρώου δε θα συμπεριλαμβάνουν εταιρείες που έχουν εκκαθαρισθεί ή διαλυθεί.
3. Δε θα ειδοποιούνται οι εταιρείες σε περίπτωση πρόσβασης στις πληροφορίες τους.
4. Στο Μητρώο θα έχουν απεριόριστη πρόσβαση οι αρμόδιες αρχές και οι εποπτικές αρχές, οι οποίες δύνανται να προβαίνουν σε σχετικές ρυθμίσεις και θέσπιση ασφαλιστικών δικλίδων.

Οι εκπρόσωποι της Εθνικής Αρχής Παιγνίων και Εποπτείας Καζίνο και της ΜΟΚΑΣ, τοποθετούμενοι σε ζητήματα που τέθηκαν από μέλη της επιτροπής, διευκρίνισαν ότι η πρόνοια του νομοσχεδίου σύμφωνα με την οποία η Εθνική Αρχή Παιγνίων και Εποπτείας Καζίνο καθορίζεται ως εποπτική αρχή για τα τυχερά παιχνίδια του καζίνο και τις οικονομικές δραστηριότητες και συναλλαγές του καζίνο που σχετίζονται με τα εν λόγω τυχερά παιχνίδια κρίθηκε αναγκαία, ώστε δύναμει του υπό τροποποίηση νόμου να μην τεθούν υπό την εποπτεία της Αρχής άλλοι χώροι του καζίνο, όπως εστιατόρια και ξενοδοχεία, οι οποίοι δεν υπάγονται στις διατάξεις του βασικού νόμου.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή επέφερε στο κείμενο του νομοσχεδίου εκτεταμένες τροποποιήσεις με σκοπό τη διασαφήνιση των προνοιών του, καθώς και τη βελτίωσή του από νομοτεχνική άποψη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφύλαξε την τελική τοποθέτηση όλων των εκπροσωπούμενων σε αυτήν πλευρών κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχουμε μία τροπολογία του Δημοκρατικού Συναγερμού εδώ, αλλά θα ρωτήσω πρώτα αν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής.

Ο κ. Γεωργίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σκοπός του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι η εναρμόνιση της εθνικής μας νομοθεσίας με τρεις Οδηγίες και πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, η εισαγωγή διατάξεων σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων δέσμευσης, η εναρμόνιση της εθνικής μας νομοθεσίας αναφορικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης της Οδηγίας 65 του 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοοικονομικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, καθώς και η τροποποίηση υφιστάμενων διατάξεων της εθνικής μας νομοθεσίας με στόχο τη βελτίωση και αποτελεσματική πρακτική εφαρμογή τους.

Δε θα υπεισέλθω, κύριε Πρόεδρε, στη λεπτομερή και ειδική αναφορά των προτεινόμενων ρυθμίσεων του ενωσιακού δικαίου που έχουμε ρυθμίσει στο εκατόν είκοσι σελίδων νομοσχέδιο. Συνοψίζω όμως τις τροπολογίες εκείνες των προνοιών του νομοσχεδίου που υποβλήθηκαν από τους εμπλεκόμενους φορείς στο αναθεωρημένο κείμενο στο πλαίσιο της αμφίδρομης και επικοινωνιακής συζήτησης που είχαμε στην επιτροπή Νομικών: Η διασαφήνιση των συνεπειών και ενεργειών που προκύπτουν από την έκδοση διατάγματος δέσμευσης. Η εξαίρεση του κατηγορούμενου από την εκ νέου επίδραση σε αυτόν διάταγματος δέσμευσης, τηρουμένων ορισμένων προϋποθέσεων που καθορίζονται στο νομοσχέδιο. Η παροχή δυνατότητας στην εποπτική αρχή, στις περιπτώσεις όπου επιβάλλει σε εποπτευόμενο πρόσωπο τη λήψη μέτρων για θεραπεία της παράλειψης συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του νόμου ή τις διατάξεις του κανονισμού ή τις σχετικές οδηγίες που εκδίδονται από την εν λόγω αρχή, να αποφασίζει κατά περίπτωση τη δημοσίευση των μέτρων αυτών στον επίσημο διαδικτυακό της τόπο. Την παροχή δυνατότητας έκδοσης οδηγιών αντί κανονισμών ή/και εγκυκλίων για τη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τη λειτουργία των προβλεπόμενων στο νομοσχέδιο μητρώων. Τη διαγραφή του

Τμήματος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών του Υπουργείου Μεταφορών ως της αρμόδιας αρχής που μπορεί να ρυθμίζει, αναγνωρίζει, εγκρίνει ή αποδέχεται ηλεκτρονική διαδικασία ταυτοποίησης μέσω ασφαλών, εξ αποστάσεως ή ηλεκτρονικών διαδικασιών ταυτοποίησης, οι οποίες είναι διαφορετικές από την ηλεκτρονική ταυτοποίηση, με σχετικές υπηρεσίες εμπιστοσύνης που καθορίζονται στους σχετικούς εναρμονιστικούς κανονισμούς, ώστε η αρχή αυτή να καθοριστεί μελλοντικά. Τον περιορισμό της προσβασιμότητας σε πληροφορίες οι οποίες αφορούν εταιρείες, άλλες νομικές οντότητες ή ρητά εμπιστεύματα ή εγγεγραμμένες παρεμφερείς νομικές διευθετήσεις μετά την παρέλευση πέντε ετών από τη διαγραφή ή τερματισμό των εν λόγω οντοτήτων ή διευθετήσεων και οι οποίες περιλαμβάνονται στο μητρώο που τηρείται από τον Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη, στο μητρώο που τηρείται από τον Γενικό Έφορο ή στο μητρώο πραγματικών δικαιούχων ρητών εμπιστευμάτων και παρεμφερών νομικών διευθετήσεων το οποίο τηρείται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της χώρας μας, ώστε μετά την παρέλευση της εν λόγω περιόδου να επιτρέπεται η πρόσβαση στις πιο πάνω πληροφορίες οι οποίες περιλαμβάνονται στα υπό αναφορά μητρώα μόνο στο πλαίσιο διενέργειας διοικητικής ή ποινικής έρευνας και, τέλος, τη συμπερίληψη του Τμήματος Φορολογίας και του Τμήματος Τελωνείων στις αρχές που μπορούν να έχουν πρόσβαση στο κεντρικό μητρώο τραπεζικών λογαριασμών, λογαριασμών πληρωμής και θυρίδων ασφαλείας, εφόσον η πρόσβαση αυτή λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο διερεύνησης και δίωξης αδικημάτων, όπως αυτά καθορίζονται στον νόμο.

Τέλος, θα ήθελα να σημειώσω, κύριε Πρόεδρε, ότι το υπό συζήτηση νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή στις 16 του περασμένου Οκτώβρη, παρά το γεγονός ότι η Δημοκρατία είχε υποχρέωση να μεταφέρει στην εσωτερική έννομη τάξη της το υπό συζήτηση νομοσχέδιο μέχρι τις 10 του Γενάρη του 2020. Και σήμερα, για ακόμα μια φορά, η επιτροπή Νομικών βρέθηκε προ διλήμματος, ως είθισται. Το κάναμε φυσικά κανόνα να είμαστε στο στάδιο της αιτιολογημένης γνώμης ή παράβασης και είναι ορατό το ενδεχόμενο καταχώρισης προσφυγής κατά της Δημοκρατίας στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για παράβαση του δικαίου της Ένωσης και επιβολή οικονομικών κυρώσεων.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συναδέλφους στην επιτροπή Νομικών, καθώς και τους εμπλεκόμενους φορείς για τη συνεργασία που είχαμε, τον αμφίδρομο, σοβαρό και υπεύθυνο διάλογο που αναπτύξαμε στις επτά πολύωρες συνεδριάσεις μας, θέμα το οποίο αναγνωρίστηκε από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και πήραμε και γραπτώς τα εύσημα, για να είμαστε σήμερα συνεπείς στη δέσμευση την οποία αναλάβαμε και δώσαμε προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για ψήφιση του νομοσχεδίου μέχρι το τέλος του μήνα, μπας και γλυτώσουμε την προσφυγή και την επιβολή των οικονομικών κυρώσεων.

Όσον αφορά, κύριε Πρόεδρε, την τροπολογία την οποία έχουμε καταθέσει, η εισήγησή μας είναι να προστεθεί μία επιφύλαξη στη νέα παράγραφο (ε), η οποία προτείνεται με την παράγραφο (δ) του άρθρου 15, η οποία να αναφέρει το εξής: «Νοείται ότι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Γεωργίου, άσε την τροπολογία. Όταν θα έρθει η ώρα της τροπολογίας, να βγείτε να το πείτε, για να το ακούσω τζιένη την ώρα. Μην την πείτε την τροπολογία. Αφήστε να τοποθετηθεί ο κ. Δαμιανού και μετά, όταν θα βάλω την τροπολογία, θα μπορέσετε να πείτε αυτό το πράγμα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Δαμιανού, έχετε τον λόγο.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Έχει περιγράψει το σκηνικό μέσα στο οποίο καταλήγουμε σήμερα στην ολομέλεια ολοκληρωμένα ο πρόεδρος της επιτροπής, ο κ. Γεωργίου. Πήρα τον λόγο, για να πω πολύ σύντομα δύο-τρία πράγματα. Πρώτον, για αυτό το νομοσχέδιο, που αφιερώσαμε πέραν των 20-25 ωρών συνεδριάσεων, οι αρμόδιοι από υπουργεία και υπηρεσίες ήθελαν να το περάσουμε «αθώρητο» από την επιτροπή Νομικών. Είχαμε πέραν των εκατό παρατηρήσεων για αυτό το νομοσχέδιο, τις έχουμε καταγράψει, αλλά ήθελαν να περάσει ντε και καλά, χωρίς να το εξετάσουμε, με τον μπαμπούλα που αναφέρθηκε στην αιτιολογική έκθεση. Σκεφτείτε τι θα ψηφίζαμε, αν όντως ερχόταν στην ολομέλεια όπως το κατέθεσε η εκτελεστική εξουσία!

Αλλά ο βασικός λόγος για τον οποίο βγήκα στο βήμα είναι, για να πω κάτι το οποίο πλέον έχει καταντήσει κανόνας: Ψηφίζουμε νόμους, βελτιώνουμε νόμους, επικαιροποιούμε νόμους, εναρμονίζομαστε με το κεκτημένο, αλλά στην εφαρμογή; Λίγο πάνω από το μηδέν! Ποιο είναι το αντικείμενο της νομοθεσίας; Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Αν ρωτήσετε τους αρμόδιους πόσες υποθέσεις οδηγήθηκαν στη δικαιοσύνη, πόσες περιουσίες έχουν δημευτεί στα πλαίσια της διαδικασίας καταπολέμησης και παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τα αποτελέσματα είναι καταθλιπτικά, αλλά κομπάζουμε ότι έχουμε θεσμούς, ότι εναρμονίζομαστε, ότι ψηφίζουμε νόμους. Κορυφαίο παράδειγμα, η άνεση με την οποία ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ενώπιον ερευνητικής επιτροπής, αναφέρθηκε στο «εκατομμυριάκι» που πήρε από τον Σαουδάραβα, για να ενισχύσει τα ταμεία αλληλεγγύης λεί! Προστιθέμενο στα δισεκατομμύρια που εισέρρευσαν

στην Κύπρο, στο πάρτι χρυσών διαβατηρίων, που, αν ερωτηθεί η ΜΟΚΑΣ σε πόσες περιπτώσεις έγινε έλεγχος για την πηγή των χρημάτων, δεν είμαι βέβαιος αν είναι περισσότερες από τα δάκτυλα ενός χεριού. Δε θα αναφερθώ καν στα έργα και ημέρες που αφορούν τον Μαλαισιανό, τους Καμποτιανούς και πολλούς άλλους. Γι' αυτό, είναι καλό να κάνουμε νόμους, καλύτερο και κάλλιστο να τους εφαρμόζουμε! Να τους εφαρμόζουν εκείνοι που έχουν την αρμοδιότητα και πληρώνονται και αδρά από τη Δημοκρατία και τους πολίτες, για να κάνουν αυτή τη δουλειά!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου, γιατί θα είμαι πολύ σύντομη.

Το περιεχόμενο του εναρμονιστικού νομοσχεδίου το έχει επεξηγήσει επαρκώς ο συνάδελφος ο κ. Γεωργίου, ο πρόεδρος της επιτροπής Νομικών, όμως, κύριε Πρόεδρε, θέλω να θίξω αυτό που έθιξαν και οι προηγούμενοι συνάδελφοι πριν από εμένα. Η Κύπρος έπρεπε να εναρμονιστεί με τη σχετική οδηγία μέχρι τις 10 Ιανουαρίου 2020. Η Δημοκρατία ήταν εκτός των χρονικών ορίων και με απάντησή της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απαίτησε από την Κυπριακή Δημοκρατία να εναρμονιστεί μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του 2020. Το νομοσχέδιο αυτό, κύριε Πρόεδρε, κατατέθηκε στις 12 Νοεμβρίου του 2020, στο παρά πέντε. Ένα πολύπλοκο νομοσχέδιο, το οποίο, πολύ σωστά είπε ο συνάδελφος ο κ. Δαμιανού, απαίτησε πάρα πολλές ώρες και έβαλε στην ουσία την επιτροπή Νομικών μπροστά σε ένα δίλημμα: Ή με εξαντλητικό αριθμό συνεδριών θα καταφέρει γρήγορα να το δει ή θα είναι υπόλογη και υπεύθυνη για την οποιαδήποτε παράβαση ή διαδικασία παράβασης ή πρόστιμο ενδεχομένως επιβληθεί εις βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ο κόσμος πρέπει να γνωρίζει ότι η επιτροπή Νομικών, κύριε Πρόεδρε, δε συμπεριφέρθηκε όπως συμπεριφέρθηκε το αρμόδιο υπουργείο, διότι δε διανοούμαι, 15 μέρες πριν να λήξει η προθεσμία, ένα ολόκληρο υπουργείο να μην έχει έγνοια, αν θα λήξει η προθεσμία για την Κυπριακή Δημοκρατία και να αγωνιά η επιτροπή Νομικών. Λυτούμαι, κύριε Πρόεδρε, που αυτή η πρακτική -κατανοητό να συμβεί σε μια, δύο ή τρεις περιπτώσεις, αλλά είναι ο κανόνας- είναι πλέον ο κανόνας! Τα ίδια συμβαίνουν και στην επιτροπή Οικονομικών! Μέχρι σήμερα δεν έχουμε προϋπολογισμούς επτά ημικρατικών οργανισμών και έχουμε 18 του Φλεβάρη! Τα ίδια συμβαίνουν παντού και ελπίζω, κάμνω έκκληση στους κυβερνώντες, στην εκτελεστική εξουσία, να αντιληφθούν ότι υπάρχουν χρονικά περιθώρια τα οποία δεν μπορεί να εξαντλούν και να θεωρούν ότι τίποτε δεν έγινε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κ. Ερωτοκρίτου.

Η κ. Δημητρίου να διαβάσει την τροπολογία και, μόλις τη διαβάσετε, θα πάρει τον λόγο ο κ. Γεωργίου που θέλει να πει κάτι για την τροπολογία. Παρακαλώ, διαβάστε την τροπολογία του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μάλιστα.

Προτεινόμενη τροπολογία των κ. Γεώργιου Γεωργίου, Δημήτρη Δημητρίου και Κώστα Κωνσταντίνου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού για το νομοσχέδιο «Ο περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020»

Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του νομοσχεδίου, ώστε στη νέα παράγραφο (ε), η οποία προτείνεται με την παράγραφο (δ) του άρθρου 15 αυτού, να προστεθεί η ακόλουθη νέα επιφύλαξη:

«Νοείται ότι ο αναφερόμενος στην παρούσα παράγραφο κατάλογος υποβάλλεται σε επεξεργασία τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 70B.».

Σημειώσεις:

- α. Προσθήκη σχετικής διάταξης βάσει της οποίας ο κατάλογος που θα τηρείται από τη συμβουλευτική αρχή και στον οποίο θα προσδιορίζονται τα ακριβή καθήκοντα τα οποία θεωρούνται σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα για τους σκοπούς του ορισμού του όρου «πολιτικός εκτεθειμένο πρόσωπο» θα υποβάλλεται σε επεξεργασία, σύμφωνα με τις διατάξεις του βασικού νόμου που αφορούν στην εφαρμογή της νομοθεσίας για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Με την προσθήκη της διάταξης αυτής επιτυγχάνεται ορθότερη εναρμόνιση με το άρθρο 1.13 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843.
- β. Να γίνουν οι αναγκαίες νομοτεχνικές τροποποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, Κύριε Γεωργίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ακούστε τι έχει να πει ο κ. Γεωργίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Η εισήγησή μας για τροποποίηση του νομοσχεδίου, κύριε Πρόεδρε, εδράζεται στη νέα παράγραφο ε, η οποία προτείνεται με την παράγραφο δ του άρθρου 15 του νομοσχεδίου, για προσθήκη της εξής επιφυλάξεως: «Νοείται ότι, ο αναφερόμενος στην παρούσα παράγραφο κατάλογος υποβάλλεται σε επεξεργασία τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 70B.». Εισηγούμαστε, κύριε Πρόεδρε, προσθήκη σχετικής διάταξης βάσει της οποίας ο κατάλογος που θα τηρείται από τη συμβουλευτική αρχή και στον οποίο θα προσδιορίζονται τα ακριβή καθήκοντα τα οποία θεωρούνται σημαντικό δημόσιο λειτούργημα για τους σκοπούς του ορισμού του όρου «πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο» θα υποβάλλεται σε επεξεργασία, σύμφωνα με τις διατάξεις του βασικού νόμου που αφορούν στην εφαρμογή της νομοθεσίας για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς με την προσθήκη αυτή, κύριε Πρόεδρε, επιτυγχάνουμε ορθότερη εναρμόνιση με το άρθρο 1.13 της Οδηγίας (ΕΕ) 843 του 2018. Απλώς να συμπληρώσω, κύριε Πρόεδρε, ότι στο άρθρο 15(ε) του προτεινόμενου νομοσχεδίου... Απλώς θα διαβάσω και την υφιστάμενη παράγραφο (ε) στην οποία θα προσθέσουμε την επιφύλαξη που ανέγνωσα. Λέει το εξής: «Εκδίδει και τηρεί επικαιροποιημένο κατάλογο στον οποίο προσδιορίζονται τα ακριβή καθήκοντα τα οποία θεωρούνται σημαντικό δημόσιο λειτούργημα για τους σκοπούς του ορισμού του όρου "πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο". Απαιτεί για τους σκοπούς του ίδιου ορισμού από τον κάθε διεθνή οργανισμό που είναι διαπιστευμένος στη Δημοκρατία να εκδίδει και να τηρεί επικαιροποιημένο κατάλογο των σημαντικών δημόσιων λειτουργημάτων.» Ακριβώς αυτός ο κατάλογος, κύριε Πρόεδρε, με την τροπολογία μας απαιτούμε να υποβάλλεται σε επεξεργασία, σύμφωνα με τις διατάξεις της βασικής νομοθεσίας περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι δύο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δώδεκα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι δύο ψήφους υπέρ, τρεις εναντίον και δώδεκα αποχές, η τροπολογία εγκρίνεται.

Δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 2Α του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 17 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 19 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του άρθρου 39 του βασικού νόμου. Άρθρο 8.

Τροποποίηση του άρθρου 43Α του βασικού νόμου. Άρθρο 9.
Τροποποίηση του άρθρου 43ΙΑ του βασικού νόμου. Άρθρο 10.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου Μέρους IVB. Άρθρο 11.
Τροποποίηση του άρθρου 49 του βασικού νόμου. Άρθρο 12.
Τροποποίηση του άρθρου 55 του βασικού νόμου. Άρθρο 13.
Τροποποίηση του άρθρου 56 του βασικού νόμου. Άρθρο 14.
Τροποποίηση του άρθρου 57 του βασικού νόμου. Άρθρο 15.
Τροποποίηση του άρθρου 58Α του βασικού νόμου. Άρθρο 16.
Τροποποίηση του άρθρου 59 του βασικού νόμου. Άρθρο 17.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 59Α. Άρθρο 18.
Τροποποίηση του άρθρου 60 του βασικού νόμου. Άρθρο 19.
Τροποποίηση του άρθρου 61 του βασικού νόμου. Άρθρο 20.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 61Α. Άρθρο 21.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 61Β. Άρθρο 22.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη των νέων άρθρων 61Γ έως 61ΣΤ. Άρθρο 23.
Τροποποίηση του άρθρου 62 του βασικού νόμου. Άρθρο 24.
Τροποποίηση του άρθρου 63 του βασικού νόμου. Άρθρο 25.
Τροποποίηση του άρθρου 64 του βασικού νόμου. Άρθρο 26.
Τροποποίηση του άρθρου 66 του βασικού νόμου. Άρθρο 27.
Τροποποίηση του άρθρου 67 του βασικού νόμου. Άρθρο 28.
Τροποποίηση του άρθρου 68 του βασικού νόμου. Άρθρο 29.
Τροποποίηση του άρθρου 69 του βασικού νόμου. Άρθρο 30.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 69Β αυτού. Άρθρο 31.
Τροποποίηση του άρθρου 70Β του βασικού νόμου. Άρθρο 32.
Τροποποίηση του άρθρου 71 του βασικού νόμου. Άρθρο 33.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 71Α. Άρθρο 34.
Τροποποίηση του άρθρου 72 του βασικού νόμου. Άρθρο 35.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 76. Άρθρο 36.
Τροποποίηση του Παραρτήματος II του βασικού νόμου. Άρθρο 37.
Τροποποίηση του Παραρτήματος III του βασικού νόμου. Άρθρο 38.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα ένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα μια ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα δύο, έχουμε βουλευτές που εισήλθαν εντός της αιθούσης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 9 θέμα τιτλοφορείται «Ο περί Όρκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020».

Τον σκοπό, κ. Δημητρίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Όρκων Νόμου, ώστε η δόση όρκου, διαβεβαίωσης, ένορκης δήλωσης ή δήλωσης η οποία με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία δύναται να πραγματοποιείται ενώπιον δικαστών και πρωτοκολλητών, να πραγματοποιείται επιπροσθέτως ενώπιον δικηγόρων, καθώς και εξουσιοδοτημένων από το Ανώτατο Δικαστήριο υπαλλήλων της Δικαστικής Υπηρεσίας.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για το νομοσχέδιο «Ο Περί Όρκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Γεώργιος Γεωργίου, πρόεδρος

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Δημήτρης Δημητρίου

Κωστής Ευσταθίου

Ευανθία Σάββα

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 20 και 27 Ιανουαρίου και στις 3 και 12 Φεβρουαρίου 2021. Στο πλαίσιο της συζήτησης κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο γενικός διευθυντής του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, η Επίτροπος Νομοθεσίας, η Αρχιπρωτοκολλητής, καθώς και εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου ενώπιον της επιτροπής παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της κ. Αριστος Δαμιανού, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου και Πανίκος Λεωνίδου.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή μελέτησε το υπό αναφορά νομοσχέδιο κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Όρκων Νόμου, ώστε η διαδικασία όρκισης, διαβεβαίωσης, ένορκης δήλωσης ή δήλωσης, η οποία με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία λαμβάνει χώρα ενώπιον δικαστών και πρωτοκολλητών, να είναι δυνατή και ενώπιον δικηγόρων και εξουσιοδοτημένων από το Ανώτατο Δικαστήριο υπαλλήλων της Δικαστικής Υπηρεσίας.

Ειδικότερα, με τον προτεινόμενο νόμο σκοπεύεται-

1. Η θεσμοθέτηση της δόσης όρκου, διαβεβαίωσης, ένορκης δήλωσης ή δήλωσης ενώπιον δικηγόρου, νοουμένου ότι αυτός-
  - α. πληροί το κριτήριο της πενταετούς συνεχούς άσκησης του επαγγέλματος του δικηγόρου·
  - β. εγκρίνεται από το Ανώτατο Δικαστήριο για εγγραφή σε σχετικό μητρώο κατόπιν σχετικού αιτήματός του και
  - γ. δεν εκπροσωπεί είτε ο ίδιος είτε άλλος δικηγόρος εργαζόμενος στο ίδιο δικηγορικό γραφείο τον ομνύοντα ή οποιοδήποτε από τα μέρη της σχετικής δικαστικής διαδικασίας ούτε έχει συμφέρον στην υπόθεση ή συγγενικό δεσμό μέχρι και τρίτου βαθμού με οποιοδήποτε από τα μέρη.
2. Η θεσμοθέτηση της δόσης όρκου, διαβεβαίωσης, ένορκης δήλωσης ή δήλωσης ενώπιον εξουσιοδοτημένων από το Ανώτατο Δικαστήριο υπαλλήλων μόνο στις εκάστοτε καθοριζόμενες από το Ανώτατο Δικαστήριο περιπτώσεις.
3. Η ποινικοποίηση των περιπτώσεων κατά τις οποίες ο δικηγόρος ενώπιον του οποίου δίδεται όρκος, διαβεβαίωση, ένορκη δήλωση ή δήλωση πιστοποιεί ψευδώς ότι έχει ενώπιόν του τον ομνύοντα ή δε λαμβάνει τα εύλογα μέτρα προς πιστοποίηση της ταυτότητάς του και/ή αποδέχεται να δοθεί ενώπιον του όρκος, διαβεβαίωση, ένορκη δήλωση ή δήλωση παρά τους προβλεπόμενους περιορισμούς.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το υπό αναφορά νομοσχέδιο, η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία, για σκοπούς αποσυμφόρησης των δικαστηρίων από πολίτες που δίδουν όρκο κυρίως για εξωδικαστηριακές υποθέσεις, όπως και για την εξοικονόμηση χρόνου για το προσωπικό της Δικαστικής Υπηρεσίας μέσω της δυνατότητας άμεσης εξυπηρέτησης των πολιτών στα δικηγορικά γραφεία ή στα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη.

Όπως επίσης επισημαίνεται, με τον προτεινόμενο νόμο ο περί Όρκων Νόμος εναρμονίζεται για σκοπούς νομικής ευταξίας με τις πρόνοιες του περί Δικαστηρίων (Σύνθεση της Γραμματείας, Εξουσίες και Καθήκοντα των Υπαλλήλων) Διαδικαστικού Κανονισμού του 2020 (27/2002) ως προς την ερμηνεία του όρου «Πρωτοκολλητής».

Στο πλαίσιο της συζήτησης του υπό αναφορά νομοσχεδίου, η επιτροπή επικεντρώθηκε στα ακόλουθα:

1. Στην προτεινόμενη απαγόρευση δόσης όρκου ενώπιον δικηγόρου από πρόσωπο το οποίο εκπροσωπείται από τον ίδιο ή άλλο δικηγόρο που εργάζεται στο ίδιο δικηγορικό γραφείο.
2. Στον κίνδυνο διάρρευσης προνομιακών πληροφοριών σχετικών με νομικές διαδικασίες, σε περίπτωση που οι ένορκες δηλώσεις τυγχάνουν χειρισμού από δικηγόρους, αντί από τον δικηγόρο που εκπροσωπεί τον ομνύοντα.
3. Στο ενδεχόμενο θεσμοθέτησης της καταβολής τέλους για τη δόση όρκου ενώπιον δικηγόρου και, σε περίπτωση που θα επιβληθεί τέτοια χρέωση, το ενδεχόμενο οι πολίτες να επιλέγουν την όρκιση στα δικαστήρια όπου δεν επιβάλλεται τέτοια χρέωση.
4. Σε υποβληθείσα εισήγηση για ένταξη στο σύστημα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης της διαδικασίας υπογραφής ένορκης δήλωσης μέσω της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης του υπογράφοντος.
5. Σε υποβληθείσα εισήγηση για ένταξη στο σύστημα ενδιάμεσης ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, γνωστού ως «i-justice», της δυνατότητας ηλεκτρονικής καταχώρισης της ένορκης δήλωσης κατόπιν υπογραφής αυτής ενώπιον πρωτοκολλητή ή δικηγόρου. Σύμφωνα με μέλη της επιτροπής, η εν λόγω ρύθμιση δε θα επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα, ήτοι την αποσυμφόρηση των δικαστηρίων, ενώ θα καταστήσει τη διαδικασία καταχώρισης αιτήσεων, αγωγών και άλλων εγγράφων στο δικαστήριο πολύπλοκη και χρονοβόρα.

Συναφώς με τα πιο πάνω, η Επίτροπος Νομοθεσίας και οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στη συζήτηση ενημέρωσαν την επιτροπή για το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο επί του θέματος στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπως και σε άλλες χώρες του κοινοδικαίου, επισημαίνοντας ότι η απαγόρευση δόσης όρκου ενώπιον δικηγόρου από πρόσωπο το οποίο ο ίδιος εκπροσωπεί εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες του κοινοδικαίου, εξαιρουμένου του Καναδά.

Η Αρχιπρωτοκολλητής επισήμανε τη σημασία της διαφύλαξης της ανεξαρτησίας του προσώπου ενώπιον του οποίου δίδεται όρκος, που, όπως τόνισε, αναγνωρίζεται και στους υπό μελέτη νέους Θεσμούς Πολιτικής

Δικονομίας. Σύμφωνα με την ίδια, δεν τίθεται ζήτημα διάρρευσης προνομιούχων πληροφοριών, εφόσον το πρόσωπο ενώπιον του οποίου δίδεται ο όρκος προβαίνει σε διαβεβαίωση της ταυτότητας του ομνύοντα και δε λαμβάνει γνώση του περιεχομένου της ένορκης δήλωσης.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, παρ' όλο που εξέφρασε τις ίδιες επιφυλάξεις που εκφράστηκαν από μέλη της επιτροπής, δήλωσε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αναμένεται να εξυπηρετήσουν στον μέγιστο βαθμό τους δικηγόρους που ασκούν τη δικηγορία, ιδιαίτερα λόγω της προγραμματισμένης εφαρμογής του συστήματος της ενδιάμεσης ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (i-justice), τονίζοντας την επείγουσα ανάγκη ψήφισης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

Ο γενικός διευθυντής του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, κληθείς να τοποθετηθεί σχετικά με το ενδεχόμενο ένταξης στο σύστημα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και της διαδικασίας υπογραφής ένορκης δήλωσης μέσω ηλεκτρονικής ταυτοποίησης του υπογράφοντος, ανέφερε ότι το σύστημα ενδιάμεσης ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (i-justice), λόγω των στενών χρονικών περιθωρίων που είχαν τεθεί για την εφαρμογή του, περιλαμβάνει μόνο βασικές λειτουργίες, όπως η δυνατότητα ηλεκτρονικής καταχώρισης της ένορκης δήλωσης. Συναφώς, το ζήτημα της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης του υπογράφοντος δύναται να ενσωματωθεί στο ολοκληρωμένο σύστημα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, το οποίο θα τεθεί σε λειτουργία εντός δύο (2) ετών, νοουμένου ότι θα προηγηθεί τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε να παρασχεθεί αυτή η δυνατότητα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο πρόεδρος και το μέλος της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού τάχθηκαν υπέρ της ψήφισης του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, καθώς και το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΔ επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια της Βουλής.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεων, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υποβάλλει με την παρούσα έκθεσή της το νομοσχέδιο για τη λήψη τελικής απόφασης στο στάδιο της συζήτησής του από την ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Γεωργίου και ο κ. Δαμιανού και η κ. Ερωτοκρίτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Γεωργίου, παρακαλώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Σκοπός του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι αφενός μεν να αποσυμφορηθούν τα δικαστήρια από πολίτες που επιθυμούν να δώσουν όρκο, κυρίως σε εξωδικαστικές υποθέσεις, με στόχο την εξοικονόμηση χρόνου για το προσωπικό της δικαστικής υπηρεσίας, και αφετέρου η άμεση εξυπηρέτηση των πολιτών, χωρίς την ανάγκη μετάβασής τους στα δικαστήρια της χώρας. Περαιτέρω, εναρμονίζεται ο νόμος, για σκοπούς νομικής ευταξίας, με τον περί Δικαστηρίων Διαδικαστικό Κανονισμό του 2002, που αφορά τη σύνθεση της γραμματείας, τις εξουσίες και τα καθήκοντα των υπαλλήλων της δικαστικής υπηρεσίας.

Αναμφίβολα θα υπάρχει η δυνατότητα επαγωγής όρκων και σε δικηγόρους οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στον δικηγορικό σύλλογο, θα δημιουργηθεί μητρώο δικηγόρων για το συγκεκριμένο σκοπό οι οποίοι θα πρέπει να έχουν τουλάχιστον πέντε συνεχή έτη άσκησης δικηγορίας και αυτό το οποίο αναφέρεται, κύριε Πρόεδρε, δε θα επιτρέπεται η επαγωγή όρκου, διαβεβαίωση, ένορκη δήλωση ή δήλωση ενώπιον δικηγόρου, εάν ο ίδιος ή άλλος δικηγόρος από το ίδιο δικηγορικό γραφείο εκπροσωπεί είτε το πρόσωπο που προτίθεται να δώσει τον όρκο ή άλλο πρόσωπο που είναι μέρος της διαδικασίας ή σχετίζεται με αυτή τη διαδικασία ή με θέμα για το οποίο επάγεται όρκος ή όταν αυτός έχει συμφέρον από την υπόθεση ή είναι συγγενής οποιουδήποτε των πιο πάνω προσώπων που έχω αναφέρει. Είναι κάτι το οποίο έτυχε ευρείας συζήτησης στην επιτροπή Νομικών, όμως, με βάση και το τι υπάρχει και λειτουργεί, κύριε Πρόεδρε, σε ανάλογα νομοθετήματα, ιδιαίτερα στον ευρωπαϊκό χώρο και με συστάσεις της Greco και άλλων οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αυτό είναι κάτι το οποίο δυστυχώς δεν μπορούσαμε να αποφύγουμε, παρά τις αντιθέσεις οι οποίες υπήρχαν στην επιτροπή Νομικών και από τα μέλη της, αλλά και από τους φορείς οι οποίοι είχαν εμπλακεί στη συζήτηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δαμιανού.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πίσω από αυτό το φαινομενικά αθώο ζήτημα κρύβεται μια ανεπάρκεια που συμπληρώνει έναν χρόνο. Στο πρώτο lockdown, στο αναγκαστικό κλείσιμο επιχειρήσεων, γραφείων, υπηρεσιών που επηρέασε και τη δικαιοσύνη -μάλιστα κατά τρόπο πολύ καίριο- αρχίσαμε να συζητούμε τρόπους επανανοίγματος των δικαστηρίων, για να μπορέσει να επανεκκινήσει και ευρύτερα η οικονομία και να διασφαλίσουμε πρωτίστως τα δικαιώματα των πολιτών για απρόσκοπτη πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

Ίσως να θυμάστε ότι κυκλοφορούσαν ευρέως τότε εικόνες θλιβερές, ιδιαίτερα από τα δικαστήρια της Λευκωσίας, με κάποια παντζούρια της αποικιοκρατίας τζιαι μια κάσια χάρτινη και ουρές οι δικηγόροι και οι πολίτες να αφήνουν σε αυτή την κάσια κάτω από ένα παράθυρο τα δικόγραφα, τις ένορκους δηλώσεις, τις αιτήσεις τους και όλα τα συναφή. Έναν χρόνο μετά αυτό που περιέγραψα μετατράπηκε σε ένα μακρυνάρι από τέντες πλαστικές, τριτοκοσμικές εικόνες, να στέκουν δικηγόροι και πολίτες ουρά τζιαι να περιμένουν τη σειρά τους, για να μπορέσουν να καταχωρίσουν ένα έγγραφο.

Εξαγγέλθηκε η ηλεκτρονική δικαιοσύνη, είπαμε όλοι «μπράβο», χαιρετίσαμε το ότι αυτή η κυβέρνηση θα κατόρθωνε να υλοποιήσει την ηλεκτρονική δικαιοσύνη. Είπαν μας για τον Σεπτέμβρη, μετά μας είπαν ότι, επειδή δεν μπορεί να εφαρμοστεί ηλεκτρονική δικαιοσύνη, θα πάμε για το mini e-justice, τζιαι μετά μας είπαν ότι έχει δυσκολίες τζιαι το mini e-justice τζιαι το ονόμασαν mini i-justice, τούτέστιν... Τι είναι το «i», Χριστιάνα;

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Intermediate.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Intermediate, ενδιάμεση δικαιοσύνη. Ε, η ενδιάμεση δικαιοσύνη είναι οι τέντες!

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Η ενδιάμεση δικαιοσύνη είναι η ίδια με την προηγούμενη.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Και ήρθαν να μας πουν ότι «ξέρετε, επειδή στα πρωτοκολλητεία πρέπει να σταματήσουν αυτές οι ουρές»... Τι εφηύραν οι εγκέφαλοι; Για να μην ορκίζονται οι πολίτες τζιαι να κάμνουν ουρές, να πηγαίνει ο ένας δικηγόρος στον γείτονα δικηγόρο τζιαι ο γείτονας στον άλλο δικηγόρο τζιαι να ορκίζει ο ένας τους πελάτες του άλλου. Πείτε μου, αν αγαπάτε, αν αυτό το πράγμα, όχι με όρους νομικής επιστήμης, με όρους λογικής στέκει. Τζιαι πήαν τζιαι παρακάτω. Να κάμνεις τούντο πράμα -για όσους γνωρίζουν, σε μια υπόθεση απλή μπορεί να υπάρχουν τζιαι τέσσερις διαδικασίες ένορκων δηλώσεων με ενδιάμεσες αιτήσεις κ.τ.λ.- να πιάνεις το τπόππι των τεκμηρίων, να πηγαίνεις στον άλλο δικηγόρο, να θωρεί τζιόλας τα επαγγελματικά απόρρητα τζιαι του πελάτη σου τζιαι τα δικά σου τζιαι μετά 'πού τούντη διαδικασία τη χειρωνακτική στην πορεία του χρόνου να καταχωρίζονται τζιαι ηλεκτρονικά. Τζιαι είπαμεν τους εμείς «καλά, κυρίες και κύριοι, η ηλεκτρονική δικαιοσύνη, με δεδομένη και την ηλεκτρονική υπογραφή, εν εμπορούσε να περιλάβει αυτό το πράμα, να κοπεί η χαρτούρα, να εκσυγχρονιστούμε ουσιαστικά»; Τζιαι μας είπαν «τωρά εν μπορούμε».

Αλλά, έχει τζιαι ακόμα ένα επεισόδιο. Αναγνωρίζοντας αυτό το αδιέξοδο στο οποίο μας οδήγησαν οι ίδιοι με τις ανεπάρκειές τους, ανέλαβε πρωτοβουλία η επιτροπή Νομικών, προεξαρχόντων του συναδέλφου κ. Γεωργίου τζιαι του συναδέλφου κ. Γιωργάλλα, τζιαι ψηφίσαμε πριν από δύο βδομάδες τη δυνατότητα παράλληλων διαδικασιών ηλεκτρονικής καταχώρισης και φυσικής καταχώρισης. Και, αντί να πουν στο κοινοβούλιο «ευχαριστούμε που μας λύνετε τα προβλήματα και τα αδιέξοδα», που εκείνοι οι ίδιοι προκάλεσαν στους εαυτούς τους, Υπουργείο Δικαιοσύνης και δικαστική εξουσία, ανέπεμψαν και τον νόμο, με αποτέλεσμα σήμερα να είμαστε στο απόλυτο αδιέξοδο. Ούτε mini e-justice ούτε mini i-justice ούτε φυσική παρουσία ούτε ηλεκτρονική καταχώριση. Και όλα αυτά για το κατά τα άλλα αναφαίρετο συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα των πολιτών πρόσβασης στη δικαιοσύνη!

Εμείς δεν μπορούμε να ψηφίσουμε αυτό το πράγμα. Αλλά, την ίδια ώρα, επειδή δεν έχουμε καμία απολύτως διάθεση να επιμεριστούμε τις όποιες ευθύνες για τις ανεπάρκειες άλλων, θα τηρήσουμε αποχή. Θα καλέσουμε το Υπουργείο Δικαιοσύνης και τη δικαστική εξουσία να βρουν λύσεις το συντομότερο δυνατό, διότι είναι εύκολο να λέμε συνθήματα και ταμπέλες, e-justice, i-justice κ.ο.κ. Το δύσκολο είναι να τα υλοποιούμε έμπρακτα προς όφελος του πολίτη, προς όφελος της δικαιοσύνης στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Θα τηρήσουμε αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αυτό το νομοσχέδιο είναι ακόμα μία ένδειξη -και λυπούμαι που το λέω- για το απόλυτο χάος που επικρατεί στον τομέα της δικαιοσύνης στον τόπο μας και ιδιαίτερα βεβαίως στην επαρχία Λευκωσίας.

Αυτό το νομοσχέδιο προνοεί για τον «όρκο», ο οποίος θα μπορεί, αντί να γίνεται από τον ομνύοντα στο πρωτοκολλητήριο, να γίνεται από δικηγόρους, πλην όμως όχι τον δικηγόρο ο οποίος εκπροσωπεί τον πελάτη στη συγκεκριμένη υπόθεση.

Σωστές οι επιφυλάξεις του κ. Δαμιανού, όμως υπάρχει δυστυχώς ή ευτυχώς και νομολογία, σύμφωνα με την οποία ένας δικηγόρος δεν μπορεί να είναι μάρτυρας. Παρά το γεγονός ότι εμείς αναγνωρίζουμε όλα αυτά τα προβλήματα, τουλάχιστον αυτό το νομοσχέδιο θα δώσει τη δυνατότητα σε εκείνον τον ομνύοντα που πρέπει οπωσδήποτε η ώρα 5.00 το απόγευμα να κάμει μία ένορκο δήλωση και δεν μπορεί να την κάμει στο δικαστήριο, επειδή είναι κλειστά τα πρωτοκολλητήρια, να μπορέσει να το κάμει ακόμα και με αυτή την παράλογη διαδικασία που μόλις περιέγραψε ο συνάδελφος ο κ. Δαμιανού.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, πραγματικά διερωτώμαι εάν όλοι μας αισθανόμαστε ικανοποιημένοι και δεν ντρεπόμαστε, με πρώτους και καλύτερους τους κυβερνώντες και το Υπουργείο Δικαιοσύνης, όταν βλέπουμε την κατάσταση που επικρατεί στα δικαστήρια και στον τομέα της δικαιοσύνης -και, επαναλαμβάνω, ιδιαίτερα στη Λευκωσία- η οποία είναι ο φτωχότερος του φτωχότερου συγγενή όσον αφορά τη δικαιοσύνη. Διότι είναι άθλια η κατάσταση στα δικαστήρια της Λευκωσίας και είναι ντροπή και για τον τόπο μας, είναι ντροπή και για τον λαό μας, είναι ντροπή και για όλους τους λειτουργούς της δικαιοσύνης να προσπαθούν να λειτουργούν μέσα σε αυτό το σύστημα που βλέπουμε εμείς καθημερινά στα δικαστήρια Λευκωσίας.

Αυτό που καταφέραμε από πέρσι να κάμουμε στο πρώτο lockdown, κύριε Πρόεδρε, όσον αφορά τη δικαιοσύνη ήταν, αν αγαπάτε, να χρησιμοποιούμε τα e-mails. Αυτή είναι η μεγάλη εξέλιξη που είχαμε στον τομέα της δικαιοσύνης κατά τη διάρκεια του lockdown. Καταφέραμε να συνεννοούνται οι δικηγόροι με τους αντίδικους και τη δικαστική εξουσία μέσω των e-mails. Αυτό είναι το μεγάλο άλμα.

Και δεν ενοχλεί κανέναν το γεγονός ότι εμείς είχαμε διερωτηθεί πέρσι, στο πρώτο lockdown, στην επιτροπή Νομικών, ποιο είναι το πρόβλημα να έχουμε ηλεκτρονική καταχώριση εγγράφων, ποιο είναι το πρόβλημα να έχουμε ηλεκτρονική καταχώριση δικογράφων, αιτήσεων; Ήταν ωσάν να μιλούσαμε για ανώτερα μαθηματικά τα οποία ήταν πρωτάκουστα.

Δυστυχώς, κύριε Πρόεδρε, δεν έχει γίνει τίποτε στον τομέα της δικαιοσύνης εκτός από το να χρησιμοποιούμε e-mails. Αυτή είναι η πρόοδος, αυτή είναι η προσαρμογή και η υποστήριξη που δόθηκε στον τομέα της δικαιοσύνης από το Υπουργείο Δικαιοσύνης κατά τη διάρκεια του lockdown. Και όλοι οι δικηγόροι οι οποίοι ασχολούνται -και μπράβο τους που το κάμνουν- με τη μάχιμη δικηγορία και δεν είναι δικηγόροι των διαβατηρίων και των μεγάλων εταιρειών, αλλά κρατούν τον φάκελο και πάν' κάτω στο δικαστήριο και προσπαθούν να εκπροσωπήσουν τίμια και σωστά τον πελάτη τους, έχουν αφεθεί στο έλεος του Θεού και μαζί με αυτούς βεβαίως και οι πελάτες, οι οποίοι θεωρούν ότι στο δικαστικό σύστημά μας θα βρουν το δικαίό τους.

Λυπούμαι πραγματικά. Εγώ προσωπικά ως λειτουργός της δικαιοσύνης ντρέπομαι, κύριε Πρόεδρε, όταν βλέπω το σύστημα που υπάρχει στον τόπο μου για τη δικαιοσύνη, τον ρυθμό με τον οποίο απονέμεται η δικαιοσύνη και η υποδομή που υπάρχει, για να απονεμηθεί η δικαιοσύνη, η οποία θεωρείται από τους κυβερνώντες ότι δεν είναι αναγκαία ούτε κατά το ελάχιστο, για να μπορεί να λειτουργεί έστω κατά το ελάχιστο η δικαιοσύνη σε αυτό τον τόπο. Και δέχεται αυτή η κυβέρνηση να βλέπουμε κλητήρες να σπρώχνουν μέσα στα καροτσάκια του supermarket φακέλους, οι οποίοι κουβαλούν μέσα τους το δίκαιο και το άδικο του κάθε συμπολίτη μας! Και να τα σπρώχνουν από το ένα δικαστήριο στο άλλο και να μην έχουν ανελκυστήρες να ανεβούν και να μην έχουν τα απαραίτητα! Αυτή είναι η κατάσταση στη δικαιοσύνη στον τόπο μας και, επαναλαμβάνω, είναι ντροπή για όλους μας, πρωτίστως όμως είναι ντροπή για το Υπουργείο Δικαιοσύνης!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Ερωτοκρίτου.

Δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου 3Α. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι έξι ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και δεκαπέντε αποχές, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Όρκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε, το ΑΚΕΛ και το ΕΛΑΜ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι έξι ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και δεκαπέντε αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα από τον αριθμό 10 μέχρι 16 έχουν κοινή έκθεση και τιτλοφορούνται «Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021», «Ο περί Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021», «Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών του 2021 Νόμος του 2021», «Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού του 2021 Νόμος του 2021», «Ο περί Προϋπολογισμού του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021», «Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας του 2021 Νόμος του 2021» και «Ο περί Προϋπολογισμού του Ειδικού Ταμείου του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία του 2021 Νόμος του 2021».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τους σκοπούς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Για το υπ' αριθμόν 10: Έγκριση του προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου για το έτος 2021.

Για το υπ' αριθμόν 11: Έγκριση του προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου για το έτος 2021.

Για το υπ' αριθμόν 12: Έγκριση του προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών για το έτος 2021.

Για το υπ' αριθμόν 13: Έγκριση του προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού για το έτος 2021.

Για το υπ' αριθμόν 14: Έγκριση του προϋπολογισμού του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου για το έτος 2021.

Για το υπ' αριθμόν 15: Έγκριση του προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας για το έτος 2021.

Για το υπ' αριθμόν 16: Έγκριση του προϋπολογισμού του Ειδικού Ταμείου του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία για το έτος 2021.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για τα νομοσχέδια του επισυνημμένου παραρτήματος

Παρόντες:

Χριστίανα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος
Αβέρωφ Νεοφύτου
Μάριος Μαυρίδης
Ονούφριος Κουλλά
Στέφανος Στεφάνου
Άριστος Δαμιανού
Αντρέας Καυκαλιάς
Κωστής Ευσταθίου

Γιώργος Λιλλήκας
Μιχάλης Γιωργάλλας
Γιώργος Πεردίκης
Άγγελος Βότσης
Άννα Θεολόγου

Μη μέλη της επιτροπής:

Σάβια Ορφανίδου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού εξέτασε τα νομοσχέδια που αναφέρονται στο επισυνημμένο παράρτημα σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν την 1^η και στις 8 Φεβρουαρίου 2021. Στο πλαίσιο της συζήτησης των νομοσχεδίων κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων, οι γενικοί διευθυντές και άλλοι αρμόδιοι των ημικρατικών οργανισμών στους οποίους τα εν λόγω νομοσχέδια αναφέρονται. Παρευρέθηκαν επίσης εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και των καθ' ύλην αρμόδιων υπουργείων.

Σκοπός των νομοσχεδίων είναι η κατά νόμον έγκριση των προϋπολογισμών των υπό αναφορά ημικρατικών οργανισμών για το οικονομικό έτος 2021.

Οι προϋπολογισμοί των ημικρατικών οργανισμών προβλέπουν ειδικότερα για το έτος 2021 τα ακόλουθα:

1. Προϋπολογισμός της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) για το 2021: Έσοδα ύψους €797.668.000 και δαπάνες ύψους €1.188.837.000.
2. Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) για το 2021: Έσοδα ύψους €2.478.273 και δαπάνες ύψους €3.539.677.
3. Προϋπολογισμός του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (ΚΟΔΑΠ) για το 2021: Έσοδα ύψους €130.880.826 και δαπάνες ύψους €125.883.384.
4. Προϋπολογισμός του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (ΚΟΑ) για το 2021: Είναι ισοσκελισμένος και προβλέπει έσοδα και δαπάνες ύψους €47.210.780.
5. Προϋπολογισμός του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (ΙΚΥΚ) για το 2021: Έσοδα ύψους €6.806.010 και δαπάνες ύψους €8.800.000.
6. Προϋπολογισμός του Ταμείου Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας για το 2021: Είναι ισοσκελισμένος και προβλέπει έσοδα και δαπάνες ύψους €11.126.310.
7. Προϋπολογισμός του Ειδικού Ταμείου του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία για το 2021: Έσοδα ύψους €4.815 και δαπάνες ύψους €148.900.

Σύμφωνα με τα κατατεθέντα στοιχεία, σε σχέση με τον προϋπολογισμό της ΑΗΚ οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες για το έτος 2021 είναι μειωμένες σε σύγκριση με τις προϋπολογιζόμενες δαπάνες για το έτος 2020 που ανήλθαν στο €1.379.050.000 και αφορούν στα ακόλουθα:

1. Κόστος προσωπικού (€128.745.000).
2. Δαπάνες λειτουργίας (€97.500.000).
3. Δαπάνες καυσίμων, αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και λειτουργού αγοράς (€447.295.000).
4. Φορολογία και έξοδα χρηματοδότησης (14.500.000).
5. Κεφαλαιουχικές δαπάνες (€269.197.000).
6. Απρόβλεπτες δαπάνες (€231.600.000).

Σημειώνεται ότι από το συνολικό ποσό των προϋπολογιζόμενων δαπανών ποσό ύψους €3.982.000 θα ανακτηθεί από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ), ενώ ποσό ύψους €3.027.000 από τις κεφαλαιουχικές δαπάνες αφορά στο ΔΣΜΚ.

Αναφορικά με τα έσοδα της ΑΗΚ για το έτος 2021, αυτά είναι μειωμένα σε σχέση με τα έσοδα του έτους 2020 που ανήλθαν στο €1.031.288.000 και προέρχονται κυρίως από πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας (€743.946.000), πώληση νερού-αφαλάτωση (€11.600.000), διάφορα έσοδα από μη ρυθμιζόμενες δραστηριότητες (€22.900.000), τόκους εισπρακτέους (€3.000.000), και ανάκτηση δαπανών από τον ΔΣΜΚ (€3.982.000).

Στο πλαίσιο της συζήτησης του υπό αναφορά προϋπολογισμού, μέλη της επιτροπής έθεσαν ερωτήματα επί διάφορων θεμάτων, που αφορούσαν μεταξύ άλλων στα αναπτυξιακά έργα που προγραμματίζει η ΑΗΚ, στην προώθηση έργων για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, στο κόστος αποφυγής και στη μείωση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος.

Συναφώς, ο γενικός διευθυντής της ΑΗΚ με επιστολή του, ημερομηνίας 4 Φεβρουαρίου 2021, ενημέρωσε την επιτροπή γραπτώς για όλα τα τεθέντα ζητήματα.

Αναφορικά με τον προϋπολογισμό της ΡΑΕΚ για το έτος 2021, σύμφωνα με τα κατατεθέντα στοιχεία, τα έσοδα της Αρχής παρουσιάζουν μείωση ύψους €749.276 σε σχέση με τον προϋπολογισμό του 2020 και προέρχονται κυρίως από το ετήσιο τέλος άδειας λειτουργίας σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού (€1.176.660), το ετήσιο τέλος εξαίρεσης από άδεια κατασκευής για εμπορικούς σκοπούς (€335.000), το ετήσιο τέλος άδειας προμήθειας ηλεκτρισμού σε επιλέγοντες καταναλωτές (€822.691) και από ευρωπαϊκά προγράμματα (€173.600).

Οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες της ΡΑΕΚ για το έτος 2021 είναι αυξημένες κατά €324.104 σε σύγκριση με τις προϋπολογιζόμενες δαπάνες για το έτος 2020 λόγω της αύξησης κυρίως των δαπανών που αφορούν στη μίσθωση υπηρεσιών, στην άδεια χρήσης λογισμικού, στη συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα, καθώς και στα έξοδα για αγορά γραφειακού και μηχανογραφικού εξοπλισμού.

Οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες της ΡΑΕΚ για το έτος 2021 αφορούν στα ακόλουθα:

1. Αποδοχές προσωπικού (€1.609.895).
2. Δαπάνες λειτουργίας (€331.410).
3. Άλλες δαπάνες (€1.328.372).
4. Κεφαλαιουχικές δαπάνες (€260.000).
5. Απρόβλεπτες δαπάνες (€10.000).

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, το έλλειμμα που παρουσιάζεται στον προϋπολογισμό της ΡΑΕΚ για το έτος 2021 θα καλυφθεί από τα ταμειακά διαθέσιμα της Αρχής.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του υπό αναφορά προϋπολογισμού, μέλη της επιτροπής έθεσαν ερωτήματα επί διάφορων θεμάτων, που αφορούσαν μεταξύ άλλων στη διενέργεια μειοδοτικού διαγωνισμού για μείωση των τιμών που καταβάλλονται σε παραγωγούς ΑΠΕ, στην αναμενόμενη τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος με την έλευση του φυσικού αερίου, στο χρονοδιάγραμμα για τη λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού και στην αδειοδότηση φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Συναφώς, ο πρόεδρος της ΡΑΕΚ με επιστολή του, ημερομηνίας 5 Φεβρουαρίου 2021, ενημέρωσε την επιτροπή γραπτώς για όλα τα τεθέντα ζητήματα.

Αναφορικά με τον προϋπολογισμό του ΚΟΔΑΠ για το έτος 2021, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν, τα έσοδα του οργανισμού παρουσιάζουν μείωση ύψους €4.591.212 συγκριτικά με το έτος 2020 και προέρχονται κυρίως από συνδρομές από μέλη (€16.152.625), πώληση αποθεμάτων (€41.570.000) και δάνεια (€65.121.041).

Οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες του ΚΟΔΑΠ για το έτος 2021 παρουσιάζουν μείωση ύψους €18.742.937 σε σχέση με τις αντίστοιχες δαπάνες του 2020 και αφορούν κυρίως στα ακόλουθα:

1. Αποδοχές προσωπικού και δικαιώματα παράστασης διοικητικού συμβουλίου (€303.040).
2. Δαπάνες αγοράς και διατήρησης αποθεμάτων (€46.592.374).
3. Δημιουργία τερματικού πετρελαιοειδών (€28.412.340).
4. Ανανέωση αποθεμάτων (€43.000.000).
5. Σύστημα πυρόσβεσης (€7.021.010).

Κατά τη συζήτηση του υπό αναφορά προϋπολογισμού τέθηκαν ερωτήματα από μέλη της επιτροπής τα οποία αφορούσαν μεταξύ άλλων στο ιδιόκτητο τερματικό αποθεμάτων πετρελαιοειδών, στην αποδέσμευση και ανανέωση των αποθεμάτων πετρελαιοειδών, στις συνδρομές των μελών και στην αναδιάρθρωση των δανείων του οργανισμού.

Συναφώς, ο ΚΟΔΑΠ με επιστολή του ημερομηνίας 5 Φεβρουαρίου 2021 κατέθεσε γραπτώς τις απαντήσεις του σε σχέση με τα τεθέντα ζητήματα.

Αναφορικά με τον προϋπολογισμό του ΚΟΑ για το έτος 2021, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν τα έσοδα του οργανισμού παρουσιάζουν αύξηση της τάξης του 15,99% σε σχέση με τα αντίστοιχα έσοδα του 2020 και προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία (€41.403.600), έσοδα από ιδιόκτητους και άλλους αθλητικούς χώρους (€1.050.050), άλλα έσοδα (€2.257.080) και έσοδα από την Εθνική Αρχή Στοιχημάτων (€2.500.000).

Οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες του ΚΟΑ για το έτος 2021 παρουσιάζουν αύξηση ύψους 15,99% σε σχέση με τις αντίστοιχες δαπάνες του 2020 και αφορούν κυρίως στα ακόλουθα:

1. Διαχειριστικά έξοδα/συντήρηση (€14.372.628).
2. Χορηγίες (€15.575.312).
3. Δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων (€14.787.810).
4. Αποπληρωμή δανείων και άλλων υποχρεώσεων (€2.075.000).
5. Μη προβλεπόμενες δαπάνες (€400.000).

Στο πλαίσιο της συζήτησης του υπό αναφορά προϋπολογισμού την επιτροπή απασχόλησαν μεταξύ άλλων θέματα που αφορούν στον κώδικα χρηστής διακυβέρνησης των ομοσπονδιών, στις χορηγίες προς τα προσφυγικά σωματεία και στην εκ μέρους του οργανισμού διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής παρενόχλησης στον χώρο του αθλητισμού.

Αναφορικά με τον προϋπολογισμό του ΙΚΥΚ για το έτος 2021, σύμφωνα με τα κατατεθέντα στοιχεία τα έσοδα του ιδρύματος προέρχονται σχεδόν εξ ολοκλήρου από κρατική χορηγία (€6.800.000).

Οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες του ΙΚΥΚ για το έτος 2021 αφορούν στα ακόλουθα:

1. Λειτουργικές δαπάνες, αντιμισθία, αγορά εξοπλισμού και άλλα έσοδα (€365.603).
2. Κοινωνικές παροχές/παροχές παιδείας (€8.409.397).
3. Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό (€25.000).

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, το έλλειμμα ύψους €2.000.000 που παρουσιάζεται στον υπό αναφορά προϋπολογισμό θα καλυφθεί από το αποθεματικό του ιδρύματος.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του υπό αναφορά προϋπολογισμού την επιτροπή απασχόλησε κυρίως το θέμα της αποδοτικότερης διαχείρισης των διαθέσιμων κονδυλίων του ιδρύματος, ώστε να επωφελείται μεγαλύτερος αριθμός δικαιούχων.

Αναφορικά με τον προϋπολογισμό του Ταμείου Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας για το έτος 2021, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν τα έσοδα του οργανισμού προέρχονται κυρίως από άδειες κυνηγίου και κατοχής όπλων (€3.200.000), κυβερνητική χορηγία (€6.000.000), ανάκτηση εξόδων από την Ευρωπαϊκή Ένωση (€1.083.000) και χρηματικές ποινές από εξώδικες ρυθμίσεις (€300.000).

Οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες του Ταμείου Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας για το έτος 2021 αφορούν κυρίως στα ακόλουθα:

1. Δαπάνες προσωπικού (€7.937.170).
2. Λειτουργικές δαπάνες (€1.648.100).
3. Άλλα συγχρηματοδοτούμενα έργα και σχέδια (€312.000).

4. Πάγια (€538.020).
5. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Βιοποικιλότητα (€614.000).

Αναφορικά με τον προϋπολογισμό του Ειδικού Ταμείου του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία για το έτος 2021, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν τα έσοδα του Ταμείου προέρχονται από τόκους εισπρακτέους και ανέρχονται στις €4.815.

Οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες του Ειδικού Ταμείου του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία για το έτος 2021 αφορούν κυρίως στα ακόλουθα:

1. Λειτουργικές δαπάνες (€1.370).
2. Συμβουλευτικές υπηρεσίες/έρευνες (€57.500).
3. Κοινωνικές παροχές (€90.000).

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού ενημερώθηκε από τους παρευρεθέντες αξιωματούχους και άλλους αρμοδίους για τα προγράμματα και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά ημικρατικών οργανισμών για το οικονομικό έτος 2021, όπως και για τις επιμέρους πρόνοιες των υπό εξέταση προϋπολογισμών, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Η πρόεδρος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ, το μέλος της βουλευτής της Συμμαχίας Πολιτών, το μέλος της βουλευτής της Αλληλεγγύης, το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, το μέλος της βουλευτής της Συνεργασίας Δημοκρατικών Δυνάμεων, καθώς και το μέλος της βουλευτής των Ανεξαρτήτων επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση των θεμάτων στην ολομέλεια του σώματος.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, καθώς και τα μέλη της βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις εισηγούνται στη Βουλή την ψήφιση των νομοσχεδίων σε νόμους για την κατά νόμον έγκριση των υπό αναφορά προϋπολογισμών για το έτος 2021.

Σύμφωνα με τις πιο πάνω τοποθετήσεις, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού με την παρούσα έκθεσή της υποβάλλει τους υπό αναφορά προϋπολογισμούς στην ολομέλεια του σώματος για τη λήψη τελικής απόφασης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021.
2. Ο περί Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021.
3. Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών του 2021 Νόμος του 2021.
4. Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού του 2021 Νόμος του 2021.
5. Ο περί Προϋπολογισμού του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021.
6. Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας του 2021 Νόμος του 2021.
7. Ο περί Προϋπολογισμού του Ειδικού Ταμείου του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία του 2021 Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ρωτήσω τώρα αν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, θα είναι για όλους τους προϋπολογισμούς και, όταν παίρνετε τον λόγο, θα λέτε για ποιον προϋπολογισμό θα μιλήσετε.

Ο κ. Θεοπέμπτου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

Πρώτα θέλω να αναφερθώ στον προϋπολογισμό της ΑΗΚ. Να θυμίσω ότι, όταν βάλλαμε το σχέδιο για τους ρύπους πριν από καμιά δεκαριά χρόνια, επέλεξε η κυβέρνηση και η ΑΗΚ, αντί να πάρουμε μέτρα να μειώσουμε τους ρύπους, να βκαίννουμεν έξω στο χρηματιστήριο τζιαι να αγοράζουμε δικαιώματα εκπομπών. Τωρά τα δικαιώματα εκπομπών φυσικά ποιος τα πληρώνει; Πληρώνουμέν τα εμείς, ο κόσμος, πάνω στον λογαριασμό μας. Να σας πω ότι τα τελευταία έξι χρόνια ο κόσμος, επιπλέον της κατανάλωσης του ηλεκτρισμού, πλήρωσε τζιαι μερικές εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ, για να αγοράζουμε δικαιώματα εκπομπών. Σε μια χώρα όπου είμαστε ανίκανοι να πάρουμε μέτρα, για να μειώσουμε τη ζήτηση της ενέργειας. Τζιαι αφήκαμε τζιαι τους

στόχους μας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας τέλεια στο τέλος, για να διούμε σε γνωστούς και φίλους άδειες για φωτοβολταϊκά πάρκα.

Το άλλο θέμα με την ΑΗΚ είναι το θέμα της τιμολόγησης. Πριν είχαμε μία τιμολόγηση η οποία έδινε χαμηλό κόστος ηλεκτρισμού για τις οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα τζιαι αύξανε το κόστος του ηλεκτρισμού για μεγάλους καταναλωτές οικιακής χρήσης, για να μη σπαταλούν τον ηλεκτρισμό. Είσιε τζιαι κοινωνική πρόνοια μέσα τζιαι περιβαλλοντική. Τωρά όλες οι κιλοβατώρες, είτε καταναλώσεις λίγες είτε καταναλώσεις πολλές, είναι πάντα ίδια η τιμή τζιαι την πληρώνουν οι οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα.

Το τρίτο πρόβλημα με την ΑΗΚ. Επιμένει -και το λέω επιμένει και θα επιμένουμε κι εμείς να εναντιωνόμαστε- να κάμει ένα πάρκο μες το Ακρωτήρι. Θα κάμει φοβερή ζημιά στη φύση, δεν υπάρχει λόγος να κάμει το πάρκο το φωτοβολταϊκό μες το Ακρωτήρι και όμως επιμένει και η κυβέρνηση και η ΑΗΚ. Και θέλω να γνωρίζουν ότι εμείς θα συνεχίσουμε να εναντιωνόμαστε σε αυτό το περιβαλλοντικό έγκλημα. Υπάρχουν αλλού χώροι να κάμουν αυτό το πάρκο.

Όσον αφορά το θέμα του ΚΟΑ έχουμε δύο σοβαρά προβλήματα με τον ΚΟΑ. Περιμένουμε εδώ και χρόνια να δημιουργηθεί ένας κώδικας για τη λειτουργία των ομοσπονδιών. Έχουμε διάφορα προβλήματα με τις ομοσπονδίες και τη λειτουργία τους κάτω 'πού τον ΚΟΑ.

Επίσης, δεν έπρεπε να το έχουμε μέχρι τώρα, αλλά έπρεπε τουλάχιστον το σχέδιο δράσης και η πολιτική για το πώς μειώνεται και πώς αντιμετωπίζεται η σεξουαλική παρενόχληση στον αθλητισμό έχει καιρό που έπρεπε να γίνει 'πού τον ΚΟΑ. Ξανάρχισε το θέμα τώρα με τες προτάσεις των συναδέλφων, αλλά θεωρώ ότι ο νόμος έχει καιρό που ψηφίστηκε, έχει χρόνια, δεν έπρεπε να δημιουργηθούν τα προβλήματα, για να τρέχουμε την τελευταία στιγμή να πάρουμε μέτρα.

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Θεοπέμπτου.

Ο κ. Στεφάνου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Με αφορμή τον προϋπολογισμό της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και της Ρυθμιστικής Αρχής, της ΡΑΕΚ, θα ήθελα εκ μέρους του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις να κάνω κάποιες σημειώσεις, να εγείρω κάποια ζητήματα τα οποία είναι πάρα πολύ σημαντικά για το στρατηγικής σημασίας θέμα της ηλεκτροπαραγωγής και της ενέργειας στην Κύπρο.

Τα σημεία είναι τέσσερα. Πρώτον, η έλευση φυσικού αερίου στην Κύπρο για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής, ένα πονεμένο θέμα στο οποίο έχουμε καθυστερήσει απελπιστικά.

Όταν το 2011 η κυβέρνηση Χριστόφια είχε έρθει σε μια καταρχήν συμφωνία με εταιρεία, για να φέρουμε το φυσικό αέριο για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής ως μεταβατική λύση, μέχρι και εμείς να βγάλουμε το δικό μας φυσικό αέριο και μέχρι να γίνουν και οι απαραίτητες υποδομές, έτσι ώστε να προχωρήσουμε και στην πράσινη ενέργεια, είχε γίνει ο χαμός από την τότε αντιπολίτευση και τελικά σταμάτησαν το όλο project.

Όταν η κυβέρνηση του Συναγερμού ανέλαβε την εξουσία το 2013, είπε ότι μέχρι το 2015 όχι μόνο θα φέρει φυσικό αέριο για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής, αλλά και ότι μέχρι το 2016 εννά πουλούμε το δικό μας φυσικό αέριο και αυτό το είπε ο τότε Υπουργός Ενέργειας και ήταν εξώφυλλο σε περιοδικό της Ελλάδας. Σήμερα έχουμε 2021 και ακόμα δεν έχει έρθει το φυσικό αέριο για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής, να μην πούμε τι γίνεται με το ενεργειακό πρόγραμμα της Κύπρου και για τις τεράστιες καθυστερήσεις που έχουν σημειωθεί.

Το μόνο επιβεβαιωμένο κοίτασμα που υπάρχει στην Κύπρο είναι το κοίτασμα «Αφροδίτη», που εντοπίστηκε το 2011 και επιβεβαιώθηκε το 2012. Ο καθένας στις πράξεις φαίνεται.

Έχουμε λοιπόν 2021 και η κυβέρνηση προγραμματίζει ότι θα φέρει το φυσικό αέριο μέχρι το 2022. Από το 2015 μέχρι το 2022 καθυστέρηση επτά χρόνων. Αν το κάνουμε σε λεφτά που πληρώνουν οι καταναλωτές, τα κυπριακά νοικοκυριά, οι κυπριακές επιχειρήσεις, η κυπριακή οικονομία, το υψηλό κόστος του ηλεκτρικού ρεύματος το οποίο παράγεται από το πετρέλαιο και το μαζούτ και το κόστος από τους ρύπους που πληρώνουμε, τότε τα δισεκατομμύρια είναι πολλά και γι' αυτό έχει τεράστια ευθύνη η ανικανότητα της κυβέρνησης του Συναγερμού, πέρα από τη ζημιά βέβαια που προκαλούμε στο περιβάλλον.

Σε σχέση με την έλευση του φυσικού αερίου στην Κύπρο για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής υπάρχει και ένα θέμα πολύ σημαντικό, το οποίο πρέπει να διευθετηθεί και δυστυχώς ακόμα η κυβέρνηση δεν το έχει διευθετήσει, για να διασφαλίσουμε ότι το όλο σχέδιο θα γίνει με σωστή οργάνωση, με σωστή υποδομή και ότι θα λειτουργήσει σωστά η αγορά του φυσικού αερίου, έτσι ώστε να διασφαλιστεί ο όλος σχεδιασμός, του οποίου η

βιωσιμότητα είναι καίριας και καθοριστικής σημασίας για την κυπριακή οικονομία και την κυπριακή κοινωνία. Είναι η μετατροπή της ΔΕΦΑ σε πρόσωπο δημόσιου δικαίου, το οποίο με βάση και τις ευρωπαϊκές Οδηγίες και τις περιόδους εξαιρέσεως θα βοηθήσει πάρα πολύ -εάν ασφαλώς η κυβέρνηση χειριστεί σωστά τα πράγματα- να οργανωθεί σωστά η όλη προσπάθεια. Έπρεπε ήδη να είχε γίνει, εξήγγειλε μερικές φορές αυτό το ζήτημα η κυβέρνηση και επίσης δεν το έκανε.

Το δεύτερο ζήτημα που θέλουμε να θέσουμε αναφορικά με τα ζητήματα της ηλεκτροπαραγωγής είναι το θέμα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ηλεκτροπαραγωγής, το ποσοστό παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος από ΑΠΕ στην Κύπρο. Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας, η Κύπρος είναι τρίτη από το τέλος στο ποσοστό ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ. Αν ήταν ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα, θα πηγαίναμε διαβάθμιση στη δεύτερη κατηγορία, που πάνε φέτος τέσσερις ομάδες. Επειδή όμως είναι ένα θέμα πολύ πιο σημαντικό από το ποδόσφαιρο, που έχει να κάνει με την προοπτική την ενεργειακή της Κύπρου, με τεράστια σημασία για την οικονομία και την κοινωνία, θα πρέπει να πούμε ότι και σ' αυτό το θέμα η κυβέρνηση του Συναγερμού φέρει τεράστιες ευθύνες για τις τεράστιες καθυστερήσεις που σημειώνονται, καθυστερήσεις που έχουν κατατάξει τελικά την Κύπρο τρίτη από το τέλος. Μια χώρα όπως την Κύπρο που μαζί με δκυο-τρεις άλλες της Μεσογείου έχουν από τις μεγαλύτερες σε διάρκεια ηλιοφάνειες σε σύγκριση προς οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ευρώπης! Και όμως, χώρες που δεν έχουν τον ήλιο της Κύπρου έχουν πολύ πιο υψηλό ποσοστό παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος από ΑΠΕ.

Εδώ υπάρχουν δύο βασικά θέματα τα οποία πρέπει να εγείρουμε. Τα εγείρουμε κάθε χρόνο, αλλά δυστυχώς τα πράγματα δεν προχωρούν με ευθύνη της κυβέρνησης. Το πρώτο είναι ότι, για να προχωρήσουν οι επενδύσεις και οι ΑΠΕ, πρωταγωνιστικό ρόλο πρέπει να διαδραματίσει η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου και δε διαδραματίζει αυτόν τον αποφασιστικό ρόλο. Εν μέρει ευθύνη φέρει το συμβούλιο της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, αλλά είναι σημαντικός και ο αρνητικός ρόλος που διαδραματίζει η ίδια η κυβέρνηση που, αντί να ενθαρρύνει και να βοηθά την ΑΗΚ να μπει αποφασιστικά στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την εμποδίζει και γι' αυτό η ΑΗΚ δεν κατάφερε σημαντικά να μπει στον χώρο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Το δεύτερο ζήτημα που είναι σημαντικό, για να μειωθεί σημαντικά η τιμή ηλεκτρικού ρεύματος που παράγεται από ΑΠΕ, είναι ότι θα πρέπει να τερματιστεί η πολιτική του κόστους αποφυγής. Το κόστος αποφυγής ως πολιτική υιοθετήθηκε το 2014, είχε μια λογική, να βοηθήσει στο να γίνουν επενδύσεις στον χώρο των ΑΠΕ, αλλά πλέον αυτό το κόστος αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα πρώτα απ' όλα για τη μείωση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος, διότι πληρώνουν πολύ ακριβά τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις το ηλεκτρικό ρεύμα από ΑΠΕ εξαιτίας της ύπαρξης του κόστους αποφυγής, και, δεύτερον, παρέχει υπερκέρδος στους επενδυτές, το οποίο ασφαλώς πληρώνει ο απλός πολίτης.

Να σας πω ένα παράδειγμα. Με βάση το κόστος αποφυγής -που έχει εγκαινιαστεί το 2014 και που υπάρχει ακόμα, ενώ θα έπρεπε να καταργηθεί, να τερματιστεί- περίπου το κόστος ανά κιλοβατώρα είναι οκτώ με δέκα σεντ. Η Ισπανία και η Πορτογαλία, που προχώρησαν σε μειοδοτικούς διαγωνισμούς, πέτυχαν τιμές 1,4 σεντ και η Αίγυπτος δύο σεντ την κιλοβατώρα, το ένα τέταρτο του κόστους που υπάρχει στην Κύπρο.

Εδώ και καιρό βάζουμε το αίτημα να τερματιστεί η πολιτική για το κόστος αποφυγής και να προχωρήσει η κυβέρνηση σε μειοδοτικό διαγωνισμό. Αυτό το πράγμα δεν έχει γίνει, με αποτέλεσμα, επαναλαμβάνω, ο Κύπριος καταναλωτής να πληρώνει ακριβά το ρεύμα και οι επενδυτές να παίρνουν υπερκέρδος. Φέρει ευθύνη η κυβέρνηση του Συναγερμού και θα πρέπει επιτέλους, όπως επιτάσσουν και οι Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άμεσο όφελος του καταναλωτή, να αποφασίσει ότι πρέπει να εξυπηρετήσει τον καταναλωτή και όχι να εξυπηρετά τα υπερκέρδη.

Το τέταρτο θέμα το οποίο θέλω να θέσω είναι αναφορικά με τις επενδύσεις που πρέπει να κάνει η ΑΗΚ σε σχέση με ένα νομοσχέδιο που έχει φέρει η κυβέρνηση πέρσι, το 2019 κατ' ακρίβεια, για να επανέλθει η μερισματική πολιτική από μέρους της ΑΗΚ. Η ΑΗΚ παρουσιάζει εικονικά ότι έχει πλεονάσματα και λέω παρουσιάζει εικονικά, διότι επενδύσεις που έπρεπε να κάνει δεν τις έκανε. Αν τις έκανε, δε θα είχε αυτά τα ταμειακά πλεονάσματα αποθεματικά, όπως παρουσιάζονται και με βάση το στρατηγικό σχεδιασμό που μας παρουσίασε η ΑΗΚ στην επιτροπή Οικονομικών. Τα επόμενα χρόνια πρέπει να κάνει απαραίτητες για την Κύπρο, για την οικονομία μας, επενδύσεις ύψους €700 εκατομ. Εάν η κυβέρνηση επαναφέρει το νομοσχέδιο για τη μερισματική πολιτική της ΑΗΚ, το οποίο νομοσχέδιο δεν επιτρέψαμε εμείς ως ΑΚΕΛ μαζί με άλλα κόμματα να περάσει από την ΑΗΚ να κάνει αυτές τις απαραίτητες επενδύσεις που, τελικά αν δε γίνουν, αυτό θα στοιχίσει στην Κύπρο και θα στοιχίσει και στη βιωσιμότητα της ίδιας της ΑΗΚ.

Καλούμε λοιπόν την κυβέρνηση να μην επαναφέρει το νομοσχέδιο για τη μερισματική πολιτική και ταυτόχρονα επιβάλλεται η ΑΗΚ να προχωρήσει στην υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού για τις επενδύσεις.

Γι' αυτό θα ελέγχουμε και την ΑΗΚ, που πρέπει να κάνει αυτές τις επενδύσεις.

Εν κατακλείδι, η ΑΗΚ είναι στρατηγικής σημασίας για την οικονομία, την κοινωνία και τον τόπο μας, θα πρέπει να παραμείνει δημόσιος οργανισμός -εμείς στηρίζουμε τους δημόσιους οργανισμούς και ειδικά τους στρατηγικής σημασίας οργανισμούς, όπως είναι και η ΑΗΚ- την ίδια ώρα βεβαίως υπάρχουν στρεβλώσεις και

προβλήματα που οφείλει η κυβέρνηση μαζί με το συμβούλιο της ΑΗΚ να επιλύσουν και να αντιμετωπίσουν αυτά τα προβλήματα.

Εμείς θα υπερψηφίσουμε όπως πάντα τον προϋπολογισμό της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Στέφανου Στεφάνου τον Πρόεδρο της Βουλής αντικατέστησε στην έδρα η κ. Σκεύη Κούτρα Κουκουμά.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

(ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ)

Ευχαριστώ, κύριε Στεφάνου.

Τον λόγο έχει ο κ. Μαρίνος Σιζόπουλος.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε, πρέπει να πω ότι είναι ιδιαίτερη τιμή που έχω την ευκαιρία να προσφωνήσω για πρώτη φορά γυναίκα να προεδρεύει συνεδρίας της ολομέλειας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ:

Ξανά είχαμε γυναίκες, αλλά ευχαριστώ.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι αρκετά σημαντικό, ελπίζω να μην είναι η τελευταία φορά, να έχουμε και στο μέλλον την ίδια ευκαιρία.

Είναι προφανές ότι το ηλεκτρικό ρεύμα, η ηλεκτρική ενέργεια, είναι ένας από τους πλέον σημαντικούς παράγοντες στην οικονομία. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι οι περισσότερες από τις βιομηχανίες έχουν ως συντελεστή όσον αφορά το κόστος λειτουργίας τους δεύτερο σε κατάταξη μετά τη μισθοδοσία το ηλεκτρικό ρεύμα και μάλιστα σε ποσοστό που κυμαίνεται περίπου γύρω στο 20% των λειτουργικών τους εξόδων.

Είναι λοιπόν πάρα πολύ σημαντικό, εάν θέλουμε όντως να προχωρήσουμε σε μια ενίσχυση της οικονομικής μας δραστηριότητας και της οικονομικής ανάπτυξης, να φροντίσουμε όσο το δυνατό να μειώσουμε το κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων μέσα από τη μείωση της τιμής του παρεχόμενου ηλεκτρικού ρεύματος.

Επειδή το θέμα είναι πολύ ευρύ, δε θα το αναπτύξω στο σύνολό του, θα περιοριστώ όμως σε έναν σημαντικό παράγοντα, που είναι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, που ως χώρα με την ηλιοφάνεια την οποία διαθέτουμε θα έπρεπε ουσιαστικά να είχαμε πρωτοπορήσει, όπως τη δεκαετία του 1960 είχαμε πρωτοπορήσει με τους ηλιακούς θερμοσίφωνες. Δυστυχώς, δεν αξιοποιήσαμε στον βαθμό που έπρεπε αυτή τη δυνατότητα και ακόμα και μετά από το θέμα της καταστροφής που επήλθε με την έκρηξη στο Μαρί θα μπορούσαμε ακριβώς να προχωρήσουμε σε σχεδιασμούς για γρήγορη ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Δεν το πράξαμε, με αποτέλεσμα το 2019 να πληρώσουμε €29 εκατομ., για να αγοράσουμε θερμοκηπιακούς ρύπους, ενώ το 2020 φθάσαμε στα €86 εκατομ., γιατί ακριβώς υπολειπόμαστε σε πολύ μεγάλο βαθμό από το να πετύχουμε τον στόχο που καθορίστηκε στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Θα υπενθυμίσω ότι από το 2008 ως ΕΔΕΚ είχαμε ζητήσει στο πλαίσιο συνδυασμού ακριβώς αυτής της πολιτικής, αλλά και με κοινωνική διάσταση να προχωρήσουμε στη δημιουργία φωτοβολταϊκών πάρκων για την παραχώρηση δωρεάν ηλεκτρικού ρεύματος στους μόνιμους κατοίκους των ορεινών και ημιορεινών περιοχών της πατρίδας μας. Αυτό θα βοηθούσε σε πολύ μεγάλο βαθμό αφενός μεν να βοηθήσουμε αυτούς τους ανθρώπους, να απαλλάξουμε το κυπριακό κράτος από την υποχρέωση αγοράς θερμοκηπιακών ρύπων μ' αυτό το κόστος, αλλά και την ίδια στιγμή να μπορέσουμε ακριβώς να ενισχύσουμε αυτή την προσπάθεια. Αυτό θα μπορούσε να γίνει και σε συνδυασμό με την ανάπτυξη υψηλής τεχνολογίας βιομηχανίας παραγωγής φωτοβολταϊκών συστημάτων, για να μην είμαστε υποχρεωμένοι να τα εισάγουμε από το εξωτερικό.

Δυστυχώς, διαπιστώνουμε ότι... Λόγω γραφειοκρατίας; Λόγω σκοπιμοτήτων; Λόγω συμφερόντων; Οι ρυθμοί με τους οποίους προχωρεί αυτή η διαδικασία είναι πάρα πολύ αργοί. Ήταν ένας από τους λόγους που, για να ψηφίσουμε τον αναθεωρημένο προϋπολογισμό του 2021 ως ΕΔΕΚ, είχαμε θέσει ως βασική προϋπόθεση και το ζήτημα ακριβώς της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων στις κατοικίες των μόνιμων κατοίκων της ορεινής και της ημιορεινής Κύπρου με μια επιδότηση 70% με 80% από πλευράς του κράτους, έτσι ώστε να συνδυάσουμε όλα αυτά τα οποία έχουμε πει προηγουμένως.

Δυστυχώς, πρέπει να τονίσουμε όμως ότι, ενώ κατά τα άλλα εκφράζουμε απόψεις, ιδέες και όλα τα σχετικά, το σχετικό κονδύλι του προϋπολογισμού, που είναι το Ταμείο Ανασυγκρότησης, έχει σταυρωθεί και εύχομαι και ελπίζω ότι σύντομα θα ξεσταυρωθεί. Μάλιστα, σταυρώθηκε και από αυτούς που θέλουν να εμφανίζονται ως ιδιαίτερα ευαίσθητοι στα θέματα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στα θέματα του

περιβάλλοντος και της πράσινης ανάπτυξης και όλα τα υπόλοιπα, αλλά κατά τα άλλα το συγκεκριμένο κονδύλι το σταυρώσαμε.

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι ακριβώς σ' αυτόν τον τομέα υστερούμε σε πολύ μεγάλο βαθμό και θα πρέπει όλοι ουσιαστικά να συμβάλουμε και να ενισχύσουμε αυτές τις προσπάθειες, για να μπορέσουμε ουσιαστικά από τη μία να δώσουμε κοινωνική προσφορά και να μειώσουμε όσο το δυνατό την εξάρτηση από παραδοσιακές πηγές ενέργειας, από την άλλη να αποκτήσουμε τη δική μας την ανεξαρτησία και να συνεισφέρουμε όσο το δυνατό στην κοινωνική μας πολιτική.

Και, πριν κλείσω, να υπενθυμίσω πάλι για σκοπούς της ευαισθησίας μας ότι το 2018 τον Δεκέμβριο, πάλι με αφορμή την ψήφιση του κρατικού προϋπολογισμού, τέθηκε μια προϋπόθεση, για να ψηφίσουν κάποιιο τον προϋπολογισμό, να παραχωρήσουμε €45 εκατομ., για να μειώσουμε κατά πέντε σεντ το λίτρο την τιμή των καυσίμων, για να εκπέμπουμε περισσότερα καυσαέρια και, όταν είχαμε θέσει τότε ως ΕΔΕΚ το θέμα, ότι αυτά τα €45 εκατομ. θα μπορούσαμε ακριβώς να τα αξιοποιήσουμε για το θέμα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και όλα τα υπόλοιπα, ω του θαύματος, μόνο η ΕΔΕΚ καταψήφισε τα €45 εκατομ. Όλοι οι υπόλοιποι τα ψηφίσατε και, όπως σας είχαμε πει τότε, αυτά τα €45 εκατομ. αν όχι σε μερικές εβδομάδες, σε μερικούς μήνες θα ήταν κερδοφορία στα ταμεία των εταιρειών πετρελαιοειδών. Καλά θα είναι -έτσι για να μην ξεχνούμε- να κάνουμε μια ανασκόπηση και να δούμε ακριβώς πώς διακυμάνθηκαν οι τιμές των καυσίμων μεταξύ του Δεκέμβρη του 2018 και του Μάρτη του 2019 για του λόγου του αληθές και για επιβεβαίωση.

Ευχαριστώ πάρα πολύ. Από την πλευρά της ΕΔΕΚ θα ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής επανέρχεται στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Σιζόπουλε.

Ο κ. Λεωνίδου.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Θα μιλήσω σχετικά με την Αρχή Ηλεκτρισμού και για το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών θα πω δυο λόγια.

Ως Δημοκρατικό Κόμμα, καταρχάς για την ΑΗΚ, κύριε Πρόεδρε, δηλώνουμε ότι, είτε έρθει νομοσχέδιο από την κυβέρνηση για τη μερισματική πολιτική είτε όχι, εμείς θα διαφυλάξουμε τον δημόσιο πλούτο του κράτους. Είτε αυτό αφορά την ΑΗΚ είτε οποιονδήποτε άλλο οργανισμό, δημόσιο οργανισμό, εμείς θα τον προφυλάξουμε ως κόρην οφθαλμού. Εμείς θέλουμε να το γνωρίζει η διοίκηση της Αρχής Ηλεκτρισμού και οι άλλοι οργανισμοί. Όπως έχουμε αναφέρει και στην περασμένη συνεδρίαση της ολομέλειας, εμείς θα σταθούμε ανάχωμα στην οποιαδήποτε ιδιωτικοποίηση αυτών των μεγάλων κυρίως οργανισμών. Γι' αυτό θα παρακολουθούμε τη διαχείριση των πραγμάτων από μέρους των διοικήσεων των οργανισμών και ιδιαίτερα της Αρχής Ηλεκτρισμού. Γιατί, αν όντως πίσω από το μυαλό τους έχουν την πρόθεση να ιδιωτικοποιήσουν την ΑΗΚ και να δημιουργήσουν ή να διατηρήσουν συσσωρευμένα προβλήματα και με την αφορμή αυτή να επιδιώξουν στη συνέχεια να σερβίρουν την ιδιωτικοποίηση, εμείς θέλουμε να διαβεβαιώσουμε ότι θα είμαστε παρόντες να αντιμετωπίσουμε κι αυτή την εκδοχή.

Όσον αφορά το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, θα πρέπει να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, ότι είναι ίσως από τους λίγους οργανισμούς στον τόπο στους οποίους υπάρχει τόση αξιοκρατία, γιατί, κατά την άποψή μας, τηρούνται εκεί όλες οι διαδικασίες και όλοι οι κανονισμοί. Και αν παρακολουθήσει κάποιος, θα διαπιστώσει ότι είναι ίσως τα λιγότερα παράπονα που προέρχονται από αυτό το ίδρυμα. Όμως, θεωρούμε ότι είναι και η ώρα που θα πρέπει να εξεταστεί η πιθανότητα ή η δυνατότητα παραχώρησης υποτροφιών και με άλλα κριτήρια, κυρίως κοινωνικά, κάτω από μια άλλη διαδικασία. Εμείς, ως Δημοκρατικό Κόμμα, εισηγηθήκαμε, κύριε Πρόεδρε, να εξευρεθεί κονδύλι. Όταν περισσεύει μέρος από τη φοιτητική χορηγία, να πηγαίνει στο ταμείο του ιδρύματος υποτροφιών, έτσι που να παραχωρείται προς άτομα με κοινωνικά θέματα, με κοινωνικά προβλήματα. Δηλαδή, πέραν της επικρότησης της αριστείας, που είναι το πρώτιστο, εμείς πιστεύουμε ότι ήρθε η ώρα, λόγω και των προβλημάτων των συσσωρευμένων που υπάρχουν στα νοικοκυριά και στις οικογένειες σήμερα, να δοθούν και υποτροφίες με βάση αυτά τα κριτήρια.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Λεωνίδου.

Ο κ. Γιωργάλλας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Για ακόμη μια φορά, για ακόμη μια χρονιά διαπιστώνουμε κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού ότι η Κύπρος υστερεί, καθυστερεί, απουσιάζει από την απεξάρτηση της ηλεκτροπαραγωγής από τα καύσιμα. Και αυτό είναι ένα δεδομένο το οποίο διαχρονικά σέρνεται χωρίς να αλλάζει. Αποτέλεσμα; Υψηλό ενεργειακό κόστος, υψηλή τιμή ηλεκτρικού ρεύματος. Ευθύνη όμως γι' αυτή την ανάπηρη ενεργειακή θέση που έχει σήμερα η Κύπρος έντζει έσσει μόνο η σημερινή κυβέρνηση, έσσει τζι η προηγούμενη τζι η προπροηγούμενη, διότι αυτά τα ζητήματα δεν αποφασίζονται και υλοποιούνται μέσα σε πέντε, έξι, επτά χρόνια. Έπρεπε να υπάρχει ένας σχεδιασμός τον οποίο θα ήταν υποχρεωτικό να εφαρμόσει η Αρχή Ηλεκτρισμού. Διότι η Αρχή Ηλεκτρισμού ίσως είναι η μόνη εταιρεία δημόσιου χαρακτήρα στον κόσμο, που δεν έχει προχωρήσει σε ουσιαστικές επενδύσεις στην αγορά των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Και για να καταλάβουμε πόσο ανάπηρη είναι αυτή η θέση, στην τελευταία έκθεση της ενεργειακής κατάστασης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης -το έπτε προηγούμενως ο Στέφανος- είμαστε σε πορεία υποβάθμισης, από το τέλος. Αλλά οι πρώτες χώρες, οι πρώτες τρεις χώρες είναι η Αυστρία με 73% -παρακαλώ- μερίδιο στο ενεργειακό της μείγμα από ανανεώσιμες πηγές, είναι η Σουηδία με 66% στο ενεργειακό της μείγμα από ανανεώσιμες πηγές τζι είναι τζι η Δανία με 62%!

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Γιώργο Λιλλήκα)

Χώρες που έχουν, καταλαβαίνουμε, πολύ λιγότερη ηλιοφάνεια απ' ότι έχει η Κύπρος, η οποία σέρνεται να πιάσει διψήφιο αριθμό τα τελευταία χρόνια! Για να καταλάβουμε γιατί συμβαίνει αυτό, έντζει θέλει τίποτε, πάμε στον προϋπολογισμό της Αρχής Ηλεκτρισμού τζιαι βλέπουμε «Δαπάνες καυσίμων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και λειτουργού αγοράς €447.295.000»! Αυτό είναι! Είναι τα ενεργειακά συμφέροντα των καυσίμων που καθυστερούν την ανάπτυξη που θα έπρεπε να έσσει η Κύπρος με τόσο ήλιο και λιβανιζόμαστε με μεγαλεπήβολα σχέδια, τα οποία δε θα υλοποιηθούν -τουλάχιστον στον κρίσιμο χρόνο που χρειάζεται τούτος ο τόπος- για να μπορέσουμε να κατεβάσουμε την τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος. Έχει απόλυτο δίκαιο ο Μαρίνος ο Σιζόπουλος, όταν υποδεικνύει ότι εν μέσω πανδημίας θα έπρεπε να υπάρχει ειδική τιμολόγηση στο βιομηχανικό ρεύμα, για να μπορέσουν αυτές οι επιχειρήσεις που προσπαθούν, τουλάχιστον, της παραγωγικής βάσης, να ξαναξεκινήσουν τες μηχανές τους και να γίνουν βιώσιμες! Και είναι λυπηρό τούτο που εννά πω, αλλά θα συμβεί, από τα έξοδα τα λειτουργικά, συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρισμού και των ενοικίων, θα υπάρχουν δυστυχώς επιχειρήσεις που δε θα ξαναξεκινήσουν ποτέ!

Εμείς θα ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό, σε μια έτσι προσπάθεια, λέγοντας όσα ανέφερα, να καταλάβουν κάποιιο -αυτοί που σχεδιάζουν- ότι τουλάχιστον αυτό που θα μπορούσε να γίνει είναι να ανοίξει λίγο η ΑΗΚ τους ορίζοντες της και να προχωρήσει σε έναν λαμπρό τομέα, όπως είναι αυτός των ανανεώσιμων πηγών, με έργα συγχρηματοδοτούμενα -είναι εδώ που χρειάζεται η φαντασία και το όραμα- συγχρηματοδοτούμενα έργα με τον ιδιωτικό τομέα, τα οποία θα μπορέσουν να αλλάξουν αυτή την ενεργειακή αναπηρία που ανέλυσα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Γιωργάλλα.

Ο κ. Ονούφριος Κουλλά.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Λογικά, αυτοί που μας ακούν τώρα θα λεν ότι είναι πολύ εύκολο να αυξήσουμε την ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, να μειώσουμε κατακόρυφα τους ρύπους και να μειώσουμε και την τιμή του ρεύματος. Αν είναι έτσι, πρέπει να πάμε να διδάσουμε και όλες τις άλλες χώρες που αγωνίζονται να πετύχουν τους περιβαλλοντικούς τους στόχους και εν πάση περιπτώσει δεν πρέπει και να ανησυχούμε για τον πλανήτη, γιατί υπάρχει ο τρόπος ο εύκολος να λυθούν όλα αυτά! Αν είναι εύκολο να γίνουν επενδύσεις τζιαι να είναι όλα μόνο θετικά και όμορφα και ωραία, γιατί χρειάζεται το Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, το Ταμείο ΑΠΕ; Ψηφίζουμε προϋπολογισμό, φορολογούμε τον κόσμο στην τιμή της κιλοβατώρας, να μαζέψουμε χρήματα, για να επιδοτήσουμε τι; Επενδύσεις σε ΑΠΕ. Γιατί δε γίνονται μόνες τους; Γιατί δε γίνεται αύριο όλος ο κόσμος να ξεκινήσει να επενδύει στην οροφή του, στην επιχείρησή του κ.τ.λ.; Γιατί ακόμα δεν έχουν φτάσει στο σημείο να είναι τόσο ανταγωνιστικές, που να βάζει όλος ο κόσμος από μόνος του. Άρα, υπάρχει ένα κόστος στην περιβαλλοντική προστασία, που εμείς είμαστε υπέρ τού να αναλάβουμε αυτό το κόστος λελογισμένα.

Αυτό το κόστος, αγαπητοί συνάδελφοι, μειώνεται χρόνο με τον χρόνο και αυτό είναι ένα πολύ καλό νέο. Και καλά, λέω, δεν προστρέξαμε να δαπανήσουμε εκατοντάδες εκατομμύρια -το έκαμαν άλλες χώρες και μετάνιωσαν- όταν το κόστος μειώνεται συνέχεια. Δεσμευθήκαμε σκανδαλωδώς, ως χώρα, το 2009, με συμβόλαια σε αιολική ενέργεια, αγαπητοί συνάδελφοι, με 16,6 σεντ για είκοσι χρόνια να πληρώνει ο φορολογούμενος πολίτης. Και τότε είναι αλήθεια ότι τα φωτοβολταϊκά χρειάζονταν όχι 16,6 σεντ, αλλά 32 σεντ, να επιδοτήσεις.

Μειώνεται το κόστος των φωτοβολταϊκών, ευτυχώς για εμάς που έχουμε ηλιοφάνεια! Και αυτό μας δίδει μια τεράστια προοπτική! Και προβλέπεται να μειωθεί κι άλλο τα επόμενα πέντε χρόνια! Και ίσως σε πέντε χρόνια, γι' αυτά που επιδοτήσαμε πριν από πέντε χρόνια, να λέμε πάλι ότι ήταν υψηλό το κόστος! Άρα, αυτή είναι η αλήθεια και θα πρέπει όλοι να τη λέμε, να είμαστε ξεκάθαροι.

Εμείς στηρίξαμε ακόμα και την αύξηση του τέλους ΑΠΕ, για να πετύχουμε το μέγιστο της περιβαλλοντικής προστασίας και τους στόχους μας. Και όντως μου κάνει εντύπωση, που πριν από τρία χρόνια -θυμούμαι καλά- όταν το ψηφίσαμε, το καταψήφισαν οι Οικολόγοι! Οι Οικολόγοι, πρωτοτυπία παγκοσμίως, καταψήφισαν την αύξηση του τέλους ΑΠΕ! Αλλά, κοιτάzte και τώρα, την ώρα που μας κάνουν μάθημα ότι πρέπει να μειώσουμε τους ρύπους, να μην αγοράζουμε 'πού το χρηματιστήριο, όταν πάει να γίνει ένα μεγάλο πάρκο, είναι οι πρώτοι που αντιδρούν: «Να γίνει κάπου αλλού»! Τολμάτε να υποδείξετε μια φορά πού να γίνουν αυτά τα μεγάλα πάρκα! Όπου και να πάμε, θα είστε το πνεύμα της αντιλογίας, κύριε Περδίκη! Αυτή είναι η αλήθεια! Θα αντιστρατεύεστε το καθετί!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Επί προσωπικού, κύριε Πρόεδρε.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Κύριε Περδίκη, δεν είπα τίποτε προς το πρόσωπό σας. Σας λέω ως παράταξη να υποδείξετε πού θέλετε να γίνουν μεγάλα πάρκα. Δεν τολμάτε! Όπου πάει να γίνει ένα έργο για ανακύκλωση σκουπιδιών, αντιδράτε: «Να μετακινηθεί»! Πάει λλιον παρακάτω, αντιδράτε πάλε! Ως παράταξη! Δεν έχω τίποτε επί προσωπικού μαζί σου, αγαπητέ Γιώργο, αυτή είναι όμως η αλήθεια.

Το φυσικό αέριο. Μα, ήταν υψηλή η τιμή, κύριε Στεφάνου. Τώρα μειώθηκε και τώρα αναπτύχθηκε η τεχνολογία και υγροποίησης και απουγροποίησης και μεταφοράς. Κατασκευάζονται όντως σε ναυπηγεία μεγάλοι αριθμοί τεραστίων πλοίων, να μπορούν να κουβαλούν υγροποιημένο φυσικό αέριο. Ε, δεν υπήρχε πιο παλιά, δεν ήταν τόσο εύκολο. Και για μας, το λέω να το ξεκαθαρίσουμε, το φυσικό αέριο πρέπει να έρθει στην Κύπρο, για να μειώσουμε τους ρύπους, αλλά και την ίδια στιγμή να πετύχουμε και έναν άλλο στόχο, να μειωθεί η τιμή του ρεύματος! Όπως ήταν πριν από μερικά χρόνια, θα αυξανόταν το τελικό κόστος στον καταναλωτή. Πολύ σωστά ετέθη ο στόχος ότι αν δε δείχνει μια μελέτη ότι θα μειωθούν οι ρύποι 20%, καλύτερα να μην έρθει το φυσικό αέριο και να κάνουμε άλλες δουλειές, για να μειώσουμε τους ρύπους. Αν είναι να αυξηθεί δηλαδή, τι θα πετύχουμε για τους καταναλωτές; Όντως, πετύχαμε τους στόχους μας δύο χρόνια πριν για ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ. Τους πετύχαμε και πρέπει να βάλουμε πιο φιλόδοξους στόχους και είναι εφικτό με τη μείωση της τιμής της κιλοβατώρας. Και σωστά, λέω, δε βιαστήκαμε.

Σε ό,τι αφορά το κόστος αποφυγής, αγαπητέ Στεφάνου, είναι θέμα των κρατικών ενισχύσεων και των επιδοτήσεων. Μειοδοτικό διαγωνισμό μπορούμε να κάνουμε, αλλά για μεγάλα πάρκα υπάρχουν αυτές οι χαμηλές τιμές που έχετε πει, όχι εν ελλείψει επιδοτήσεων. Με επιδοτήσεις υπάρχουν χαμηλές τιμές σε μειοδοτικούς διαγωνισμούς ανά το παγκόσμιο, και στη Σαουδική Αραβία και στην Αίγυπτο. Έν' σωστά τα παραδείγματα που είπατε, αλλά σε τεράστια πάρκα, σε τεράστια, που δεν ξέρω πού θα πάμε να τα κάμουμε τζιαι αν θα υπάρχουν τζιαι οι αντιδράσεις οι γνωστές που είπα τζιαι προηγουμένως.

Θέλω να πω τζιαι κάτι για τη μερισματική πολιτική, να υποδείξω μια υποκρισία μας! Στο να δώκει μέρισμα η ΑΗΚ €10 εκατομ., για να κάμει στοχευμένη κοινωνική πολιτική το κράτος, εγώ λέω είμαστε εναντίον. Όταν ο πρόεδρος όμως της παράταξής μας είπε να μειωθεί η τιμή του ρεύματος, εν είπε κάποιος έν' ζημιά για την ΑΗΚ, εν αρτίρησε κανένας, είπαμε «ωραία, να μειωθεί»! Τζιαι εγώ συγχάιρω την ΑΗΚ που για έξι μήνες εμείωσε την τιμή του ρεύματος τζιαι ο κόσμος, νοικοκυριά και επιχειρήσεις, εγλίτωσε €30 εκατομ.! Άρα, ή θα λαλείτε «είμαστε εναντίον της μερισματικής πολιτικής τζιαι εν δεχόμαστε να μειωθεί η τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος» ή όποιο 'πού τα δύο για μένα έν' το ίδιο πράγμα σε ό,τι αφορά τη βιωσιμότητα του ημικρατικού οργανισμού, που εν πάση περιπτώσει ενημερώνω ότι κάποια στιγμή -νομίζω το '16- βγήκε τζιαι μια απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την οποία η ΑΗΚ δεν κατατάσσεται εκεί που πάει για ιδιωτικοποίηση... Είναι το χρηματιστήριο, οι κατοικίες εις το Τρόδος τζιαι το κρατικό λαχείο νομίζω μόνο. Έτσι, απλώς για να καθησυχαστούμε.

Και έρχομαι τώρα στο τελευταίο και κλείνω. Νούσιμα, σωστά, μελετημένα, πρέπει να πετύχουμε φιλόδοξους στόχους σε ό,τι αφορά το περιβάλλον και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Έχουμε τώρα και μια τεράστια ευκαιρία. Περίπου τα €400 εκατομ. από το €1 δις του Ταμείου Ανάκαμψης θα παν σε τέτοιες πολιτικές και έχουν ήδη εξαγγελθεί σχέδια για τους συμπολίτες μας για θερμομόνωση, να μειώσουν την κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος με επιδότηση, για απόσυρση οχημάτων, για ηλεκτρικά οχήματα, για υποδομές φόρτισης, αλλά σίγουρα και για ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, που να μπορεί και ο κάθε πολίτης στο σπίτι του, στην επιχείρησή του να μειώσει την κατανάλωσή του και να προστατεύσει ταυτόχρονα το περιβάλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Κουλλά.

Κύριε Καυκαλιά, να μιλήσεις τελευταίος.

Ο κ. Χρίστου.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα ξεκινήσω από το θέμα της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, λέγοντας το εξής: Θα ψηφίσουμε υπέρ του προϋπολογισμού και υπερασπιζόμαστε την ΑΗΚ, για να μην καταλήξει σε χέρια ιδιωτών. Αυτό το μήνυμα πάει σε όσους σκέφτονται ή προγραμματίζουν μακροπρόθεσμα την ιδιωτικοποίηση αυτής της επιχείρησης. Είναι περιουσία του κυπριακού λαού, έχουμε σπαταλήσει εκατοντάδες εκατομμύρια, για να τη στηρίξουμε, και θα είναι στρατηγική υποδομή για το κράτος και πρέπει να κρατηθεί ως μέρος της κρατικής μηχανής. Ταυτόχρονα όμως, ζητούμε τόσο από τη διοίκηση όσο και από τους αρμόδιους φορείς να κοιτάζουν το θέμα των χρεώσεων του ηλεκτρικού ρεύματος. Και, επειδή άκουσα προηγουμένως την τοποθέτηση του βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού, υπάρχει μια λογική για το 2021 και βασίζεται στο εξής: Από την αρχή της επιδημίας παγκοσμίως οι τιμές των καυσίμων έχουν μειωθεί. Επομένως, δεν είναι παράλογο να ζητούμε για περίοδο τουλάχιστον μέχρι τον Ιούνιο να υπάρξει γενναία μείωση τόσο για το ηλεκτρικό ρεύμα προς τις επιχειρήσεις όσο και για τις οικογένειες. Αυτά όσον αφορά την ΑΗΚ.

Για το θέμα του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού από την πλευρά μας θέλουμε να βλέπουμε ανθρώπους με γνώση και αγάπη για τον αθλητισμό να προωθούν τη χώρα μας, τους αθλητές μας, τα σωματεία μας και να αναγνωρίζονται οι επιτυχίες τους. Προϋποθέσεις υπάρχουν, ταλέντα υπάρχουν αρκετά στην Κύπρο. Το ζήτημα είναι η σωστή αξιοποίηση αυτών των ανθρώπων. Και να προσέξουμε ποιους διορίζουμε στον εν λόγω οργανισμό, γιατί έγινε το προγεφύρωμα, η αφετηρία να ξεκινήσουν αρκετοί την πολιτική τους καριέρα. Συνέβη τα προηγούμενα χρόνια, συνέβη και σήμερα. Είναι προθάλαμος προθέρμανσης για κάποιους, ώστε να στελεχώσουν τα ψηφοδέλτια, κυρίως των μεγάλων κομμάτων που τους διορίζουν στους εν λόγω οργανισμούς. Αυτό είναι το πρώτο ζήτημα.

Το δεύτερο ζήτημα αφορά τις χορηγίες προς τις ομοσπονδίες. Πέρα από το ποδόσφαιρο, που είναι το κεντρικό άθλημα στην Κύπρο, υπάρχουν πολλά άλλα αθλήματα και υπάρχουν αθλητές οι οποίοι διαπρέπουν στο εξωτερικό και είναι άγνωστοι στην κυπριακή κοινωνία. Αναφέρω ενδεικτικά ομοσπονδίες και αθλήματα, όπως η τοξοβολία, κατηγορίες σκοπευτών, ο μηχανοκίνητος αθλητισμός, οι πολεμικές τέχνες, η επιτραπέζια αντισφαίριση, όπου θα έπρεπε να έχουν περισσότερη στήριξη από το κράτος, γιατί αυτοί οι άνθρωποι και αυτές οι ομοσπονδίες εκπροσωπούν επάξια τη χώρα μας στο εξωτερικό με αρκετές και σημαντικές επιτυχίες.

Τέλος, όσον αφορά γενικότερα το θέμα του αθλητισμού, θέλω από τη δική μας πλευρά να θέσω ένα ερώτημα. Τόσα χρόνια γνωρίζουμε ότι η άθληση βοηθά τον ανθρώπινο οργανισμό να βελτιώνεται. Σε περίοδο επιδημίας έχουμε επιλέξει να κλείσουμε τον αθλητισμό, έχουμε επιλέξει να σταματήσουμε τις προπονήσεις, να περιορίσουμε τα παιδιά στο σπίτι και δεν ξέρω κατά πόσο αυτό τελικά είναι ωφέλιμο. Εξ όσων γνωρίζω τουλάχιστον, υπήρξαν ελάχιστα κρούσματα σε ακαδημίες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Χρίστου.

Ο κ. Μυλωνάς.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τρία, έτσι, τηλεγραφικά σημεία, για να υπενθυμίσω σε όλους τι κάμνουμε περίπου. Συζητούμε τον προϋπολογισμό της ΑΗΚ.

Το πρώτο που θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, μου το θύμισε πριν από λίγο σε μια φιλική κουβέντα ο πρόεδρος της Συμμαχίας, ο κ. Λιλλήκας, να υπενθυμίσω ότι το '07 ήταν ενώπιον αυτού του σώματος μία πρόταση η οποία ήταν από κυβερνητικής πλευράς. Ήταν ο μακαρίτης Τάσος Παπαδόπουλος. Θα φέρναμε μια πλατφόρμα, για να φέρνει το υδροποιημένο φυσικό αέριο στην Κύπρο. Τότε δυστυχώς ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ, Αναστασιάδης και Χριστόφιας, απέτρεψαν την έλευση του φυσικού αερίου. Ήταν το σκάνδαλο του αιώνα. Ελπίζω σήμερα από άλλες θέσεις όλοι μας, να μην κάνουμε τα λάθη που κάναμε για μικροπολιτικούς λόγους και να δούμε με ποιους τρόπους μπορούμε να βελτιώσουμε και την ΑΗΚ, εάν χρειάζεται. Διότι με ανησύχησε πολύ €1 δις και κάτι, αν είδατε, και €797 εκατομ. τα έσοδα. Κρατούμε αυτό το σημείο.

Δεύτερον, μιλούμε για την ΑΗΚ, η οποία θα παρέχει... και μας ανησυχούν τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα και εκείνο και το άλλο και είναι μια εταιρεία η οποία παράγει την ενέργεια με μαζούτ. Ξέρετε, είναι λίγο τραγελαφικό να το λέμε. Σε άλλες χώρες μπορεί να ήταν ανέκδοτο.

Και το τρίτο που θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, και, επειδή εδώ ήταν ο κ. Νεοφύτου, αλλά είμαι σίγουρος ο κ. Τορναρίτης θα του το μεταφέρει -πρόεδρος κόμματος, εννοώ- ο κ. Στεφάνου, ο κ. Σιζόπουλος, ο κ. Λιλλήκας και ο τέως, ο κ. Περδίκης, είναι και η Άννα Θεολόγου, δεν ξέρω αν μετέχει στη Σύσκεψη των Αρχηγών η Άννα,

δε γνωρίζω ειλικρινά, αλλά έν' μια καλή ιδέα. Σήμερα ποιο είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα των μικρομεσαίων; Είναι οι χιλιάδες των επιχειρήσεων, οι οποίες χρωστούν στην ΑΗΚ. Ας πάμε όλοι μαζί μια φορά να πούμε μπορούμε να πληρώνουμε 10%, για παράδειγμα, τα χρωστούμενα στην ΑΗΚ, μέχρι να ξοφλήσουν, αφού θα ξεκινήσουν στις 16, να πάρουν μια ανάσα. Μπορούμε να βρούμε άλλες ευφάνταστες ιδέες να τους στηρίξουμε μέσω της ΑΗΚ, που είναι ημικρατικός οργανισμός, γι' αυτό και διαφωνούμε με τον στρατηγικό επενδυτή, αν διαφωνούμε, ή με τις ιδιωτικοποιήσεις και τα συναφή... Πρακτικά πράγματα, να τα δει ο κόσμος και να τα ζήσει. Μπορούμε. Εγώ είμαι βέβαιος ότι μπορούμε και είμαι βέβαιος ότι θα αναλάβει κάποιος πρωτοβουλία από τους αρχηγούς στη σύσκεψη να προωθήσει μια κοινή πρόταση, για να έχουμε αποτέλεσμα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Μυλωνά.

Ο κ. Παπαγιάννης.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα κάνω τρία σχόλια για τρεις διαφορετικούς προϋπολογισμούς.

Το σχόλιο που έχω να κάμω για την ΑΗΚ είναι ότι, όπως και σε σχέση με τις άλλες φορολογίες ή άλλους λογαριασμούς που πρέπει να πληρώνει ο πολίτης, έχουμε δει -και νομίζω γνωρίζετε όλοι δίχως καμία αμφιβολία- ότι τα εισοδήματα, κυρίως των ανθρώπων που ασχολούνται με τον ιδιωτικό τομέα, έχουν κουρευτεί σε πολύ μεγάλα ποσοστά. Την ίδια ώρα οι υποχρεώσεις των πολιτών συνεχίζουν σχεδόν στην ολότητά τους να υπάρχουν στο 100%. Κάνω έκκληση, αν αυτό θα μπορεί να ακουστεί από τους αρμοδίους, τουλάχιστον για τις φορολογίες που έχουν άμεση σχέση με την επιδημία, να μπορέσει να υπάρξει, έστω και στην υστάτη, μία πιο αυξημένη ελάφρυνση. Πρέπει να κατανοήσουμε όλοι ότι υπάρχουν συμπολίτες μας που δεν μπορούν να πληρώσουν τις υποχρεώσεις τους και δε φέρουν οι ίδιοι καμία ευθύνη.

Όσον αφορά τον προϋπολογισμό του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών, θέλω να πω αυτό που έχω πει και τα τελευταία χρόνια στην ψήφιση αυτού του προϋπολογισμού, ότι δεν είναι δυνατό να υπάρχουν συμπατριώτες μας οι οποίοι είναι πολύτεκνοι με τέσσερα ή πέντε παιδιά και να μην είναι δικαιούχοι σε κάποιες συγκεκριμένες υποτροφίες, επειδή υπάρχει δήθεν πολύ μεγάλη περιουσία της οικογένειας. Το τραγικό είναι ότι, στην περίπτωση που υπάρχει μεγάλη περιουσία κάποιων οικογενειών, που σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να είναι και €1 εκατομ., αυτή η περιουσία είναι μεθο και δεν μπορούν να τη χρησιμοποιήσουν. Αυτός είναι λόγος που το 2021 υπάρχουν οικογένειες που δε θα λάβουν, παραδείγματος χάριν, τη φοιτητική χορηγία. Την ίδια στιγμή υπάρχουν κάποιοι άλλοι πολίτες αυτού του κράτους που θα πάρουν κάποιες από τις χορηγίες και είναι εντελώς παράλογο να υπάρχει αυτή η αδικία. Αναφέρω τη φοιτητική χορηγία απλώς ως ένα παράδειγμα.

Όσον αφορά τον προϋπολογισμό του Ταμείου Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας, θέλω να κάμω δύο σχόλια. Το πρώτο είναι ότι, όπως έχω αναφέρει ξανά, υπάρχουν μερικές δεκάδες συμπατριωτών μας που αδικούνται παράφορα όσον αφορά την έκδοση της άδειας κυνηγιού. Το έχω πει και στους αρμοδίους υπουργούς, το έχω πει και στη Βουλή. Έχουμε καταθέσει και μία πρόταση και αρκετές εισηγήσεις. Αυτοί οι άνθρωποι έχουν τελειώσει την οποιαδήποτε ποινή είχαν, οι ποινές τους δεν έχουν καμία σχέση με το αντικείμενο και συνεχίζουν το Υπουργείο Δικαιοσύνης και το Υπουργείο Εσωτερικών να μην αλλάσσουν με δική τους απόφαση αυτή την αδικία. Επίσης, θέλω να πω ότι είναι ανάγκη επιτέλους από το αρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών, σε συνδυασμό με το Υπουργείο Γεωργίας, να αλλάξει ολιστικά ο τρόπος που αντιμετωπίζουν θέματα που αφορούν τη διαχείριση είτε του γεύτοπου είτε της ενίσχυσης του θηράματος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Παπαγιάννη.

Η κ. Θεολόγου.

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα πω επιγραμματικά ότι θα ψηφίσουμε όλους τους προϋπολογισμούς, εκτός από τον προϋπολογισμό του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού και τον προϋπολογισμό του Ταμείου Θήρας και θα δώσω τον λόγο που δε θα ψηφίσουμε τους εν λόγω προϋπολογισμούς.

Όσον αφορά τον προϋπολογισμό του ΚΟΑ -καθαρά θέμα, θέλω να πιστεύω, το οποίο είδαμε μέσα στην επιτροπή και το αντιλαμβανόμαστε όλοι οι συνάδελφοι, εδώ και τρία χρόνια- ένας κώδικας δεοντολογίας για τη συμπεριφορά των ατόμων του αθλητισμού και των ομοσπονδιών, κύριε Πρόεδρε... Περιμένουμε, περιμένουμε να έρθει κοντά μας τούτος ο κώδικας δεοντολογίας και να δούμε πώς θα εφαρμοστεί από πλευράς του ΚΟΑ- τίποτε ακόμα. Γίνονται καταγγελίες από αθλήτριες για θέματα σεξουαλικής παρενόχλησης και κακοποίησης, ο

ΚΟΑ νίπτει τας χείρας του, γιατί δεν έχει τις κατάλληλες επιτροπές να διερευνήσουν αυτά τα ζητήματα. Μας μιλά για επιτροπές ισότητας των φύλων, αλλά επί της ουσίας δεν μπορεί να γίνει τίποτε, για να υπάρξει η διαφύλαξη αυτών των δικαιωμάτων των αθλητών, που έχουμε δει στο τέλος της ημέρας και έχουν δει το φως της δημοσιότητας όλες αυτές οι καταγγελίες. Γι' αυτό τον λόγο, κύριε Πρόεδρε, καθαρά για θέμα προσέγγισης του ΚΟΑ προς το κοινοβούλιο, εμείς θα καταψηφίσουμε τον προϋπολογισμό του ΚΟΑ.

Όσον αφορά τον προϋπολογισμό του Ταμείου Θήρας, θα έπρεπε να υπάρχουν περισσότερα κονδύλια όσον αφορά τη διαφώτιση και την παιδεία και την εκπαίδευση των κυνηγών που όλοι βλέπουμε ότι έχουν συμπεριφορές οι οποίες δεν είναι περιβαλλοντικές και όλοι αντιλαμβάνονται ότι αυτό το θέμα θα έπρεπε να τύχει περισσότερης σημασίας από πλευράς του Ταμείου Θήρας, όπως επίσης δεν υπάρχουν κονδύλια ή αρκετά κονδύλια όσον αφορά την αναβάθμιση των βιοτόπων. Γι' αυτό τον λόγο χρησιμοποιούνται δυστυχώς κονδύλια για οχήματα, για στολές, για ζητήματα τα οποία, να μην χρειάζονται, αλλά επί της ουσίας κονδύλια τα οποία θα υποβοηθήσουν τις αρμοδιότητες και το αντικείμενο με το οποίο ασχολείται το Ταμείο Θήρας δεν είναι ικανοποιητικά.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Θεολόγου.

Τελευταίος ομιλητής ο κ. Καυκαλιάς.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΑΥΚΑΛΙΑΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Κουλλά, είναι πολύ εύκολο να μειώσουμε τους ρύπους, να αυξήσουμε τη συνεισφορά των ΑΠΕ. Το να μειώσουμε την τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος σίγουρα δεν είναι εύκολο. Αλλά να παραμείνουμε ουραγοί και εκτός κάθε στόχου είναι άλλο και είναι αυτό που επικρίνουμε την κυβέρνηση. Από εκεί και πέρα, είχαμε μείωση 10% στην τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος σε δύσκολες μέρες για την κοινωνία, λόγω του ότι υπήρχε η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, αφού -ευτυχώς για την κοινωνία- δε σας πέρασε να ξεπουλήσετε τον οργανισμό.

Θέλω, κύριε Πρόεδρε, να κάμω και δύο αναφορές σε δύο άλλους προϋπολογισμούς, στον προϋπολογισμό του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού πρώτα και μετά στον προϋπολογισμό του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών.

Να εκφράσω καταρχάς την ικανοποίησή μας, γιατί στον νόμο του προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού περιλαμβάνεται ποσό που αφορά τη στήριξη των προσφυγικών σωματείων στον βασικό νόμο στον προϋπολογισμό και δε θα χρειαστεί με συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς περί τα τέλη του χρόνου να εγκρίνουμε οποιοδήποτε επιπρόσθετο κονδύλι. Από εκεί και πέρα, θέλω να εκφράσω την απογοήτευσή μας και να μεταφέρω την ίδια ώρα την απογοήτευση και την αγανάκτηση αθλητικών σωματείων, αθλητικών παραγόντων των ίδιων των αθλητών για τα κακώς έχοντα που επικρατούν σε αριθμό αθλητικών ομοσπονδιών. Φαινόμενα κακοδιαχείρισης, διαπλεκόμενα συμφέροντα, διασπάθιση δημοσίου χρήματος, κατεστημένα, εκφοβισμός, παρενοχλήσεις είναι μερικά από τα κακά που καταγράφονται στη λειτουργία των ομοσπονδιών. Και, ενώ συμβαίνουν όλα τούτα, η ανώτατη αθλητική αρχή του τόπου μας, ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού, στην καλύτερη περίπτωση να πω ότι δεν επιδεικνύει την αναγκαία πολιτική βούληση. Δεν ασκεί τον απαιτούμενο έλεγχο, για να αλλάξουν τα δεδομένα, εξού και το γεγονός ότι οι πολυδιαφημιζόμενες εξαγγελίες για δημιουργία ενιαίας αθλητικής νομοθεσίας και για εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας του ΚΟΑ, έμειναν ανεκπλήρωτες δηλώσεις, που η αλήθεια είναι ότι επαναλαμβάνονται κάθε χρόνο.

Να ενημερώσω το σώμα, κύριε Πρόεδρε, ότι ως ΑΚΕΛ, ακριβώς για να ελέγξουμε αυτή την ασυδοσία που επικρατεί, εγγράφουμε θέμα στην επιτροπή Παιδείας της Βουλής με τίτλο «Τα φαινόμενα της κακοδιαχείρισης που εντοπίζονται στις αθλητικές ομοσπονδίες και οι ανεπαρκείς έλεγχοι από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού» με την παράκληση προς τον πρόεδρο της επιτροπής κατά προτεραιότητα να δώσει χώρο στην επιτροπή και χρόνο, για να εξετάσει το συγκεκριμένο θέμα, διότι είναι εξαιρετικά κρίσιμο και σοβαρό.

Και μια αναφορά, κύριε Πρόεδρε, με την άδειά σας, για τον προϋπολογισμό του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών να πω ότι για το 2021 είναι ελλειμματικός, αγαπητοί συνάδελφοι, ο προϋπολογισμός κατά €2 εκατομ., λόγω της μειωμένης κρατικής χορηγίας. Το έλλειμμα προβλέπεται να καλυφθεί από το αποθεματικό του ιδρύματος και ακούστε τούτο, συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, το οποίο ανέρχεται στα €2 εκατομ. Αποθεματικό, το οποίο έχει δημιουργηθεί, αν είναι ποτέ δυνατό, από κονδύλια για υποτροφίες, οι οποίες δεν έχουν διατεθεί τα προηγούμενα χρόνια. Κάμαμε μαξιλαράκι στις πλάτες της κοινωνίας και των φοιτητών μας, κύριε Πρόεδρε. Η κυβέρνηση είναι εκτεθειμένη, γιατί δε δαπανήθηκε τα προηγούμενα χρόνια όλο το κονδύλι που είχε στη διάθεσή του το ίδρυμα, γιατί, από τη στιγμή που υπήρχε πλεόνασμα, δε διηύρυνε τα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια, για να καλύψουμε όσο το δυνατόν περισσότερους φοιτητές σε μια περίοδο σε χρόνια δύσκολα, σε χρόνια που φοιτητές εγκαταλείπουν τις σπουδές τους.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

Κυβέρνηση και Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών παρουσιάστηκαν κατώτεροι των περιστάσεων και των αναγκών της κοινωνίας.

Και, επειδή βλέπω τον κ. Τορναρίτη να ζητά τον λόγο, να πω και στον κ. Τορναρίτη σε σχέση με την προηγούμενη παρέμβασή του ότι το κοινωνικό κράτος δεν είναι στη θεωρία που φαίνεται, για να πρέπει να κριθεί από τα λόγια αλλά στην πράξη, κύριε Τορναρίτη, και εδώ αποδεικνύεται κοινωνική αναληψία από την κυβέρνηση.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Πρόεδρε... Ευχαριστώ, σας αγαπώ, κύριε Καυκαλιά, εν' εντάξει... Να πω το εξής...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολλή αγάπη πέφτει δαμέσα τζιαι στο τέλος εννά σκοτωθούμε!

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να πω το εξής: Ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα ψηφίσει όλους τους προϋπολογισμούς. Να τοποθετηθούν όλοι τουλάχιστον να περιορίσουμε λίγόν... Έθθα απαντήσω στον κύριο Καυκαλιά. Δικαίωμά του να λέει τα δικά του. Τα είπα προηγουμένως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μιχάλη, είχες ζητήσει τον λόγο. Είπα να μεν σου τον δώκω, αλλά εν' αδικία για λλόου σου να πούμε!

Ο κ. Σοφοκλέους είχε ζητήσει τον λόγο και είπα έθθα βάλω άλλους ομιλητές.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Όι, όι έθθα... Εμείς ετελειώσαμε.

Είπαμε, ψηφίζουμε όλοι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμη ετελειώσατε...

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Να τοποθετηθούν, για να πάμε στο άλλο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μιχάλη, θέλεις να μιλήσεις;

ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Μια διευκρίνιση ήθελα να κάμω τζιαι ένα σχόλιο. Δε θα κάμω το σχόλιο. Θα πω τη διευκρίνιση.

Παύλο, μπορούν να κάμουν διακανονισμό οι εταιρείες για έξι μήνες με 16% κάθε μήνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 10 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση κονδυλίων ύψους €1.188.837.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Δημιουργία νέων θέσεων. Άρθρο 5.

Κατάργηση θέσεων. Άρθρο 6.

Μείωση κλιμάκων εισδοχής. Άρθρο 7.

Απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων. Άρθρο 8.

Απαγόρευση προσλήψεων έκτακτων υπαλλήλων και πρόσθετου έκτακτου προσωπικού για την κάλυψη έκτακτων και εποχιακών αναγκών. Άρθρο 9.

Απαγόρευση σύναψης σύμβασης ή συμφωνίας για σκοπούς παροχής άτοκου δανείου για απόκτηση ιδιωτικού οχήματος από το προσωπικό της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου. Άρθρο 10.

Αναπροσαρμογή του ύψους των απολαβών. Άρθρο 11.

Φορολόγηση επιδομάτων. Άρθρο 12.

Απαγόρευση απασχόλησης συνταξιούχων προσώπων. Άρθρο 13.

Απαγόρευση αντικατάστασης υπαλλήλων που αποχωρούν. Άρθρο 14.

Απαγόρευση αντικατάστασης ωρομίσθιου προσωπικού που αποχωρεί. Άρθρο 15.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 16.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη των εσόδων. Άρθρο 17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 έως 17;

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Να τα βάλετε όλα μαζί, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όι, όι έσειι που εννά ψηφίζουν υπέρ τζιαι κατά. Εν μπορώ να τα βάλω ούλλα μαζί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Να μετρήσουμε, κύριε Πρόεδρε.

Τριάντα τέσσερις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμη, ο κ. Περδίκης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

(Αστειευόμενος)

Επί προσωπικού ξεχάσετέ το. Τον ψήφο εν τον λοαρκάζετε; Κύριε ελέησον!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είντα μ' πού ξεχάσαμε επί προσωπικού; Τζιείνα που είπε ο Ονούφριος;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Τζιαι εγώ αγαπώ σε!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, μία αποχή και καμία ψήφο εναντίον, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει διαφοροποίηση η ψηφοφορία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τέσσερις ψήφοι υπέρ, μία αποχή και καμία εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, μία αποχή και καμία ψήφο εναντίον, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 11 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου ποσού ύψους €3.539.677 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Μείωση κλιμάκων εισδοχής. Άρθρο 5.

Απαγόρευση προσλήψεων για την κάλυψη έκτακτων αναγκών. Άρθρο 6.

Αναστολή πλήρωσης κενών θέσεων. Άρθρο 7.

Φορολόγηση επιδομάτων. Άρθρο 8.

Αναπροσαρμογή του ύψους των απολαβών. Άρθρο 9.

Απαγόρευση απασχόλησης συνταξιούχου προσώπου. Άρθρο 10.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 11.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη των εσόδων. Άρθρο 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 έως 12;

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός είπε ότι είναι όλοι υπέρ. Μέτρα τους μια φορά τζαι βάλλε τους αριθμούς.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Όι έννεν έτσι, τώρα να δεις που να διαφοροποιούνται. Απλώς, για να μη σηκώνετε... Εν καλά που λαλεί ο...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τέσσερις υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

Εν έσει ούτε αποχές.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαγιάννη, αποχή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όσοι ψήφισαν είναι τριάντα τέσσερις ψήφοι υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, μία αποχή και καμία ψήφο εναντίον, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τέσσερις ψήφοι υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με την ίδια αναλογία, τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, μία αποχή και καμία ψήφο εναντίον, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 12 θέματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών ποσού ύψους €125.883.384 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο στα κονδύλια. Άρθρο 5.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη των εσόδων. Άρθρο 6.

Μείωση κλιμάκων εισδοχής. Άρθρο 7.

Απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων. Άρθρο 8.

Απαγόρευση προσλήψεων για την κάλυψη έκτακτων και εποχιακών αναγκών. Άρθρο 9.

Απαγόρευση παροχής άτοκου δανείου για την αγορά ιδιωτικού μηχανοκίνητου οχήματος. Άρθρο 10.

Φορολόγηση επιδομάτων. Άρθρο 11.

Απαγόρευση απασχόλησης συνταξιούχων προσώπων. Άρθρο 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 έως 12;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, μία αποχή και καμία ψήφο εναντίον, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών του 2021 Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με την ίδια αναλογία, τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, μία αποχή και καμία ψήφο εναντίον, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 13 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού ποσού ύψους €47.210.780 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Δημιουργία νέων θέσεων. Άρθρο 5.

Κατάργηση θέσεων. Άρθρο 6.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη των εσόδων. Άρθρο 7.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 8.

Μείωση κλιμάκων εισδοχής. Άρθρο 9.

Απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων. Άρθρο 10.

Απαγόρευση προσλήψεων για την κάλυψη έκτακτων αναγκών. Άρθρο 11.

Φορολόγηση επιδομάτων. Άρθρο 12.

Αναπροσαρμογή του ύψους των απολαβών. Άρθρο 13.

Εναλλαξιμότητα. Άρθρο 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 έως 14;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εναντίον η κ. Θεολόγου; Η κ. Θεολόγου.

Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, μία εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία πράσινη αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μία αποχή.

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, μία ψήφο εναντίον και μία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού του 2021 Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, μία εναντίον και μία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 14 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου ποσού ύψους €8.800.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Λειτουργός που ασκεί έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 5.

Λειτουργός υπεύθυνος για την είσπραξη των εσόδων. Άρθρο 6.

Φορολόγηση επιδομάτων. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 έως 7;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα επτά υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα επτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, καμία αποχή και καμία εναντίον, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 15 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας ποσού ύψους €11.126.310 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Μείωση κλιμάκων εισδοχής. Άρθρο 5.

Αναπροσαρμογή του ύψους των απολαβών. Άρθρο 6.

Απαγόρευση προσλήψεων ωρομίσθιου προσωπικού και προσωπικού για την κάλυψη έκτακτων και εποχιακών αναγκών. Άρθρο 7.

Απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων. Άρθρο 8.

Φορολόγηση επιδομάτων. Άρθρο 9.

Απαγόρευση απασχόλησης συνταξιούχων προσώπων. Άρθρο 10.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 11.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη των εσόδων. Άρθρο 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 έως 12;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία ψήφος εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία επίσης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, μία ψήφο εναντίον και μία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας του 2021 Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία ψήφο εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, μία ψήφο εναντίον και μία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 16 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Ειδικού Ταμείου του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία ποσού ύψους €148.900 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2021. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη των εσόδων. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 έως 6;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα επτά υπέρ, κύριε Πρόεδρε. Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον δεν έχει;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ούτε αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Ειδικού Ταμείου του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία του 2021 Νόμος του 2021.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα επτά υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, καμία αποχή και καμία ψήφο εναντίον, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμόν 17 θέμα, που είναι «Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Λειτουργία Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021».

Τον σκοπό, κυρία Δημητρίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση των βασικών κανονισμών, ώστε στη σύνθεση του Συμβουλίου της Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών να μπορεί να συμμετέχει και ένα μέλος από κάθε Τομέα της Ιατρικής Σχολής, το οποίο θα ορίζεται από το Συμβούλιο των Τομέων της Ιατρικής Σχολής και η επιλογή του θα επικυρώνεται από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Κύπρου.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού για τους κανονισμούς «Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Λειτουργία Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Γιώργος Τ. Γεωργίου

Αννίτα Δημητρίου

Πανίκος Λεωνίδου

Γιώργος Κάρουλλας

Μιχάλης Γιωργάλλας

Αντρέας Καυκαλιάς

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού εξέτασε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 13, 20 και στις 27 Ιανουαρίου 2021.

Στις πιο πάνω συνεδριάσεις κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας και του Πανεπιστημίου Κύπρου (ΠΚ). Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής.

Με τους προτεινόμενους κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 32 του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου, τροποποιούνται οι υφιστάμενοι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Λειτουργία Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών) Κανονισμοί, ώστε στη σύνθεση του Συμβουλίου της Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών να μπορεί να συμμετέχει και ένα μέλος από κάθε τομέα της Ιατρικής Σχολής, το οποίο θα ορίζεται από

το Συμβούλιο Τομέων της Ιατρικής Σχολής και η επιλογή του θα επικυρώνεται με απόφαση της Συγκλήτου του ΠΚ.

Ειδικότερα, με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην εισηγητική έκθεση που συνοδεύει τους υπό αναφορά κανονισμούς, στο Συμβούλιο της Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν υπάρχει εκπροσώπηση της Ιατρικής Σχολής, λόγω του ότι στη σχετική πρόνοια των υφιστάμενων κανονισμών προβλέπεται μεταξύ άλλων ότι στο πιο πάνω συμβούλιο συμμετέχουν μέλη των επιτροπών μεταπτυχιακών σπουδών του κάθε τμήματος του ΠΚ. Λαμβανομένου όμως υπόψη του ότι η Ιατρική Σχολή αποτελείται από τομείς και όχι τμήματα, δεν μπορούσε έως τώρα να εκπροσωπηθεί στο πιο πάνω συμβούλιο. Γι' αυτό η προώθηση της προτεινόμενης ρύθμισης κρίθηκε αναγκαία, ώστε να ρυθμιστεί η δυνατότητα συμμετοχής και μελών των τομέων της Ιατρικής Σχολής στο εν λόγω συμβούλιο.

Περαιτέρω, επειδή η Ιατρική Σχολή δεν έχει ακόμη αυτονομηθεί, στην προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται επίσης ότι μέχρι την αυτονόμησή της στο Συμβούλιο της Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών θα συμμετέχει ένα μέλος του Συμβουλίου των Τομέων της Ιατρικής Σχολής, το οποίο θα ορίζεται από αυτό και η επιλογή του θα επικυρώνεται από τη σύγκλητο.

Στο πλαίσιο της συζήτησης ενώπιον της επιτροπής, ο εκπρόσωπος του ΠΚ συμφώνησε με τις πρόνοιες των υπό αναφορά κανονισμών, οι οποίοι, όπως επισήμανε, έχουν συζητηθεί στα συλλογικά όργανα του ΠΚ και υπήρξε ομοφωνία όσον αφορά την προώθησή τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των κανονισμών κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στην έγκριση των κανονισμών.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρισής τους;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα επτά υπέρ. Ομόφωνο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία ψήφος εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 18 θέμα είναι «Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021».

Να διαβαστεί ο σκοπός.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμών για την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1833 της Επιτροπής της 24^{ης} Οκτωβρίου 2019 για την τροποποίηση των Παραρτημάτων I, III, V και VI της Οδηγίας 2000/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά καθαρά τεχνικές προσαρμογές και της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/739 της Επιτροπής της 3^{ης} Ιουνίου 2020 για την τροποποίηση του Παραρτήματος III της Οδηγίας 2000/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τη συμπερίληψη του ιού SARS-CoV-2 στον κατάλογο των βιολογικών παραγόντων για τους οποίους είναι γνωστό ότι προσβάλλουν τον άνθρωπο και για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1833 της Επιτροπής, καθώς και την επικαιροποίηση τεχνικού χαρακτήρα προνοιών που περιλαμβάνονται σε αυτούς.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τους κανονισμούς «Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021»

Παρόντες:

Αντρέας Φακοντής, πρόεδρος	Χαράλαμπος Πιπτοκοπίτης
Ευανθία Σάββα	Ηλίας Μυριάνθους
Σκευή Κούτρα Κουκουμά	Γιώργος Πεردίκης
Μάριος Μαυρίδης	Μαρίνος Μουσιούτσας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 12 και 26 Ιανουαρίου και στις 2 Φεβρουαρίου 2021. Στις συνεδρίες της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και της συνδικαλιστικής οργάνωσης ΠΕΟ. Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ), οι συνδικαλιστικές οργανώσεις ΣΕΚ και ΔΕΟΚ και οι εργοδοτικές οργανώσεις ΟΕΒ και ΚΕΒΕ, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 38 του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου, είναι η τροποποίηση των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμών για την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1833 της Επιτροπής της 24^{ης} Οκτωβρίου 2019 για την τροποποίηση των Παραρτημάτων I, III, V και VI της Οδηγίας 2000/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά καθαρά τεχνικές προσαρμογές και της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/739 της Επιτροπής της 3^{ης} Ιουνίου 2020 για την τροποποίηση του Παραρτήματος III της Οδηγίας 2000/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τη συμπερίληψη του ιού SARS-CoV-2 στον κατάλογο των βιολογικών παραγόντων για τους οποίους είναι γνωστό ότι προσβάλλουν τον άνθρωπο και για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1833 της Επιτροπής, καθώς και η επικαιροποίηση τεχνικού χαρακτήρα προνοιών που περιλαμβάνονται σε αυτούς.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, αρμόδια αρχή για την εφαρμογή των προτεινόμενων κανονισμών είναι το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και για την εφαρμογή τους δεν αναμένεται να υπάρξει ουσιαστικό δημοσιονομικό κόστος, καθώς ήδη εφαρμόζεται η υφιστάμενη νομοθεσία για προστασία από βιολογικούς παράγοντες. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, οι επιχειρήσεις θα επιβαρυνθούν με το κόστος εφαρμογής των απαραίτητων μέτρων για συμμόρφωση με τις πρόνοιες των υπό συζήτηση κανονισμών, το οποίο δεν αναμένεται να είναι μεγάλο, διότι οι πρόνοιες των προτεινόμενων κανονισμών εν μέρει ήδη εφαρμόζονται. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, για τους προτεινόμενους κανονισμούς πραγματοποιήθηκε δημόσια διαβούλευση, η οποία ολοκληρώθηκε με τη σύμφωνη γνώμη όλων των εμπλεκόμενων κοινωνικών εταίρων και την έγκρισή τους από το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα.

Σημειώνεται ότι η καταληκτική ημερομηνία για την ενσωμάτωση των διατάξεων της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1833 στην εθνική έννομη τάξη είναι η 20^η Νοεμβρίου 2021 και για την εναρμόνιση με τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/739 είναι η 24^η Νοεμβρίου 2020. Σημειώνεται περαιτέρω ότι οι εν λόγω κανονισμοί κατατέθηκαν στη Βουλή στις 26 Νοεμβρίου 2020.

Ειδικότερα, με τους προτεινόμενους κανονισμούς αντικαθίστανται τα Παραρτήματα I, II, III και VII των βασικών κανονισμών. Στο νέο Παράρτημα I αυτών συμπεριλαμβάνεται και ο ιός SARS-CoV-2 (COVID-19). Συγκεκριμένα, οι πολλαπλασιαστικές εργασίες με τον ιό SARS-CoV-2 πρέπει να διεξάγονται σε εργαστήριο με επίπεδο περιορισμού 3, με πίεση αέρα αρνητική σε σχέση με την ατμοσφαιρική. Αντίθετα, οι μη πολλαπλασιαστικές διαγνωστικές εργαστηριακές εργασίες με τον ιό SARS-CoV-2 (COVID-19) πρέπει να διεξάγονται σε εγκαταστάσεις (διαγνωστικά εργαστήρια) που εφαρμόζουν διαδικασίες ισοδύναμες με το επίπεδο περιορισμού 2 τουλάχιστον.

Οι παρευρισκόμενοι συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των εν λόγω κανονισμών.

Το ΕΤΕΚ, παρ' όλο που δεν εκπροσωπήθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής, απέστειλε ηλεκτρονικό μήνυμα προς την επιτροπή, στο οποίο αναφέρεται ότι συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των προτεινόμενων κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία του προέδρου της και των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του μέλους της βουλευτή της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και του μέλους της βουλευτή του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ,

υιοθετεί τους σκοπούς των υπό αναφορά κανονισμών και εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν κατατεθεί από την εκτελεστική εξουσία.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών και της Συνεργασίας Δημοκρατικών Δυνάμεων επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση των κανονισμών στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στην έγκριση των κανονισμών.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα έξι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία ψήφος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα έξι ψήφους υπέρ, μία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 19 θέμα είναι «Οι περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Κατοχή και Πώληση Ζώων Συντροφιάς) Κανονισμοί του 2021».

Να διαβαστεί ο σκοπός.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Θέσπιση ρυθμιστικού πλαισίου για καθορισμό του τρόπου λειτουργίας των υποστατικών πώλησης ζώων, ώστε να διασφαλίζεται η καλή διαβίωση των ζώων που φιλοξενούνται σε αυτά, καθώς και των ειδών και των κατηγοριών ζώων τα οποία επιτρέπεται να πωλούνται ή/και να κατέχονται.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για τους κανονισμούς «Οι περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Κατοχή και Πώληση Ζώων Συντροφιάς) Κανονισμοί του 2021»

Παρόντες:

Γιώργος Λουκαΐδης, πρόεδρος

Ευανθία Σάββα

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Χρίστος Ορφανίδης

Ελένη Σταύρου

Ρούλα Γεωργιάδου

Σάββια Ορφανίδου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε έντεκα συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 24 Ιουνίου 2020 και 3 Φεβρουαρίου 2021. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, η Επίτροπος Περιβάλλοντος, ο Επίτροπος Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, του Τμήματος Γεωργίας, του Τμήματος Περιβάλλοντος και του Τμήματος Δασών του ίδιου υπουργείου, του Τμήματος Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Εσωτερικών, της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας και του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως του ίδιου υπουργείου, της Αστυνομίας Κύπρου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, του Κυπριακού Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cypria), της Κυπριακής

Εταιρείας Προστασίας Ζώων, του Συνδέσμου «Φωνή για τα Ζώα της Κύπρου», του Παγκύπριου Σωματείου Καταστηματαρχών Κατοικίδιων Ζώων, του Παγκύπριου Κτηνιατρικού Συλλόγου και του Κόμματος για τα Ζώα Κύπρου. Το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, οι Πρόεδροι των Επαρχιακών Επιτροπών Ευημερίας Ζώων, το Κτηνιατρικό Συμβούλιο Κύπρου, η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ), η Κυπριακή Ομοσπονδία Κυνηγίου και Διατήρησης Άγριας Ζωής (ΚΟΚΔΑΖ), ο Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Φίλων Μελωδικών και Καλλωπιστικών Πουλιών, ο Ερπετολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, ο Κυνολογικός Όμιλος Κύπρου, το Σωματείο D.O.G. Rescue Cyprus (Dali Organised Group) και ο Σύνδεσμος Προστασίας Ζώων και Πουλιών Λάρνακας-Αμμοχώστου, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής βουλευτές κ. Χαράλαμπος Πιπτοκοπίτης και κ. Νίκος Κέττηρος.

Σκοπός των κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 6, 9, 10 και 32 του περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμου, είναι η θέσπιση ρυθμιστικού πλαισίου για καθορισμό του τρόπου λειτουργίας των υποστατικών πώλησης ζώων συντροφιάς, ώστε να διασφαλίζεται η καλή διαβίωση των ζώων που φιλοξενούνται σε αυτά, καθώς και των ειδών και των κατηγοριών ζώων συντροφιάς τα οποία επιτρέπεται να πωλούνται ή να κατέχονται ως τέτοια.

Ειδικότερα, στους υπό αναφορά κανονισμούς, όπως αυτοί αρχικά είχαν κατατεθεί στη Βουλή, καθορίζονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τα είδη και κατηγορίες ζώων που θα μπορούν να πωλούνται ή να κατέχονται ως ζώα συντροφιάς.
2. Η διαδικασία και οι προϋποθέσεις αδειοδότησης λειτουργίας υποστατικού πώλησης ζώων συντροφιάς.
3. Οι προδιαγραφές και οι απαιτήσεις για τους χώρους κράτησης και τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων στα εν λόγω υποστατικά, για το προσωπικό που απασχολείται σε αυτά, καθώς και για την τήρηση αρχείων και μητρώων υποστατικών και ζώων συντροφιάς.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, αναφερόμενος στους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών, σημείωσε ότι, λόγω της έλλειψης ρυθμιστικού πλαισίου που να διέπει τη λειτουργία των υποστατικών πώλησης ζώων συντροφιάς και του δεδομένου ότι μέχρι σήμερα δεν υπήρχε κατάλογος με τα είδη ζώων που επιτρέπεται να κατέχονται από πρόσωπα ως ζώα συντροφιάς, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις εισαγωγής και πώλησης ειδών άγριας πανίδας ως κατοικίδια, με όλους τους κινδύνους που εμπεριέχονταν τόσο για τα ίδια τα ζώα όσο και για τους ιδιοκτήτες τους. Συνεπώς, όπως ανέφερε, προέκυψε η ανάγκη για κατάθεση στη Βουλή των υπό συζήτηση κανονισμών, με σκοπό τη ρύθμιση της πώλησης και κατοχής ζώων συντροφιάς από δεόντως αδειοδοτημένα υποστατικά.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Σωματείου Καταστηματαρχών Κατοικίδιων Ζώων, χαιρετίζοντας την κατάθεση των εν λόγω κανονισμών, ανέφερε ότι με την έγκρισή τους ο τρόπος λειτουργίας των υποστατικών πώλησης ζώων συντροφιάς θα τεθεί σε νέα, ενιαία βάση, με αποτέλεσμα να εκλείψουν οποιεσδήποτε ασάφειες απασχολούν τους επαγγελματίες πώλησης ζώων συντροφιάς. Παράλληλα, σε γραπτό υπόμνημα του σωματείου που τέθηκε ενώπιον της επιτροπής καταγράφονται επιφυλάξεις σε σχέση με το πεδίο εφαρμογής των υπό συζήτηση κανονισμών, καθώς και εισηγήσεις για τροποποίηση του κειμένου αυτών, ώστε αυτό να καταστεί πιο σαφές. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων στο εν λόγω υπόμνημα γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του κειμένου των κανονισμών ως ακολούθως:

1. Οποιαδήποτε αναφορά σε κράτηση ζώων συντροφιάς με σκοπό την πώλησή τους να αντικατασταθεί με αναφορά σε φιλοξενία, λόγω του ότι η παραμονή των ζώων στα υποστατικά πώλησης ζώων συντροφιάς είναι προσωρινή.
2. Από το πεδίο εφαρμογής των κανονισμών να εξαιρεθούν οι εγκαταστάσεις και/ή υποστατικά στα οποία παρέχονται οποιεσδήποτε υπηρεσίες σε σχέση με τα ζώα συντροφιάς όπου η διαμονή και/ή η φύλαξη τους είναι για περιορισμένο χρονικό διάστημα μέχρι τη διεκπεραίωση της παροχής των εν λόγω υπηρεσιών.
3. Να απαγορευτεί η πώληση ή η διαφήμιση με στόχο την πώληση ή η προσφορά ή η έκθεση ζώων συντροφιάς με στόχο την πώληση σε χώρο στον οποίο πραγματοποιείται οποιασδήποτε φύσεως εμπόριο, αντί μόνο σε χώρο όπου πραγματοποιείται υπαίθριο, στάσιμο ή λιανικό εμπόριο.
4. Να απαλειφθεί η υποχρέωση κατάθεσης αντίγραφου συμφωνητικού μεταξύ προσώπου που αιτείται την έκδοση πιστοποιητικού διασφάλισης όρων ευημερίας των ζώων και κτηνιάτρου στο οποίο να καταγράφεται η μεταξύ τους συνεργασία αναφορικά με την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων που κρατούνται στο υποστατικό, αφού το θέμα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των ζώων καλύπτεται από άλλες πρόνοιες των κανονισμών που καθορίζουν τους όρους διασφάλισης της ευημερίας των ζώων στα υποστατικά πώλησης ζώων συντροφιάς.

5. Η υποχρέωση κατάθεσης αντιγράφου πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής από πρόσωπο που αιτείται την έκδοση πιστοποιητικού διασφάλισης όρων ευημερίας ζώων να αφορά μόνο υποστατικά πώλησης ζώων συντροφιάς τα οποία θα αρχίσουν να λειτουργούν μετά από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των υπό συζήτηση κανονισμών. Όπως επισημαίνεται, ενοικιαστές υποστατικών τα οποία ήδη λειτουργούν ενδεχομένως να μην έχουν στην κατοχή τους αντίγραφο πολεοδομικής άδειας ή η πολεοδομική άδεια του υποστατικού να καθορίζει διαφορετική χρήση. Η διαδικασία εξασφάλισης πολεοδομικής άδειας είναι χρονοβόρα και ενδεχομένως η εν λόγω άδεια να μην είναι εφικτό να εξασφαλιστεί εντός του χρονικού διαστήματος των δεκαοκτώ μηνών από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των υπό συζήτηση κανονισμών που παρέχεται σε υφιστάμενα υποστατικά πώλησης ζώων συντροφιάς για συμμόρφωση με τις πρόνοιές τους και ως εκ τούτου να απαιτείται να τερματίσουν τις εργασίες τους.
6. Να διασαφηνιστεί στους όρους διασφάλισης της ευημερίας των ζώων στα υποστατικά πώλησης ζώων συντροφιάς ότι όλα τα ζώα πρέπει να είναι σε καλή κατάσταση υγείας. Επίσης ότι ασθενή ή τραυματισμένα ζώα πρέπει να απομονώνονται και να τυγχάνουν κατάλληλης θεραπευτικής αγωγής και φροντίδας, χωρίς καθυστέρηση, από κτηνίατρο και ότι η διενέργεια οποιουδήποτε χειρισμού με σκοπό τη θεραπεία σε ασθενές ή τραυματισμένο ζώο χωρίς οδηγίες κτηνιάτρου απαγορεύεται.
7. Να επανακαθοριστούν οι διαστάσεις της επιφάνειας χώρων κράτησης ζώων στα υποστατικά πώλησης ζώων συντροφιάς, αφού για κάποιες κατηγορίες ζώων κρίνονται υπερβολικά μεγάλες. Όπως επισημαίνεται, η κράτηση των ζώων στους εν λόγω χώρους στα υποστατικά πώλησης ζώων συντροφιάς είναι για μικρές χρονικές περιόδους, ενώ για την υπόλοιπη ζωή τους μετά την πώλησή τους ενδεχομένως να διαβιούν σε πολύ μικρότερους χώρους, για τους οποίους δεν υπάρχει δυνατότητα ελέγχου.

Οι εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων Κύπρου και της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου εξέφρασαν επιφυλάξεις σε σχέση με τις πρόνοιες των Παραρτημάτων των υπό συζήτηση κανονισμών, στα οποία περιλαμβάνεται διαφορετικός κατάλογος για τα ζώα που ορίζονται ως ζώα συντροφιάς σε σχέση με τον κατάλογο που καθορίζει τα ζώα τα οποία επιτρέπεται να κρατούνται και να πωλούνται στα υποστατικά πώλησης ζώων συντροφιάς. Ειδικότερα, όπως ανέφεραν, η συμπερίληψη παραγωγικών ζώων, όπως ο χοίρος, το πρόβατο και τα βοοειδή, στον κατάλογο των ζώων συντροφιάς ενδεχομένως να δημιουργεί τη λανθασμένη εντύπωση ότι επιτρέπεται η κατοχή τους εντός κατοικιών και κατοικημένων περιοχών, με συνεπακόλουθο την πρόκληση σοβαρότατων προβλημάτων οχληρίας, ακόμα και στις περιπτώσεις όπου ο χώρος διατήρησης τέτοιων ζώων ενδεχομένως να ικανοποιεί τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις. Συναφώς, όπως επισήμαναν, για σκοπούς αποφυγής παρερμηνείας των κανονισμών, τα ζώα που ορίζονται ως ζώα συντροφιάς πρέπει να είναι τα ίδια με αυτά που δύναται να κρατούνται και να διατίθενται προς πώληση στα υποστατικά πώλησης ζώων συντροφιάς. Κατανοώντας δε την πρόθεση της εκτελεστικής εξουσίας για ρύθμιση της κατοχής των υπό αναφορά παραγωγικών ζώων, εισηγήθηκαν την κατηγοριοποίησή τους σε ξεχωριστό Πίνακα, ώστε να καθορίζεται ρητά ότι η κατοχή τους επιτρέπεται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις και νοουμένου ότι αυτή δεν έχει ρυθμιστεί ή απαγορευτεί από την οικεία τοπική αρχή. Τέλος, με σκοπό την πλήρη αποσαφήνιση των εξουσιών που παρέχονται στις τοπικές αρχές από τις οικείες νομοθεσίες, επισήμαναν ότι πρέπει να διασαφηνιστεί στο κείμενο των υπό συζήτηση κανονισμών ότι το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις τοπικές αρχές υπερισχύει των προνοιών των υπό συζήτηση κανονισμών.

Η εκπρόσωπος του Κυπριακού Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cypria), συμφωνώντας με επίσης σκοπούς και επίσης επιδιώξεις των κανονισμών, σημείωσε ότι η ρύθμιση επίσης λειτουργίας των υποστατικών πώλησης ζώων συντροφιάς θα έχει θετικές επιπτώσεις για την ευημερία των ζώων, τη δημόσια υγεία, αλλά και την προστασία του περιβάλλοντος. Παράλληλα, επισήμανε την ανάγκη τροποποίησης των Παραρτημάτων των κανονισμών, ώστε να καθοριστεί η συχνότητα επιθεώρησης των υποστατικών κράτησης ζώων συντροφιάς, ενώ ταυτόχρονα υποστήριξε ότι πρέπει να θεσμοθετηθεί μηχανισμός δυνάμει του οποίου να μπορούν να καταγγέλλονται οι ιδιοκτήτες/κάτοχοι υποστατικών τα οποία δεν πληρούν επίσης πρόνοιες του περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμου και των κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού. Τέλος, υιοθετώντας την πρόνοια των κανονισμών για παροχή ενημερωτικού υλικού και πληροφοριών σχετικά με τη φροντίδα ζώων επίσης αγοραστές ζώων, σημείωσε ότι θα ήταν ιδιαίτερα σημαντικό ο αγοραστής να υπογράφει ότι έχει παραλάβει το σχετικό ενημερωτικό υλικό για το είδος που αγοράζει και ότι έτυχε επίσης ανάλογης ενημέρωσης, γεγονός που θα συμβάλει στην περιορισμό των αυθόρμητων αγορών ζώων.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Κτηνιατρικού Συλλόγου Κύπρου εισηγήθηκε την εισαγωγή ρυθμίσεων επίσης κανονισμούς που να διασφαλίζουν την ευημερία των παραγωγικών ζώων που περιλαμβάνονται στα ζώα συντροφιάς τα οποία καθορίζονται στα Παραρτήματα των κανονισμών, αντί επίσης πλήρους απαγόρευσής επίσης. Συγκεκριμένα, εισηγήθηκε επίσης καθοριστούν οι πολεοδομικές ζώνες και οι χώροι επίσης οποίους θα επιτρέπεται τα εν λόγω είδη ζώων να διαβιούν λόγω μεγέθους και κατάστασης των προνοιών των κανονισμών διασφαλιστεί ότι τα εν λόγω ζώα θα τυγχάνουν μεταχείρισης ως κατοικίδια, αντί ως παραγωγικά ζώα που ενδεχομένως να οδηγεί στην παράνομη σφαγή επίσης. Επιπρόσθετα, εισηγήθηκε τη διεύρυνση επίσης υποχρέωσης σήμανσης των ζώων με μικροπλακέττα σε όσο το δυνατό περισσότερα είδη ζώων, ενώ ταυτόχρονα επισήμανε την ανάγκη διευκρίνισης στο κείμενο των κανονισμών ότι η αναφορά σε κτηνίατρο, όπου αυτή απαντά, αφορά σε ιδιώτη κτηνίατρο.

Ο εκπρόσωπος του Κόμματος για τα Ζώα σημείωσε ότι κρίνεται αναγκαίο επίσης ο κατάλογος με τα ζώα συντροφιάς που περιλαμβάνεται επίσης υπό εξέταση κανονισμούς τροποποιηθεί, ώστε τα ζώα με διπλή ιδιότητα, δηλαδή τα ζώα συντροφιάς τα οποία είναι και παραγωγικά ζώα, να διαχωριστούν από τα ζώα συντροφιάς, επίσης γίνεται και σε άλλα κράτη επίσης Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, ανέφερε ότι οι πρόνοιες των κανονισμών θα πρέπει να τροποποιηθούν ανάλογα, ώστε οι δήμοι και οι κοινότητες να μην αποφασίζουν κατά το δοκούν κατά πόσο επιτρέπεται ή όχι να διατηρείται κάποιο είδος ζώου ως ζώο συντροφιάς.

Η εκπρόσωπος της Ένωσης Φιλοζωικών Οργανώσεων Κύπρου «Φωνή για τα Ζώα της Κύπρου» ανέφερε πως, παρ' όλο που η ένωση διαφωνεί με την κράτηση ζώων σε καταστήματα πώλησης ζώων συντροφιάς, με τους υπό αναφορά κανονισμούς θα καθοριστούν οι προϋποθέσεις λειτουργίας των εν λόγω υποστατικών και συναφώς θα μπορούν τουλάχιστον να ελέγχονται από τις αρμόδιες αρχές. Η ίδια εκπρόσωπος επισήμανε την ανάγκη καθορισμού της συχνότητας ελέγχου των υποστατικών από επιθεωρητή τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

Η εκπρόσωπος της Κυπριακής Εταιρείας Προστασίας Ζώων ανέφερε ότι σε περίπτωση που δοθούν ευθύνες στα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια για θέματα που αφορούν την ευημερία των ζώων, εκτός από το ότι θα υπάρξουν ενστάσεις από την Ένωση Δήμων Κύπρου και την Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου, είναι πιθανόν κάποια ζώα να μην κρατούνται ως ζώα συντροφιάς, αλλά να τυγχάνουν κακομεταχείρισης και να ζουν σε άθλιες συνθήκες διαβίωσης, με αποτέλεσμα να απειλείται η δημόσια υγεία της ευρύτερης περιοχής.

Σχολιάζοντας τις απόψεις των επηρεαζόμενων φορέων, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος διαφώνησε με την εισήγηση να περιληφθεί στους υπό συζήτηση κανονισμούς πρόνοια για έλεγχο των υποστατικών πώλησης ζώων συντροφιάς με συγκεκριμένη συχνότητα, διευκρινίζοντας ότι οι επιθεωρητές προχωρούν σε επιθεώρηση των υποστατικών όποτε το κρίνουν αναγκαίο, βάσει εκτίμησης κινδύνου, αλλά και αναλόγως των υπηρεσιακών δυνατοτήτων. Παράλληλα, διευκρίνισε ότι οποιοσδήποτε πολίτης διαπιστώνει παραβίαση των προνοιών των κανονισμών από υποστατικά έχει δικαίωμα να το καταγγείλει στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες για σκοπούς διερεύνησης.

Επίσης, σχολιάζοντας την εισήγηση για αναφορά σε «φιλοξενία» αντί σε «κράτηση» ζώων συντροφιάς στα υποστατικά πώλησης ζώων, διευκρίνισε ότι στον περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμο χρησιμοποιείται ο συγκεκριμένος όρος, όπως και ο όρος «διατηρούνται», γι' αυτό και επισήμανε ότι οποιοσδήποτε από τους δύο αυτούς όρους μπορεί να υιοθετηθεί.

Ο διευθυντής των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών Κύπρου, αναφερόμενος στο θέμα καθορισμού της συχνότητας επιθεώρησης υποστατικών πώλησης ζώων συντροφιάς, αφού συμφώνησε με τους πιο πάνω παρατηρήσεις του εκπροσώπου του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, πρόσθεσε ότι η ευρωπαϊκή νομοθεσία αντιμετωπίζει το συγκεκριμένο θέμα με τον ίδιο τρόπο, παρέχοντας τη δυνατότητα στους αρμόδιες αρχές να πραγματοποιούν επιθεωρήσεις βάσει τους εμπειρογνωμοσύνης τους.

Ο εκπρόσωπος των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ανέφερε ότι τα ζώα κατηγοριοποιούνται αναλόγως της χρήσης τους και όχι αναλόγως του είδους τους. Συνεπώς, βάσει των προνοιών του περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμου, δεν μπορεί να απαγορευτεί η κατοχή κάποιων ειδών ζώων. Όπως διευκρίνισε, ενώ αρχικά είχε καταρτιστεί ένας κατάλογος με τα ζώα συντροφιάς, κατόπιν αιτήματος της Ένωσης Δήμων Κύπρου και της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, ο κατάλογος αυτός διαχωρίστηκε στα ζώα συντροφιάς τα οποία επιτρέπεται σε οποιοδήποτε πολίτη να διατηρεί και στα ζώα που θα πωλούνται από υποστατικά πώλησης ζώων συντροφιάς. Επιπρόσθετα, διευκρίνισε ότι οι πρόνοιες των υπό συζήτηση κανονισμών δεν επηρεάζουν την εφαρμογή του περί Δήμων Νόμου ούτε του περί Κοινοτήτων Νόμου και, συναφώς, η κάθε τοπική αρχή θα έχει τη δυνατότητα ρύθμισης του θέματος κατοχής ζώων συντροφιάς. Ωστόσο, η εισήγηση για καθορισμό στους υπό συζήτηση κανονισμούς συγκεκριμένων περιοχών/ζωνών στις οποίες θα μπορούν να διατηρούνται μεγαλόσωμα ζώα συντροφιάς πιθανόν να δημιουργήσει προβλήματα.

Όσον αφορά τους τεχνικές απαιτήσεις κράτησης ζώων συντροφιάς, ο τους διευκρίνισε ότι η τήρησή τους ελέγχεται στα υποστατικά κράτησης ζώων συντροφιάς, ενώ κάτι τέτοιο δεν μπορεί να γίνει στα υποστατικά των ιδιοκτητών ζώων συντροφιάς. Επιπρόσθετα διευκρίνισε πως, με την υποχρέωση κατάθεσης αντίγραφου συμφωνητικού μεταξύ προσώπου που αιτείται την έκδοση πιστοποιητικού διασφάλισης όρων ευημερίας των ζώων και κτηνιάτρου στο οποίο να καταγράφεται η μεταξύ τους συνεργασία αναφορικά με την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων που κρατούνται στο υποστατικό, σκοπείται η διασφάλιση της υγείας των ζώων. Τους, επισήμανε πως η επιθεώρηση των υποστατικών θα γίνεται με σκοπό την αδειοδότησή τους, ενώ στη συνέχεια αποτελεί υποχρέωση των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, στη βάση ανάλυσης κινδύνου δύναμει συγκεκριμένων κριτηρίων, να καταρτίζουν πρόγραμμα επιθεωρήσεων στα υποστατικά.

Όσον αφορά την ανησυχία των καταστηματαρχών σε σχέση με την προτεινόμενη στους υπό αναφορά κανονισμούς πρόνοια σύμφωνα με την οποία αιτητής, για έκδοση πιστοποιητικού διασφάλισης όρων ευημερίας των ζώων, οφείλει, μεταξύ άλλων εγγράφων, να καταθέσει αντίγραφο πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής του υποστατικού, σημείωσε ότι αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι αριθμός υποστατικών λειτουργεί σε κοινόκτητες οικοδομές και πιθανόν στην πολεοδομική άδεια να μην καθορίζεται η χρήση του υποστατικού ως κατάστημα. Ως

εκ τούτου, η νομιμοποίησή τους ενδεχομένως να απαιτεί πολεοδομική αίτηση για αλλαγή χρήσης του υποστατικού.

Τέλος, ανέφερε στην επιτροπή ότι οι διαστάσεις στους επιφάνειας των χώρων κράτησης ζώων στα υποστατικά έχουν καθοριστεί μετά από διαβούλευση με τους καταστηματαρχες κατοικίδιων ζώων, στηριζόμενοι σε πρότυπα του Ηνωμένου Βασιλείου, ενώ παράλληλα διευκρίνισε ότι το κείμενο των κανονισμών παρέχει αρκετό χρόνο στα υφιστάμενα υποστατικά να εναρμονιστούν με τους νέες απαιτήσεις που θα προκύψουν με την έγκριση των κανονισμών.

Στο στάδιο στους κατ' άρθρον εξέτασης των προνοιών των κανονισμών, την επιτροπή απασχόλησε ιδιαίτερα η προτεινόμενη στους κανονισμούς πρόνοια σύμφωνα με την οποία για την έκδοση πιστοποιητικού διασφάλισης όρων ευημερίας των ζώων απαιτείται από τον αιτητή η κατάθεση, μεταξύ άλλων, αντίγραφου πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής του υποστατικού. Ειδικότερα, μέλη στους επιτροπής εξέφρασαν επιφυλάξεις κατά πόσο εντός του διαστήματος των δεκαοκτώ μηνών που παρέχεται σε υφιστάμενα υποστατικά να συμμορφωθούν με τους πρόνοιες των υπό συζήτηση κανονισμών, αφού τεθούν σε εφαρμογή, είναι εφικτό να ολοκληρωθούν στους οι απαιτούμενες ενέργειες από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και τυχόν άλλα εμπλεκόμενα τμήματα ή υπηρεσίες, σε περίπτωση που απαιτείται νέα πολεοδομική άδεια για αλλαγή χρήσης του υποστατικού. Παρ' όλο που η επιτροπή διευκρίνισε ότι κανένα υποστατικό δεν μπορεί να λειτουργεί χωρίς πολεοδομική άδεια, εντούτοις έκρινε δικαιολογημένη την επέκταση στους μεταβατικής περιόδου από τους δεκαοκτώ μήνες στους είκοσι τέσσερις.

Σημειώνεται ότι το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, μέσω γραπτού υπομνήματος προς την επιτροπή, διευκρίνισε ότι υποστατικά που έχουν εξασφαλίσει πολεοδομική άδεια ή άδεια οικοδομής για κατάσταση μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για λειτουργία χώρων πώλησης ζώων συντροφιάς, χωρίς να απαιτείται η υποβολή πολεοδομικής αίτησης για αλλαγή χρήσης. Μόνο σε περίπτωση όπου στην πολεοδομική άδεια ή/και στην άδεια οικοδομής που εκδόθηκαν για κατάσταση το οποίο πρόκειται να λειτουργήσει ως υποστατικό πώλησης ζώων συντροφιάς περιλαμβάνεται όρος ότι δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως υποστατικό πώλησης ζώων συντροφιάς θα απαιτείται πολεοδομική αίτηση για αλλαγή χρήσης.

Επιπρόσθετα, η επιτροπή, υιοθετώντας τις επιφυλάξεις που εκφράστηκαν από εμπλεκόμενους φορείς σε σχέση με τα ζώα που καθορίζονται ως ζώα συντροφιάς και ειδικότερα δεδομένου ότι στα είδη αυτά περιλαμβάνονται και παραγωγικά ζώα, όπως ο χοίρος, το πρόβατο, η αίγα και τα βοοειδή, κάλεσε το αρμόδιο υπουργείο όπως εξετάσει κατά πόσο τα εν λόγω ζώα δυνατόν να καταταχθούν σε διαφορετική κατηγορία, ώστε η διατήρησή τους να απαιτεί την εκ των προτέρων εξασφάλιση σχετικής άδειας από τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Της, στο στάδιο της κατ' άρθρον εξέτασης των προνοιών των υπό συζήτηση κανονισμών, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη της θέσεις των εμπλεκόμενων φορέων, αποφάσισε της επιφέρει στο κείμενό της της ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Την αντικατάσταση της αναφοράς σε «κράτηση» ζώων, όπου αυτή απαντά στο κείμενο, με αναφορά σε «διατήρηση» ζώων.
2. Την προσθήκη πρόνοιας για εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής των κανονισμών των εγκαταστάσεων και/ή υποστατικών στα οποία παρέχονται οποιοσδήποτε υπηρεσίες σε σχέση με τα ζώα συντροφιάς όπου η διαμονή και/ή φύλαξή της είναι για περιορισμένο χρονικό διάστημα μέχρι τη διεκπεραίωση της παροχής των εν λόγω υπηρεσιών.
3. Την τροποποίηση της πρόνοιας σύμφωνα με την οποία απαγορεύεται η πώληση ή η διαφήμιση με στόχο την πώληση ή η προσφορά ή η έκθεση ζώων συντροφιάς με στόχο την πώληση σε χώρο στον οποίο πραγματοποιείται υπαίθριο, στάσιμο ή λιανικό εμπόριο, ώστε η εν λόγω απαγόρευση να ισχύει σε χώρο στον οποίο πραγματοποιείται οποιασδήποτε φύσεως εμπόριο, με εξαίρεση τα υποστατικά που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανονισμών.
4. Τη διαγραφή της πρόνοιας σύμφωνα με την οποία πρόσωπο που αιτείται την έκδοση πιστοποιητικού διασφάλισης όρων ευημερίας των ζώων υποχρεούται να καταθέσει αντίγραφο συμφωνητικού μεταξύ του ίδιου και κτηνιάτρου αναφορικά με την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων που κρατούνται στο υποστατικό.
5. Την τροποποίηση της πρόνοιας σύμφωνα με την οποία απαιτείται η κατάθεση αντιγράφου πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής από πρόσωπο που αιτείται την έκδοση πιστοποιητικού διασφάλισης όρων ευημερίας ζώων, ώστε να διευκρινιστεί ότι υποστατικό για το οποίο εξασφαλίστηκε πολεοδομική άδεια για χρήση αυτού ως κατάσταση μπορεί να συνεχίσει τη λειτουργία του ως υποστατικό πώλησης ζώων, χωρίς να απαιτείται η υποβολή πολεοδομικής αίτησης για αλλαγή χρήσης, υπό την προϋπόθεση ότι στην πολεοδομική άδεια δεν περιλαμβάνεται όρος που να απαγορεύσει τη χρήση του υποστατικού για το συγκεκριμένο σκοπό.
6. Την εισαγωγή πρόνοιας σχετικά με την υποχρέωση επιθεώρησης των υποστατικών πώλησης ζώων συντροφιάς από την αρμόδια αρχή τουλάχιστον μια φορά ανά τριετία.

7. Την τροποποίηση της πρόνοιας με την οποία παρέχεται δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας εξέτασης της αίτησης για έκδοση πιστοποιητικού διασφάλισης όρων ευημερίας των ζώων για περιορισμένο χρονικό διάστημα, ώστε να καθοριστεί ότι η εν λόγω περίοδος παράτασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις μήνες.
8. Την επέκταση της μεταβατικής περιόδου που παρέχεται σε κατόχους υποστατικών πώλησης ζώων συντροφιάς τα οποία λειτουργούν κατά την ημερομηνία που οι κανονισμοί θα τεθούν σε εφαρμογή να εναρμονιστούν με της πρόνοιές της εντός είκοσι τεσσάρων μηνών αντί δεκαοκτώ.
9. Την εισαγωγή προνοιών, έτσι ώστε να επιτραπεί της κατόχους υφιστάμενων υποστατικών πώλησης ζώων συντροφιάς των οποίων τα μεγέθη επιφάνειας των χώρων διατήρησης ζώων είναι μικρότερα από τα ελάχιστα μεγέθη που καθορίζονται της κανονισμούς να συνεχίσουν να λειτουργούν, παρέχοντάς της μεταβατική περίοδο τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των υπό συζήτηση κανονισμών για συμμόρφωσή της με τα καθορισμένα της κανονισμούς μεγέθη.
10. Την τροποποίηση της πρόνοιας που περιλαμβάνεται της όρους διασφάλισης της ευημερίας των ζώων στα υποστατικά σύμφωνα με την οποία το υποστατικό πρέπει να βρίσκεται υπό την κτηνιατρική επίβλεψη κτηνιάτρου, ώστε να καθοριστεί ότι κτηνίατρος θα παρέχει κατάλληλη θεραπευτική αγωγή και φροντίδα μόνο σε περίπτωση που υπάρχουν ασθενή ή τραυματισμένα ζώα.
11. Την εισαγωγή πρόνοιας σύμφωνα με την οποία οι αγοραστές ζώων θα υποχρεούνται να υπογράφουν σχετικό έντυπο της επιβεβαίωση της παραλαβής ενημερωτικού υλικού και πληροφορικών σχετικά με τη φροντίδα των ζώων που αποκτούν.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της κατ' άρθρον εξέτασης των κανονισμών, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας του Υπουργείου Εσωτερικών κατέθεσε στην επιτροπή υπόμνημα με εισηγήσεις για τροποποίηση του κειμένου τους. Όπως διευκρίνισε στην επιτροπή, παρ' όλο που η υπηρεσία συμμετείχε στο στάδιο διαβούλευσης επί του κειμένου των υπό αναφορά κανονισμών, εντούτοις οι συγκεκριμένες θέσεις προέκυψαν μετά την έγκριση των περί Προστασίας και Διαχείρισης άγριων Πτηνών και Θηραμάτων (Κατοχή Εκτρεφόμενων Ατόμων Ειδών άγριων Πτηνών ή Άγριας Πανίδας) Κανονισμών του 2019 και με αυτές σκοπεύεται η αποφυγή τυχόν σύγκρουσης μεταξύ των προνοιών τους.

Σε συνέχεια γραπτής απάντησης του διευθυντή Κτηνιατρικών Υπηρεσιών στο υπόμνημα της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας αναφορικά με τις επιφυλάξεις που διατυπώθηκαν σε σχέση με τις πρόνοιες των υπό εξέταση κανονισμών, η επιτροπή, υιοθετώντας τις απόψεις που καταγράφονται στην υπό αναφορά επιστολή του διευθυντή των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, αποφάσισε ότι δε χρειάζεται οποιαδήποτε περαιτέρω τροποποίηση.

Το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ανταποκρινόμενο στο αίτημα της επιτροπής, επανεξέτασε τις πρόνοιες των κανονισμών για τις οποίες είχαν εκφραστεί επιφυλάξεις και διαβίβασε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο των κανονισμών. Σημειώνεται ότι στο αναθεωρημένο κείμενο τα ζώα με διπλή ιδιότητα, δηλαδή τα ζώα συντροφιάς τα οποία είναι και παραγωγικά ζώα, δεν είχαν διαχωριστεί από τα άλλα ζώα συντροφιάς που περιλαμβάνονταν στον σχετικό Πίνακα, αλλά συμπεριλήφθηκαν διευκρινιστικές πρόνοιες αναφορικά με τις προϋποθέσεις κατοχής τους. Λόγω τούτου, η επιτροπή κάλεσε εκ νέου το αρμόδιο υπουργείο όπως επανεξετάσει το εν λόγω ζήτημα, ώστε να γίνει σαφής διαχωρισμός των παραγωγικών ζώων από τα υπόλοιπα ζώα συντροφιάς τα οποία θα επιτρέπεται να κατέχονται και να καθοριστεί ρητά ότι για την κατοχή τους ενδεχομένως να ισχύουν ρυθμίσεις ή/και απαγορεύσεις από τις οικείες τοπικές αρχές ή και άλλες αρχές. Συναφώς, το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κατέθεσε στην επιτροπή δεύτερο αναθεωρημένο κείμενο κανονισμών στο οποίο ενσωματώθηκε η εισήγηση της επιτροπής, ενώ παράλληλα αντικαταστάθηκε η αναφορά σε «ζώα συντροφιάς», όπου αυτή απαντά, με αναφορά σε «ζώα που επιτρέπεται να κατέχονται». Συνεπώς, τροποποιήθηκε ο τίτλος των υπό εξέταση κανονισμών ως «Οι περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Κατοχή και Πώληση Ζώων) Κανονισμοί του 2020». Επίσης, στο υπό αναφορά αναθεωρημένο κείμενο των κανονισμών, το αρμόδιο υπουργείο επέφερε πρόσθετες επιμέρους τροποποιήσεις, ώστε το πεδίο εφαρμογής των κανονισμών να καταστεί πιο σαφές.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος αποφάσισε να υιοθετήσει το δεύτερο αναθεωρημένο κείμενο κανονισμών όπως κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος στο οποίο ενσωμάτωσε τις τροποποιήσεις τις οποίες είχε αποφασίσει στο στάδιο της κατ' άρθρον εξέτασης του αρχικού κειμένου των κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιον της, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Συναγερμού, του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και του μέλους της βουλευτή του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, τάσσεται υπέρ της έγκρισης των κανονισμών όπως αυτοί τελικά έχουν διαμορφωθεί, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος τους, ώστε να αναφέρονται ως «Οι περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Κατοχή και Πώληση Ζώων) Κανονισμοί του 2021».

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της Αλληλεγγύης επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών των κανονισμών κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του σώματος.

Σημειώνεται ότι το μέλος της επιτροπής βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, παρ' όλο που υιοθετεί τους σκοπούς και επιδιώξεις των κανονισμών, ανέφερε πως θα υποβάλει σχετικές τροπολογίες στη Βουλή για περαιτέρω τροποποίηση του κειμένου των κανονισμών, όπως αυτό διαμορφώθηκε σύμφωνα με τα πιο πάνω, οι οποίες θα αφορούν την απαγόρευση πώλησης σκύλων από υποστατικά πώλησης ζώων, με σκοπό να καλλιεργηθεί η πρακτική υιοθεσίας σκύλων από καταφύγια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Υπάρχει και τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει τροπολογία των Οικολόγων, αλλά πρώτα να δούμε αν υπάρχουν ομιλητές. Υπάρχουν ομιλητές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Η κ. Σταύρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Σταύρου, ο κ. Λουκαΐδης, άλλος; Ο κ. Μυλωνάς. Άλλος; Περιμένετε να ακούσετε τζιαι τζιένα που εννά ακούσετε τζιαι εννά σηκώσετε τα σιέρκα σας ύστερα. Ένεν έτσι;

Λοιπόν, ο κατάλογος ανοίγει και κλείνει τώρα. Οι ομιλητές είναι τρεις, η κ. Σταύρου, ο κ. Λουκαΐδης και ο κ. Μυλωνάς. Θέλετε να μιλήσετε άλλοι; Όχι.

Η κ. Σταύρου. Ορίστε.

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΥΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι κανονισμοί αυτοί είναι ένα πολύ σημαντικό έργο που επιτελέσαμε στην επιτροπή, διότι ο σκοπός αυτών των κανονισμών είναι η θέσπιση ενός ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία των υποστατικών πώλησης ζώων συντροφιάς, ώστε να διασφαλίζεται η καλή διαβίωση των ζώων που φιλοξενούνται σε αυτά, καθώς και των ειδών και κατηγοριών ζώων συντροφιάς τα οποία επιτρέπεται να πωλούνται ή να κατέχονται ως τέτοια.

Ταυτόχρονα, με την έγκριση των κανονισμών ο τρόπος λειτουργίας των υποστατικών τίθεται σε νέα ενιαία βάση, με αποτέλεσμα να εκλείψουν οποιεσδήποτε ασάφειες. Επίσης, θα μπορούν να λειτουργούν χωρίς να απαιτείται η υποβολή πολεοδομικής αίτησης για αλλαγή χρήσης και αυτό θα ισχύει υπό την προϋπόθεση ότι στην πολεοδομική άδεια δε θα περιλαμβάνεται όρος που να απαγορεύει τη χρήση του υποστατικού για τον συγκεκριμένο σκοπό.

Εισάγεται επίσης πρόνοια σχετικά με την υποχρέωση των υποστατικών αυτών τουλάχιστον μία φορά ανά τριετία. Επιπλέον, επεκτείνεται η μεταβατική περίοδος που παρέχεται στους κατόχους υποστατικών πώλησης ζώων συντροφιάς η δυνατότητα να εναρμονιστούν με τις πρόνοιες των κανονισμών εντός είκοσι τεσσάρων μηνών αντί δεκαοκτώ. Επίσης, εισάγεται πρόνοια που επιτρέπει στους κατόχους υποστατικών, έτσι όπως καθορίζεται στους νέους κανονισμούς, να συνεχίζουν να λειτουργούν, έστω και εάν τα μεγέθη των υποστατικών αυτών έχουν αλλάξει και έχουν διαφοροποιηθεί και τους δίνεται μια μεταβατική περίοδος τριών ετών, για να συμμορφωθούν. Κρίνεται σημαντική και η εισαγωγή πρόνοιας με την οποία οι αγοραστές θα υποχρεούνται να υπογράφουν και έντυπο υλικό που να τους επεξηγεί πώς να φροντίζουν τα ζώα τους και γενικά είναι ένα πάρα πολύ θετικό πλαίσιο για την ευημερία των ζώων, τη δημόσια υγεία και την προστασία του περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λουκαΐδης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Όντως, πρόκειται για σημαντικό κανονιστικό πλαίσιο, η συζήτηση του οποίου ξεκίνησε επί της δικής σας προεδρίας, έγινε πάρα πολλή δουλειά σε έντεκα συνεδριάσεις και το αποτέλεσμα είναι ενώπιον της ολομέλειας. Έχει περιγράψει η συνάδελφος σε γενικές αδρές γραμμές το περιεχόμενο. Επιτέλους, πολύ αργοπορημένα, αλλά έστω αργοπορημένα επιχειρείται να ρυθμιστεί το πλαίσιο λειτουργίας των καταστημάτων πώλησης ζώων,

γνωστό ως «pet shop», και αυτό θα αφορά και τα ίδια τα υποστατικά για σκοπούς αδειοδότησης, αφορά το ποια ζώα συντροφιάς θα μπορούν να πωλούνται στα καταστήματα πώλησης ζώων. Έχει αποκλειστεί μια σειρά από ζώα, τα οποία χαρακτηρίζονταν αρχικά στο νομοσχέδιο ως ζώα συντροφιάς, καθορίζονται οι μηχανισμοί ελέγχου, καθορίζονται και μια σειρά από άλλες παράμετροι που διασφαλίζουν σε μεγάλο βαθμό την ευημερία των ζώων που θα παραμένουν προσωρινά στα καταστήματα αυτά, μέχρι να βρουν πρόσωπα τα οποία θα τα κατέχουν.

Έχει προχωρήσει η επιτροπή σε μια σειρά από αλλαγές επί του του κειμένου στις έντεκα συνεδριάσεις και νομίζω ότι έχουμε ένα καλό συναινετικό αποτέλεσμα ενώπιόν μας με μια μόνο τροπολογία από τους συναδέλφους του Κινήματος Οικολόγων, που αφορά την πλήρη απαγόρευση πώλησης σκύλων από τα pet shops, από τα καταστήματα πώλησης ζώων. Δεν ξέρω αν θα πρέπει να μιλήσω και εκ μέρους των υπόλοιπων συναδέλφων της επιτροπής.

Κρίναμε, κύριε Πρόεδρε, και τοποθετούμαι και επί της τροπολογίας, για να μην επανερχόμαστε, ότι δεν έχει έννοια να προχωρήσουμε σε μια τέτοια ρύθμιση πλήρους απαγόρευσης, δεδομένου ότι τα pet shops δεν είναι τα μόνα που μπορούν να διαθέτουν σκύλους προς πώληση και άρα δεν επιτυγχάνεται ο στόχος, ο ευγενικός κατά τα άλλα στόχος, για να μην παρεξηγηθώ, να εξωθούμε όσους θέλουν να αποκτήσουν σκύλο να πηγαίνουν στα καταφύγια. Η πραγματικότητα είναι ότι αυτό το σώμα έχει επιτρέψει και έχει δώσει πρόσφατα τη δυνατότητα να αγοράζονται σκύλοι και από τα εκτροφεία, άρα κάποιος μπορεί να πάρει από εκτροφείο σκύλο και ο καθένας μπορεί να εισαγάγει από το εξωτερικό επίσης, ταυτόχρονα μάλιστα, μέχρι και τέσσερις σκύλους. Οπότε, εάν θέλει να αποκτήσει με άλλο τρόπο σκύλο, μπορεί να τον αποκτήσει και το να το απαγορεύσουμε πλήρως από τα ελάχιστα pet shops... Από την πληροφόρηση που έχω ζητήσει και έχω λάβει, μιλούμε για περίπου 10%, δηλαδή έχουμε περίπου εκατόν υποστατικά, σε αυτά δέκα από τα εκατόν είναι που πωλούν σκύλους και μάλιστα είναι ράτσες που δεν τις βρίσκει κάποιος στα καταφύγια. Είναι ακριβοί κατά κανόνα σκύλοι, οι μικρές ράτσες σκύλων, τσιουάουα κ.λπ., των €500 και άλλα που δεν τα βρίσκει κάποιος στα καταφύγια. Οπότε, κρίναμε ότι σε αυτό το στάδιο τουλάχιστον και με δεδομένη την ευρύτερη εικόνα δε χρειάζεται να πάμε σε πλήρη απαγόρευση της πώλησης σκύλων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μυλωνάς.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η ιδιότητα του πολίτη εμπεριέχει το στοιχείο των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων. Αν έχει μια σημασία να λέμε μια κουβέντα πάνω σε τούτα τα θέματα, όταν παίρνει κάποιος ζώο, δεν είναι μόδα, δεν είναι μόνο συντροφιά, είναι ζωντανό πλάσμα και έχεις και υποχρεώσεις απέναντί του και απέναντι και στους συμπολίτες σου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Ο κ. Περδίκης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κοιτάξετε, κύριε Πρόεδρε, το θέμα της διευθέτησης της λειτουργίας των καταστημάτων πώλησης ζώων είναι πάρα πολύ σημαντικό. Εγώ θυμάμαι από το 2001 που ήμουν στη Βουλή θα έχω καταθέσει τουλάχιστον τρεις κοινοβουλευτικές ερωτήσεις για το θέμα αυτό διαχρονικά και είμαι ίσως ο πιο ευτυχής από όλους σας που σήμερα ψηφίζεται αυτό το νομοσχέδιο.

Να εξηγήσω την τροπολογία του κ. Θεοπέμπτου και γιατί τίθεται. Εν μέρει, επιχειρηματολογώντας εναντίον της ο κ. Λουκαΐδης, έδωσε και την τεκμηρίωση γιατί εμείς θέλουμε να ψηφιστεί αυτή η τροπολογία, δηλαδή να απαγορευτεί στα καταστήματα πώλησης ζώων να πωλούν σκύλους. Υπάρχουν καταφύγια σκύλων υπερφορτωμένα, πρέπει να κατευθύνονται οι πολίτες και νομίζω ότι όλοι μας λέμε και ιδιαίτερα εμείς, ως Οικολόγοι, πάντα συστήνουμε σε όσους θέλουν να αποκτήσουν έναν σκύλο να πάρουν από καταφύγια. Έχουμε δει πάρα πολλούς πολιτικούς με πρώτο τον πρώτο πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας, πολλούς αρχηγούς κομμάτων να βγάζουν φωτογραφίες, όταν πηγαίνουν σε καταφύγια σκύλων, και να παίρνουν τον σκύλο τους από το καταφύγιο σκύλων. Ακόμα και στο εξωτερικό πολλοί σπουδαίοι ηγέτες παρουσιάζονται να παίρνουν τον σκύλο τους από το καταφύγιο και το αγοράζουν. Δηλαδή προτρέπουμε με διαφημιστικά κόλπα τους πολίτες να παίρνουν τα σκυλιά από τα καταφύγια, αλλά, όταν έρχεται η ώρα να ψηφίσουμε ένα μέτρο που θα εξωθεί - χρησιμοποίησε μια πολύ δυνατή φράση ο...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, φτάνει. Να τελειώσει ο κ. Περδίκης, να μιλήσει η κ. Ορφανίδου και τέρμα. Σας παρακαλώ πάρα πολύ! Σας παρακαλώ! Έχουμε ένα επείγον θέμα, το οποίο θα πάρει μία, μιάμιση ώρα ακόμα. Σας παρακαλώ πάρα πολύ!

Ναι, κύριε Περδίκη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Έντζιε μίλησα πολλά, κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Περδίκη, έντζιε κάμνω σου παρατήρηση, απλώς, επειδή βλέπω να σηκώνονται χέρια, λέω πού εννά πάμε να σταθούμε!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Έλεγα λοιπόν ότι κάμνουμε μια τροποποίηση που -δε θα έλεγα εξωθεί- ωθεί τους ενδιαφερόμενους να πάρουν έναν σκύλο από τα καταφύγια και βρίσκει άρνηση.

Να πω και κάτι άλλο, επειδή με ρώτησε προηγουμένως ο κ. Μυλωνάς, για μια συγκεκριμένη πρακτική που υπάρχει στην Κύπρο, η μαύρη αγορά. Αυτή τη στιγμή υπάρχει μια διαδικασία παράτυπη -γιατί δεν υπάρχει νομοθεσία- αναπαραγωγής σκύλων. Υπάρχουν αναπαραγωγείς οι οποίοι ανεξέλεγκτα αναπαράγουν σκύλους και τους πλασάρουν στην αγορά μέσω κάποιων από τα καταστήματα σκύλων. Αυτά τα σκυλιά, τις ράτσες που λέει ο αγαπητός Γιώργος Λουκαΐδης, είναι από αυτούς τους παράνομους εκτροφείς ή αναπαραγωγείς των σκύλων που τα προμηθεύονται.

Εμείς είμαστε ευτυχείς και θα είμαστε σε θέση να δεχτούμε να πωλούνται και σε καταστήματα ζώων σκυλιά, όταν θα καθοριστεί διά νόμου με ποιο τρόπο μπορεί κάποιος να εκτρέφει, να αναπαράγει σκύλους. Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει στη νομοθεσία -είναι μια άλλη έλλειψη που υπάρχει στη νομοθεσία- πώς αδειοδοτείται και ποιος μπορεί να αναπαράγει σκύλους.

Χθες είδα στο Facebook μια φίλη μου η οποία έβαλε τον σκύλο τον αρσενικό σπάνιας κινέζικης ράτσας και λέει «αναζητώ θηλυκό για αναπαραγωγή»!

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν την έκαμες delete 'πού φίλη σου;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Έκαμά την!

Ευχαριστώ, κύριε Δημητρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Περδίκη, συντόμευε, σε παρακαλώ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Ετέλειωσα, αγαπητέ κύριε Πρόεδρε. Εξήγησα τους λόγους τεκμηριωμένα γιατί πρέπει να ψηφιστεί η τροπολογία του κ. Θεοπέμπτου.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Λοιπόν, η κ. Ορφανίδου.

ΣΑΒΙΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πάρα πολύ σύντομα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό, κυρία Ορφανίδου, και ένα λεπτό ο κ. Παπαγιάννης.

ΣΑΒΙΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ:

Μετράτε το, Πρόεδρε.

Λοιπόν, πάρα πολύ σύντομα να πούμε ότι είναι ένα πολύ σημαντικό νομοσχέδιο, όπως λέχθηκε από τους προλαλήσαντες, αλλά θέλουμε να περάσουμε το μήνυμα, παρ' όλο που καταψηφίζουμε την τροπολογία του κ.

Περδίκη για τους λόγους που έχουν αναφερθεί, ότι παροτρύνουμε τον κόσμο πραγματικά να υιοθετεί από τα καταφύγια. Αυτή είναι η δική μας θέση, αυτό είναι που θέλουμε να κάνει ο κόσμος, εάν και εφόσον μπορεί να μεγαλώσει και να δώσει τις σωστές συνθήκες διαβίωσης σε έναν σκύλο ή σε ένα κατοικίδιο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαγιάννης.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πολύ σύντομος.

Απλώς, θέλω να κάμω μία παράκληση, επειδή στην Κύπρο υπάρχουν καταφύγια που συνεργάζονται με διάφορα pet shops, τα οποία πωλούν σκύλους ή ωθούν τον κόσμο προς την πώληση σκύλων από τα καταφύγια. Ξέρω τρεις περιπτώσεις και είναι κρίμα να υπάρχει οποιοσδήποτε κίνδυνος...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λίνο, εννοείς pet shops τα οποία πωλούν...

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Τα οποία συνεργάζονται με καταφύγια όχι μόνο στο θέμα της πώλησης σκύλων. Πολλές φορές δωρίζονται οι σκύλοι στην προσπάθεια ακριβώς να αποφύγουν αυτό το θέμα και είναι κρίμα να υπάρξει οποιοδήποτε πρόβλημα. Θεωρώ ότι είναι πιο λογικό να υπάρχει μια πιο σωστή προσέγγιση, έτσι ώστε να μη δημιουργήσουμε περαιτέρω πρόβλημα. Το λέω εντελώς επικοινωνητικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει την τροπολογία των Οικολόγων.

ΡΟΥΛΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ:

Ε, να πούμε και εμείς -συγγνώμη, μισό δευτερόλεπτο- ότι συμφωνούμε και εμείς να παίρνουν τους σκύλους από τα καταφύγια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Γεωργιάδου, εντάξει, οκεί.

Να διαβαστεί η τροπολογία των Οικολόγων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτεινόμενη τροπολογία του κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών για τους κανονισμούς «Οι περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Κατοχή και Πώληση Ζώων Συντροφιάς) Κανονισμοί του 2021»

1. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του Παραρτήματος II των πιο πάνω κανονισμών με τη διαγραφή από αυτό του ακόλουθου σημείου:

«1	Σκύλος	Dog	Canis lupus familiaris ή Canis familiaris».
----	--------	-----	---

Σημειώσεις:

- α. Με την τροπολογία σκοπεύεται η απαγόρευση πώλησης σκύλων από υποστατικά πώλησης ζώων, με σκοπό να καλλιεργηθεί η πρακτική υιοθεσίας σκύλων από καταφύγια.
- β. Να γίνουν οι συνεπακόλουθες νομοτεχνικές αλλαγές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ ψήφοι εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι οκτώ ψήφους εναντίον, μία ψήφο υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το τελευταίο θέμα της ατζέντας για σήμερα ήταν ένα έκτακτο θέμα που ήρθε σήμερα, που έφερε η επιτροπή Νομικών, ο κ. Γεωργίου, αλλά θα σας το πω από τώρα, για να ξέρετε ότι αυτό που θα συζητήσουμε τώρα θα είναι το τελευταίο. Είναι το θέμα που κηρύξαμε επείγον, για να πάει στην επιτροπή, έχει αναβληθεί εκείνο το θέμα της επιτροπής Νομικών. Απλώς, το λέω για να μην επανέρχομαι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ο περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, έχει αναβληθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το υπ' αριθμόν 20 θέμα είναι εξ αναβολής και τιτλοφορείται «Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την έγκριση του Κώδικα Αρχών και Κανόνων Δεοντολογίας για τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει την απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την έγκριση Κώδικα Αρχών και Κανόνων Δεοντολογίας για τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΕΠΕΙΔΗ επέστη ο χρόνος για αποτύπωση αρχών και κανόνων δεοντολογίας για τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων κατά το πρότυπο όλων των σύγχρονων αντιπροσωπευτικών σωμάτων,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ σε πλείστα όσα σύγχρονα δημοκρατικά κράτη υφίστανται κανόνες αυτορρύθμισης εκ παραλλήλου με τον κανονισμό λειτουργίας ενός αντιπροσωπευτικού σώματος, οι οποίοι ενσωματώνονται σε κώδικες δεοντολογίας που ρυθμίζουν πλείστα όσα θέματα εμπόπιοντα στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων των βουλευτών, μεταξύ των οποίων και θέματα σύγκρουσης συμφερόντων, με την ανάληψη προσωπικής δέσμευσης των βουλευτών να προβαίνουν εθελουσίως σε δήλωση σύγκρουσης συμφερόντων, σε κάθε περίπτωση κατά την οποία σαφώς προκύπτει ή θα προκύψει ή διαφαίνεται και/ή αναμένεται ότι θα προκύψει τέτοια περίπτωση,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ κρίνεται ότι η υιοθέτηση αρχών και κανόνων δεοντολογίας για τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων μέσω αυτορρύθμισης είναι αναγκαία, ώστε να ικανοποιηθούν μεταξύ άλλων και οι διεθνείς και ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της Δημοκρατίας και ειδικότερα οι σχετικές συστάσεις της Ομάδας Κρατών κατά της

Διαφθοράς (GRECO), η οποία συνιστά ειδική επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά της διαφθοράς και στην οποία η Κυπριακή Δημοκρατία αποτελεί μέλος,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, στο πλαίσιο του Τέταρτου Γύρου Αξιολόγησης της Κυπριακής Δημοκρατίας από την GRECO, καλείται η Βουλή των Αντιπροσώπων μεταξύ άλλων να υιοθετήσει κώδικα δεοντολογίας για τα μέλη της με συνεπείς κανόνες, όσον αφορά συγκεκριμένα ζητήματα,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Βουλή των Αντιπροσώπων, στη βάση της εκ του συντάγματος εκχωρημένης αυτονομίας της να καθορίζει τη λειτουργία της και όλα τα συναφή και απορρέοντα θέματα, δύναται να ρυθμίζει η ίδια με απόφασή της τα εσωτερικά αυτής θέματα,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η οικοδόμηση και η διατήρηση εμπιστοσύνης στους πολιτειακούς θεσμούς και ευρύτερα στο κράτος δικαίου εξυπηρετείται τα μέγιστα σε μία δημοκρατική πολιτεία με την υιοθέτηση αρχών και κανόνων δεοντολογίας που να διέπουν τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ για τον λόγο αυτό κρίνεται αναγκαία η θέσπιση κώδικα δεοντολογίας στον οποίο να ενσωματώνονται πρότυπα που να αντικατοπτρίζουν τις εν λόγω αρχές, ταυτόχρονα δε να συνιστούν κατευθυντήριες γραμμές για τους βουλευτές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους,

Για όλους αυτούς τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων με την παρούσα απόφασή της, η οποία λαμβάνεται βάσει των άρθρων 78 και 82 του συντάγματος, θεσπίζει κώδικα με τίτλο «Κώδικας Αρχών και Κανόνων Δεοντολογίας για τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων», ο οποίος θα ισχύει εκ παραλλήλου και συμπληρωματικά προς τον Κανονισμό της Βουλής των Αντιπροσώπων, και προς τούτο εξουσιοδοτεί τον Πρόεδρο της Βουλής να προχωρήσει ευθύς ως η παρούσα απόφαση εγκριθεί στη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ομού μετά της παρούσας απόφασης δι' απευθείας παραγγέλματός του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχουμε τροπολογίες όμως.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ορίστε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Για τη διαδικασία. Επειδή καθορίσαμε μέγιστο χρόνο οκτώ λεπτών, εμείς λόγω και του προχωρημένου της ώρας είμαστε έτοιμοι και στο τρίλεπτο από τη θέση μας να καλύψουμε την παρέμβασή μας. Ο πρόεδρος βεβαίως μπορεί να εξαιρεθεί και να μιλήσει στον χρόνο που απαιτείται.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με τον κ. Λουκαΐδη. Να δώσουμε την ευκαιρία στον πρόεδρο της επιτροπής, αφού είναι ομόφωνο το θέμα, να εξηγήσει το θέμα, να ακούσουμε τις τροπολογίες...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άμα μιλήσει ο πρόεδρος της επιτροπής, όλοι οι άλλοι να μη λάβουν τον λόγο και να προχωρήσουμε στις τροπολογίες. Είναι τούτο;

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Στις τροπολογίες.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Μπορεί να θέλουν δύο λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρα, θέλετε να μιλήσετε.

Εντάξει.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Αλλά, κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ να τηρηθεί τούτο που συμφωνήσαμε μόλις τώρα. Μέχρι δύο λεπτά, αν θέλει κάποιος να μιλήσει, διότι άμα συμφωνούμε κάτι...

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επιτρέπεται; Επί της διαδικασίας, σας παρακαλώ.

Ζητώ συγγνώμη, αλλά είναι επί της διαδικασίας. Καταλαβαίνω ότι όλοι έχουν δουλειές, βιάζονται κ.λπ., αλλά είχα την εντύπωση ότι... Συγχωρέστε με, δεν είναι εξυπνάδα, δε δίνουμε καλή εικόνα ότι βιαζόμαστε ή κάμνουμε. Αυτή είναι η δουλειά μας, κύριε Πρόεδρε, και συγγνώμη κιόλας που το λέω, αλλά προηγουμένως συνάδελφοι μιλούσαν για δεκαπέντε, είκοσι λεπτά από το βήμα και σε ένα πολύ σημαντικό θέμα μην παίζουμε...

Εγώ συμφωνώ και δε θα μιλήσω, κύριε Πρόεδρε. Θα μιλούσα εκ μέρους του ΔΗΚΟ και τον χρόνο τον αφιερώνω, για να φύγουμε, αλλά κανεί!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ζαχαρίου, έχετε τον λόγο.

Να το θυμάστε τούτον, α! Τρία λεπτά!

Δε μιλώ για σένα, Ζαχαρία. Θα διαβάσω τις τροπολογίες και θα ψηφίζουμε.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Δεν ξέρω αν εν' σωστές οι αποφάσεις μας ή πώς σκεφτούμαστε σε τούντο κοινοβούλιο, ειλικρινά! Προϋπολογισμούς ψηφίζουμε κάθε χρόνο, κάθε βδομάδα, Κώδικα Δεοντολογίας η Βουλή πρώτη φορά ψηφίζει. Ήταν μες στες παρατηρήσεις του τέταρτου κύκλου αξιολόγησης της GRECO. Κάμνουμε ένα βήμα μπροστά στα του οίκου μας να τα διορθώσουμε.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να κάμω μια εισήγηση, για να μεν υπάρχουν τούτες οι τοποθετήσεις, που εν' απόλυτα δικαιολογημένες; Κάνω την εισήγηση στην ολομέλεια ταυτόχρονα με τη σημερινή ψήφιση να αποφασίσουμε όλοι μαζί να το εγγράψουμε στο Κεφάλαιο Τέταρτο και να συνεχίσει η συζήτηση την ερχόμενη εβδομάδα, διότι έχει δίκαιο και ο κ. Μυλωνάς και όλοι...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ζαχαρία Ζαχαρίου)

Είπα εκτάκτως, κύριε Πρόεδρε -έχει δίκαιο και ο πρόεδρος της επιτροπής Θεσμών- πέραν των τοποθετήσεων των σημερινών, να εγγραφεί από όλους στο Κεφάλαιο Τέταρτο και να συνεχίσει η συζήτηση με παρόντες τους βουλευτές, διότι η αίθουσα, απ' ό,τι βλέπω, είναι σχεδόν κενή, είναι οι μισοί βουλευτές, να τοποθετηθούν όλοι όση ώρα θέλουν, γιατί, είναι αλήθεια, τούτη είναι η δουλειά μας!

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη...

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Ε, παιδιά, αφήστε με να ολοκληρώσω. Εδώ εννά τελειώσω, εδώ εννά γίνει η συζήτηση τζιαι εννά μιλήσουν όση ώρα θέλουν.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι αυτό που θα πω. Θα πω ότι στην επιτροπή Θεσμών εδουλέψαμεν πάρα πολύ σκληρά για έναν κώδικα που επεβάλλετο εδώ και χρόνια να υιοθετηθεί από το κοινοβούλιο. Λοιπόν, αν ακούαμε, επειδή μας έπιασε η τηλεόραση, έναν σωρό τοποθετήσεις -αχρείαστες, αν με ρωτάτε- για προϋπολογισμούς που επεράσαν ομόφωνοι, να σεβαστούμε τον πρόεδρο της επιτροπής στην τοποθέτησή του, όπως και όλα τα μέλη της επιτροπής Θεσμών ή όσα θέλουν να τοποθετηθούν, αλλά είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα η υιοθέτηση του κώδικα.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, λυπάμαι για την ένταση της αγαπητής συναδέλφου. Εμείς αποδεχτήκαμε την εισήγηση του κόμματος της κ. Χαραλαμπίδου. Αν θέλετε, μπορούμε να μείνουμε ως η ώρα μία το πρωί. Συνεννοηθείτε με το κόμμα σας και μας ενημερώνετε και εμείς είμαστε έτοιμοι να σεβαστούμε ό,τι αποφασίσετε.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Ούτε ξέρω αν έχω όρεξη να μιλήσω, ειλικρινά, α! Σκέφτομαι να κατεβώ 'πού το βήμα τζιαι να φύω!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ζαχαρία, Ζαχαρία, προχώρα!

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Την εικόνα ως Βουλή την έχουμε χάσει. Εν ηξέρω, εμένα εκατόν μια ημέρες μου 'μείναν δαμέσα δα, εκατόν μια ημέρες μετρημένες!

Έχει τούτη η επιτροπή Θεσμών έναν ολάκερο χρόνο που παλεύει, έπκλειαν ένα κείμενο εκατόν πενήντα σελίδων, για να καταλήξει όπως τα κείμενα των υπολοίπων κοινοβουλίων. Τζιαι, αντί να έν' μια μέρα που να προσδίδει τιμή στο κοινοβούλιο, γιατί φτιάχνει τα του οίκου του, βιαζόμαστε ούλλοι να φύουμεν! Τζιαι δε συγχωρώ κανέναν τζιαι ούτε έχω πρόβλημα να τα βάλω τζιαι με τους δικούς μου! Ειλικρινά που σας λαλώ! Είμαι πάρα πάρα πολλά αυστηρός τζιαι πάρα πολλά απογοητευμένος!

Θέλω να πω ότι η αναγκαιότητα θέσπισης του κώδικα στέκει εδώ και πολλά χρόνια. Έχει ιστορία πολλή ο συγκεκριμένος κώδικας. Ξεκίνησε όμως έντονα την προηγούμενη περίοδο της Βουλής και ειδικότερα με την επιτροπή Θεσμών, η οποία συνεργάστηκε, υπό τον τότε πρόεδρό της, τον κ. Συλλούρη, και με απόφαση του τότε Προέδρου της Βουλής κ. Ομήρου, με το Πανεπιστήμιο Κύπρου, με δύο αξιολογούς καθηγητές, οι οποίοι εκάμαν ένα πόνημα πάρα πολύ καλό όσον αφορά στη σύγκρουση συμφερόντων, το τι έπρεπε να κάμει η Βουλή, για να μπορέσει να δείξει την εικόνα τη σωστή προς τα έξω και σιγά σιγά προχώρησε. Είχαμε τον τέταρτο γύρο αξιολόγησης της GRECO που μας επιβάλλει να το κάμουμε.

Υπήρχε ένα προσχέδιο πολυσέλιδο, που εκδόθηκε από τον προηγούμενο Πρόεδρο της Βουλής, για το οποίο η επιτροπή Θεσμών είχε διαφορετική άποψη, γιατί μέσα στο συγκεκριμένο προσχέδιο είχαν ενταχθεί λόμπι, σύγκρουση συμφερόντων και άλλα πράγματα τα οποία εμπορούσαν να ρυθμιστούν με νομοθεσίες, ώστε να τιμωρούνται πειθαρχικά, και, αφού έγινε η μελέτη όλων των κοινοβουλίων της Ευρώπης, αλλά και άλλων χωρών εκτός της Ευρώπης, αλλά που έχουν παρόμοιο σύστημα με το δικό μας, όπως έν' η Αγγλία και η Αυστραλία, συστήσαμε μία επιτροπή, υποεπιτροπή, υπό την προεδρία του αναπληρωτή προέδρου, του κ. Περδίκη, συμμετοχή του Μιχάλη Σοφοκλέους, του Ανδρέα Πασιουρτίδη και της Ειρήνης Χαραλαμπίδου, για να δουλέψουν λίγο περισσότερο από την επιτροπή, για να μπορεί η επιτροπή να προχωρά το υπόλοιπο έργο της. Έγινε η επεξεργασία σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Βουλής -και εδώ θέλω έντονα να ευχαριστήσω τις υπηρεσίες, ειδικότερα την κ. Τασούλα Ιερωνυμίδου, η οποία στάθηκε δίπλα μας εις το κτίσιμο όλου αυτού- και μπορέσαμε και ολοκληρώσαμε αυτό που έθελαν οι πάντες, έναν κώδικα απλό, κατανοητό, εύχρηστο, ώστε ο κάθε βουλευτής που εκλέγεται στο κοινοβούλιο, μαζί με τον Κανονισμό της Βουλής, να παραλαμβάνει τζιαι τον κώδικα, ώστε να ξέρει το πώς λειτουργούμε.

Τι είναι ο κώδικας; Ο κώδικας περιέχει κανόνες που ισχύουν συμπληρωματικά προς τις πρόνοιες του Κανονισμού της Βουλής, οι οποίοι διέπουν τη λειτουργία και τη δεοντολογία των βουλευτών μέσα στο κοινοβούλιο, αλλά και εκτός κοινοβουλίου στην άσκηση των καθηκόντων τους. Ρυθμίζει θέματα ιδιωτικών συμφερόντων, προσωπικών συμφερόντων, ποια έν' τα συνδεδεμένα πρόσωπα με τους βουλευτές, ρυθμίζει τα ταξίδια, τη συμπεριφορά και την ανάγκη σεβασμού του ενός προς τον άλλο, αλλά και προς τις υπηρεσίες της Βουλής, τους τεχνοκράτες, αλλά και προς τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και υποχρεώνει αποκάλυψη όλων των συμφερόντων, όταν συζητούνται θέματα στη Βουλή. Με βάση τον συγκεκριμένο κώδικα, συνιστάται ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή με αρμοδιότητα τη διερεύνηση τυχόν καταγγελιών από βουλευτή για βουλευτή ή από πολίτη προς βουλευτή. Έχει δικαίωμα ταυτόχρονα να κινείται και αυτεπάγγελα. Τα μέλη της επιτροπής εκλέγονται κατά τρόπο ανάλογο με την εκλογή των μελών της Επιτροπής Επιλογής της Βουλής στην αρχή της περιόδου. Υπάρχει υποχρέωση κάθε έναρξη της νέας συνόδου, κάθε Σεπτέμβρη ουσιαστικά, η Επιτροπή Δεοντολογίας να παρουσιάζει στην ολομέλεια της Βουλής αξιολόγηση της προηγούμενης χρονιάς ονομαστικά με το τι έχει γίνει, ώστε να υπάρχει διαφάνεια και η αναγκαία χάραξη νέας πολιτικής για τη νέα σύνοδο, όσον αφορά τη δεοντολογία των βουλευτών. Οι ποινές και η φιλοσοφία που επικράτησε... γιατί υπήρχαν δύο φιλοσοφίες, η μια να επιβληθούν χρηματικές ποινές και η άλλη πολιτικές- βλέποντας και αναλύοντας τα κοινοβούλια όλων των χωρών, τα πλείστα έχουν πολιτικές ποινές και αυτή ήταν η φιλοσοφία η οποία επικράτησε στο τέλος της ημέρας, παρ' όλο που δεν είμαστε και απόλυτοι. Οι ποινές είναι η προφορική επίπληξη, η γραπτή επίπληξη, η μομφή για παρατηρηθείσα αντιδεοντολογική συμπεριφορά, η κλήση του βουλευτή στο βήμα της Βουλής να απολογηθεί για την πράξη του, η κλήση του βουλευτή να απολογηθεί γραπτώς, αλλά και να διορθώσει τη συγκεκριμένη πράξη του και θεωρούμε ότι αυτά πρέπει να γίνονται με διαφάνεια· θα δημοσιεύονται εις την ιστοσελίδα της Βουλής, αλλά και θα ανακοινώνονται από το βήμα της Βουλής. Κριτής και άνθρωπος που θα επιβάλλει την ποινή είναι ο ψηφοφόρος, ο οποίος σίγουρα δεν επιθυμεί και δε θέλει να ψηφίζει έναν βουλευτή ο οποίος κινείται αντιδεοντολογικά. Είναι γνώμονας η διαφάνεια και πρέπει να είναι ξεκάθαρο σε όλους μας ότι είμαστε τα παραδείγματα, είμαστε εκείνοι που πρέπει να είμαστε τα παραδείγματα της κοινωνίας και με τη συμπεριφορά μας και με τον τρόπο λειτουργίας μας.

Θέλω να σημειώσω τα εξής: Έχει γίνει πάρα πολλή δουλειά και θέλω να ευχαριστήσω τα μέλη της επιτροπής Θεσμών. Είχαμε διάφορες απόψεις και διαφορετικές απόψεις μεταξύ μας. Προσπαθήσαμε να συγκεράσουμε τες απόψεις και να βγάλουμε κάτι ομόφωνο, για να στείλουμε το μήνυμα ότι η Βουλή έχει πάρει τα μηνύματα. Θέλει τα του οίκου της να τα διορθώσει, όπως πρέπει να είναι και θέλει οι βουλευτές της Κυπριακής Δημοκρατίας να 'ναι καμάρια της κοινωνίας και όχι όπως είναι σήμερα. Είναι γι' αυτό που προσπαθήσαμε και αφαιρέσαμε ο καθένας δικές μας τροπολογίες. Είναι γι' αυτό που βρήκαμε κοινούς παρονομαστές. Ακόμη και προχθές που πήραμε αναβολή, βλέποντας τες εισηγήσεις των συναδέλφων, κάποιες απ' αυτές έχουν ήδη υιοθετηθεί μέσα στο κείμενο, κάποιες δεν έχουν υιοθετηθεί, γιατί ήταν εκτός της φιλοσοφίας στην οποία καταλήξαμε μετά από συζήτηση ενός χρόνου.

Θεωρώ ότι η σημερινή μέρα είναι μια μέρα η οποία πρέπει να είναι σηµαδιακή για το κοινοβούλιο. Είναι μια μέρα η οποία πρέπει να µας στείλει το μήνυµα ότι αλλάζουµε προς το θετικό και, αν ήταν δυνατό, θα έλεγα ότι, ακόµη και οι επιπλέον τροπολογίες -οι οποίες υπάρχουν και είναι θεµιτό να υπάρχουν- αν δεν υπήρχαν και λήγαµε το θέµα εντελώς από την επιτροπή, θα 'ταν πολύ καλύτερα. Διότι το πολιτικό μήνυµα που πρέπει να φύγει είναι ότι, ασχέτως τυχόν διαφορετικών απόψεων που µπορεί να υπάρχουν -και είναι θεµιτό να υπάρχουν- κατορθώνουµε, βρίσκουµε κοινούς παρονοµαστές, κάµνουµε το πρώτο βήµα για το καλό του κοινοβουλίου και για το καλό της Δημοκρατίας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Ζαχαρία.

Ο κ. Δαµιανού.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να πω κάτι για τη διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι; Αφού συμφωνήσαµε τη διαδικασία.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Επειδή έγινε µια παρέµβαση από τη συνάδελφο την κ. Χαραλαµπίδου...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είχατε µε τον κ. Τορναρίτη τρία λεπτά, έννενι;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ε, δεν ξέρω τι αποφασίσαµε. Έγινε µια παρέµβαση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τωρά...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

...την ώρα που δεν ήµουν εδώ, αλλά άκουσα τζιαι αντίδραση από τον κ. Τορναρίτη.

Απλώς, θέλω να µεταφέρω το εξής: Εγώ θεωρώ ότι τα θέµατα τα οποία συζητήσαµε ήταν αρκούντως σοβαρά. Αν κάποιος θεωρεί ότι δεν ήταν σοβαρό το ότι συζητήσαµε για την υγεία εν μέσω πανδηµίας, µια φορά τον χρόνο που 'ρκεται ο προϋπολογισµός ΟΑΥ-ΟΚΥΠΥ, νοµίζω ότι δεν εκτιµά σωστά. Ή όταν συζητήσαµε τα θέµατα ενέργειας, µια φορά τον χρόνο, που είναι τόσο σηµαντικά... Λοιπόν, είδαµε όµως, διαπιστώσαµε, ότι αρκετοί συνάδελφοι λόγω του προχωρηµένου της ώρας ξεκίνησαν να φύγουν. Τζιαι επειδή εµείς, ως ΑΚΕΛ, εζητήσαµε οκτώ λεπτά, που ήταν το µάξιµουµ, µαζί µε τον Συναγερµό στη σύσκεψη αρχηγών σήµερα, είπαµε να διευκολύνουµε, αν υπήρχε η διάθεση... Συνομίλησα µε τον συνάδελφο τον Άριστο που είναι στην επιτροπή Θεσµών τζιαι µου είπε να µιλήσει ο πρόεδρος της επιτροπής όση ώρα θέλει τζιαι εµάς µας αρκούν τρία λεπτά. Και εισηγήθηκα αυτό που εισηγήθηκα, για να διαπιστωθεί αν υπάρχει διάθεση. Αν δεν υπάρχει διάθεση και από δικής µας πλευράς, να µείνουµε µέχρι τις 12.00, να συζητήσουµε ό,τι χρειάζεται να συζητήσουµε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γιώργο, αφού έγινε αποδεκτή η πρόταση.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Εν ηξέρω, εν το κατάλαβα ότι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, ο Τορναρίτης... Αφού ο άθθρωπος ετοποθετήθη τζιαι είπε τρία λεπτά.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Λοιπόν, έλα, Άριστε.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι κατανοητή η κόπωση, όμως ακριβώς η διαδικασία και η εισήγηση είναι όπως την κατέθεσε ο συνάδελφος ο Γιώργος Λουκαΐδης, γιατί εδώ ισχύει όντως το «ουκ εν τω πολλώ το ευ». Ο πρόεδρος έχει διαγράψει τα βασικά στοιχεία του κώδικα.

Το πρώτο που θέλω να πω είναι ότι είναι μια καλή στιγμή για το κυπριακό κοινοβούλιο. Εξήντα χρόνια λειτουργίας και ύπαρξης αξιωθήκαμε να αποκτήσουμε Κώδικα Δεοντολογίας. Και βεβαίως το πιο σημαντικό είναι, εφόσον προηγουμένως κατέκρινα την ψήφιση νόμων και τη μη εφαρμογή τους από θεσμούς και όργανα, αυτό τον κώδικα να τον σεβαστούμε και να τον εφαρμόσουμε.

Το δεύτερο που θέλω να σημειώσω, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι αυτονόητα αυτός ο κώδικας καταγράφει τις ελάχιστες θέσεις των κοινοβουλευτικών κομμάτων και είναι προϊόν συμβιβασμού και προϊόν συναίνεσης. Είναι προϊόν συναίνεσης. Είναι κατανοητό, σεβαστό, θεμιτό ότι υπάρχουν τροπολογίες, προσπαθήσαμε στον μέγιστο δυνατό βαθμό να αποτυπώσουμε την κοινή συνισταμένη όλων των κομμάτων. Καταγράφονται ζητήματα που αφορούν τη σύγκρουση συμφέροντος, την αποτροπή της σύγκρουσης συμφέροντος, τη λήψη δώρων και την οριοθέτηση της λήψης δώρων, το οποίο είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα, ένεκα και ζητημάτων και συμπεριφορών που αφορούν και την Προεδρία της Δημοκρατίας, τα ταξίδια στο εξωτερικό, την υποχρέωση δήλωσης ταξιδιών, την απαγόρευση ή τη ρύθμιση ταξιδιών που έχουν να κάνουν με δραστηριότητες πέραν των αυτονόητων των κοινοβουλευτικών και βεβαίως ζητήματα συμπεριφοράς. Γιατί, κακά είναι τα ψέματα, ηθελημένα ή άθελα πολλές φορές με τις συμπεριφορές μας πληγώνουμε αυτή τούτη την εικόνα του κυπριακού κοινοβουλίου. Και σε μια περίοδο που η θεσμική απαξίωση δυστυχώς βρίσκεται στο απόγειό της, οφείλουμε να κάνουμε ό,τι περνά από το χέρι μας, να βάλουμε το λιθαράκι μας σε μια προσπάθεια να αποκαταστήσουμε σιγά σιγά την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τους θεσμούς και προς το κυπριακό κοινοβούλιο.

Επειδή τα ζητήματα της θεσμικής διαπλοκής είναι πολύ σημαντικά, έχουμε δώσει ιδιαίτερη σημασία σε ρυθμίσεις πολύ συγκεκριμένες, πολύ αυστηρές, σε μια προσπάθεια αποτροπής της θεσμικής διαπλοκής. Και πραγματικά είναι σημαντικό με τη δύναμη του παραδείγματος να δημιουργήσουμε θετικά πρότυπα. Και είναι πληθυντικός ευγενείας. Διότι, ξεκινώντας από το Προεδρικό, κάθε άλλο παρά δημιουργούμε θετικά πρότυπα αναφορικά με τα ζητήματα της σύγκρουσης συμφέροντος.

Απ' εκεί και πέρα, για να καταλήξω, κύριε Πρόεδρε, εμείς θεωρούμε ότι έγινε μια πολύ σημαντική δουλειά. Θέλουμε πραγματικά να ευχαριστήσουμε όλους τους συναδέλφους που συνέδραμαν την προσπάθεια. Θέλω να σταθώ ιδιαίτερα στην εργασία που έκανε η Βουλή, οι υπηρεσίες της Βουλής, και στο πρόσωπο της αγαπητής κ. Ιερωνυμίδου να ευχαριστήσω όλους όσοι συνέδραμαν την προσπάθειά μας και να ευχηθώ από τούδε και στο εξής, όχι κατ' ανάγκη γιατί υπάρχει κώδικας, αλλά επειδή κωδικοποιούνται αυτά που πρέπει να κάνουμε, επαναλαμβάνω, με τη δύναμη του παραδείγματος, να κάνουμε αυτά που πρέπει και να αποφεύγουμε αυτά που δεν πρέπει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, Άριστε.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Ήμουν στα 3'18", αλλά είχα τζιαι μια μικρή διακοπή από συναδέλφους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ναι.

Μαρίνο; Η ΕΔΕΚ;

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Ο κ. Ευσταθίου.

Τρία λεπτά, Κωστή.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δηλώνουμε βεβαίως καταρχάς ότι θα υπερψηφίσουμε τον κώδικα, γιατί, ναι, αποτελεί ένα βήμα προς τα εμπρός, κάτι το οποίο έλειπε, κυρίως λόγω και των συμπεριφορών των δικών μας. Κάποιος όσο πάει πίσω στο παρελθόν κρίνει ότι η Βουλή πολλές φορές στα παλιά, στα πολύ παλαιότερα χρόνια δε χρειαζόταν κώδικα, γιατί υπήρχε ένα επίπεδο συμπεριφοράς των βουλευτών, κάτι το οποίο λείπει δυστυχώς πολλές φορές από το παρόν κοινοβούλιο. Και περιλαμβάνω ασφαλώς μέσα και πρώτα τον εαυτό μου.

Έχει γίνει μια εξαιρετική δουλειά στην επιτροπή. Συγχαίρω τον πρόεδρο, τα μέλη της επιτροπής. Τους ευχαριστώ ιδιαίτερα, γιατί έδωσαν σημασία και άκουσαν πολύ σοβαρά τις τροπολογίες και της ΕΔΕΚ.

Σεμνυόμεθα να πούμε ότι συμβάλαμε και εμείς ως κόμμα στην αποδοχή κάποιων τροπολογιών. Έχουμε μερικές τροπολογίες τις οποίες θα περιγράψω πολύ σύντομα, θέλω να πω όμως τα εξής. Με τον νέο απλοποιημένο κώδικα καλούμαστε να συμπεριφερόμαστε με έναν τρόπο ο οποίος να περιποιεί τιμήν προς τους εαυτούς μας και μετά στο κοινοβούλιο και ασφαλώς σεβασμό προς τους ψηφοφόρους οι οποίοι μας ανέδειξαν σ' αυτές τις θέσεις. Αυτό το οποίο χρειαζόταν και έγινε εν μέρει σε πολύ μεγάλο βαθμό ήταν να απλοποιηθούν οι δαιδαλώδεις κάποτε διαδικασίες οι οποίες μπορούσαν να καταλήξουν σε αδιέξοδα και σε μια επανάληψη των φαινομένων. Αυτή η δουλειά έγινε με συναίνεση, γιατί δεν είμαστε συγκρουσιακοί. Και αυτό πρέπει να είναι ένα μήνυμα, ότι όποιος διαφωνεί με τον άλλο, ειδικά στον κώδικα, δε σημαίνει ότι είναι εκ του πονηρού ή υπάρχει ντε και καλά σύγκρουση.

Με αυτά τα λίγα λόγια θα ήθελα να περιγράψω τις τροπολογίες μας, οι οποίες προσθέτουν κάτι περισσότερο από αυτό το οποίο υπάρχει, τη δυνατότητα δηλαδή η Επιτροπή Δεοντολογίας να προχωρά, πέραν του καταστατικού, και στον προληπτικό έλεγχο. Γι' αυτό άλλωστε και την ίδια την πρόνοια, τη συγκεκριμένη, για την καταγραφή των καθηκόντων του κώδικα, να μπορεί η Επιτροπή Δεοντολογίας... Πρέπει να αλλάζει κάθε χρόνο, κατά την άποψή μας, και όχι κάθε πέντε χρόνια, γιατί, όπου είναι συσσωρευμένη η εξουσία και για μεγάλο χρονικό διάστημα και υπάρχει και πειρασμός κατάχρησής της... Δε λέω ότι θα υπάρξει, ελπίζω να μην υπάρξει. Και αυτό το οποίο θα θέλαμε επίσης να έχουμε είναι μια, αν θέλετε, φιλική... μια σύμπνοια ως προς τον τρόπο λειτουργίας των θεσμών.

Ευχαριστώ και εγώ με τη σειρά μου όλους σας πραγματικά για το έργο σας, ειδικά την επιτροπή, τις υπηρεσίες και βεβαίως την κ. Ιερωνυμίδου, η οποία βοήθησε πραγματικά και το δικό μας κόμμα στο να παρουσιάσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις τροπολογίες τις οποίες θα έχετε την ευκαιρία να ψηφίσετε ή να καταψηφίσετε στα αμέσως επόμενα λεπτά.

Ευχαριστώ, πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Ευσταθίου.

Ο κ. Μυλωνάς.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα τηρήσω αυτό που σας είπα και δε θα μιλήσω επί της ουσίας. Με κάλυψαν απόλυτα οι συνάδελφοι που μίλησαν από όλα τα κόμματα, αλλά, επειδή το παράδειγμα έν' σημαντικό, ήταν μια επιτροπή πολύ δύσκολη, οι συνθήκες, το κλίμα το τοξικό, ενώ εμείς ψάχναμε, όλοι οι συνάδελφοι από όλα τα κόμματα, με τις διαφωνίες μας, ήταν εξαιρετική η συνεργασία με τις υπηρεσίες, δε θα το κάμω να πω Να πω της κ. Ιερωνυμίδου, γιατί πίσω από την κ. Ιερωνυμίδου μπορεί να έν' τζιαι άλλοι συνάδελφοι, οι συνάδελφοί της, αλλά θέλω να πω για τον πρόεδρο. Η συναινετικότητα... Και ίσως τον Ζαχαρία τον βοηθά το ότι φεύκει επιτέλους τζιαι 'πού τη Βουλή, αλλά πρέπει να στείλουμε το παράδειγμα. Ήταν εξαιρετικό τούτο που έγινε. Εξαιρετικό! Μήνες να βλέπεις τον Άριστο να συνεργάζεται με μένα, με τον Κουλία, με τον Μιχάλη, την Ξένια, την Ειρήνη, τον Αντρέα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε σας καταλαβαίνω... Γιατί να μη συνεργάζεται; Έχουν λέπτρα οι άνθρωποι;

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη, αφήστε με να το πω. Είναι από τις λίγες φορές στις επιτροπές που νικά η ανάγκη να υπάρξει αποτέλεσμα, παρά άλλα πράγματα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έτσι έπρεπε να λειτουργούμε. Να έχουμε διαφορετικές απόψεις και να συνθέτουμε 'πού τζιαιαμαί στη διαφορετικότητά μας.

Ο κ. Γιωργάλλας. Ύστερα έν' ο Λιλλήκας.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Όχι, η κ. Χαραλαμπίδου της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις θα έρθει μετά, που εννά μιλήσετε όλοι.

Μιχάλη, τρία λεπτά.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έγινε σημαντική δουλειά εν μέσω γενικευμένης απαξίωσης των θεσμών και βέβαια ιχνηλατώντας μια πολιτική παρακμή που τα τελευταία χρόνια δημιουργεί ένα κενό το οποίο πρέπει να καλύψουμε. Και αυτή τη σημαντική δουλειά που έγινε εμείς θέλουμε να τη χαιρετίσουμε, να εκφράσουμε την ικανοποίησή μας και τα συγχαρητήριά μας προς τους συναδέλφους της επιτροπής Θεσμών και τις υπηρεσίες. Το αρχικό κείμενο που είχε καταθέσει ο τέως Πρόεδρος της Βουλής σήμερα έχει διαμορφωθεί σε έναν λιτό, λειτουργικό κώδικα αρχών, αρχών και αξιών που ευελπιστούμε όλοι ότι θα καθοδηγούν απ' εδώ και πέρα τους εκάστοτε βουλευτές στην άσκηση των καθηκόντων τους. Για εμάς είναι μια σημαντική αρχή, διότι πρέπει να καλλιεργήσουμε την κουλτούρα ότι προέχει η προάσπιση του κοινού συμφέροντος έναντι του ιδιωτικού και ευχόμαστε ότι δημιουργούμε αυτή την κουλτούρα και θα απομακρύνουμε τους επόμενους συναδέλφους μας, όσοι βρίσκονται πίσω από τα έδρανα, από τα πλοκάμια της διαπλοκής, της διαφθοράς, της εξάρτησης και βέβαια της προώθησης ξένων προς το δημόσιο καλό συμφερόντων.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, δεν έχουμε αυταπάτες ότι απλώς με τη θέσπιση ενός κανόνα θα πατάξουμε τις παράνομες συμπεριφορές και εξαρτήσεις. Η εφαρμογή του όμως είναι μια αρχή. Η εφαρμογή του θα τις περιορίσει και ο κώδικας θα συμπληρώνει την εφαρμογή του κανονισμού της λειτουργίας της Βουλής, θα έρθει να συμπληρώσει τη νομοθεσία για το πόθεν έσχες, για το lobbying, τη σύγκρουση συμφερόντων και εύχομαι και ελπίζω ότι θα καλλιεργήσει τη χρηστή συμπεριφορά των βουλευτών του κυπριακού κοινοβουλίου εντός και εκτός Βουλής.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Γιωργάλλα.

Ο κ. Λιλλήκας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Με τη σειρά μου να συγχαρώ και εγώ τα μέλη της επιτροπής και τις υπηρεσίες για την πάρα πολύ καλή δουλειά που έκαναν, να συμπληρώσουν σε μεγάλο βαθμό ένα μεγάλο κενό που υπήρχε. Είναι γεγονός ότι βιώνουμε μία πρωτόγνωρη απαξίωση των θεσμών, ακόμα και της ίδιας της πολιτικής, θα έλεγα, ιδιαίτερα ανάμεσα στη νεολαία του τόπου μας. Θα χρειαστεί πάρα πολύ μεγάλη προσπάθεια από τους επόμενους βουλευτές, από τα κόμματα, από την κυβέρνηση και τη νυν και την επόμενη, για να αναστηλώσουμε το κύρος του κράτους μας, να αναστηλώσουμε το κύρος της Βουλής και να κάνουμε τους πολίτες να νιώθουν περήφανοι, γιατί ζουν σ' αυτό τον τόπο.

Θεωρώ ότι ο κώδικας όπως έχει διαμορφωθεί είναι ένα σημαντικό βήμα μπροστά, κατά την άποψή μου, όχι επαρκές. Η Βουλή ουσιαστικά με αυτό τον κώδικα, όπως και με τον κανονισμό λειτουργίας που έχει επιχειρεί να αυτορρυθμίσει τις συμπεριφορές των βουλευτών έξω από τη νομοθεσία. Είναι αυτορρύθμιση που επιχειρείται. Όταν λοιπόν πρόκειται για αυτορρύθμιση, η δική μου η άποψη και αντίληψη είναι ότι οι πρόνοιες και οι όποιες κυρώσεις πρέπει να είναι ακόμα πιο αυστηρές, διότι αυτορρύθμιση σημαίνει να λειτουργούμε έξω ή πάνω από την κείμενη νομοθεσία.

Ξέρω ότι σήμερα είναι λίγο της μόδας το name and shame. Είναι καλό το name and shame. Δεν είναι όμως επαρκές το name and shame, διότι, αν κάποιος από την πράξη του αποκομίσει σημαντικά προσωπικά οφέλη, υπάρχουν άνθρωποι και βουλευτές και υπουργοί που είναι έτοιμοι να ντροπιαστούν, αλλά να αποκομίσουν σημαντικά προσωπικά οφέλη. Γι' αυτό θεωρώ ότι δεν είναι αρκετό. Ο Αριστοτέλης, που είναι βασικός πυλώνας της δημιουργίας της πολιτικής, δεν αρκείτο στο name and shame· πήγαινε στο άλλο άκρο. Έλεγε τότε στην αρχαία Αθήνα, που είχε την άμεση δημοκρατία, άρα πραγματικά δημοκρατικό σύστημα, ότι λυπόταν, γιατί δεν υπήρχε πολιτικό δίκαιο, με αποτέλεσμα οι πολιτικές πράξεις, οι πολιτικές αποφάσεις να μην υπόκεινται στην όποια δικαιοσύνη. Και η άποψη του Αριστοτέλη ήταν ότι τα πολιτικά αδικήματα που προκαλούν μεγάλη ζημιά για ίδιον όφελος, αλλά μεγάλη κοινωνική ζημιά, θα έπρεπε να τιμωρούνται πολύ περισσότερο από το ιδιωτικό αδίκημα.

Γι' αυτό λοιπόν έχω ετοιμάσει τρεις τροπολογίες, τις οποίες δε θα παρουσιάσω τώρα, γιατί νομίζω ότι είναι προτιμότερο να παρουσιαστούν, όταν θα συζητούνται. Θα έλεγα ότι η ψήφος μου... και δεν το λέω, προς Θεού, εκβιαστικά, γιατί δε θα κριθεί από την ψήφο μου έτσι και αλλιώς, θα κριθεί από την τύχη των τροπολογιών μου. Γιατί θεωρώ ότι πρέπει να είμαστε πιο αυστηροί, όχι ιδιαίτερα αυστηροί αλλά σίγουρα πιο αυστηροί από ό,τι προβλέπει ο κώδικας που καλούμαστε σήμερα να ψηφίσουμε, αν θέλουμε να πείσουμε την κοινωνία και τους πολίτες, που δικαιολογημένα είναι και θυμωμένοι και καχύποπτοι σήμερα, ότι όντως εννοούμε να πάμε ένα βήμα ακόμα πιο μακριά.

Επειδή καμιά φορά μπορεί κάποιος συνάδελφος να νιώθουν ότι είναι υποτιμητικό να τους επιβάλλονται κυρώσεις, θέλω να πω ότι, όπως οι νόμοι, έτσι και οι κώδικες δεοντολογίας δε γίνονται για τους καλούς, για τους συνεπείς, για τους έντιμους πολιτικούς ή πολίτες. Οι έντιμοι πολίτες και πολιτικοί δε χρειάζονται ούτε κώδικες συμπεριφοράς ούτε κανονισμούς ούτε νόμους. Οι νόμοι γίνονται για εκείνους οι οποίοι έχουν την τάση να παραβιάζουν είτε τα δικαιώματα των άλλων είτε να καταχρώνται τις θέσεις τους για ίδιον όφελος. Γι' αυτούς γίνονται οι νομοθεσίες και γι' αυτό πολλές φορές εμείς οι ίδιοι σ' αυτό το σώμα ζητήσαμε αυστηρότερες ποινές, παραδειγματικές ποινές. Γι' αυτό πολλές φορές αντιδρούμε σε αποφάσεις δικαστηρίων για αδικήματα ή εγκλήματα που θεωρούμε ότι οι ποινές δεν είναι αποτρεπτικές.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μουσιούττα, εννά μιλήσετε εσείς; Όχι.

Ο κ. Περδικής.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Εγώ έχω σήμερα δύο μεγάλες χαρές και μία μεγάλη ανησυχία. Η πρώτη μου χαρά έχει να κάνει με το γεγονός ότι μετά από περίπου εννιά χρόνια δικαιώνομαι, διότι ήταν πριν από εννιά χρόνια περίπου, όταν μετά από έναν τρικούβερτο καβγά βουλευτών στο ΡΙΚ έγγραφα μία επιστολή στους αρχηγούς των κομμάτων για την ανάγκη να δημιουργηθεί κώδικας δεοντολογίας. Αν υπήρχε κώδικας δεοντολογίας, μπορεί να είχα τιμωρηθεί τότε, γιατί ετόλμησα να κάμω αυτή την επιστολή. Οι φωνές των αρχηγών των κομμάτων ακούγονταν ως το άγαλμα του Γκάντι δίπλα από τη Βουλή! Αν ήταν εύκολο, ήταν να με πετάξουν 'πού τον τρίτο όροφο να σκάσω σαν το καρπούζι μες στη λεωφόρο Νεχρού! Τόση αντίδραση υπήρχε στην ιδέα ότι θα είχαμε κανονισμό λειτουργίας σε ό,τι αφορά τη συμπεριφορά των βουλευτών. Ήρθε ύστερα η GRECO και τον δρόμο επήραμε τον αργά, γιατί υπήρχαν και κάποιοι...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Ναι, υπήρχε τζιαι πρόταση 'πού τον κ. Χατζηγιάννη στη συνέχεια, το 2016. Γι' αυτό είπα «πήραμε αργά». Υπήρχαν και κάποιοι που, όταν έρχονταν οι συστάσεις της GRECO, έλεγαν «ποιος την "του του του" την GRECO». Και ο νούν νοείτο. Εντάξει; Για πολύν τζιαιρόν, ώσπου να αποφασίσουμε να μπούμε στη διαδικασία της εφαρμογής των συστάσεων της GRECO.

Η δεύτερη μεγάλη μου χαρά -τζιαι θα ευχαριστήσω εδώ τον πρόεδρο της επιτροπής Θεσμών, τον κ. Ζαχαρία Ζαχαρίου- ήταν γιατί ήμουν είκοσι χρόνια... Εδέησεν αυτή η Βουλή να μου αναθέσει μια προεδρία ως εν' τζιαι υποεπιτροπής. Τζιαι πρέπει να ευχαριστήσω τον κ. Ζαχαρίου για αυτή την τιμή που μου έκαμε και βεβαίως τους βουλευτές Μιχάλη Σοφοκλέους, Ξένια Κωνσταντίνου, Ειρήνη Χαραλαμπίδου, Αντρέα Πασιουρτίδη και Παύλο Μυλωνά για τη συνεργασία, που συνεργαστήκαμε άριστα, ώστε να μετατρέψουμε ένα κείμενο εκατό πενήντα σελίδων άκρως δυσλειτουργικό και αντιδημοκρατικό, όπως ήταν η πρόταση που ετοιμάστηκε και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων από τον προηγούμενο Πρόεδρο... με την πολύτιμη βέβαια βοήθεια της κ. Τασούλας Ιερωνυμίδου, που, αν δεν ήταν αυτή, δε θα εκάμναμεν τίποτε, και των υπηρεσιών της Βουλής, για να έχουμε σήμερα μπροστά μας και να έχετε σήμερα μπροστά σας έναν κώδικα δεοντολογίας, τον οποίο ελπίζω όχι μόνο να τον ψηφίσετε, αλλά και να τον εφαρμόσετε και εσείς και οι επόμενοι βουλευτές.

Εδώ είναι το μεγάλο θέμα, η ανησυχία μου. Γιατί, αν κρίνουμε 'πού άλλους κώδικες δεοντολογίας, όπως ο κώδικας δεοντολογίας που υπάρχει για τους υπουργούς, ο οποίος δεν έχει τη νομική ισχύ που θα έχει τούτος ο κώδικας, είναι απλώς ένα χαρτί που βάλει ο Πρόεδρος τζιαι υπογράφουν υπουργοί, που παραβιάζεται κατά κόρον, παραβιάζεται από τον ίδιο τον Πρόεδρο, δεν υπάρχει καμία νομική κατοχύρωση και καμία δέσμευση πολιτική και ουσιαστική επί του συγκεκριμένου κειμένου. Εμένα η ευχή μου μαζί με την ανησυχία μου είναι ότι αυτός ο κώδικας δεοντολογίας, με όλα τα κενά και τις αδυναμίες που έχει -και έχει, είναι προϊόν συναίνεσης- να εφαρμοστεί πιστά τζιαι να αναπυχθεί στη συνέχεια σε ένα λειτουργικό κείμενο, που θα ανεβάσει το κύρος της Βουλής.

Και κάπι τελευταίο. Κύριε Πρόεδρε, όταν αναλάβατε με εκείνες τις πολύ δύσκολες και ζοφερές συνθήκες πριν από τέσσερις μήνες την προεδρία, είχατε από εκείνο το βήμα βάλει μία ατζέντα. Κάποια συγκεκριμένα...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον Πρόεδρο της Βουλής)

Α, μπράβο!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάει καλά η ατζέντα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Πάει καλά τζιείνη η ατζέντα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάει πάρα πολλά καλά.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Ήναι τζιείνα τα έξι θέματα που εβάλετε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έν' τριάντα τρία ως τώρα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

...το πρώτο γίνεται σήμερα. Πού έν' το πόθεν έσχες;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σιγά σιγά.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Πού έν' η... Α, σιγά σιγά!

(Γέλια)

Πού έν' η αρχή καταπολέμησης της διαφθοράς; Πού έν' η αρχή προστασίας των μαρτύρων; Πού έν' η νομοθεσία για τα lobbying; Εύχομαι πραγματικά στους δκυο-δκυόμιση μήνες που έμειναν να ολοκληρωθούν και τα υπόλοιπα, κύριε Πρόεδρε. Μακάρι!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξαρτάται και από εσάς, ξέρετε.

Λοιπόν, ο κ. Μουσιούπτας θέλει να πει κάτι.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Και εμείς με τη σειρά μας, κύριε Πρόεδρε, να συγχαρούμε τους συντελεστές του κώδικα που έχουμε επιτέλους ενώπιόν μας, τόσο τους συναδέλφους που εργάστηκαν γι' αυτό όσο και τις υπηρεσίες της Βουλής που φρόντισαν να έχουμε αυτό το κείμενο ενώπιόν μας. Σημασία έχει ψηφίζοντας -και θα ψηφίσουμε τον κώδικα- να φροντίσουμε, όπως πολύ καλά είπε ο κ. Περδικής, να τον εφαρμόσουμε, έτσι ώστε να δίδουμε εμείς πρώτοι το καλό παράδειγμα στον κόσμο που μας παρακολουθεί και να αποφύγουμε τα διάφορα κακά προηγούμενα που συνέβησαν και συμβαίνουν μέχρι σήμερα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Μουσιούπτα.

Κύριε Τορναρίτη, ποιος θα μιλήσει από τον Συναγερμό;

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Θα μιλήσει δυόμισι λεπτά ο Μιχάλης Σοφοκλέους και μισό λεπτό ο κ. Χατζηγιάνης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σοφοκλέους, δυόμισι λεπτά.

Άμα είναι κάτω από τρία λεπτά, μπορείτε από τη θέση σας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ξέρετε, τρώμε ώρες και μέρες τηλεοπτικού χρόνου, debates, το ένα, το άλλο, μελάνι στις εφημερίδες τόνους, για να υπογραμμίσουμε τα κακά και να πούμε τι πρέπει να γίνει και είμαστε πολύ τσιγκούνηδες την ώρα που γίνεται αυτό που πρέπει να γίνει. Ένα παράδειγμα είναι και το σημερινό, διότι σήμερα η Βουλή κλείνει μία τεράστια εκκρεμότητα. Εγώ δεν είχα υπόψη μου τον κώδικα ούτε πριν δέκα χρόνια ούτε πριν τρία ούτε πριν πέντε. Έναν χρόνο πριν μπήκα στη Βουλή και είδαμε πλέον ότι πρέπει να γίνει ένας κώδικας δεοντολογίας, για να ικανοποιήσουμε όχι μόνο τις απαιτήσεις ενός διεθνούς οργανισμού, της Ομάδας Κρατών κατά της Διαφθοράς, της Επιτροπής GRECO, όπως είναι γνωστή, αλλά κυρίως την υποχρέωσή μας απέναντι στους δικούς μας πολίτες, τους πολίτες της χώρας μας, τους πολίτες που πληγώθηκαν από πράξεις που έγιναν και από μέλη αυτής της Βουλής και από άλλους, που πληγώθηκαν από σκληρές πραγματικές διαφθοράς, αλλά και από μια εικόνα γενικής διαφθοράς που υπάρχει παντού. Αυτή η εικόνα δε θα διορθωθεί ούτε στις πλατείες ούτε στις διαδηλώσεις ούτε στα τηλεοπτικά παράθυρα, είναι με τις θεσμικές αλλαγές που θα διορθωθεί. Δεν έχει άλλο τρόπο μία

δημοκρατία να προστατεύσει τον εαυτό της από τη θεσμική αλλαγή. Και ένα βήμα προς τη θεσμική αλλαγή είναι αυτό που γίνεται σήμερα.

Δε θα συμφωνήσω με τον κ. Λιλλήκα. Οι νόμοι είναι για τους κακούς, ναι, και ο Αριστοτέλης είχε δίκαιο. Ο κώδικας είναι για τους καλούς. Είναι για να γίνουν οι καλοί παράδειγμα και υπόδειγμα, είναι για να δημιουργηθεί η κουλτούρα της διαφάνειας σε αυτόν τον τόπο επιτέλους, είναι για να μπορεί ο καθένας από εμάς να έχει ανοιχτά και καθαρά και τα δώρα του και τις συγκρούσεις συμφερόντων του και τους φίλους του, για να μπορεί να κοιτάζει στα μάτια ολόκληρη την κοινωνία, διότι σήμερα που υπάρχουν διεφθαρμένοι είναι όλους μας που μας παίρνει η μπάλα. Δεν ξέρω αν θεωρείτε ότι έχω άδικο, κύριε Πρόεδρε.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον Πρόεδρο της Βουλής)

Δέκα δευτερόλεπτα θέλω, θέλω να πω κάτι. Για έναν πολιτικό δεν υπάρχει μεγαλύτερη τιμωρία από την τιμωρία του λαού. Εκεί κρίνεται ο πολιτικός. Η δωροληψία, η δωροδοκία, η διαφθορά, η αναξιοκρατία, το ρουσφέτι έχουν νόμους που παίρνουν τον πολιτικό φυλακή, παραπάνω και από τον οποιοδήποτε πολίτη. Δεν είναι από τον κώδικα που θα λυθεί. Ο κώδικας πρέπει να είναι το υπόδειγμά μας, ο τρόπος που θα προχωρήσουμε μπροστά.

Κύριε Πρόεδρε,

Θα φάω δέκα δευτερόλεπτα, για να ευχαριστήσω ανθρώπους, και επιτρέψτε μου, γιατί δουλέψαμε μαζί καιρό πολύ. Καταρχάς, τους δύο καθηγητές, τον κ. Κόμπο και τον κ. Κωνσταντινίδη, για τη δουλειά που έκαναν. Τις υπηρεσίες της Βουλής. Ακούστηκε για την κ. Ιερωνυμίδου, η οποία ήταν πολύτιμη, αλλά είχαμε και την κ. Μαίρη Σάββα, την κ. Καραγιάννη, την κ. Γεωργίου, που μας βοήθησαν πάρα πάρα πολύ. Θέλω να ευχαριστήσω τα μέλη της υποεπιτροπής, την κ. Χαραλαμπίδου, τον κ. Πασιουρτίδη, τον κ. Περδίκη που ήταν ο πρόεδρος. Δουλέψαμε πάρα πάρα πολύ στενά και λυπούμαι που, παρά την προσπάθεια αυτή συναίνεσης, ερχόμαστε τώρα με τροπολογίες να χαλάσουμε αυτή την τεράστια τριβή και ζύμωση και δουλειά που έγινε. Διότι είναι κρίμα και εδώ, ξέρετε, να προσπαθεί να γίνεται η συχνή χρήση της απαγωγής μιας νομοθετικής προσπάθειας, μιας τροπολογίας της τελευταίας στιγμής, που είναι και αντιδεοντολογικό, μια και μιλούμε για κώδικα δεοντολογίας, να εργάζονται συνάδελφοι για πολύ καιρό για να κάνουν έναν νόμο, μια απόφαση και να ερχόμαστε με μια τροπολογία της τελευταίας στιγμής να προσπαθούμε να απαγάγουμε τις εντυπώσεις. Και τελειώνω με τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής και κυρίως τον πρόεδρο. Ο πρόεδρος, ένας άξιος κοινοβουλευτικός, ο οποίος φεύγει, οπότε δεν... Ένας άξιος κοινοβουλευτικός, χωρίς τον οποίο αμφιβάλλω αν θα φτάναμε εδώ σήμερα.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα ήθελα με την ιδιότητά μου στον ΟΑΣΕ και στο όνομα του προεδρείου να συγχαρώ τη Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η απόφαση αυτή σήμερα δεν είναι μια τυχαία απόφαση, είναι μια απόφαση η οποία συμπληρώνει κενό δημοκρατίας το οποίο υπήρχε σε αυτό το κράτος και ως εκ τούτου, θα το επαναλάβω, η Βουλή των Αντιπροσώπων χρίζει των συγχαρητηρίων. Το χαιρετίζουμε και να παρακαλέσω να διαβιβαστεί και στον οργανισμό η σχετική απόφαση του κοινοβουλίου. Σε όλες μας τις αποστολές ήταν ένα κενό εμείς να προσφέρουμε μαθήματα δημοκρατίας και να μην έχουμε τον κώδικα ως κοινοβούλιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Θα προχωρήσουμε στην ψήφιση των τροπολογιών τώρα.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μισό λεπτό.

Κυρία Χαραλαμπίδου, θέλεις τον λόγο;

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Βεβαίως. Εγώ και ο κ. Πασιουρτίδης. Συγγνώμη, είμαστε η υποεπιτροπή που δουλέψαμε για τούτο τον κώδικα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Χαραλαμπίδου, τα εύσημα που πήρε αυτή η επιτροπή σήμερα δεν τα...

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Όχι, δεν είναι εύσημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτό, ένα λεπτό.

Άφησέ με να ολοκληρώσω, μεν πιάννεστε. Περιμένετε. Εννά σας δώσω τον λόγο, εν είμαι που τζείνους που εννά κόψουν τον λόγο, για όνομα του Θεού! Απλώς, μιας τζιαι είπες για την επιτροπή, αυτή η επιτροπή πήρε από το σύνολο της Βουλής τα εύσημα για την καλή δουλειά που έκανε. Οπότε, μεν νομίζετε ότι θα κάνουμε κάτι και δε θα δώσουμε τον λόγο στα μέλη της επιτροπής. Για όνομα του Θεού!

Ορίστε, παρακαλώ.

Έχετε ενάμισι λεπτό εσείς και ενάμισι ο κ. Πασιουρτίδης.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν είναι θέμα ευσήμων, είναι θέμα στόχων που υλοποιήθηκαν. Και θέλω να πω και το εξής: Όσα εύσημα και να δώσουμε, εάν δεν υπάρχει κουλτούρα να εφαρμόσουμε τον κώδικα που ψηφίσαμε, όπως αν δεν υπάρχει κουλτούρα να εφαρμόζουμε τους νόμους του κράτους, δε θα κάνουμε τίποτε. Άρα, το σημαντικό δεν είναι μόνο να περάσουμε έναν κώδικα. Το σημαντικό είναι να αναπτύξουμε την κουλτούρα να λειτουργούμε στα πλαίσια του κώδικα. Τούτο είναι το ένα που θέλω να πω.

Σήμερα είναι μια καλή μέρα, γιατί αρχικά είχα τρομάξει με τον κώδικα εκατόν πενήντα σελίδων, που ήταν και αντιδημοκρατικός και παραβίαζε και συνταγματικά δικαιώματα των βουλευτών. Σήμερα έχουμε έναν κώδικα καλό, εύχρηστο και πρέπει να πω ότι όντως όλη η επιτροπή δουλέψαμε μαζί πολύ αρμονικά. Εγώ θέλω να ευχαριστήσω και τον κ. Πασιουρτίδη ιδιαίτερα, γιατί ήταν ο μόνος νομικός της υποεπιτροπής και χρειαστήκαμε πάρα πολλές φορές τις συμβουλές του.

Λοιπόν, σας ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι, ειλικρινά και εύχομαι ότι ο κώδικας θα εφαρμόζεται από όλους μας με συνέπεια και αν χρειαστεί και βελτιώσεις, να του κάνουμε.

Κύριε Πασιουρτίδη...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Γελώντας)

Ε, κύριε Πασιουρτίδη, αφού σου έδωσε τον λόγο η κ. Χαραλαμπίδου, δεν μπορώ να...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΣΙΟΥΡΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ. Ευχαριστούμε όλοι και για τα εύσημα και για τις ευχαριστίες, αλλά το μεγαλύτερο εύσημο θα είναι όταν εκείνοι τους οποίους αντιπροσωπεύουμε και για τους οποίους εργαζόμαστε καθημερινά νιώθουν περήφανοι για τον καθένα από εμάς και ένα βήμα προς αυτή την κατεύθυνση είναι η τήρηση αυτού του κώδικα. Τίποτε άλλο, θα κριθούμε όλοι από τις πράξεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ξένια, μιας τζιαι εδώκαμεν σε ούλλα τα μέλη της επιτροπής, να μεν σου δώσουμε εσένα; Έννεν σωστό.

ΞΕΝΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κοιτάξετε, εκείνο το οποίο πράγματι αξίζει να αναφερθεί κατά τη δική μου άποψη είναι ότι με αυτόν τον κώδικα ουσιαστικά πάρα πολλά ζητήματα τα οποία συζητούμε καθημερινά στα τηλεοπτικά πάνελ και για τα οποία πάρα πολλές φορές έχουμε βρεθεί να κατηγορούμαστε, είτε αφορά στο ασυμβίβαστο είτε αφορά στη σύγκρουση συμφερόντων, καλύπτονται. Οπότε, αυτή τη στιγμή εκείνο το οποίο προέχει είναι η εφαρμογή του. Η εφαρμογή του θα είναι πράγματι σωστή, εάν λειτουργήσει αποτρεπτικά για το κάθε μέλος της Βουλής -της παρούσας και των επόμενων- με τρόπο βεβαίως που όχι μόνο ζητήματα σοβαρά, αλλά και ζητήματα τα οποία έχουν να κάνουν είτε με σεξισμό είτε με ρατσισμό είτε με οποιαδήποτε στάση -η οποία βεβαίως δεν αφορά μόνο τις ώρες τις οποίες βρισκόμαστε μέσα στη Βουλή, αλλά και έξω από τη Βουλή- να ρυθμίζονται. Να λειτουργούμε πάντοτε με έναν τρόπο ο οποίος να είναι δεοντολογικός και ο οποίος κυρίως θα είναι αυτό το οποίο λέμε «πρότυπο», για να μπορέσουμε πράγματι να πάμε μπροστά ως κοινωνία και κυρίως ως κοινοβουλευτικό σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Κωνσταντίνου.

Μιλήσατε για το ότι ψηφίζουμε και δεν εφαρμόζουμε. Μα, δεν είναι μόνο τούτο. Να σας θυμίσω πόσες νομοθεσίες έχουμε τζιαι δεν εφαρμόζονται; Άρα λοιπόν, δεν είναι μόνο ο κώδικας, γι' αυτό είναι πολύ σημαντικό όχι μόνο να ψηφίζονται, αλλά και να εφαρμόζονται, όπως πολύ σωστά το είπαν και η κ. Χαραλαμπίδου και η κ. Κωνσταντίνου.

Λοιπόν, διάβασε, Αννίτα -αρχίζουμε- την πρώτη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Βάζουμε πρώτα την προφορική, η οποία είναι εκ μέρους των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος και αφορά την τροποποίηση της παραγράφου 6, ότι: «Νοείται ότι επίσκεψη στην αλλοδαπή χρηματοδοτούμενη εν όλω ή εν μέρει από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ομάδα ιδιωτικών συμφερόντων απαγορεύεται, εκτός και εάν ο βουλευτής εξασφαλίσει από πριν κατ' εξαίρεση άδεια από την Επιτροπή Δεοντολογίας.».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα μία ψήφοι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα μία ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και δύο αποχές, η τροπολογία εγκρίνεται.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, Μαρίνο.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Ο λόγος που τηρήσαμε αποχή ήταν γιατί εμείς έχουμε παρόμοια τροπολογία. Από τη στιγμή που ψηφίστηκε η τροπολογία αυτή, εμείς την αντίστοιχη δική μας τροπολογία την αποσύρουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, ωραία.

Λοιπόν, κυρία Δημητρίου, προχώρα τώρα στις έγγραφες τροπολογίες που έχω μπροστά μου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μάλιστα.

Προχωρώ με τη σειρά που τις έχω μπροστά μου, κύριε Πρόεδρε, με την τροπολογία του κ. Περδίκη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

Προτεινόμενη τροπολογία του κ. Γιώργου Περδίκη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών για τον Κώδικα Αρχών και Κανόνων Δεοντολογίας για τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων

Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση της παραγράφου 4 του Μέρους III, ώστε οι δύο υφιστάμενες επιφυλάξεις αυτής να αντικατασταθούν από τις ακόλουθες νέες επιφυλάξεις:

«Νοείται ότι βουλευτής δε δύναται να αποδεχθεί δώρα συνολικής αξίας πέραν των €500 από την ίδια πηγή κατά τη διάρκεια εκάστης συνόδου:

Νοείται περαιτέρω ότι βουλευτής δύναται να αποδεχθεί δώρα των οποίων η συνολική αξία δεν υπερβαίνει το ποσό των χίλιων πεντακοσίων ευρώ (€1.500) κατά τη διάρκεια της ίδιας συνόδου.».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα μία ψήφους εναντίον, δύο υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Πάμε τώρα στην τροπολογία του κ. Ευσταθίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Η επόμενη τροπολογία αντιλαμβάνομαι ότι αποσύρεται από τον κ. Ευσταθίου και το Κίνημα Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάμε στην επόμενη τροπολογία του κ. Γιώργου Περδίκη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ακριβώς.

Προτεινόμενη τροπολογία του κ. Γιώργου Περδίκη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών για τον Κώδικα Αρχών και Κανόνων Δεοντολογίας για τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων

Γίνεται εισήγηση για αντικατάσταση της παραγράφου 6 του Μέρους ΙΙΙ από την ακόλουθη νέα παράγραφο:

«6. (1) Ο βουλευτής κατά την άσκηση των καθηκόντων του δεν αποδέχεται οποιαδήποτε πρόσκληση για συμμετοχή σε επίσκεψη στην αλλοδαπή χρηματοδοτούμενη εν όλω ή εν μέρει από οιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ομάδα ή λομππίστα που εκπροσωπεί ιδιωτικά συμφέροντα:

Νοείται ότι βουλευτής κατά την άσκηση των καθηκόντων του δύναται να αποδεχθεί πρόσκληση για συμμετοχή του σε επίσκεψη στην αλλοδαπή χρηματοδοτούμενη εν όλω ή εν μέρει από μη κυβερνητική οργάνωση (ΜΚΟ), εκπαιδευτικό ίδρυμα ή κράτος ή άλλο οργανωμένο σύνολο ή διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς για συμμετοχή σε διεθνή συνεδρία ή άλλης θεσμικής φύσεως διοργανώσεις ή αποστολές στο εξωτερικό:

Νοείται περαιτέρω ότι ο βουλευτής οφείλει να προβαίνει σε δήλωση στην Επιτροπή Δεοντολογίας αναφορικά με την αποδοχή κάθε πρόσκλησης για επίσκεψή του στην αλλοδαπή.

(2) Η Επιτροπή Δεοντολογίας κατά τη λήξη εκάστης συνόδου δημοσιοποιεί δι' αναρτήσεως στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής τον κατάλογο των προσκλήσεων που αποδέχθηκε έκαστος βουλευτής κατά την εν λόγω σύνοδο.».

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ

Έχω την εντύπωση, χωρίς να είμαι απόλυτα σίγουρος, ότι καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό από την προφορική τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκείνη που ψηφίσαμε προηγουμένως.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οπότε αποσύρεται.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Αποσύρεται, ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

Πάμε τώρα στην τροπολογία του κ. Γιώργου Λιλλήκα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτεινόμενη τροπολογία του κ. Γιώργου Λιλλήκα εκ μέρους της Συμμαχίας Πολιτών για τον Κώδικα Αρχών και Κανόνων Δεοντολογίας για τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων

Α. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση της παραγράφου 2 του Μέρους IV, ώστε στο τέλος αυτής να προστεθεί η ακόλουθη φράση:

«αφ' ης δε προβεί στη σχετική δήλωση ενώπιον της οικείας επιτροπής, ακολούθως απέχει από τις εργασίες αυτής αναφορικά με το θέμα για το οποίο διαπίστωσε σύγκρουση συμφερόντων, όπως και από τη συζήτηση και ψήφιση ή έγκρισή του στην ολομέλεια του σώματος:

Νοείται ότι απόκρυψη σύγκρουσης συμφερόντων από βουλευτή συνιστά πράξη αντιδεοντολογική και επισύρουσα κυρώσεις σύμφωνα με τις πρόνοιες του Μέρους V κατόπιν καταγγελίας και/ή αυτεπάγγελτης εξέτασης από την Επιτροπή Δεοντολογίας.».

Σημείωση:

Με την προτεινόμενη τροπολογία διασφαλίζεται ότι, εφόσον ο βουλευτής δηλώσει σύγκρουση συμφερόντων, συνακόλουθα θα απέχει από τη συζήτηση του θέματος για το οποίο προκύπτει σύγκρουση συμφερόντων τόσο στο στάδιο της επιτροπής όσο και στο στάδιο της συζήτησης και ψήφισής του από την ολομέλεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζετε υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με μία ψήφο υπέρ, είκοσι οκτώ ψήφους εναντίον και τέσσερις αποχές.

Πάμε στην τροπολογία του κ. Ευσταθίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτεινόμενη τροπολογία του κ. Κωστή Ευσταθίου εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ για τον Κώδικα Αρχών και Κανόνων Δεοντολογίας για τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων

Β. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του Μέρους V αυτού, ώστε η παράγραφος 1 αυτού να αντικατασταθεί από την ακόλουθη παράγραφο:

«1. Συνιστάται ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή καλουμένη “Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή Δεοντολογίας των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων” ή “Επιτροπή Δεοντολογίας” με αρμοδιότητα την τήρηση της εφαρμογής των προνοιών του παρόντος κώδικα και τη διερεύνηση καταγγελιών εναντίον βουλευτών ως προς αντιδεοντολογική συμπεριφορά αυτών και ειδικότερα ως προς πράξεις ή παραλείψεις τους που συνιστούν παραβάσεις υποχρεώσεων που εκπηγάζουν από τις πρόνοιες του παρόντος κώδικα.».

Σημείωση:

Με την προτεινόμενη τροπολογία διασαφηνίζεται ότι η Επιτροπή Δεοντολογίας θα έχει την αρμοδιότητα της τήρησης της εφαρμογής των προνοιών του υπό έγκριση κώδικα.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Να παρακαλέσω, κύριε Πρόεδρε, να μας εξηγήσει ο αγαπητός συνάδελφος γιατί, όπως αναγιγνώσκεται, φαίνεται ότι έν’ τζιένο που έχουμε στον κώδικα.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Είναι αυτό το οποίο είχαμε πει προηγουμένως, ότι δεν είναι μόνο κατασταλτική η επέμβαση της Επιτροπής Δεοντολογίας, αλλά είναι και προληπτική. Είναι γι’ αυτό τον λόγο που εβάλαμεν τη συγκεκριμένη τροπολογία, η οποία μάλιστα σημειώνεται και με πιο σκούρα γράμματα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Ναι, αλλά, Πρόεδρε, αν επιτρέπεται, εννοιολογικά εν μπορεί να γραφτεί «του υπό έγκριση». Τζιέινος που εννά το δκιαβάσει ύστερα ’που έξι μήνες...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εντάξει, εννά τροποποιηθεί αναλόγως το κείμενο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με έξι ψήφους υπέρ, είκοσι επτά ψήφους εναντίον και καμία αποχή.

Πάμε στην άλλη τροπολογία του κ. Ευσταθίου, που αφορά το Μέρος V του κώδικα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Β. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του Μέρους V αυτού, ώστε από την παράγραφο 2 αυτού να διαγραφεί η φράση «περιόδου, σύμφωνα με ακολουθητέα, κατ’ αναλογίαν των ισχυόντων για την εκλογή των μελών της Επιτροπής Επιλογής, διαδικασία» και να αντικατασταθεί με τη φράση «συνόδου, ως ήθελε αποφασισθεί από την ολομέλεια του σώματος».

Σημείωση:

Με την προτεινόμενη τροπολογία τα μέλη της Επιτροπής Δεοντολογίας θα ορίζονται για κάθε σύνοδο βάσει διαδικασίας που θα καθορίζεται από την ολομέλεια του σώματος αντί για ολόκληρη τη βουλευτική περίοδο βάσει της ακολουθητέας σύμφωνα με το άρθρο 73.2 του συντάγματος διαδικασίας εκλογής μελών της Επιτροπής Επιλογής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με έξι ψήφους υπέρ, είκοσι επτά ψήφους εναντίον και καμία αποχή.

Πάμε τώρα στην τροπολογία του κ. Λιλλήκα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Β. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση της παραγράφου 15 του Μέρους V αυτού, ώστε αμέσως μετά την υποπαράγραφο (ε) να προστεθεί η υποπαράγραφος (στ) ως ακολούθως:

«(στ) περικοπή της μηνιαίας αποζημίωσης του βουλευτή σε ποσοστό μέχρι πενήντα τοις εκατόν (50%) του συνόλου αυτής.».

Σημείωση:

Με την προτεινόμενη τροπολογία εισάγεται κατά το πρότυπο ξένων κοινοβουλίων νέα μορφή κύρωσης, η οποία θα είναι επιβλητέα κατά την κρίση της επιτροπής, λαμβανομένης υπόψη της φύσης της παράβασης, της βαρύτητας και της τυχόν επανάληψής της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, Γιώργο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Και αυτή η τροπολογία και η επόμενη, που θα παρουσιαστεί στη συνέχεια, σκοπό έχει να προσθέσει κάποιες κυρώσεις για την περίπτωση που ένας βουλευτής αρνηθεί για παράδειγμα να αποκαλύψει ότι έχει προσωπικό συμφέρον ή για παραβίαση και των κανονισμών του κώδικα δεοντολογίας και σε άλλους τομείς. Αλλά το πλέον σοβαρό για παράδειγμα θα ήταν να αποκρύψει ότι έχει συμφέρον και με την ψήφο του να εξυπηρετήσει το προσωπικό του συμφέρον αντί το δημόσιο συμφέρον.

Θεωρώ ότι δεν αρκούν οι κυρώσεις στις οποίες κατέληξε η επιτροπή. Θεωρώ ότι, όπως στους κανονισμούς μας υπάρχει πρόνοια που επιτρέπει την αποκοπή απευθείας, στο ίδιο πρότυπο πρέπει να εφαρμοστεί και η αποκοπή αντιμισθίας και σε αυτή την περίπτωση, ανάλογα με τη σοβαρότητα του παραπτώματος.

Πέραν τούτου, θεωρώ ότι δεν μπορούμε να έχουμε ψηφίσει εμείς ως κοινοβούλιο νόμο, όπου, αν κάποιος αποκρύψει στοιχεία σε μια επιτροπή, ένας προσκεκλημένος, ένας υπουργός ή ένας διευθυντής υπουργείου, να είναι ποινικό αδίκημα και εμείς να έχουμε μόνο το name and shame.

Τέλος, ενώ με τις κυρώσεις που προτείνει σήμερα, που υπάρχουν μέσα στον κώδικα δεοντολογίας καλείται να απολογηθεί, αν δεν απολογηθεί, που είναι και ύβρις απέναντι και στην Επιτροπή Δεοντολογίας, δε θα έχει τίποτε άλλο παρά το name and shame ξανά από το βήμα της Βουλής. Θεωρώ ότι πρέπει να υπάρχουν έστω οι ελάχιστες οικονομικές κυρώσεις.

Ευχαριστώ.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Οφείλουμε ως επιτροπή να δώσουμε απάντηση ποια είναι η φιλοσοφία που καταλήξαμε εδώ, γιατί μπορεί να μείνουν διαφορετικά μηνύματα, που δεν είναι αλήθεια. Αν προχωρούσαμε με τον κώδικα των εκατόν πενήντα σελίδων, η εισήγηση του κ. Λιλλήκα ίσως να ήταν πάρα πολύ ορθή. Μέσα στον κώδικα των εκατόν πενήντα σελίδων υπήρχαν και τα λόμπι, υπήρχαν και τα ασυμβίβαστα, υπήρχαν τα πάντα. Πάρθηκε μια πολιτική απόφαση από την επιτροπή η οποία λέει ότι αυτά που είναι ποινικά αδικήματα ρυθμίζονται με νομοθεσίες, ώστε ο κάθε κατεργάρης να πάει τζιαι φυλακή. Με τον κώδικα τιμωρείσαι με πολιτικές ποινές, γιατί είναι κώδικας και δεν είναι νομοθεσία. Αυτή ήταν η φιλοσοφία που επικράτησε μετά από πάρα πολύ προβληματισμό πολλών μηνών και μελέτη πολλών κοινοβουλίων του τι συμβαίνει. Αυτή ήταν η απόφαση της επιτροπής, όχι γιατί θέλει να καλύψει κανέναν, γιατί θέλει τον κατεργάρη να τον στείλει στη νομοθεσία και να τον στείλει και φυλακή.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Επειδή γίνεται παρεξήγηση, με όλο τον σεβασμό, αν είναι ποινικό αδίκημα, πέραν της ασυλίας που έχει ο βουλευτής -και δεν μπορεί παρά υπό κάποιες προϋποθέσεις να οδηγηθεί στο δικαστήριο- αν είναι ποινικό αδίκημα, βεβαίως πρέπει να πάει στο δικαστήριο και να πάει φυλακή. Εδώ μιλούμε για παραβίαση του κώδικα δεοντολογίας, για να μην αφήνονται λανθασμένες εντυπώσεις!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Λιλλήκα.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Λιλλήκα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι εννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με μία ψήφο υπέρ, είκοσι εννέα ψήφους εναντίον και τέσσερις αποχές.

Προχωρούμε στην τελευταία τροπολογία, του κ. Λιλλήκα και πάλι, που αφορά το Μέρος V του κώδικα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γ. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση της παραγράφου 16 του Μέρους V, ώστε στο τέλος αυτής να προστεθεί η ακόλουθη νέα επιφύλαξη:

«Νοείται έτι περαιτέρω ότι, σε περίπτωση άρνησης του βουλευτή να συμμορφωθεί προς την απόφαση της Επιτροπής Δεοντολογίας, αφού προηγουμένως δοθεί η ευκαιρία στον βουλευτή να ακουσθεί, η μηνιαία αποζημίωση αυτού με απόφαση της εν λόγω επιτροπής περικόπτεται σε ποσοστό μέχρι πενήντα τοις εκατόν (50%) αυτής.».

Σημείωση:

Με την προτεινόμενη τροπολογία οι αποφάσεις της Επιτροπής Δεοντολογίας αναφορικά με την επιβολή κυρώσεων σε βουλευτή για αντιδεοντολογική συμπεριφορά καθίστανται ουσιαστικά εκτελεστές και σεβαστές, καθότι, σε περίπτωση άρνησης του βουλευτή να συμμορφωθεί με απόφαση της Επιτροπής Δεοντολογίας και επιβληθείσα κύρωση για αντιδεοντολογική συμπεριφορά, η εν λόγω επιτροπή θα προχωρεί σε περικοπή της μηνιαίας αποζημίωσης του βουλευτή σύμφωνα με τα πιο πάνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται με τρεις ψήφους υπέρ, είκοσι οκτώ εναντίον και δύο αποχές.

Προχωρούμε τώρα στην ψήφιση του κειμένου του κώδικα.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και μία αποχή, το κείμενο του κώδικα δεοντολογίας εγκρίνεται.

Και τώρα να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία για την έγκριση της απόφασης με την οποία επικυρώνεται ο κώδικας δεοντολογίας.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ο Κώδικας Δεοντολογίας των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων με την απόφαση της Βουλής εγκρίνεται.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Ο κώδικας δεοντολογίας ήταν μια σημαντικότερη πράξη της Βουλής. Θα πω ότι σε όλα τα κοινοβούλια βρίσκεται σε ένα ειδικό εγχειρίδιο, το οποίο είναι τυπωμένο. Σας καλούμε, αν θέλετε, να δώσετε οδηγίες να γίνει άμεσα και εμείς με τη σειρά μας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι αν θέλουμε. Πρέπει να το κάνουμε, Νίκο. Και θα διανεμηθεί.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Να συγχαρούμε τον πρόεδρο και όλα τα μέλη της επιτροπής...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Τορναρίτη, και να διανεμηθεί όχι μόνο εκεί, αλλά να είναι...

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Όχι, βεβαίως. Και να διανεμηθεί και να αναρτηθεί και στη σελίδα, διότι τούτο έν' κάτι που τιμά τη Βουλή. Ευχαριστούμε όλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Δεύτερο, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων. Έχει ήδη γίνει.

Κεφάλαιο Τρίτο, ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές έχουν ήδη δοθεί γραπτώς.

(Οι ερωτήσεις των βουλευτών)

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.211, ημερομηνίας 11 Φεβρουαρίου 2021, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Μετά την ανακοίνωση της κυβέρνησης ότι τερματίζεται το Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα, που αφορούσε την κατ' εξαίρεση παραχώρηση κυπριακής υπηκοότητας σε ξένους επενδυτές, δημοσιοποιήθηκε η πρόθεση κάποιων να προσφύγουν στο δικαστήριο κατά της κυβερνητικής απόφασης.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν έχουν γίνει προσφυγές από ξένους επενδυτές κατά της απόφασης για τερματισμό του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.212, ημερομηνίας 11 Φεβρουαρίου 2021, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιο στάδιο βρίσκεται η διαδικασία ελέγχου των στοιχείων και των προϋποθέσεων που θέτει η νομοθεσία για την κατ' εξαίρεση πολιτογράφηση επενδυτών.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες μου, εκκρεμούν αιτήσεις που αφορούν 1 432 πρόσωπα. Ποιος είναι ο ακριβής αριθμός των αιτήσεων και των προσώπων που εκκρεμούν; Από ποιες χώρες προέρχονται τα πρόσωπα των οποίων εκκρεμούν οι αιτήσεις; Ποιοί ήταν οι πάροχοι αυτών των αιτήσεων; Πότε αναμένεται να ολοκληρωθεί η εξέταση και να ληφθούν οι αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου για αυτές τις αιτήσεις; Υπάρχει το ενδεχόμενο με τον τερματισμό του προγράμματος να τερματιστεί και η διαδικασία εξέτασης των αιτήσεων αυτών;»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.213, ημερομηνίας 12 Φεβρουαρίου 2021, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Έχω λάβει σωρεία καταγγελιών από φθαρτέμπορες της επαρχίας Λάρνακας, που αφορούν την υπολειπόμενη των υποδομών του Κέντρου Χονδρικής Διανομής Φρούτων και Λαχανικών, που από το 1995 βρίσκεται στη Λάρνακα. Σύμφωνα με τις καταγγελίες, αντί ο χώρος να αξιοποιείται εξ ολοκλήρου από τους φθαρτέμπορες, χρησιμοποιείται κατά το 85% για άλλες χρήσεις, όπως αποθήκες, στάθμευση τροχόσπιτων, αποθήκες αυτοκινήτων, βαρκών, οικοδομικών υλικών κ.ο.κ. Επιπλέον, στον χώρο παρατηρείται βρωμιά και

ακαθαρσία λόγω της έλλειψης συντήρησης και καθαρισμού του. Αναφορές δείχνουν ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες για τον χώρο είναι η Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας και ο δήμος Λάρνακας.

Ο χώρος δύναται να φιλοξενεί περίπου πενήντα πάγκους φαρμακικών σύμφωνα με την καταγγελία, ώστε να έχουν οι Κύπριοι παραγωγοί της περιοχής κάποιο εισόδημα, που αυτό θα ήταν απόλυτα θεμιτό. Άλλωστε, για αυτούς δημιουργήθηκε ο χώρος πριν από είκοσι έξι χρόνια και δικαίως αντιδρούν, κατά την άποψή μου.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για την υφιστάμενη κατάσταση του Κέντρου Χονδρικής Διανομής Φρούτων και Λαχανικών, ποια είναι η πραγματική του χρήση και σε ποια διορθωτικά μέτρα προγραμματίζει να προβεί, ώστε να επιτευχθεί η ορθή χρήση και καθαριότητά του.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.214, ημερομηνίας 16 Φεβρουαρίου 2021, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ελένης Μαύρου

«Οι τρομακτικές σκηνές βίας που είδαμε όλοι το Σάββατο, 13 Φεβρουαρίου 2021, στους δρόμους της πρωτεύουσας, η υπέρμετρη και ανεξήγητη επίθεση της αστυνομίας κατά των διαδηλωτών, ο ξυλοδαρμός και η πρόκληση σοβαρής σωματικής βλάβης σε νεαρούς που συμμετείχαν στη διαμαρτυρία κατά της διαφθοράς, δημιουργούν σοβαρά ερωτήματα.

Ως εκ τούτου καλείται ο αρμόδιος υπουργός όπως μας πληροφορήσει άμεσα για τα ακόλουθα:

1. Ποιος και στη βάση ποιων πληροφοριών ετοίμασε το συγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο;
2. Ποιος έδωσε τις οδηγίες για επίθεση κατά των διαδηλωτών;
3. Ποιος έδωσε την εντολή για τη χρήση του οχήματος εκτόξευσης νερού "Αίαντας" και στη βάση ποιων κριτηρίων;»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.215, ημερομηνίας 17 Φεβρουαρίου 2021, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Τους τελευταίους μήνες έχουν παρατηρηθεί αρκετά περιστατικά παράνομου πυροβολισμού άγριων πουλιών, όπως μελισσοφάγων και αρπακτικών πουλιών. Πρόσφατο είναι και το θλιβερό περιστατικό με τον πυροβολισμό φλαμίνγκο.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα ακόλουθα:

1. Ποια είναι τα μέτρα που λαμβάνονται και θα ληφθούν για την αντιμετώπιση και την πάταξη αυτού του φαινομένου;
2. Ποια είδη και ποιος ο αριθμός των πουλιών άγριας πανίδας που έχουν φιλοξενηθεί και λάβει φροντίδα στο Κέντρο Περιθαλψής και Αποκατάστασης της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας τα τελευταία 5 χρόνια ανά έτος και πόσα από αυτά δέχθηκαν θεραπεία λόγω πυροβολισμού;
3. Πόσες καταγγελίες/υποθέσεις έχουν προκύψει για το συγκεκριμένο αδίκημα του παράνομου πυροβολισμού προστατευόμενων, μη θηρεύσιμων, άγριων πουλιών τα τελευταία 10 χρόνια ανά επαρχία;»

(Οι απαντήσεις των αρμόδιων υπουργών)

(Έχει διατηρηθεί η ορθογραφία και η σύνταξη των αποστολών.)

Απάντηση ημερομηνίας 12 Φεβρουαρίου 2021 του Υπουργού Οικονομικών κ. Κωνσταντίνου Πετρίδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.04.146, ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και επιθυμώ να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

2. Το Τμήμα Φορολογίας εφαρμόζοντας τη νομοθεσία που εμπίπτει στην αρμοδιότητά του, όταν λαμβάνει πληροφορίες από έρευνες που διεξάγουν άλλες κρατικές υπηρεσίες για ποσά που δεν έχουν δηλωθεί για φορολόγηση, προβαίνει στη φορολόγηση των ποσών αυτών, εφόσον διαπιστωθεί ότι δεν έχουν δηλωθεί και καταβληθεί στο Τμήμα Φορολογίας.
3. Σε άλλες περιπτώσεις, δύναται να απαιτηθεί υποβολή κεφαλαιουχικής κατάστασης από το πρόσωπο το οποίο ερευνάται. Η εξέταση κεφαλαιουχικών καταστάσεων είναι χρονοβόρα και συνεπώς εκκρεμούν ακόμη υποθέσεις στο Τμήμα Φορολογίας προς εξέταση. Τα ονόματα των προσώπων δεν δύναται να κοινοποιηθούν, ένεκα της νομοθεσίας περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.
4. Αναφορικά με το ερώτημά σας που αφορά το Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα (ΚΕΠ), θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι το Τμήμα Φορολογίας προχώρησε σε αναλυτική καταγραφή όλων των περιπτώσεων, όπως αυτές τηρούνταν από τη Διοίκηση του Υπουργείου Οικονομικών. Άρχισαν ήδη φορολογικοί έλεγχοι σε παρόχους υπηρεσιών στα πλαίσια του ΚΕΠ. Ταυτόχρονα, έχει αρχίσει και ο έλεγχος σε εταιρείες ανάπτυξης γης, οι οποίες πώλησαν ακίνητη ιδιοκτησία στα πλαίσια του ΚΕΠ.

5. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε περαιτέρω διευκρινίσεις.»

Απάντηση ημερομηνίας 17 Φεβρουαρίου 2021 του Υπουργού Οικονομικών κ. Κωνσταντίνου Πετρίδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.04.225, ημερομηνίας 26 Νοεμβρίου 2020, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Πεردίκη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ ως ακολούθως:

2. Μετά την απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου στην υπόθεση με αριθμό 1288/15 και κατόπιν γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα, το Τμήμα Φορολογίας έχει προβεί σε ενέργειες για την επιστροφή των παρακρατηθέντων ποσών ως έκτακτη αμυντική εισφορά επί των τόκων στο ποσό αποζημίωσης για απαλλοτριώσεις στις εξής περιπτώσεις:

(α) Πρόσωπα που είχαν προσφύγει στο Διοικητικό Δικαστήριο:

Διεκπεραιώθηκαν όλες οι περιπτώσεις (104) δικαιούχων οι οποίες εκκρεμούσαν με την επιστροφή έκτακτης αμυντικής εισφοράς ύψους €4.336.718,59, πλέον τόκων υπερημερίας ύψους €378.300,36. Το σύνολο της επιστροφής ανήλθε σε €4.715.018,95.

(β) Πρόσωπα που είχαν προσφύγει στο Εφοριακό Συμβούλιο:

Εκκρεμούσε μία μόνο υπόθεση, η οποία έχει διευθετηθεί με επιστροφή έκτακτης αμυντικής εισφοράς ύψους €53.804 πλέον τόκων υπερημερίας ύψους €5.977. Σύνολο Επιστροφής €59.781.

(γ) Πρόσωπα για τα οποία παρακρατήθηκε έκτακτη αμυντική εισφορά από το Κτηματολόγιο μετά την απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου:

Διεκπεραιώθηκαν όλες οι περιπτώσεις (28) για τις οποίες λανθασμένα παρακρατήθηκε έκτακτη αμυντική εισφορά από το Κτηματολόγιο (απαλλοτριώσεις μεταξύ 5 και 31 Ιουλίου 2019) μετά την απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου. Έγινε επιστροφή έκτακτης αμυντικής εισφοράς ύψους €24.296,81 πλέον τόκων υπερημερίας ύψους €313,32. Σύνολο Επιστροφής €24.610,13.

(δ) Πρόσωπα που έχουν υποβάλει εμπρόθεσμη ένσταση στον Έφορο Φορολογίας:

Διεκπεραιώθηκαν όλες οι περιπτώσεις (25) εμπρόθεσμων ενστάσεων που εκκρεμούσαν στον Έφορο Φορολογίας, με επιστροφή έκτακτης αμυντικής εισφοράς ύψους €476.756,17 πλέον τόκων υπερημερίας ύψους €55.354,11. Το σύνολο της επιστροφής ανήλθε στις €532.110,28.

3. Σημειώνεται ότι όπου εφαρμόζεται, τα ποσά επιστροφής συμψηφίζονται με τυχόν οφειλές στο Δημόσιο.

4. Μεγάλος αριθμός αιτήσεων επιστροφής έχει υποβληθεί εκπρόθεσμα μετά την έκδοση της απόφασης. Το ενδεχόμενο επιστροφής της έκτακτης αμυντικής εισφοράς που παρακρατήθηκε πλέον των τόκων υπερημερίας, για τις περιπτώσεις αυτές θα αποφασιστεί κατόπιν γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα.»

Απάντηση ημερομηνίας 10 Φεβρουαρίου 2021 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Νίκου Νουρή στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.04.450, ημερομηνίας 5 Μαΐου 2020, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ξένιας Κωνσταντίνου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

α. Μέχρι τα τέλη του 2020, το σύνολο των υπό εξέταση αιτούντων διεθνούς προστασίας, σε πρωτοβάθμιο επίπεδο, ήταν 18.995. Περαιτέρω, κατά το 2020, υποβλήθηκαν αιτήματα διεθνούς προστασίας από 7.094 άτομα. Ακολουθεί πίνακας με τις χώρες καταγωγής νέων αιτούντων διεθνούς προστασίας εντός του 2020:

ΧΩΡΑ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	ΝΕΟΙ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΣΥΡΙΑ	1.738
ΙΝΔΙΑ	1.112
ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ	566
ΚΑΜΕΡΟΥΝ	632
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	490
ΝΙΓΗΡΙΑ	374
ΝΕΠΑΛ	331
Λ. Δ. ΚΟΝΓΚΟ	386
ΓΕΩΡΓΙΑ	262
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	177

ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ	1.026
ΣΥΝΟΛΟ	7.094

Οι χώρες καταγωγής των αιτούντων διεθνούς προστασίας με εκκρεμή αιτήματα, σε πρωτοβάθμιο επίπεδο, μέχρι και το τέλος του 2020, έχουν ως ακολούθως:

ΧΩΡΑ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	ΝΕΟΙ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ (ΥΠΟ ΕΞΕΤΑΣΗ)
ΣΥΡΙΑ	4.327
ΚΑΜΕΡΟΥΝ	2.302
ΙΝΔΙΑ	2.083
ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ	1.593
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	909
ΓΕΩΡΓΙΑ	951
ΝΙΓΗΡΙΑ	810
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	740
Λ. Δ. ΚΟΝΓΚΟ	743
ΒΙΕΤΝΑΜ	638
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ	3.899

- β. Από το 2004 μέχρι το τέλος του 2019, σε πρωτοβάθμιο επίπεδο, έχει παραχωρηθεί το καθεστώς συμπληρωματικής προστασίας σε 9.938 άτομα και αναγνωρίστηκε προσφυγικό καθεστώς σε περίπου 1.628 άτομα. Η πλειοψηφία των δικαιούχων διεθνούς προστασίας προέρχεται από τη Συρία, την Παλαιστίνη, το Ιράκ, τη Σομαλία και το Ιράν. Σημειώνεται, ότι πιθανόν να μην διαμένουν όλοι οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας εντός της Δημοκρατίας και επιπλέον, σε 1.442 περιπτώσεις, το καθεστώς διεθνούς προστασίας έχει ανακληθεί ή έχει παυθεί (π.χ. λόγω του ότι έχουν ομαλοποιηθεί οι συνθήκες στις χώρες καταγωγής).
- γ. Σε σχέση με το συνολικό χρόνο για λήψη απόφασης σε πρώτο βαθμό από την Υπηρεσία Ασύλου, με τη διαδικασία που μέχρι πρότινος ακολουθείται, αυτός κυμαίνεται μεταξύ έξι μηνών και ενός χρόνου από την ημερομηνία υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Εννοείται, ότι για περιπτώσεις που εμπίπτουν σε ευάλωτες ομάδες, όπως αυτές περιγράφονται από την περί Προσφύγων Νομοθεσία, όπως ασυνόδευτοι ανήλικοι, θύματα βασανιστηρίων κτλ., δίδεται προτεραιότητα στην εξέταση του αιτήματος. Στις περιπτώσεις απόρριψης του αιτήματος από την Υπηρεσία Ασύλου, ο αιτητής έχει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας. Αναφέρεται συναφώς, ότι κατά το 2020, το ΔΔΔΠ έχει λάβει απόφαση επί 307 προσφυγών, κατά πρωτοβάθμιων αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου.
- δ. Για μείωση του χρόνου εξέτασης καθώς και στο πλαίσιο των προσπαθειών για μείωση των εκκρεμών αιτήσεων, η Υπηρεσία Ασύλου έχει ενισχυθεί εντός του 2020 με πρόσθετο προσωπικό ορισμένου χρόνου (λειτουργούς και γραφειακό προσωπικό), το οποίο έχει λάβει την ενδεδειγμένη εκπαίδευση και καθοδήγηση για αποτελεσματική διεκπεραίωση των αιτήσεων. Παράλληλα, συνεχίζεται η παροχή στήριξης από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO), με πρόσθετους λειτουργούς, οι οποίοι θα υποβοηθήσουν την Υπηρεσία σε θέματα εξέτασης αιτήσεων υποδοχής, εγγραφής κτλ., όπως προνοείται στο Σχέδιο Στήριξης της Κύπρου. Σημειώνεται ακόμη, ότι μέχρι το τέλος του μηνός ολοκληρώνεται το νέο εξεταστικό κέντρο στο Κέντρο Πρώτης Υποδοχής "Πουρνάρα", στο οποίο θα τοποθετηθεί το πιο πάνω προσωπικό.
- ε. Για ενίσχυση των προαναφερομένων προσπαθειών, έχουν πρόσφατα εγκριθεί από τη Βουλή Νομοσχέδια με τροποποιήσεις του περί Προσφύγων Νόμου, του περί Αλλοδαπών και Μετανάστευσης Νόμου και του περί Διοικητικού Δικαστηρίου Νόμου, καθώς και τροποποίηση του σχετικού άρθρου του Συντάγματος, με σκοπό τη σύντμηση του χρονικού περιθωρίου για υποβολή προσφυγής εναντίον της πρωτοβάθμιας απόφασης της Υπηρεσίας Ασύλου, ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας, από 75 σε 30 μέρες για την κανονική διαδικασία και 15 μέρες για την ταχύρρυθμη.
2. Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε πρόσθετα στοιχεία ή πληροφορίες.»

Απάντηση ημερομηνίας 15 Φεβρουαρίου 2021 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Νίκου Νουρή στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.172, ημερομηνίας 5 Ιανουαρίου 2021, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη

«Σχετικά με την πιο πάνω ερώτησή σας αποστέλλεται ψηφιακός δίσκος (CD-Compact Disk), στον οποίο περιλαμβάνονται η Πολεοδομική-Χωροταξική Μελέτη, η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) και η Τεχνοοικονομική Μελέτη και Μελέτη Βιωσιμότητας, που εκπονήθηκαν σε σχέση με την Κτηνοτροφική Ζώνη Αθηνών».

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στον βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

Απάντηση ημερομηνίας 15 Φεβρουαρίου 2021 του Υπουργού Υγείας κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.187, ημερομηνίας 13 Ιανουαρίου 2021, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Μιχάλη Γιωργάλλα

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- (α) Κατά τη διαδικασία ετοιμασίας της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την κατάθεση αίτησης για παραχώρηση άδειας παραγωγού φαρμακευτικής κάνναβης στην Κύπρο, από την αρμόδια Συντονιστική Επιτροπή, προέκυψαν νομικά ζητήματα τα οποία υποβλήθηκαν στη Νομική Υπηρεσία για γνωμοδότηση. Με την απάντηση της Νομικής Υπηρεσίας διαφάνηκαν επιπρόσθετα ζητήματα, τα οποία εξετάστηκαν και υποβλήθηκαν εκ νέου για γνωμάτευση. Ως εκ τούτου δεν έχει δημοσιευθεί η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ούτως ώστε να υποβληθούν αιτήσεις για αδειοδότηση καλλιέργειας και παραγωγής φαρμακευτικής κάνναβης.
- (β) Σύμφωνα με τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, από τον Οκτώβρη 2016 έως και σήμερα, έχουν δοθεί 424 εγκρίσεις από το υπουργείο μας.

Αναλυτικά, οι εγκρίσεις αφορούν τις πιο κάτω περιπτώσεις:

- 408 εγκρίσεις σε καρκινοπαθείς
- 7 εγκρίσεις σε ασθενείς με σοβαρές επιληπτικές μορφές λόγω αυτισμού ή γενετικού συνδρόμου
- 1 έγκριση σε άτομο με Αυτισμό που αυτοτραυματίζεται
- 3 εγκρίσεις σε ασθενείς με σοβαρή μορφή Παρκινσονισμού
- 1 έγκριση σε ασθενή με Πολλαπλή Σκλήρυνση
- 2 εγκρίσεις σε ασθενείς με Νευραλγία Τριδύμου
- 1 έγκριση σε ασθενή με σοβαρή μορφή ημικρανίας
- 1 έγκριση σε ασθενή με σοβαρούς πόνους λόγω μυαλγίας από σπάνιο σύνδρομο

(γ) Αναφορικά με το τρίτο και τέταρτο ερωτήματά σας, πληροφορείστε τα ακόλουθα:

- i. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 105 των περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών (Φαρμακευτική Κάνναβη) (Τροποποιητικών) Κανονισμών, διορίζεται Συμβουλευτική Επιτροπή από τον Υπουργό Υγείας για θέματα που αφορούν τη ρύθμιση της Φαρμακευτικής Κάνναβης.
- ii. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Κανονισμό 106(1) των πιο πάνω Κανονισμών, η Συμβουλευτική Επιτροπή παρέχει συμβουλευτική γνωμοδότηση προς την αρμόδια αρχή αναφορικά, μεταξύ άλλων, την ενημέρωση και εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας και των ασθενών για την ορθή και ασφαλή χρήση της φαρμακευτικής κάνναβης και την ενημέρωση και εκπαίδευση των φαρμακοποιών για την παρασκευή γαληνικών σκευασμάτων φαρμακευτικής κάνναβης.
- iii. Κατά τη διαδικασία της σύστασης της Συμβουλευτικής Επιτροπής διαφάνηκε η ανάγκη τροποποίησης του Κανονισμού 105, έτσι ώστε να δοθεί δυνατότητα στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπό του να παρίσταται στις συνεδρίες της Συμβουλευτικής Επιτροπής ως παρατηρητής και όχι υπό την ιδιότητα του μέλους.
- iv. Ως εκ τούτου μέχρι σήμερα δεν έχει οριστεί η σχετική Συμβουλευτική Επιτροπή, καθιστώντας αδύνατη την εκπαίδευση ιατρών ή φαρμακοποιών ή την ενημέρωση του κοινού αναφορικά με την ορθή χρήση της φαρμακευτικής κάνναβης.

2. Εάν για τον οποιοδήποτε λόγο κρίνετε ότι οι ως άνω απαντήσεις δεν είναι επαρκείς ή χρήζουν περαιτέρω διευκρινίσεων, παραμένω στη διάθεσή σας.»

Απάντηση ημερομηνίας 15 Φεβρουαρίου 2020 του Υπουργού Υγείας κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.193, ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου 2021, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρούλας Γεωργιάδου

Η απάντηση στην ερώτηση που υποβάλλατε είναι η ακόλουθη:

1. Διάθεση γαμετών και εμβρύων

Με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 32 του περί της Εφαρμογής της Ιατρικής Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής Νόμου (Ν.69(Ι)/2015) επιτρέπεται η διάθεση γαμετών και εμβρύων με σκοπό την υποβοήθηση στην απόκτηση τέκνου με μεθόδους ιατρικής υποβοηθούμενης αναπαραγωγής. Απαγορεύεται όμως έναντι αμοιβής οποιαδήποτε διάθεση ή αγορά ή χρήση γαμετών και εμβρύων προερχόμενων από δότη. Σημειώνεται ότι, με βάση το εν λόγω άρθρο, αμοιβή δεν συνιστά η καταβολή των δαπανών που είναι απαραίτητες για τη λήψη και την κρυσυντήρηση των γαμετών, οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- (α) Τις ιατρικές, εργαστηριακές και νοσηλευτικές δαπάνες πριν, κατά και μετά τη λήψη των γαμετών
- (β) τα έξοδα της μετακίνησης, διαμονής και διατροφής του δότη και
- (γ) κάθε απώλεια εσόδων του δότη εξαιτίας της αποχής του από την εργασία του, τα οποία αποδεδειγμένα στερήθηκε για την προετοιμασία και πραγματοποίηση της λήψης των γαμετών.

Το Συμβούλιο Ιατρικής Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής, σύμφωνα με το Άρθρο 32(9) του Νόμου, είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό και την αναπροσαρμογή του ανώτατου ορίου αποζημίωσης ανά δότη ή δότρια λαμβανομένου υπόψη του βιοτικού επιπέδου και του κόστους ζωής στη Δημοκρατία, καθώς και του ύψους κατ' αναλογία καταβαλλόμενων αποζημιώσεων σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ισχύς του πιο πάνω άρθρου 32(9) έχει ανασταλεί με την τροποποίηση Ν.194(Ι)/2015 και μέχρι σήμερα το ΣΙΥΑ δεν έχει καθορίσει το ανώτατο όριο αποζημίωσης.

2. Δωρεά γαμετών

Στο Άρθρο 6(4) του περί Προτύπων Ποιότητας και Ασφάλειας (Δωρεά, Προμήθεια, Έλεγχος, Επεξεργασία, Συντήρηση, Αποθήκευση και Διαμονή) Ανθρώπινων Ιστών, κυττάρων και Παράγωγων Προϊόντων Νόμου (Ν.187(Ι)/2007) απαγορεύεται η «*διαφήμιση ή η καθ' οιονδήποτε τρόπον προώθηση της ανάγκης προσφοράς, φύλαξης, προμήθειας ή διαθεσιμότητας ανθρώπινων ιστών και/ή κυττάρων και/ή παράγωγων προϊόντων, με σκοπό την αποκόμιση ή την εξασφάλιση οικονομικού κέρδους ή ανάλογου ανταλλάγματος από οποιονδήποτε εμπλεκόμενο στη διαδικασία αυτή*». Στον περί της Εφαρμογής της Ιατρικής Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής Νόμο δεν ρυθμίζεται το εν λόγω θέμα. Στο πλαίσιο αυτό, το ΣΙΥΑ έχει αποφασίσει ότι θα προχωρήσει στην ετοιμασία ειδικού εντύπου μέσω του οποίου θα δίνεται, προς το κοινό, ορθολογιστική ενημέρωση σε σχέση με τη δωρεά γαμετών. Όλες οι Μονάδες Ιατρικής Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής στην Κύπρο θα πρέπει να χρησιμοποιούν το συγκεκριμένο έντυπο, που θα ετοιμάσει το ΣΙΥΑ, εάν και εφόσον επιθυμούν να εντοπίσουν δότες σπέρματος ή/και δότριες ωαρίων. Μετά από το διορισμό της νέας συγκρότησης του Συμβουλίου αναμένεται η προώθηση των συγκεκριμένων εντύπων προς τις Μονάδες Ιατρικής Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής.»

Απάντηση ημερομηνίας 15 Φεβρουαρίου 2021 του Υπουργού Εξωτερικών κ. Νίκου Χριστοδουλίδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.05.200, ημερομηνίας 18 Ιανουαρίου 2021, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ ότι το θέμα των Βρετανών υπηκόων που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο, όπως και η διαδικασία για εξασφάλιση του εν λόγω καθεστώτος, αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών.

Όσον αφορά τους Βρετανούς επισκέπτες στην Κύπρο αναφέρουμε ότι αυτοί αντιμετωπίζονται πλέον ως υπήκοοι τρίτων χωρών. Συνεπώς, όταν εισέρχονται στην Κυπριακή Δημοκρατία έχουν δικαίωμα παραμονής μέχρι 90 ημέρες κάθε φορά ενώ δε δικαιούνται παραμονή πέραν των 180 ημερών μέσα σε ένα έτος.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τέταρτο, θέματα εγγραφέντα για συζήτηση. Δε θα μπορούμε σήμερα.

Φθάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας. Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 25 Φεβρουαρίου 2021, στις 4.00 μ.μ., με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

1. Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021. (Αναπομπή). (Αρ. Φακ. 23.02.062.024-2021).
2. Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.174-2020).
3. Οι περί Αστυνομίας (Προαγωγές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021. (Αρ. Φακ. 23.03.057.099-2020).

4. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου του 2021 Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.180-2020).
5. Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης του 2021 Νόμος του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.01.062.042-2021).
6. Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.01.062.028-2021).
7. Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου του 2021 Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.217-2020).
8. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Παιγνίων και Εποπτείας Καζίνου Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.01.062.004-2021).
9. Ο περί Προϋπολογισμού της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων του 2021 Νόμος του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.01.062.011-2021).
10. Ο περί Φόρων Κατανάλωσης (Τροποποιητικός)
(Αρ. 3) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου των κ. Μάριου Μαυρίδη, Ονούφριου Κουλλά και Ευθύμιου Δίπλαρου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).
(Αρ. Φακ. 23.02.061.160-2020).
11. Ο περί Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.127-2020).
12. Ο περί της Μεταβίβασης των Αρμοδιοτήτων και των Λειτουργιών της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.128-2020).
13. Ο περί της Διατήρησης Αποθεμάτων Πρώτων Υλών Ζωοτροφών και Σιτηρών για Ανθρώπινη Χρήση Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.129-2020).
14. Οι περί Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου (Σχέδιο Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.054.100-2017).
15. Οι περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας (Μη Αδειοδοτούμενες Εγκαταστάσεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.100-2020).
16. Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Πρόληψη Πνευμοκονίασης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.017-2020).
17. Οι περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.102-2020).
18. Οι περί Υπουργείου Εσωτερικών - Θέση Ανώτερου Πολιτικού Μηχανικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.031-2020).
19. Ο περί Επιβολής Τέλους Χαρτοσήμων Νόμος του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.01.060.214-2019).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1. «Το δημογραφικό πρόβλημα στην Κύπρο, οι επιπτώσεις του στην οικονομία και την κοινωνία και οι πολιτικές που μπορεί να επιφέρουν πληθυσμιακή αναζωογόνηση στην πατρίδα μας».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Μιχάλη Γιωργάλλα, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου).
(Αρ. Φακ. 23.05.052.002-2019).
2. «Οι δεκαεπτά στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη του 2030 που έθεσε ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και η εφαρμογή τους στην Κύπρο».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Γιώργου Περδίκη, βουλευτή του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών).
(Αρ. Φακ. 23.05.053.001-2020).

[Στις 24 Φεβρουαρίου 2021 κυκλοφόρησε συμπληρωματική ημερήσια διάταξη:

Ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων ανακοινώνει στα αξιότιμα μέλη ότι στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίας της Βουλής για την Πέμπτη, 25 Φεβρουαρίου 2021, στις 4.00 μ.μ., προστίθεται το ακόλουθο θέμα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Νομοθετική εργασία

Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2021.
(Πρόταση νόμου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών).
(Αρ. Φακ. 23.02.062.040-2021).]

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 8.38 μ.μ.)

**Παρόντες βουλευτές
(αλφαβητικά κατά κόμμα)**

ΔΗΣΥ

Αριστείδου Μαριέλλα	Κωνσταντίνου Ξένια
Γεωργίου Γεώργιος	Μαυρίδης Μάριος
Δημητρίου Αννίτα	Νεοφύτου Αβέρωφ
Δημητρίου Δημήτρης	Ορφανίδου Σάβια
Δίπλαρος Ευθύμιος	Σοφοκλέους Μιχάλης
Ζαχαρίου Ζαχαρίας	Σταύρου Ελένη
Κάρουλλας Γιώργος	Τορναρίτης Νίκος
Κουλλά Ονούφριος	Χατζηγιάννης Κυριάκος
Κωνσταντίνου Κώστας	

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Αδάμου Αδάμος	Λουκαΐδης Γιώργος
(Πρόεδρος Βουλής)	Μαύρου Ελένη
Γαβριήλ Γιαννάκης	Πασιουρτίδης Ανδρέας
Γεωργίου Τ. Γιώργος	Σάββα Ευανθία
Δαμιανού Άριστος	Στεφάνου Στέφανος
Καυκαλιάς Αντρέας	Φακοντής Αντρέας
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη	Χαραλαμπίδου Ειρήνη
Κυπριανού Άντρος	
Κώστα Κώστας	

ΔΗΚΟ

Ερωτοκρίτου Χριστιάνα
Κουλίας Ζαχαρίας
Λεωνίδου Πανίκος
Μυλωνάς Παύλος

Ορφανίδης Χρίστος
Παπαδόπουλος Νικόλας
Πιπτοκοπίτης Χαράλαμπος

ΚΣ ΕΔΕΚ

Ευσταθίου Κωστής
Μυριάνθους Ηλίας

Σιζόπουλος Μαρίνος

Συμμαχία Πολιτών

Λιλλήκας Γιώργος

Αλληλεγγύη

Γεωργιάδου Ρούλα

Γιωργάλλας Μιχάλης

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Θεοπέμπτου Χαράλαμπος

Περδίκης Γιώργος

ΕΛΑΜ

Παπαγιάννης Λίνος

Χρίστου Χρίστος

Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων

Βότσης Άγγελος

Προκοπίου Γεώργιος

Μουσιούττας Μαρίνος

Ανεξάρτητοι (Κίνημα)

Θεολόγου Άννα

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Μούσας Γιαννάκης (Μαρωνιτών)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.
2. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας του 2021 Νόμος του 2021» και ψήφισή του σε νόμο.
3. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας του 2021 Νόμος του 2021», αγορεύσεις (Μαρίνος Σιζόπουλος, Γιώργος Τ. Γεωργίου, Γιώργος Λιλλήκας, Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Σάβια Ορφανίδου, Γεώργιος Προκοπίου, Νικόλας Παπαδόπουλος, Γιώργος Λουκαΐδης, Πρόεδρος, Αβέρωφ Νεοφύτου, Νίκος Τορναρίτης, Ζαχαρίας Κουλίας, Μιχάλης Γιωργάλλας, Χρίστος Χρίστου) και ψήφισή του σε νόμο.
4. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Εγγραφής Δερματοστικτοποιών και Διαπερνητών Σώματος και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2019» και ψήφισή του σε νόμο.
5. Έκθεση για τα νομοσχέδια και την πρόταση νόμου:
  - α. «Ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020»,
  - β. «Ο περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020»
  - γ. «Ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020»,απόσυρση της πρότασης νόμου και ψήφιση των νομοσχεδίων σε νόμους, του πρώτου με τον τίτλο «Ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021».
6. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021» και ψήφισή του σε νόμο.

7. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020», αγορεύσεις (Γεώργιος Γεωργίου, Άριστος Δαμιανού, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου) και ψήφισή του σε νόμο.
8. Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Όρκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020», αγορεύσεις (Γεώργιος Γεωργίου, Άριστος Δαμιανού, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου) και ψήφισή του σε νόμο.
9. Έκθεση για τα νομοσχέδια:
  - α. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021,
  - β. Ο περί Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021,
  - γ. Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών του 2021 Νόμος του 2021,
  - δ. Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού του 2021 Νόμος του 2021,
  - ε. Ο περί Προϋπολογισμού του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021,
  - στ. Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας του 2021 Νόμος του 2021,
  - ζ. Ο περί Προϋπολογισμού του Ειδικού Ταμείου του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία του 2021 Νόμος του 2021,

αγορεύσεις και συζήτηση (Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Στέφανος Στεφάνου, Μαρίνος Σιζόπουλος, Πάνικος Λεωνίδου, Μιχάλης Γιωργάλλας, Ονούφριος Κουλλά, Χρίστος Χρίστου, Παύλος Μυλωνάς, Λίνος Παπαγιάννης, Άννα Θεολόγου, Αντρέας Καυκαλιάς, Νίκος Τορναρίτης, Μιχάλης Σοφοκλέους) και ψήφισή τους σε νόμους.
10. Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Λειτουργία Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021» και έγκρισή τους.
11. Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021» και έγκρισή τους.
12. Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Κατοχή και Πώληση Ζώων Συντροφιάς) Κανονισμοί του 2021», αγορεύσεις (Ελένη Σταύρου, Γιώργος Λουκαΐδης, Παύλος Μυλωνάς, Γιώργος Πεردίκης, Σάββια Ορφανίδου, Λίνος Παπαγιάννης, Ρούλα Γεωργιάδου) και έγκρισή τους με τον τίτλο «Οι περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Κατοχή και Πώληση Ζώων) Κανονισμοί του 2021».
13. Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την έγκριση του Κώδικα Αρχών και Κανόνων Δεοντολογίας για τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, αγορεύσεις και συζήτηση (Ζαχαρίας Ζαχαρίου, Άριστος Δαμιανού, Κωστής Ευσταθίου, Παύλος Μυλωνάς, Πρόεδρος, Μιχάλης Γιωργάλλας, Γιώργος Λιλλήκας, Γιώργος Πεردίκης, Μαρίνος Μουσιούπτας, Μιχάλης Σοφοκλέους, Κυριάκος Χατζηγιάννης, Ειρήνη Χαραλαμπίδου, Ανδρέας Πασιουρτίδης, Ξένια Κωνσταντίνου, Μαρίνος Σιζόπουλος), έγκριση του κειμένου του κώδικα και έγκριση της απόφασης.
14. Ερωτήσεις βουλευτών:
 Προσφυγή κατά της απόφασης τερματισμού του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος - Αιτήσεις για την κατ' εξαίρεση πολιτογράφηση επενδυτών - Η κατάσταση και η χρήση του Κέντρου Χονδρικής Διανομής Φρούτων και Λαχανικών Λάρνακας - Η άσκηση βίας από την αστυνομία σε διαμαρτυρία κατά της διαφθοράς - Περιστατικά πυροβολισμού προστατευόμενων πουλιών.
15. Απαντήσεις υπουργών στις ακόλουθες ερωτήσεις βουλευτών:
 Αντισεισμική αναδόμηση του Γυμνασίου Παραλιμνίου και υφιστάμενα προβλήματα - Οι ενστάσεις στον Έφορο Φορολογίας και στο Διοικητικό Δικαστήριο για υποθέσεις παρακράτησης έκτακτης εισφοράς για την άμυνα - Αριθμός αιτητών ασύλου στην Κύπρο και χρόνος απόρριψης αίτησης - Η αδειοδότηση της καλλιέργειας και παραγωγής, η συνταγογράφηση, η εκπαίδευση γιατρών και φαρμακοποιών και η ενημέρωση του κοινού για την ορθή χρήση της φαρμακευτικής κάνναβης - Καταγγελίες σχετικά με την αποζημίωση που δίνεται στις δότριες ωαρίων - Ο αριθμός των Βρετανών υπηκόων μόνιμων κατοίκων Κύπρου.

Τιμή: €3,50